

DE TWEEDE BRIEF VAN PAULUS AAN DE CORINTHIËRS

Moet de tweede brief aan de Corinthiërs een bijzondere naam hebben, dan mag men die boven andere de Herdersbrief noemen. Paulus stort hier als de herder en zielverzorger, in tedere, trouwe zorg zijn hart voor de Corinthiërs uit en verklaart wat zij aan hem hebben. Deze brief is de eigenlijke Paulusbrief onder al de geschriften van de apostel. Geheel in de dienst van de liefde en tot eer van de Heere, wiens ambt hij bedient, spreekt Paulus in deze brief van zichzelf, zoals hij het in de vorige deed over de toestand van de zaken in de gemeente te Corinthiërs. Hij zocht niets minder dan de gemeente, door verleiders afgevoerd, vast te houden bij de apostolische prediking, waaraan zij niet verbonden kon blijven, wanneer het de satan lukte hen af te trekken van de man, die waarlijk haar apostel was.

HOOFDSTUK 1

PAULUS' GEDULD IN VERVOLGING

A. Het begin van deze tweede brief, die omstreeks vier maanden na de eersten aan de Corinthiërs geschreven is Ac 20: 2 kan evenals de eerste in twee delen verdeeld worden.

I. Vs. 1 en 2. Bij het schrijven staat de apostel niet, zoals bij de eerste brief Sosthenes terzijde, die zich nu niet meer te Efeze maar te Filippi in Macedonië bevindt. Nu is Timotheus bij hem, die zijn groet erbij voegt. De groet is dezelfde als in de overige brieven van Paulus. Het opschrift in deze brief is iets korter dan in de vorigen en komt met dat in Kol. 1: 1 overeen, terwijl dat van de eerste brief overeenstemt met het uitgebreider woord in Rom. 1: 1 vv.

1. Paulus, een apostel van Jezus Christus, door de wil van God en tegelijk met hem Timotheus, de broeder, die u kort geleden bij u gehad heeft en die mij berichten aangaande u heeft overgebracht, aan de gemeente van God, die te Corinthiërs is, met al de heiligen, die in geheel Achaje zijn.

2. a) Genade zij u en vrede van God, onze Vader en de Heere Jezus Christus

a) Efez. 1: 2. 1 Petrus 1: 2.

In het opschrift van de vorige brief had Paulus naast zich een, Sosthenes genaamd, die tot de gemeente in geen andere verhouding stond dan welke hij daarmee uitdrukte, dat hij hem "broeder" noemde. Eveneens noemt hij nu Timotheus, maar terwijl hij daar de brief zelf in de eerste persoon enkelvoud begon en voortzette (1 Kor. 1: 4 vv.), schrijft hij hier (vs. 4 vv.), evenals in de brieven aan de Thessalonicenzen (1 Thessalonicenzen. 1: 2 vv. 2 Thessalonicenzen. 1: 3 vv., van het begin af in de eersten persoon meervoud. Hij gaat op die wijze voort, schrijft dus wat hij de lezer heeft te zeggen, ook tevens in naam van Timotheus, die toch, doordat hij mee deel had aan de stichting van de gemeente (Hand. 18: 5 vv.) in zo geheel andere verhouding tot hem stond dan die Sosthenes.

De brief is geen rondgaande aan de gemeenten in Achaje, zoals de brief aan de Galaten aan die in Galatië (Gal. 1: 2), maar het schijnt dat de heiligen of Christenen, die door geheel Achaje verstrooid woonden, zich beschouwd hebben als behorend tot de Corinthische gemeente en zich aan haar hebben gehouden. Onder Achaje moet de Romeinse provincie van die naam worden verstaan, die ongeveer het gebied van het tegenwoordige koninkrijk Griekenland omvatte.

Wij herinneren ons, hoe Paulus nog vóórdat hij het schrijven van de eerste brief Timotheus naar Corinthiërs had gezonden, veronderstelde, dat hij later dan de brief daar zou aankomen, maar hem ook snel terugwenste, om door hem berichten te ontvangen omtrent de indruk en de invloed van zijn zendbrief (1 Kor. 4: 17; 16: 10 v.). Nu is ook zonder twijfel Timotheus naar Corinthiërs gekomen en weer snel tot de apostel naar Efeze teruggekeerd, nog voordat deze met Pinksteren van het jaar 57 de stad verliet, hoewel wij geen bepaalde berichten daarover hebben. Toch was reeds ten gevolge van zijn schikking, zoals, van Kreta in gezelschap van Tychicus een andere helper van de apostelen, Titus, naar Corinthiërs gekomen, om daar nog meer te werken dan Timotheus, die Paulus zo snel had moeten terugroepen. Deze, Titus, moest het dan zo schikken, dat hij zijn terugweg over Macedonië nam en de apostel, als deze van Efeze naar dit land zou reizen (1 Kor. 16: 5), tot Troas tegemoet kwam. De

mededelingen, die Timotheus gegeven heeft, luidden in zoverre gunstig, dat het groter deel van de gemeente de aanwijzing omtrent de bloedschender, die in 1 Kor. 5: 13 wordt gevonden, heeft opgevolgd en die maatregel op deze een gunstige invloed had uitgeoefend. Daarentegen had deze ook zeer treurige zaken te melden, zoals men ook de apostel van zwakheid en onbestendigheid beschuldigde, omdat hij zijn oorspronkelijk reisplan, zoals hij dat had meegedeeld, veranderd had. Men verweet hem grootspraak, achtte zich over sommige plaatsen van zijn brief diep gekrenkt en beklagde zich ook over de onverstaanbaarheid van het Evangelie. Des te meer verlangde Paulus de berichten te ontvangen, die Titus zou overbrengen en zo reisde hij omstreeks Pinksteren van Efeze naar Troas. Hij vond hier echter de verwachte persoon niet; toch liet hij zich niet terughouden, hoe graag men hem daar langer had gehouden, maar zonder toeven zette hij de reis naar Filippi voort en schreef nu bij Lukas het eerste deel van de brief, dat behalve de inleiding in Hoofdstuk 1: 1-11 de afdeling Hoofdstuk 1: 12 tot 7: 1 omvat. Het tweede en derde deel benevens het slot valt daarentegen in de tijd, dat Titus werkelijk bij de apostel was gekomen en betere berichten had overgebracht, hoewel er aan de andere kant nog vele moeilijkheden waren.

II. Vs. 3-11. Met het opschrift en de groet verbindt de apostel een verheerlijken van God voor de vertroosting, die hem in al zijn droefenis is gegeven en die hem in staat stelde ook anderen te vertroosten. Evenals nu aan het begin van de vorige brief de naam van Jezus Christus gedurig weer werd vernomen, is hier steeds weer sprake van troost en vertroosting. Daaraan moet de gemeente opmerken, wat een gemoedsstemming en wat een bedoeling op de voorgrond staat van Paulus' ziel, terwijl hij zich nu gereed maakt tot het schrijven van deze tweede brief. Het is de redding uit een doodsgevaar, die hij met Timotheus onlangs heeft ondervonden, die zijn hart sterk beroert. Zo geeft hij opzettelijk zijn dankzegging aan God en zijn hoop voor de toekomst aan het begin van dit schrijven te kennen, om met zich ook de lezer te verheffen tot een standpunt, verheven boven tweespalt en miskenning en om de band van liefde en gemeenschappelijk gebed des te vaster aan te trekken, hoe slapper de overige banden voor een tijd zijn geworden.

3. Geloofd zij de God en Vader van onze Heere Jezus Christus (Efeze. 1: 3. 1 Petrus 1: 3. 1 Kor. 15: 24, de Vader van de barmhartigheden, Hij, die de barmhartigheid werkelijk eigen is (Rom. 12: 1) en de God aller vertroosting (Rom. 15: 5).

De apostel noemt God op tweeërlei wijze naar Zijn verhouding tot de Heere Jezus, als diens God en als diens Vader (Joh. 20: 27). Omdat nu God in betrekking tot Jezus Christus het ene niet is zonder het andere, zo is Hij ook voor ons niet anders God, dan dat Hij voor ons tevens de Vader is. Des te gemakkelijker sluit zich hieraan de andere naam van God, de Vader van de barmhartigheid en de God aller vertroosting, waarvan de betekenis met de eerste in omgekeerde orde overeenstemt. Die naam zegt wat een Vader en wat een God Hij is in betrekking tot ons en wel zo, dat Zijn eerste naam als van de God en Vader van Jezus Christus hiertoe de veronderstelling vormt - omdat Hij dit is, daarom hebben wij zo'n Vader en God aan Hem. Door iets, dat ons overkomt of ten deel wordt, zijn beide begrippen, Vader en God, nader bepaald. Hij is op die wijze Vader, dat Hij Zich over hen ontfermt, wier Vader Hij is (Ps. 103: 13) en op die wijze is Hij God, dat zij, wier God Hij is, alles van Hem kunnen verwachten, wat geschikt is om hem in uitwendige of inwendige nood staande te houden, of weer op te richten.

Juist daar, waar de natuurlijke mens slechts liefdeloosheid of onbarmhartigheid ziet, in droefenis en lijden, komt Gods barmhartigheid aan het geloof voor in haar schoonste licht en in de rijkste mate, ten gevolge van de vertroosting, die zij geeft.

4. Die ons, mij en Timotheus, alsmede alle andere arbeiders in Zijn rijk, vertroost in al onze verdrukking, opdat wij zouden kunnen vertroosten degenen, die is allerlei verdrukking zijn, waarin zij zich mogen bevinden, door de vertroosting, waarmee zelf door God vertroost worden door Christus, in de Heilige Geest.

Naar zijn innige gemeenschap met de gemeente beschouwde de apostel al wat hem geschonken was als niet slechts voor hem bestemd, maar ook voor de aan zijn zorgen toevertrouwde gemeente. Zoals de apostelen de zwaarste last van lijden en beproeving moesten dragen, zoals zij de veelvuldigste en bangste strijd moesten strijden, zo deelden zij ook de troost, die hun rijkelijk ten deel viel, met de nog tedere planten, die geen storm konden verduren, zoals waaraan zij het hoofd boden. Wij zijn minnen van Christus kinderkens, zegt Baxter; nuttigen wij geen voedsel, dan doen wij hen hongeren, gebruiken wij ongezond voedsel, dan zullen zij weldra aan ziekte lijden. (V.).

Een goed herder ontvangt voor zijn kudde alles van God. Hij is een kanaal, zowel van troost als van andere genadegiften, die God aan Zijn volk wil geven.

5. a) Want zoals het lijden van Christus overvloedig is in ons, het lijden, zoals Hij, het Hoofd, dat heeft moeten dulden en dit nu nog doet in de leden van Zijn lichaam (Hand. 9: 4. Gal. 6: 17. Kol. 1: 24. Fil. 3: 10), zo is ook door Christus onze vertroosting overvloedig, omdat Hij met Zijn Geest, de Trooster, in ons woont (Rom. 8: 9 v. Efeze. 3: 17. Ps. 94: 19).

a) Ps. 34: 20.

Naar de grondstelling (1 Joh. 4: 17), "dat zoals Hij is, wij ook zijn in deze wereld" stelt de apostel lijden en troost van de gelovigen zoals met het lijden en de troost, als ook met de heerlijkheid van Christus. Het "lijden van Christus" is het lijden, dat Christus onderging; dit herhaalt zich bij de gelovigen, evenals de troost, die de Verlosser ondervond en daarna de heerlijkheid.

Het lijden van Christus, in zoverre het op Zijn dienaars overgaat en deze in de gemeenschap daarvan kunnen ingaan, is het lijden met de wereld en haar vorst, lijden om de zaak van God (om de gerechtigheid). Ieder, die dat doorstaat, lijdt wat de categorie aangaat, hetzelfde als Christus. Met dit lijden komt overeen, de vertroosting door Christus. Hem, die in de gemeenschap van Zijn lijden intreedt, geeft zij ook zijn sympathie (medegevoel) te ondervinden, die naar de mate van het lijden zich vertroostend aan hem openbaart.

Daarentegen is het lijden van deze wereld gal zonder honing; en naarmate het toeneemt, neemt ook de troosteloosheid toe.

Ziedaar een heerlijke verhouding. De bestuurder van de voorzienigheid houdt een weegschaal in de hand; in de ene schaal houdt Hij de beproevingen van Zijn volk en in de andere hun vertroosting. Als de schaal van de beproevingen bijkans leeg is, zult u de schaal van de vertroosting steeds in dezelfde toestand bevinden; en is de schaal van de beproeving vol, dan zult u die van de vertroosting eveneens zien overwegen. Wanneer de zwarte wolken het meest samepakken, te heerlijker wordt het licht aan ons geopenbaard. Als de nacht zwart wordt en de storm dreigt is de hemelse Bevelhebber altijd het dichtst bij Zijn scheepsvolk. Hoe zalig is het, wanneer wij het diepst zijn terneer geslagen, dat wij juist het hoogst opgeheven worden door de vertroosting van de Geest. Een reden daarvoor is, dat beproeving meer ruimte voor vertroosting maakt. Ruime harten worden alleen uit grote

beproevingen geboren. De spade van de smart graaft de bewaarplaats van de troost dieper en maakt meer plaats voor de vertroosting. God komt in ons hart, Hij vindt het vol. Hij begint onze troostgronden omver te werpen en het leeg te maken, zodat er dan meer toegang voor de genade komt. Hoe ootmoediger men is, hoe meer men vertroost zal worden, omdat men meer geschikt zal zijn om vertroosting te ontvangen. Een andere reden waarom wij vaak het gelukkigst in onze droefenissen zijn, is deze: wij leven dan het nauwst met de Heere. Wanneer de schuren vol zijn, kunnen wij buiten God leven; wanneer de schatkist goed gevuld is, trachten wij het met wat minder gebed te stellen. Maar worden onze gebroken bakken weggenomen, dan hebben wij onze God nodig; wordt ons huis van de afgoden gezuiverd, dan worden wij gedrongen om de Heere te eren. Uit de diepten roep ik tot U, o Heere. Geen geroep is zo luid, als dat, dat van de voet van de berg komt: geen gebed zo innig, als dat hetwelk uit de diepten van de ziel opgezonden wordt door diepe smarten en beproevingen heen. Zij voeren ons op tot God en wij worden gelukkiger, want de nabijheid Gods is zaligheid. Welnu, bedroefde gelovige, treur niet over uwe zware beproevingen, want zij zijn de herauten van machtige zegeningen.

6. Maar hetzij dat wij verdrukt worden, het is tot uw vertroosting en zaligheid, a) die gewrocht wordt in de lijdzaamheid van hetzelfde lijden, dat wij ook lijden (Rom. 15: 4 v.), want bij uw lijden ziet u op ons, die hetzelfde hebben ondergaan en u leert daaruit geduldig te zijn, u wordt onze navolgers, zoals wij het zijn van Christus; hetzij dat wij vertroost worden, om ook het tegengestelde u voor te houden, het is weer tot uw vertroosting en zaligheid.

a) 2 Kor. 4: 17.

7. En onze hoop van u, over u 1Co 15: 29, is vast, als die weten, dat, zoals u gemeenschap heeft aan het lijden, u ook zo gemeenschap heeft aan de vertroosting.

De apostel wil zeggen dat beide, lijden en troost, van dergelijke leden van de kerk, die door gaven zozeer uitmunten, als hij met zijn medeapostelen (vgl. Kol. 1: 24) voor de gehele kerk een betekenis hebben, deels daardoor, dat hun persoonlijke opleiding en volmaking hun ten zegen is tot uitoefening van hun ambt (vs. 4), maar ook deels daardoor, dat de gehele kerk deel heeft aan de zegen en die mee geniet, die zij door worsteling en strijd moeten verkrijgen. Anders vertaalt het bijbelwerk van v., in aansluiting aan Luther's vertaling vs. 6 Maar hetzij dat wij droefenis of troost hebben, zo geschiedt het u ten goede. Is het droefenis, zo geschiedt het u tot vertroosting en zaligheid, die zich bewijst, als u zo lijdt met standvastigheid, zoals wij lijden. Is het troost, zo geschiedt het u ook tot vertroosting en zaligheid. vs 7. En onze hoop van u staat vast, omdat wij weten, dat, zoals u deelt in het lijden, u ook de troost zult krijgen. Hierbij wordt de aanmerking gevoegd: Zowel het lijden als de troost van een dienaar van het Evangelie, als kampioen in de strijd van Christus, strekt de overige Christenen tot troost en tot heil; zijn lijden daardoor, dat alle lijden voor Christus en met en in Hem een overwinning is. Omdat de volhardende geloofsmoed van de getuigen in de hete strijd, de zonde en de wereld in hen overwint, wordt hun aanblik ten troost voor allen, die hun strijd aanschouwen en er hen in volgen. En terwijl de getuigen van Christus weer getroost worden, vloeit nu ook na de moeilijker lijdenservaring een mildere bron van troost en kracht van hen tot anderen uit. Bij de eerste stelling voegt de apostel nog, dat dit heil zich betoont, krachtig werkt in de volharding onder hetzelfde lijden, dat hij draagt; want ofschoon de Corinthiërs nu rust hadden en geenszins zoveel hadden te lijden als de apostel, was voor hen, zoals alle Christenen, een soortgelijke strijd weggelegd en daarop volgt dan de verzekering van goed vertrouwen, dat hij zeker verwacht dat zij zullen bestaan in de strijd, zoals 1 Kor. 1: 8, 9 Aan de tweede stelling, dat hij tot hun vertroosting vertroost mag worden, voegt de apostel als

reden toe: zoals zij met hem geleden hadden door de gemeenschap van de liefde, zo is nu ook de troost hem en hun gemeen, zodat zij wat hem geschonken werd mee genoten.

8. Want wij willen niet, broeders, dat u onwetend bent, opdat u zich kunt verklaren, waarom wij juist met de gedachten, in vs. 3-7 uitgesproken, deze brief aan u openen (1 Kor. 10: 1; 12: 1), van onze verdrukking, a) die ons in Azië overgekomen is, dat wij, wat de uitwendige grootheid van het lijden aangaat, uitnemend zeer bezwaard zijn geweest boven onze macht, als men van menselijke macht (1 Kor. 10: 13) kan spreken, zodat wij zeer in twijfel waren ook van het leven (Wijsh. 17: 15 Aanm.).

a) Hand. 19: 23.

9. Ja, wij hadden als zelf in ons zelf het vonnis van de dood, wij hadden naar de mens geen ander uitzicht dan dat wij zouden sterven. Dat het met ons door Gods beschikking tot een zo zware en geheel hopeloze toestand kwam, geschiedde daarom, a) opdat wij, zoals toen en ook in elke verdere nood, ook waar het gevaar niet zo ten toppunt stijgt, niet op onszelf vertrouwen zouden, maar op God, die de doden verwekt en zo zelfs daar, waar alles reeds verloren schijnt en niet meer schijnt te hopen te zijn, een nieuw leven kan scheppen (Rom. 4: 17 v. Hebr. 11: 19).

a) Jer. 17: 5, 7.

10. Die dan ook werkelijk ons uit zo'n grote dood, als ons reeds had omvangen, verlost heeft en nog verlost (deze laatste woorden ontbreken in enige handschriften), waarop wij hopen, dat Hij ons ook nog verlossen zal, zolang het nodig is, dat wij in het vlees blijven (Fil. 1: 24).

Paulus stelt op de voorgrond een bepaalde gebeurtenis, die zonder twijfel nog pas had plaats gehad, een voorval uit zijn lijden, dat hij zeker wel bijzonder op het oog had bij hetgeen hij vroeger schreef (vgl. het "want" bij de aanvang van vs. 8), "wij willen niet, broeders, dat u onwetend bent. " Om de bijzondere grootheid van zijn lijden bij die gebeurtenis aan de hand te geven, worstelt hij bijna met de taal en hoopt hij de sterkste uitdrukkingen opeen. Toch kan de gebeurtenis, waarop hij het oog heeft, moeilijk worden aangegeven. Op de strijd, in 1 Kor. 16: 9 vermeld, een strijd met zijn tegenstanders te Efeze, kunnen de woorden niet zien, want dat kon de lezers niet als iets nieuws worden aangekondigd.

Ook kan niet gedacht worden aan de oploep van Demetrius te Efeze (Hand. 19: 23 vv.), waarnaar de uitleggers veelal verwijzen, omdat Paulus toen niet in persoonlijk gevaar was. En als anderen aan een zware ziekte denken, staat daar tegenover, dat het volgens vs. 5 een lijden van Christus moet geweest zijn, het voorgevallene ook niet alleen de apostel zelf, maar tevens Timotheus heeft getroffen, omdat hij in het meervoud daarvan spreekt.

De plaatsbepaling "in Azië" doet aan een andere gebeurtenis dan die te Efeze denken; waarvan aard die geweest is, kan wellicht worden afgeleid uit hetgeen Paulus daarover zegt. Bovenmate zwaar noemt hij het gewicht van het lijden, waardoor hij getroffen is, zo zwaar, dat het boven hun vermogen was daaronder staande te blijven en zij niet wisten, hoe zij hun leven zouden behouden. Als zij nu op de vraag, wat er van hen zou worden, geen ander antwoord hadden, dan dat van de dood sprak, moest dit, zoals de apostel verder opmerkt, daartoe dienen, dat zij, zoals zij dan ook doen, hun vertrouwen niet op zichzelf stelden, maar op die God, die de doden opwekt. Het lijden moet dus een zodanig zijn geweest, waarbij de dood hun voor ogen stond, zonder dat enig middel of enige mogelijkheid zich aan hen

aanbood, om zichzelf te redden, dat met Hand. 19: 30 moeilijk zou zijn te verenigen. Wanneer ten slotte de apostel hun redding een redding noemt van "zo'n grote dood" en de hoop uitspreekt dat God hen ook verder van zo'n dood zou redden, dan past dat op generlei gevaar, dat hun van de kant van de mensen kon dreigen, want door de hand van de vijanden te sterven, kon voor hen geen bijzonder verschrikkelijke dood zijn. Hij was toch zoals hij in Hoofdstuk 11: 25 zegt, reeds eenmaal gestenigd en voor dood blijven liggen. Daarentegen denkt hij juist daar aan een doodsgevaar, waarin het hun inderdaad verschrikkelijk zou geweest zijn om te komen; "dag en nacht heb ik in de diepte van de zee doorgebracht" lezen wij daar en wij krijgen daardoor de voorstelling, dat hij eenmaal (waarschijnlijk op zijn reis van Efeze naar Troas, Hand. 20: 1), ten gevolge van een schipbreuk, een dag en nacht lang zonder hoop op het leven en zonder alle mogelijkheid om zichzelf te helpen, een speelbal van de golven is geweest, altijd in gevaar, door deze te worden verslonden. Zou hij door een ongeluk, dat God zelf over hem had beschikt zo'n wrede dood sterven, die niet, als wanneer hij als bloedgetuige van Christus stierf, voor de heilige zaak, voor welke hij leefde, iets uitwerkte? Als hij op grond van de ervaring, die hij in de laatste tijd had gehad, voor de toekomst zich van datzelfde verzekerd hield, zodat hij zijn hoop blijvend daarop heeft gevestigd, dan doet hij het met het oog daarop, dat volgens zijn reisplannen (Hand. 19: 21. Rom. 15: 24 v.) hem herhaaldelijk zeereizen wachtten, van Corinthiërs naar Judea, vandaar naar Rome en van Rome naar Spanje. Daarbij vestigt hij zijn hoop op God, dat die hem niet in de golven van de zee de dood zal laten vinden, terwijl hij op weg is zijn verheven roeping te vervullen, maar dat die hem uit zo'n gevaar niet minder zal redden, dan Hij hem in Azië zo tegen alle hoop gered heeft (en zo'n verwachting is dan werkelijk vervuld in Hand. 27: 9 vv). De plaatsbepaling "in Azië" kan ons van onze overigens over het geheel bevestigde voorstelling, waarvan aard dat levensgevaar geweest is, niet afbrengen, omdat het niet nodig was de plaats nauwkeurig aan te wijzen, waar hem dat lijden getroffen had, maar alleen het land genoemd hoefde te worden, waar hij, toen hij reeds op het punt stond het te verlaten, nog zo'n doodsgevaar moest ondervinden.

11. Wij hebben daarop te meer vertrouwen, als jullie ook meewerken voor ons door het gebed (Rom. 15: 30 vv. Fil. 1: 19), opdat, als de nu afgebeden redding plaats heeft gehad, a) over de gave, namelijk, dat wij Christus nog verder mogen verkondigen en Hem ook kunnen bekend maken, waar Hij nog niet gekend wordt (Efeze. 3: 8 v.) een gave door vele personen aan ons teweeggebracht, door middel van hun smekingen, ook voor ons dankzegging door velen gedaan wordt. Allen toch die te voren voor ons hebben gebeden, zullen vervolgens ook over ons denken.

a) 2 Kor. 4: 15.

Ook hier voert ons de apostel tot het inwendig wezen van de Christelijke gemeenschap. Omdat God vrije wezens naar Zijn evenbeeld geschapen heeft, wil Hij met hun hulp Zijn rijk uitbreiden en besturen. Op hun gebed zal Zijn naam worden geheiligt, moet Zijn rijk komen, Zijn wil geschieden. Op hun bede moeten ook de werktuigen, die Hij tot uitbreiding van Zijn rijk heeft verkoren uit hun gevaren worden gered. De algemeen door de Christenen gevoelde dood werkt dan ook de algemeen gevoelde dank. (V.).

Zo'n heerlijke zaak is het danken, vooral het gemeenschappelijk danken, dat Paulus daarin het einddoel van de goddelijke gebedsverhoring stelt.

B. Vs. 12-Hoofdstuk 7: 1. De eigenlijke brief begint nu pas na de inleiding. Deze staat in dit eerste deel nog op het eerste standpunt van die mededelingen, die de apostel door Timotheus

gegeven zijn over de toestanden en de heersende gezindheid te Corinthiërs (vgl. vs. 2). Er kunnen drie afdelingen worden onderscheiden, waarvan de beide eerste een zelfrechtvaardiging van de apostel bevatten, een tegenspreken van een hem gedaan verwijt. De derde bevat een vermaning voor de Corinthiërs, die zich aan het onderwerp, in de tweede afdeling behandeld, aansluit, om de tijd van de genade, waarin zij zijn, met alle ernst waar te nemen.

I. Vs. 12-Hoofdstuk 2: 17. Paulus had in het eerste schrijven aan de Corinthiërs, dat voor ons verloren gegaan is 1Co "5. 9 het reisplan, waarvan hij in vs. 15 v. dit hoofdstuk melding maakt, aangekondigd, maar in zijn derde schrijven, dat nu de eerste brief aan de Corinthiërs wordt genoemd, een ander daarvoor in de plaats gesteld (1 Kor. 16: 5 v.). Dit hadden zijn tegenstanders begerig opgevat als een teken van zijn overtrouwbaar en wankelmoedig karakter, om zijn aanzien bij de gemeente te verminderen, daarom handelt hij in deze eerste afdeling uitvoeriger over de zaak en rechtvaardigt hij zich over de gemaakte verandering.

a. Vs. 12-24. De voorbede en dankzegging, waarvan hij vroeger gesproken heeft, acht de apostel met hem, die bij zijn brief hem terzijde staat (vs. 1), zich niet onwaardig, vanwege zijn wandel, zoals zij die in de wereld in het algemeen en in het bijzonder ook bij de Corinthiërs hebben geleid. Is dat een wandel in Goddelijke eenvoudigheid en reinheid geweest, dan zal het blijken, dat dezelfde eenvoudigheid en reinheid ook geheerst heeft in de zaak, waarover nu wordt gehandeld, in de verandering van het oorspronkelijk reisplan. De tegenstanders hebben deze zaak waarschijnlijk tot een voorwendsel genomen om hem, Paulus, van lichtvaardigheid te beschuldigen en zijn voornemens vleselijk te noemen, als die nu eens ja zei en dan weer nee, nu een belofte gaf en die dan weer terugtrok. Nu, als ook in zijn besluiten zo'n ja en nee eens beide voorkomen mocht, zo was dat toch niet in het Evangelie van Jezus Christus, dat hij in gemeenschap met zijn medewerkers de Corinthiërs had gebracht en dat alleen ja en amen bevatte, zoals de Corinthiërs dat aan zichzelf hebben ervaren. Maar ook het nee bij het ja omtrent de verandering van het reisplan was voor hen zeer welgemeend een verschoning over hen en een vrijlating van henzelf, ten einde zij zichzelf weer in het geloof opheffen.

12. Zeker zult u ook uw voorbede en dankzegging op de wijze in vs. 11 meegedeeld, voor ons en over ons, als over mannen u dierbaar en hooggeacht, opzenden. Zeker vertrouwen wij dit van u en al ondervonden wij menige vijandelijkheid, wij blijven aanspraak maken op uw liefde en achting. Want onze roem is deze, namelijk, de getuigenis van ons geweten (Hebr. 13: 18), dat wij in eenvoudigheid en oprechtheid van God, niet in vleselijke wijsheid, die wij integendeel met ernst hebben gemedend (1 Kor. 1: 17 vv. ; 2: 1 en 4), maar in de genade van God in de wereld verkeerend hebben en allermee bij jullie, bij wie wij nog in bijzondere mate om deugdelijke redenen ons op zo'n wandel hebben toegelegd.

Paulus kent zichzelf geen geringe waarde toe, dat hij van de Corinthiërs vertrouwde, dat zij over hem als over een dierbaar geschenk God zouden danken. Zijn roemen was echter van die aard, dat hij in dat opzicht niet kon worden beschaamd. Zijn geweten gaf hem getuigenis, dat hij aanspraak had op de hulp en de voorbede van de Corinthiërs, nadat hij waardig was, dat zij hem hun dank betaalden. Tegenover de valse getuigenis van zijn tegenstanders, die de gemeente van hem wilden aftrekken, plaatst hij met vertrouwen de getuigenis van zijn geweten. Daarop mocht hij vertrouwen als op een juiste getuigenis, omdat zijn geweten in de Heilige Geest tot een heldere en trouwe spiegel van de in het hart gelegden wil van God was gemaakt.

Evenals er een dubbel gericht is, zo is er ook een dubbele roem; er is een gericht van de mensen en een gericht van God. Voor de mensen roemen wij op ons geweten, voor God op Zijn barmhartigheid.

Evenals de Christenen worden vermaand (Efeze. 5: 1) Gods navolgers te zijn en de bestemming hebben aan Zijn heiligheid deel te hebben (Hebr. 12: 10), zo stelt de apostel de oprechtheid en reinheid, die zijn gezag kenmerken, voor als zijnde naar de wil van God (vgl. Jak. 1: 5). Heeft hij nu hiermee de zedelijke gesteldheid te kennen gegeven, die hij in zijn wandel heeft betoond, zo wil het "in de genade van God" zeggen, wat hem bij zijn stappen bestuurd, dat zijn gehele wandel zijn grond had niet in vleeselijk verstand, maar in deze. De vleeselijke wijsheid is een bezitting van de natuurlijke mens, ten gevolge waarvan hij zijn doen en laten zo weet in te richten, dat aan zijn zondige eigen wil voldoening toekomt. De apostel kan zich daarentegen de getuigenis geven, dat hij Gods genade tot de grond van zijn wandelen heeft gesteld. Wat hij hiermee bedoelt, blijkt daaruit dat er sprake van is, hoe hij en Timotheus zich gedragen hebben bij de uitoefening van hun ambt. Als zij voor hun gedrag als regel hadden gesteld hun roeping, dan kon hetgeen hun stappen bestuurd, Gods genade worden genoemd, omdat hun God had gegeven wat zij doen en hoe zij doen moesten, in tegenstelling tot de zondige wijsheid, die het doen en laten van de natuurlijke mens bestuurt. Is dit waar van zijn gedrag en van dat van Timotheus in het algemeen, dan is het zo, vooral tegenover de gemeente van Corinthiërs. Hij kan zichzelf de getuigenis geven, hier in het bijzonder deze richtsnoer van zijn gedrag in het oog te hebben gehouden, niet als had hij het elders minder gedaan, maar omdat hij onder de omstandigheden aldaar, die hem zo gemakkelijk tot middelen van vleeselijke wijsheid konden verleiden, bijzonder op zijn hoede was.

13. Ja, in eenvoudigheid en oprechtheid hebben wij bij u gewandeld. Want wij schrijven u in de brieven, die wij tot u richten, geen andere dingen, dan die u kent, reeds uit uzelf weet, of ook erkent, waarvan u bij het vernemen voelt, dat zij waar zijn; en ik hoop, dat u ze ook tot het einde toe erkennen zult en u door geen vorderingen van die eenvoudige waarheid zult laten aftrekken.

14. Zoals u ook ten dele van de eerste dag van onze komst tot u tot op dit uur ons erkend heeft als betrouwbaar en in ieder opzicht oprecht, al zeggen onze tegenstanders ook het tegengestelde. Ik weet dat wij uw roem zijn, zoals leraars en verzorgers van uw geestelijk leven degenen zijn, in wie U zich zult kunnen beroemen, zoals u ook de onze, onze roem, bent in de dag van de Heere Jezus Christus, als wanneer u parels zult zijn in onze kroon (1 Thessalonicenzen. 2: 19 v. Fil. 2: 16).

De verzekering van de oprechtheid van zijn handelwijze bevestigt Paulus nu ook ten opzichte van zijn brieven, waarschijnlijk met het oog op de verdachtmaking van zijn tegenstanders.

De apostel zegt van zich en zijn medegenoten in vs. 14 dat hij de roem van de Corinthiërs was. Hem tot leraar en geestelijke vader te hebben gehad, was iets, waarop zij zelf wel roem mochten dragen. Opdat hij echter niet te veel zou schijnen gezegd te hebben, voegt hij er met evenveel waarheid als tederheid bij: "zoals u onze roem bent. " Zij zullen niet alleen op hem te roemen hebben, ook hij wil roemen op hen en hij doet het reeds, waarvoor hij hen terug geeft de erkenning, die hij voor zichzelf vraagt. Hij wijst hen op de dag van de Heere als op dat tijdpunt, waarop de volle waarheid in helder licht openbaar zal worden en is er zeker van, dat de genoemde dubbele roem de beproeving van die dag zal doorstaan.

Het is heerlijk als de prediker zich beroemt op zijn vrome geestelijke kinderen en deze weer op hem. Daarentegen is het niet goed als hij zijn werk al zuchtend doet (Hebr. 13: 17). Weer komt het voor hem er op aan, dat hij tot aan het einde getrouw is. Daarentegen is het treurig, als een leraar zich wel enige tijd trouw betoont, maar daarna een smakeloos zout wordt en tot wereldsgezindheid vervalt.

15. En op dit betrouwen, dat u mij eveneens als uw roem aanziet, zoals ik u als de mijne beschouw in de dag van de Heere Jezus, wilde ik te voren, toen ik de brief in 1 Kor. 5: 7 vermeld, schreef onmiddellijk van Efeze, mijn toenmalige verblijfplaats tot u komen, opdat u een tweede genade in geestelijke versterking (Rom. 1: 11) zou hebben, zoals u die bij mijn eerste verblijf (Hand. 18: 1 vv) ontving, terwijl ik bij mijn tweede aanzijn slechts in het voorbijtrekken (1 Kor. 16: 7) bij u geweest ben.

16. Dit doel wilde ik door tweemaal tot u te komen bereiken en daarom door uw stad naar Macedonië gaan en weer van Macedonië tot u komen en dan verder van jullie naar Judea geleid worden, als ik op het pinksterfeest naar Jeruzalem reizen zou (Rom. 15: 25).

Als de apostel verklaart, dat zijn vertrouwen op de Corinthiërs hem een zo liefdevol plan heeft ingegeven, als hij "tevoren" had gehad, geeft hij te kennen dat hij er niet aan had kunnen denken, dat men hem een verandering, als had plaats gehad, ten kwade zou duiden.

Met Paulus mogen zij zich vertroosten, die broeders tot lasteraars zien worden en moeten ondervinden wat de oude Reiszner zegt: "de wereld jaagt met leugen na; en spant verborgen netten", maar uit Paulus kunnen wij ook leren, dat een Christen, om zwakke broeders, het niet beneden zijn waardigheid acht, om zich zo veel mogelijk tegen laster te verdedigen.

17. Als ik dan dit voorgenomen heb, heb ik ook lichtvaardigheid gebruikt, zodat ik het bij nader nadenken weer zou hebben moeten intrekken? Of neem ik het naar het vlees voor, zodat ik eigenlijk niet echt weet wat ik wil en heden ja zeg en een belofte geef, maar daarvoor weer nee in de plaats stel en mijn belofte terugneem, naardat het vlees mij ingeeft, mijn lust mij nu naar deze dan naar gene kant dringt? Meent u, dat het aldus is met hetgeen ik voorneem, opdat bij mij zou wezen: Ja, ja en tegelijk nee, nee (MATTHEUS. 5: 37), een ja, waarop men niet kan vertrouwen, omdat het elk ogenblik in een nee kan veranderen?

De apostel stelt vragend een gevolgtrekking voor, die de tegenstanders trokken uit de verandering van zijn reisplan. "Was het lichtvaardigheid, vraagt hij, dat ik het zo van plan was als in vs. 16 is gezegd, omdat ik nu anders besloten heb? " Wij zien hieruit, dat de bespieders en vijanden van de apostel deze schijnbare onbestendigheid zich dadelijk hebben ten nutte gemaakt, om te zeggen: "wat is dat voor een man, die heden zo en morgen anders spreekt? " Dit verwijt neemt Paulus nog meer bepaald in de tweede vraag. "Naar het vlees" staat tegenover "naar de geest" en geeft als bron aan niet de Geest van God, waardoor Paulus als apostel zich ten allen tijde moest laten leiden en bepalen, maar het vlees d. i. de natuurlijke gezindheid, die, wankelend en onzeker in zichzelf, zo vaak zij ja heeft gezegd, ook het nee zich voorbehoudt, om het naar goeddunken in de plaats van het eerste te laten treden. Het ja zowel als het nee schrijft de apostel tweemaal in de levendigheid van de rede, om de tegenstelling van beide met nadruk aan te geven.

18. Maar God, die ons dat verleend heeft, is getrouw, dat ons woord, dat tot u is gekomen, toen wij u het Evangelie verkondigden (Hand. 18: 1 vv.), a) niet is geweest ja en tegelijk nee.
a) MATTHEUS. 5: 37. Jak. 5: 12.

19. Want de Zoon van God, Jezus Christus, die onder u door ons is gepredikt, namelijk omdat hier voornamelijk sprake is van hen, die bij u hebben geplant (1 Kor. 3: 6) door mij en Silvanus en Timotheus (Hand. 18: 5), was geheel en al volgens dit, dat Hij Gods Zoon is en met de Vader één van wezen en één in willen en werken en dus niet ja en nee, nu eens het een en dan weer het andere, maar is geweest niet dan ja in Hem, wat betreft datgene, dat wij van Hem hadden te prediken.

20. Want zoveel beloften van God als er in het Oude Testament geschreven zijn, zijn geenszins wat de daarop gevolgde vervulling aangaat, een ja en nee tegelijk, een bevestiging aan de ene kant in de uitvoering van de gemaakte toezegging en een ontkenning aan de andere kant in het terugnemen van zulke beloften, die niet tot uitvoering kwamen. Integendeel, die zijn alle in Hem ja en zijn in Hem amen; zij zijn beide verzekering en bevestiging, verzekering in de vervulling en bevestiging door de manier waarop het vervulde nu ook wordt toegeëigend en dit God tot heerlijkheid, door ons, die daarbij de bemiddelende personen zijn.

21. Maar die ons, de verkondigers van het Evangelie, met u, die in het Evangelie gelovig bent geworden, bevestigt in Christus, om in Hem te zijn en te blijven en die ons gezalfd heeft, met die zalving heeft begenadigd, die een vol vertrouwen en vastheid van het geloof teweeg bracht (1 Joh. 2: 20 vv.), is God.

22. Die ons ook tot de dag van de verlossing (Efeze. 1: 13 v. 4: 30) heeft verzegeld en het onderpand van de Geest, tot vaste verzekering van onze toekomstige volmaakte verlossing in onze harten gegeven (Hoofdstuk 5: 5. Rom. 8: 23).

Maar (als ook werkelijk eens wat de mannelijke besluiten van een apostel aangaat een verandering volgt, zodat ja en nee bij elkaar schijnen te zijn) o, wat een getrouwheid van God, dat ons woord aan u niet ja en nee geweest is (het is dus zeker gans anders wat de apostolische prediking aangaat). Paulus maakt in deze verzen zeer bepaald onderscheid tussen de absolute waarachtigheid van God en de relatieve waarachtigheid van zijn eigen menselijke besluiten. In de apostolische prediking van het woord was elke belofte van God ja en amen geworden; daarvoor stond niet menselijk gezag, maar het gezag van de Heilige Geest borg, voor wiens toedeling God had bevestigd, dat de prediking waarachtig was. Daarentegen was het besluit van de apostel genomen onder voorbehoud. Nadat de omstandigheden waren veranderd had hij in het belang van de liefde, namelijk om de Corinthiërs niet hard te moeten vallen, zijn eerste besluit laten varen. Daarom mag men om het voornemen, dat Paulus in Rom. 15: 28 uitspreekt, niet dadelijk veronderstellen, dat hij de reis naar Spanje ook werkelijk zal hebben gemaakt, omdat, als het voornemen van de apostel niet ten uitvoer was gebracht, daaruit zeer bedenkelijke gevolgtrekkingen voor de waarachtigheid van de apostolische prediking moesten worden gemaakt. Slechts in een geval was de apostel volkomen zeker van zijn weg. Die weg moest later werkelijk zo worden bewandeld, als de Heere zelf hem die uitdrukkelijk had aangewezen of onmiddellijk had bekend gemaakt en nu ontvangt hij in Hand. 23: 11 inderdaad een nadere verklaring over de bedoeling van het woord in Hand. 22: 21, daardoor werd de reis naar Spanje, die tot de vroegere opvatting van het woord behoorde, beter begrepen.

Als de wijze, waarop de apostel iets besluit en zich voorneemt, meebrengt dat zijn ja, waarmee hij het uitdrukt, geen volstrekt ja is (en dus later ten gevolge van een verandering in zijn oorspronkelijk besluit, in de plaats van het ja een nee kan komen, in de plaats van een belofte het terugnemen ervan, zoals dat bij de besproken reis naar Corinthiërs het geval was),

zo kan hij toch verzekeren, dat het over hetgeen hij en zijn medepredikers de lezers hebben gepredikt, in zo verre anders is, zodat een ja geen nee is. Bij zijn eigen besluiten is het ja altijd bedoeld onder voorbehoud van een nee, omdat het voortkomt uit eigen overweging, terwijl het woord van zijn prediking niet voortkomt uit zijn denken en willen, maar Gods woord is (1 Thess. 2: 13) en zich als zodanig ook aan de lezers heeft betoond.

De apostel herinnert de Corinthiërs zijn prediking onder hen, hij verwisselt daarbij indirect de rol van aangeklaagde met die van een man, die zich niet echt over hen bezwaard mag achten. Is zijn prediking gebleken goddelijk zeker te zijn en heeft zij zich krachtig betoond de waarheid te zijn, hoe kunnen zij de man, die hun zo'n boodschap van onbetwifelbare zaligheid gebracht heeft, wiens woord God zelf heeft bevestigd, nu zo lichtvaardig beschuldigen van vleselijke voornemens en van wankelmoedigheid, omdat hij in een zaak, door hemzelf besloten, zijn vroeger plan heeft veranderd? Moest niet de vele ervaring, die zij reeds van zijn prediking hadden, hen gedrongen hebben om hun oordeel achterwege te houden en om, in plaats van dadelijk het verwijt van lichtvaardigheid uit te spreken, het besluit te trekken, dat hij zeker zijn goede redenen zou hebben gehad tot verandering van zijn plan.

De apostel heeft aan de ene kant gezorgd, dat men uit het aanwezige feit van een ja en nee bij hem ten opzichte van het reisplan geen besluit zou trekken over de aard van zijn evangelieprediking, als had men ook daar een ja en nee en kon men dus niet op de onvoorwaardelijke waarheid van de inhoud zich verlaten. Aan de andere kant heeft hij indirect gewezen op de liefdeloosheid, waarmee men dat ja en nee over het reisplan misbruikt heeft tot een valse veronderstelling. Nu stelt hij de ware staat van zaken met een verzekering voor, verklaart om welke reden hij het beloofde bezoek te Corinthiërs niet had gebracht. Alleen de liefdevolle belangstelling, de begeerte om hen te sparen heeft hem daartoe bewogen en omdat er hem veel aan gelegen ligt, dat deze verzekering ook wordt geloofd, verzekert hij de waarheid ervan in verheven stemming door het afleggen van een eed, dat van belang is om met betrekking tot het gebod van zweren in Jak. 5: 12 uit de mond van Christus aangehaald, een juist oordeel te verkrijgen.

23. a) Maar ik wil u wel de reden mededelen, die mij gedrongen heeft tot een nee, nee na het vroegere ja, (vs. 17) de reden, waarom ik de vroeger gegeven toezegging niet heb volbracht en ik wil die met ede bevestigen, opdat u er zich op zou mogen verlaten, dat het werkelijk zo is Hoofdstuk 11: 31. Gal. 1: 20. Rom. 1: 9). Ik roep God aan tot een getuige over mijn ziel, dat ik niet mijn woord gebroken, maar alleen, dat ik om u te sparen, nog te Corinthiërs niet ben gekomen voor ik naar Macedonië reisde zoals ik u had doen verwachten (vs. 15 v.). Ik zou dan, zoals nog ook nu de toestand bij u is, met de roede hebben moeten komen (1 Kor. 4: 21) en ik wilde u juist zo mogelijk sparen, opdat ik niet genoodzaakt zou zijn al de macht van mijn apostolisch ambt u te doen voelen (Kol. 3: 21).

a) Rom. 9: 1. Filip. 1: 8. 1 Thessalonicenzen. 2: 5. 1 Tim. 5: 21. 2 Tim. 4: 1.

Paulus roept God tot getuige over zijn ziel, om door zo'n aanroepen van de allerhoogste getuige de uitspraak te bevestigen, waarmee hij uit het diepst van zijn ziel de waarheid zegt, die alleen aan hem en aan God bekend is. Te voren heeft hij met "wij" en "ons" (vs. 18 vv.) gesproken, zijn ambtgenoten uitdrukkelijk in zijn verantwoording insluitend; de eed neemt hij echter alleen op zijn eigen ziel, als in zijn zaak, waarin God alleen zijn medewetende is. Reeds Augustinus heeft deze plechtige eed van de heiligen apostel daarvoor ten bewijze aangevoerd, dat het verbod van de Heren in de bergrede (MATTHEUS. 5: 34 vv.) niet elke eed zonder onderscheid betreft, maar alleen dat zweren, waardoor de naam van God niet

wordt geheiligd, maar ijdel gebruikt, dus het eigenwillige zweren, de eed uit eigenbaat. Paulus zweert hier tot welzijn van zijn naaste en ter ere van God, de verdediging bij ede van zijn gekrenkte ambtseer is een ware godsdienst.

De verzekering heeft daarin haar goede, zedelijke grond, dat hier Zijn ambtelijk aanzien moest worden verdedigd tegenover tegenstanders, die zijn oprechtheid in verdenking brachten en waarmee de eer van Christus, zijn Zender en de zaak van God, die hij te Corinthiërs vertegenwoordigde, werkelijk samenhang.

Als Paulus in zijn brieven vaker zijn woorden met eden bekrachtigt, dan moeten wij bedenken, dat hij aan zwakke broeders schrijft, in wier hart hij nog veel wantrouwen moest bestrijden. In de gemeenschap van de heiligen daarentegen, in het volmaakte rijk van God, waarin geen ban, geen leugen meer is, waar waarheid alle leden doordringt, waar algemeen vertrouwen heerst, zowel in het openbare, als in het bijzondere leven, is er voor de eed geen plaats meer Re 14: 5.

24. Als ik echter spreek van een sparen van u, van een inhouden van mijn apostolische macht, zeg ik niet (zoals de tegenstanders licht meteen weer gereed zullen zijn om een valse verklaring aan mijn woorden te geven), dat zij aan mijn voeten moeten gaan zitten. Niet dat wij, dienaren van Christus, heerschappij voeren over uw geloof (1 Petr. 5: 3); wij willen dat niet met geweld naar ons goeddunken vormen, of waar het ontbreekt, bewerken; maar wij zijn in plaats van meesters over uw geloof te zijn, waar wij te doen hebben met een reeds bestaande gemeente, medewerkers van uw blijdschap. Wij hebben bij ons doen alleen dit doel op het oog, dat wij iets bijdragen tot uw groei in de vreugde van de Heilige Geest, die het bezitten van het rijk van God aanbrengt (Rom. 14: 17) en deze roeping moest ik ook bij u Corinthiërs tot maatstaf nemen van mijn gedrag: want u staat door het geloof, u bent dus wel bekwaam om opgebouwd te worden in de Christelijke blijdschap en zelf daarvoor het uwe te doen.

De reden, waarom Paulus niet volgens zijn vroeger voornemen, onmiddellijk naar Corinthiërs is gekomen, maar eerst de Macedonische gemeenten bezocht heeft en zich nog eens tot de Corinthiërs wendt, ligt in het "om u te sparen". Hij hoopt, dat de gemeente door dit schrijven op het juiste spoor zal worden teruggebracht, in haar betrekking tot hem zal worden gesteld. Dan zou het niet nodig zijn, dat hij met gestrengheid optrad, hoewel hij ook nu nog niet zonder zorg in dit opzicht was (vgl. Hoofdstuk 12: 20 v. 13: 1 vv.).

Een vader wendt soms liever het oog van iets af, dan dat hij een goed geaard kind te veel beschaamt.

Van die tederheid van de ziel verzorgende liefde verstonden de meesterachtige geesten, die te Corinthiërs voor apostel wilden spelen en Paulus in de schaduw wilden stellen (Hoofdstuk 11: 20) niets. Met bedachtzaamheid en zorgvuldigheid kiest hij daarom zijn woorden en zorgt hij, dat niet verkeerd verstaan wordt wat hij zo-even van sparen heeft gezegd. Dat hij hen had gespaard, dus ook de macht bezat hen niet te sparen (Hoofdstuk 13: 2) moest niemand in die zin verkeerd opvatten, alsof hij zichzelf of een van zijn medewerkers tot heerschappijvoerders over hun geloof maakte. Hij is verre van zo'n aanmatiging verwijderd, heerschappij over de gelovigen te willen voeren, als een huisheer over zijn knechten; wel zou hij een medewerker van hun blijdschap willen zijn. Als hij persoonlijk was gekomen konden sommigen zich uit mensenvrees, anderen uit begeerte om mensen te behagen, dus in menselijke onderdanigheid voor zijn gezag buigen en zich naar zijn regelingen schikken,

maar blijdschap zouden zij daarvan niet hebben gehad, om zo door hen te worden ontvangen als medewerker van de blijdschap en niet als een, die met de roede kwam of als partijhoofd kwam, wachtte hij op de uitwerking van zijn brief en van de zending van zijn boden, eerst van Timotheus en nu van Titus, omdat hij zich liever aan een boze uitlegging van zijn reine bedoeling door de tegenstanders blootstelde, dan dat hij iets wilde doen dat voor zwakke broeders de zegen van zijn bezoek (vs. 15) tot een verleiding zou kunnen maken.

Die door het geloof een dienstknecht van God is geworden, is juist daardoor een bevrijde van Christus en kan niet meer de knecht van een mens zijn (1 Kor. 7: 22 vv.). Dat dit ook van de Corinthiërs waar was betuigt Paulus uitdrukkelijk met de woorden: "u staat in het geloof. " In dat opzicht, wil hij zeggen, heb ik geen heerschappij over u uit te oefenen (Gal. 5: 1. Joh. 8: 36), maar mijn werk is alleen, dat ik een medewerker van uw blijdschap voor u wordt. Welke blijdschap hij bedoelt, is duidelijk uit het verband. Verstoringen in het geloofsleven, in de ware geloofsontwikkeling, zoals die te Corinthiërs voorkwamen, verhinderden de vreugde in Christus, lieten haar ten minste niet volkomen zijn. Wie die storingen wegneemt bevordert de vreugde. Dit nu wil de apostel doen en hij noemt zichzelf een medewerker tot dat doel, omdat hij hun medewerking daartoe nodig heeft en wil aanwenden. Zonder deze kon hij zijn doel niet bereiken.

De apostelen willen niet eens over het geloof heersen, hoeveel minder moeten hun plaatsbekleders het doen! De Geest moet door het woord elke Christen in vrijheid leiden.

HOOFDSTUK 2

OVER HET OPNEMEN VAN DE BOETVAARDIGE ZONDAAR

b. Vs. 1-11. Ook omwille van zichzelf, zo gaat de apostel voort, heeft hij het vermeden naar Corinthiërs te komen; hij wilde niet weer in droefheid bij de gemeente vertoeven, zoals dat de vorige keer had plaats gehad. Hij zou dan toch ook haar treurig hebben moeten maken en zich van de vreugde hebben beroofd, die bij een bezoek van de gemeente voor hem toch zozeer behoefte was. Daarom had hij zich liever met een brief tot de Corinthiërs willen wenden en door schriftelijke berisping het verkeerde uit de weg willen ruimen, wat een oorzaak van droefheid zou hebben uitgemaakt. Hij heeft dan ook werkelijk reeds met grote droefheid en vrees van het hart, met vele tranen zijn brief geschreven (vs. 1-4). Als Paulus nu in het bijzonder over de bloedschender handelt, erkent hij dat deze door hetgeen het grootste deel van de gemeente gedaan heeft en door hetgeen in de kwaaddoener reeds bereikt is, uit de weg is geruimd. Hij dringt er nu zelf op aan, dat deze vergeving wordt geschonken en hij weer als broeder wordt aangenomen (vs. 5-11).

1. Maar ik heb dit bij mijzelf voorgenomen, ook omwille van mijzelf, maar vooral omwille van u (Hoofdstuk 1: 23), dat ik niet weer, zoals het geval was, toen ik van Efeze u in het voorbijgaan bezocht (1 Kor. 16: 7. en "Ac 19: 20, in droefheid tot u komen zou, wanneer ik namelijk nog zo vele verkeerdheden bij u vond.

2. Want als ik door berisping en bestraffing, die ik u onder dergelijke omstandigheden zou moeten geven, jullie bedroef, wie is het toch, die mij zal vrolijk maken, dan degene, die door mij bedroefd is geworden. Ik beroof er mij dan zelf van in blijdschap bij u te zijn, hetwelk mij toch bij zo'n bezoekreis behoefte van het hart is; ik bedroef dan toch juist hen, van wie alleen vreugde mij kan toevloeien.

De apostel doelt met zijn "weer" op zijn vorig bezoek aan de gemeente, waaraan het bezoek, waarover hier wordt gesproken, maar dat ten gevolge van veranderd reisplan niet voltoerd is, daarin zou zijn zoals geweest, dat hij, evenals toen, droefheid van het hart zou hebben gehad. Hij verklaart zich vervolgens in vs. 2 waarom hij voor de tweede maal zo niet had willen komen. Als ik, zo zegt hij, weer in droefheid tot u kom, dan maak ik u bedroefd en wie is het nu, die mij verheugt, behalve hij, wie van mij droefheid overkomt?

Buiten hen kan hem te Corinthiërs niets en niemand blij maken; en juist zij, van wie hem vreugde moest toekomen en alleen kon toekomen, had hij zelf moeten treurig maken, hoe zouden zij hem dan tot vreugde zijn? Deze is de reden, waarom hij ook om zichzelf besloten heeft, niet weer in droefheid tot hen te komen.

Het enkelvoudige in deze zin "dan degene, die door mij bedroefd is geworden" is door de voorgaande vraag, die met opzet in het enkelvoud gesteld is: "wie is het toch, die mij zal vrolijk maken" nodig geworden. Zeker had ook het meervoud kunnen gezet worden, maar het enkelvoud maakt de rede treffender, zinrijker.

Evenals hij hun een dienend werktuig tot vreugde wil zijn (Hoofdstuk 1: 24), zo zoekt hij ook zijn hogere vreugde, de verzoetende vergoeding van zoveel lijden en offers, van zo vele bekommernissen aan zijn ambt verbonden bij hen, de blijdschap, die een (geestelijk) vader over zijn kinderen heeft, die een leermeester heeft in de welvaart en de liefde van zijn leerlingen. Hij gaat uit van het zuiver en geheiligd menselijk gevoel van tedere vriendschap,

welke vreugde het genieten van de vriend ten doel en als vrucht van het bezoeken en vertoeven heeft. Hoe teder en innig spreekt hij zich daarover uit in Rom. 1: 12; 15: 24 en hoe hartelijk zijn verlangen naar een bezoeken van de gemeente in Fil. 1: 8 !

3. En ditzelfde, wat ik tot bestraffing en kastijding moest doen, heb ik u in de vorige brief, omstreeks pasen van dit jaar aan Stefanus, Fortunatus en Achaïcus medegegeven, geschreven, (vgl. vooral 1 Kor. 1: 10 tot 1 Kor. 6: 20), opdat ik, daar komende, zoals ik dan ook na verandering van mijn reisplan nog steeds tot u denk te komen (1 Kor. 16: 5 v.), geen droefheid zou hebben. En die smart zou ik toch in zo vele bestaande verkeerdheden en gebreken moeten hebben en wel juist van hen, waardoor ik verblijd moest worden. Nu heeft u een geruime tijd tussen het heden en mijn aankomst, die u kunt gebruiken, om al die verkeerdheden uit de weg te ruimen en die gebreken weg te nemen. U zult zeker wel bereid zijn, mij die vreugde mogelijk te maken en u heeft slechts tijd nodig om het werkelijk te doen. Ik verwacht het dus, a) vertrouwend van u allen, dat mijn blijdschap uw aller blijdschap is.

a) 2 Kor. 8: 22. Gal. 5: 10.

Beide keren, in vs. 1 v. en in vs. 3 v. spreekt Paulus van iets, dat hij voor zich niet wilde, namelijk: ten eerste wil hij niet in droefheid komen, waarom hij besloot, weg te blijven, ten tweede wil hij geen droefheid hebben als hij kwam, waarom hij hun schreef, voor hij kwam, maar beide keren was het hem toch om de gemeente te doen. Daar veronderstelt hij, dat zijn droefheid de gemeente bedroefd zou maken en hier spreekt hij het vertrouwen uit, dat zijn vreugde hun aller vreugde was.

De schoonste trekken, die Paulus in dat heerlijk lied van de liefde: 1 Kor. 13: 6 v. tekent, laat hij hier verwezenlijkt aanschouwen, in dit bewijs van zijn herdersliefde, in dit meesterstuk van apostolische kunst om zielen te winnen. Hij stort als het ware van de overvloed van zijn liefde in de lezers over, hij ademt die hun in. Hij miskent de werkelijkheid en het grote gebrek en de schaduwzijden in de gemeenten niet; maar hij appelleert op hun inwendig Christelijk wezen, op de inwendige levenskiem van hun in liefde werkzaam geloof, dat wel is aangetast, maar niet is verstikt. De overvloeiende mate van zijn apostolische liefde treedt nog vooral in het licht door de uitbreiding van zijn vertrouwen tot allen, bij zoveel verdeeldheid en disharmonie en bij de verbittering van zekere partijen tegen hen; maar zijn hart is ook daarvoor ruim genoeg. Hij stelt het allen nog bijzonder op de voorgrond door het te herhalen. Hij zoekt er toch ernstig naar, om de treurige zaak, waarover nu gehandeld wordt, te maken tot een heilige aangelegenheid van de gemeente en ook door deze hen allen met zich en onder elkaar te verbinden.

Eerst de gehele gemeente met liefde te winnen, dat is het wat de apostel zoekt; pas nadat tot dit doel al het mogelijke gedaan is en wel, zoals hij mag hopen, niet zonder vrucht, gaat hij in Hoofdstuk 10 v. over tot openlijke bestrijding en beschaming van zijn tegenstanders.

De Heere geeft aan elke zielverzorger van de Geest, die in Paulus deze wet heeft vervuld (Zach. 7: 10): "denk niet in uw hart de een des anderen kwaad! "

Is iemand verzocht geworden tot argwaan en bitterheid, dan is het Paulus geweest, onder wiens lijden de gevaren van valse broeders (Hoofdstuk 11: 26) en het wee over ondankbare kinderen (Hoofdstuk 12: 15) niet het minste was. Toch heeft de Heere hem sterk gemaakt in de liefde en in hem een zacht vriendelijk hart, een hart zonder bitterheid bewaard.

4. Want ik heb jullie bij hetgeen ik in 1 Kor. 5: 1 vv. schreef, uit vele verdrukking en benauwdheid van het hart met vele tranen geschreven, hoewel ik niet zelf de pen voerde, maar een ander mijn woorden dicteerde. Ik schreef die berisping niet opdat u bedroefd zou worden. Hoewel dit als eerste gevolg van mijn schrijven niet te vermijden was, kon dat toch mijn eigenlijke bedoeling niet zijn, maar opdat u de liefde zoudt verstaan, die ik overvloedig tot u heb. Dit was het doel, dat ik beoogde en als verkregen mag worden wat ik wilde bereiken, namelijk zo'n toestand als van de gemeente betaamt, zal dat u tot eeren mij tot vreugde zijn.

Hier zien wij uit welk een gezindheid waarlijk Christelijke, heilige bestraffingen en vermaningen moeten voortvloeien. Vele harde boetpredikers razen, ja tieren tegen de zonde en menen daarmee een echt gloeiende ijver te tonen en inmiddels zijn zij in hun binnenste zeer kalm, als oefenden zij de bestraffing uit tot vermaak. Een ware zielherder evenwel weent vooraf in zijn eenzaamheid vóór hij de tranen bij anderen uitlokt; hij lijdt zelf in stil nadenken voor hij een teken geeft van ongenoegen en hij voedt steeds in zijn binnenste meer smart, dan hij aan anderen veroorzaakt. Ook heeft men hier wel te letten op de tranen van Paulus, hun milde stroom getuigt van de weekheid van zijn hart, dat toch veel meer heldenmoed bezat dan het ijzerharde hart eens stoïcijns. Want hoe zachter en tederder de aandoeningen van de liefde zijn, des te meer verdienen zij lof.

Paulus beroept zich in Hand. 20: 19 en 31. Fil. 3: 18 op zijn tranen; deze zijn geen teken van een onmannelijk karakter, waarvan men Paulus zeker niet zal beschuldigen, maar van een tederheid, die uit de liefde van Christus voortvloeit en zich op haar voorbeeld kan beroepen (Luk. 19: 41. Joh. 11: 35).

Dat hij zich bijzonder verbonden voelde aan de gemeente te Korinthe, doordat hij daar zo lang was geweest en zo'n rijke zegen had gehad, waaronder hij daar arbeidde na een vroegere zware strijd en dat hij in deze gemeente zijn liefde zeer rijkelijk had uitgestrooid, is boven allen twijfel.

De liefde van de moeder voor haar kinderen openbaart zich het tederst jegens haar ziek kind en de liefde van de herder voor zijn schapen kan vooral worden gezien in het zoeken van een afgedwaald schaap. Zo had Paulus bij zijn zorg voor alle gemeenten (Hoofdstuk 11: 28) een bijzondere liefde voor de Korinthiërs, omdat zij het meest liefde nodig hadden en hem de grootste moeite veroorzaakten.

5. Maar als iemand, namelijk hij, van wiens misdaad in 1 Kor. 5: 1 vv. sprake was, door zijn zonden bedroefd heeft Ec 6: 4, die heeft niet mij bedroefd, mijn persoonlijk belang geen schade aangebracht, maar ten dele (opdat ik hem, de schuldige, niet met een erger verwijt bezwaar dan in werkelijkheid plaats heeft, hetgeen toch zou geschieden, als ik dit "ten dele" niet liet voorafgaan) jullie allen, "ten dele" omdat niet allen onder u zich over die zaak hebben bedroefd.

In vs. 4 zei Paulus: "niet opdat u bedroefd zou worden, heb ik u geschreven." Nu is er wel een droefheid in de gemeente teweeg gebracht, maar die is, zo gaat hij voort, uit haar eigen midden voortgekomen en daarmee komt hij tot de bijzondere aanleiding om hier de zaak van de bloedschender, waarbij hij intussen zich zo zacht als maar mogelijk is uitdrukt. Niet alleen noemt hij de persoon en zijn misdaad niet, hij spreekt slechts met zachte aanwijzing van "iemand, die bedroefd heeft"; verder spreekt hij slechts veronderstellender wijze, door vooraf te laten gaan "als." Als hij nu van die bloedschender zegt, dat die hem niet bedroefd heeft, dan denkt hij hier aan zijn eigen persoonlijk belang. Hij voelde zichzelf niet gekrenkt of

benadeeld, alsof het hem leed deed, omdat de eer van zijn werkzaamheid te Korinthe was geschandvlekt door een misdaad van zo'n erge aard, dat die ook onder de heidenen niet genoemd werd, maar de eer en de naam van de hele gemeente was geschandvlekt.

6. Voor hem is deze bestraffing genoeg, die door velen geschied is, volgens hetgeen mij door Timotheüs is meegedeeld.

7. Zodat u daarentegen, in plaats van verdere gestrengheid tegen hem te gebruiken, die ergernis, door hem teweeggebracht, maar nu door hem betreurd en weggedaan, hemliever moet vergeven en door het wijzen op de genade van God hem moet vertroosten, opdat hij, als u hem geheel zou willen verstoten, door al te overvloedige droefheid niet enigszins wordt verslonden, dat is tot wanhoop komt en daarin omkomt, omdat zijn droefheid reeds nu zo'n hoge graad heeft bereikt.

Het is de vraag, bij hetgeen de apostel in vs. 6 van straf spreekt, of de excommunicatie, door hem in Hoofdstuk 5 van de vorige brief bevolen, heeft plaats gehad of niet. Het eerste nemen de meesten aan, zodat zij het "genoeg" verklaren van de duur van de excommunicatie, maar een gehele uitsluiting is moeilijk aan te nemen, om het "door velen", dat is door de meerderheid van de gemeente, maar wel dat het grootste deel van de gemeenteleden volgens het "doe u deze boze uit jullie weg" in 1 Kor. 5: 13 hem als een geëxcommuniceerde beschouwd heeft en alle gemeenschap met hem heeft afgebroken. Daardoor had de meerderheid voldaan aan de uitgedrukte wens van de apostel; tot de minderheid zullen deels de zedelijk verslapten en deels ook tegenstanders van de apostel, de laatste in principiële oppositie, hebben behoord.

Wij hebben hier op te merken, dat reeds ten tijde van de apostelen bij handelingen van de gemeente de meerderheid optreedt, maar niet tegen, maar voor het gezag van het apostolisch woord. "Het is genoeg", schrijft Paulus. Gemakkelijk konden zij, die door zijn brief tot ijver en wraak (Hoofdstuk 7: 11) gebracht waren, tot de menselijke gedachten afdwalen, dat hij, die hun apostel zo bedroefd had en de eer van de Christelijke gemeente voor de heidenen zo schandelijk had gekrenkt, dat bij die van zachtheid geen sprake kon zijn. Zij konden menen, dat de heidenen handtastelijke bewijzen moesten verkrijgen daarvan, dat de gemeente van God zich wist te reinigen van smetten, geworpen op haar goede naam. Zulke gedachten, waarbij vleselijke gezindheden zich in de geestelijke wil indringen, bestrijdt de apostel in goddelijke oprechtheid en hij geeft van de gemeente te bedenken, dat de gevallen genoeg gestraft is, omdat hij zich heeft bekeerd. De gemeente had echter niet met hem afgehandeld, zo herinnert hij verder, nu moest de barmhartige, reddende liefde, in wier dienst ook de ban staat (1 Kor. 5: 5), haar eigenlijk werk verrichten in het tegengestelde van straffen, namelijk door vergeven en vertroosten.

Herders moeten degenen, die vallen, wel hard en ernstig bestraffen, maar, als zij bemerken dat het hun leed doet en zij zich willen verbeteren, moeten zij ze weer vertroosten en hen oprichten, hun zonden zo gering en licht maken als zij maar kunnen, namelijk zo, dat de barmhartigheid van God, die Zijn eigen Zoon niet heeft gespaard, maar Hem voor ons allen heeft overgegeven, groter is dan alle zonde, opdat zij, die gevallen zijn, niet in al te grote droefheid wegzinken. Want zo onbewegelijk de Heilige Geest is in het vasthouden en verdedigen van de leer van het geloof, zo genadig en vriendelijk is Hij ook, om de zonde te dragen, wanneer zij, die gezondigd hebben, er leed over voelen en genade begeren.

9. Want daartoe heb ik ook in Mijn vorige brief geschreven en mij niet maar tot mondelinge aanwijzingen door uw afgezanten, toen zij terugkeerden, bepaald, opdat ik uw beproeving mocht verstaan, of u in alles gehoorzaam bent, of u zich als een Christelijke gemeente zou gedragen en volgens mijn vermaning in de plaats van de vroegere onverschilligheid de nodige strengheid zou laten gelden. Nadat dit geschied is kan ik er geen belang bij hebben, nu nog mijn apostolische macht om te straffen nader ten uitvoer te leggen tot volvoering van de in 1 Kor. 5: 5 gedreigde ban.

10. Die u nu iets vergeeft, die vergeef ik ook, zodat ik mij nu integendeel aan uw handelwijze aansluit, want u zult nu wel zonder bedenking de liefde, waarom ik u in vs. 8 heb gevraagd, aan hem willen bewijzen. Want zo ik ook iets vergeven heb, die ik vergeven heb, heb ik het vergeven omwille van u voor het aangezicht van Christus. En evenals u nu zonder bedenking hem weer kunt aannemen, zo zal ook de Christelijke wijsheid eisen dat u dit doet, opdat de satan over ons geen voordeel krijgt.

In de vermaning van de apostel (vs. 8) om nu liefde te betonen jegens hem, die zo groot een droefheid had veroorzaakt, kon men misschien een tegenspraak vinden met de inhoud van zijn brief, waarin hij toch zo grote ernst had betoond en misschien opnieuw aanleiding nemen om hem te beschuldigen, zoals daarop in Hoofdstuk 1: 17 is gewezen. Paulus stelt daartegenover wat hij in vs. 9 zegt, dat zijn brief ten doel had, te onderzoeken of de gemeente haar plicht zou volbrengen. Nadat dit doel bereikt was, zo was, zoals hij tevens wil te kennen geven, ook het doel van zijn schrijven bereikt en was er geen reden aanwezig, om de aanwijzingen daarover vast te houden.

Evenals wij hem in vs. 4, waar over een scherpe berisping gesproken wordt, die hij aan de gemeente had geschreven, de voorstelling zagen tegenspreken, alsof hij haar graag leed zou hebben veroorzaakt, zo stelt hij hier, waar van zijn scherpe handelwijze jegens die zondaar gehandeld wordt, zich tegenover de andere voorstelling, alsof hij slechts vertoornd was geworden om een krenking hem persoonlijk aangedaan. Zij moesten zijn liefde leren kennen, zei hij daar; hij wilde hun gehoorzaamheid leren kennen, zei hij hier. Dat hij zich echter voldaan verklaarde met hetgeen tegen deze zondaar was geschied, kon voor de gemeente niet voldoende zijn; zij was slechts ten halve tevreden gesteld, als hij toch wel toeliet of aanbeval, hem vergeving te doen toekomen, maar zonder uit te spreken, dat hij haar vergaf. Hij voegt er dit daarom uitdrukkelijk bij, maar in een vorm, waardoor hij ook hier, evenals hij tot hiertoe reeds deed, vermijdt de persoon van de zondaar te noemen, zodat hij in de vergeving, als die volgen mag, zijn eigen insluit. Hij had toch reeds vergeven en wel omwille van hen vergeven; want aldus moet in deze zin het "want" worden opgevat.

De apostel drukt in deze zin zijn vergeving uit nog van een andere kant, namelijk voor zijn persoon en onafhankelijk van hetgeen de Korintheërs deden. van Zijn kant, om zijn apostolische liefde tot hen, had hij reeds het besluit opgevat tot verzoening. In de hypothetische vorm, waarin hij dat uitspreekt, "zo ik ook iets vergeven heb", ligt een grote tederheid, omdat Paulus de vergeving en daarmee ook de misdaad zelf, op de achtergrond plaatst, als iets dat is afgedaan en waarover nauwelijks meer valt te spreken. Deze is de vergeving, die volkomen is, die de ander opheft en hem met al de volheid van medegevoel en vertroosting verblijdt, als weet men zelf niet meer dat men iets heeft vergeven. Dit is bij het vergeven wat bij het geven is: het niet weten van de linkerhand van wat de rechter doet (Matth. 6: 3). Door de bijvoeging "voor het aangezicht van Christus" sluit zich de acte van de vergeving als een heilige ambtsverrichting en een daad van de gemeente voor de Heere van de

gemeente en als door Hem gewettigd, aan de bestraffing in 1 Kor. 5: 5 besloten, harmonisch aan.

10. Die u nu iets vergeeft, die vergeef ik ook, zodat ik mij nu integendeel aan uw handelwijze aansluit, want u zult nu wel zonder bedenking de liefde, waarom ik u in vs. 8 heb gevraagd, aan hem willen bewijzen. Want zo ik ook iets vergeven heb, die ik vergeven heb, heb ik het vergeven omwille van u voor het aangezicht van Christus. En evenals u nu zonder bedenking hem weer kunt aannemen, zo zal ook de Christelijke wijsheid eisen dat u dit doet, opdat de satan over ons geen voordeel krijgt.

In de vermaning van de apostel (vs. 8) om nu liefde te betonen jegens hem, die zo groot een droefheid had veroorzaakt, kon men misschien een tegenspraak vinden met de inhoud van zijn brief, waarin hij toch zo grote ernst had betoond en misschien opnieuw aanleiding nemen om hem te beschuldigen, zoals daarop in Hoofdstuk 1: 17 is gewezen. Paulus stelt daartegenover wat hij in vs. 9 zegt, dat zijn brief ten doel had, te onderzoeken of de gemeente haar plicht zou volbrengen. Nadat dit doel bereikt was, zo was, zoals hij tevens wil te kennen geven, ook het doel van zijn schrijven bereikt en was er geen reden aanwezig, om de aanwijzingen daarover vast te houden.

Evenals wij hem in vs. 4, waar over een scherpe berisping gesproken wordt, die hij aan de gemeente had geschreven, de voorstelling zagen tegenspreken, alsof hij haar graag leed zou hebben veroorzaakt, zo stelt hij hier, waar van zijn scherpe handelwijze jegens die zondaar gehandeld wordt, zich tegenover de andere voorstelling, alsof hij slechts vertoornd was geworden om een krenking hem persoonlijk aangedaan. Zij moesten zijn liefde leren kennen, zei hij daar; hij wilde hun gehoorzaamheid leren kennen, zei hij hier. Dat hij zich echter voldaan verklaarde met hetgeen tegen deze zondaar was geschied, kon voor de gemeente niet voldoende zijn; zij was slechts ten halve tevreden gesteld, als hij toch wel toeliet of aanbeval, hem vergeving te doen toekomen, maar zonder uit te spreken, dat hij haar vergaf. Hij voegt er dit daarom uitdrukkelijk bij, maar in een vorm, waardoor hij ook hier, evenals hij tot hiertoe reeds deed, vermijdt de persoon van de zondaar te noemen, zodat hij in de vergeving, als die volgen mag, zijn eigen insluit. Hij had toch reeds vergeven en wel omwille van hen vergeven; want aldus moet in deze zin het "want" worden opgevat.

De apostel drukt in deze zin zijn vergeving uit nog van een andere kant, namelijk voor zijn persoon en onafhankelijk van hetgeen de Korinthiërs deden. van Zijn kant, om zijn apostolische liefde tot hen, had hij reeds het besluit opgevat tot verzoening. In de hypothetische vorm, waarin hij dat uitspreekt, "zo ik ook iets vergeven heb", ligt een grote tederheid, omdat Paulus de vergeving en daarmee ook de misdaad zelf, op de achtergrond plaatst, als iets dat is afgedaan en waarover nauwelijks meer valt te spreken. Deze is de vergeving, die volkomen is, die de ander opheft en hem met al de volheid van medegevoel en vertroosting verblijdt, als weet men zelf niet meer dat men iets heeft vergeven. Dit is bij het vergeven wat bij het geven is: het niet weten van de linkerhand van wat de rechter doet (Matth. 6: 3). Door de bijvoeging "voor het aangezicht van Christus" sluit zich de acte van de vergeving als een heilige ambtsverrichting en een daad van de gemeente voor de Heere van de gemeente en als door Hem gewettigd, aan de bestraffing in 1 Kor. 5: 5 besloten, harmonisch aan.

11. Door al te grote gestrengheid zou u bij de gestrafte aanleiding geven tot een gemoedsstemming, waarvan de satan tot zijn doel zou gebruik maken, omdat hij de man in wanhoop zou storten of in het heidendom zou terugdringen: want zijn gedachten zijn ons niet

onbekend. Hij probeert namelijk op alle denkbare wijze aan het rijk van God afbreuk te doen en mensenzielen in de afgrond te storten (Efeze 6: 12. 1 Petr. 5: 8 Eph 6. 12 1Pe).

Er is uit het gedrag van de apostel zeer veel te leren voor de handhaving van de Christelijke kerkucht. Hoe ver is het er van af, dat er enige wettelijke bepalingen zouden zijn, waardoor de wederopname van de gestrafte op een bepaalde tijd of na een uitwendig voorgeschreven handelwijze, aan een bepaalde vorm van boete of iets dergelijks zou zijn gebonden. Hem zweeft alleen het een doel voor ogen in 1 Kor. 5: 5 genoemd, namelijk om de gevallene te redden. Zodra het berouw is ontstaan, zonder hetwelk de redding onmogelijk was, houdt alle tucht op en treedt de deelneming van de liefde en de broederlijke hulp weer in de plaats daarvan. Slechts waar die geest van liefdevolle ernst heerst, kan Christelijke tucht echt worden uitgeoefend en met goed gevolg worden aangewend.

C. Vs. 12-17. In vs. 4 dacht de apostel er aan, in welke stemming hij zich bij het schrijven van zijn vorige brief bevond. Nu spreekt de apostel over de gemoedsstemming, waarin hij zijn reis gemaakt heeft over Troas in plaats van over Korinthe, zoals vroeger zijn plan was (Hoofdstuk 1: 16). Met bezorgdheid voor de Korintheërs heeft hij zich daar, hoe uitlokkend ook de omstandigheden waren, zich niet mogen ophouden, maar is hij zonder te toeven verder tot aan Macedonië gereisd, om hoe eerder hoe liever Titus te ontmoeten en te horen hoe het met de gemeente was. Nu heeft hij, omdat hij deze op die tijd nog niet had ontmoet, de zo sterk begeerde geruststellende berichten niet ontvangen. Ook weet hij niet of Titus die zal geven. Zo vindt hij dan zijn verkwikking na de vroegere onrust in de gedachte aan de grote dingen, die God door hem en zijn medewerkers laat verrichten, die gedachte juist Macedonië bij hem opwekt. Deze rust in God en in het bewustzijn van bekwaamheid tot het ambt van het Nieuwe Testament, tegenover de zelfzuchtige vervalsers van het goddelijk woord, laat hij zich nu ook niet ontrukken door de gedachte aan de schade, die deze hem te Korinthe berokkenen.

12. Voorts a) als ik, op mijn reis van Efeze hierheen, naar Macedonië (Hand. 20: 1), te Troas kwam, om daar, zolang ik er mij kon ophouden, het Evangelie van Christus te prediken en als mij ook werkelijk een deurgeopend was in de Heere tot een gezegende werkzaamheid, zo heb ik geen rust gehad voor mijn geest, omdat ik Titus, mijn broeder, niet vond, die bij zijn terugkeren van Korinthe mij zou ontmoeten;

a) Hand. 16: 8.

13. Maar afscheid van hen, van de broeders, die daar waren, tot de tijd dat ik mocht terugkeren (Hand. 20: 6 vv.), genomen hebbend, vertrok ik naar Macedonië, om daar op hem te wachten en van hem bericht te ontvangen; in zo'n wachtende toestand bevind ik mij heden nog altijd.

Hoewel de apostel naar Troas kwam, geschoeid aan zijn voeten met de bereidheid van het evangelie van de vrede (Efeze. 6: 15) en hoewel hem daar een deur in de Heere was geopend, hield hij toch Troas niet voor de plaats, waar hij lange tijd moest blijven en werken. Overkwam hem in deze onrust iets menselijks, dat de Geest van God in hem hinderlijk was? De grote droefheid en angst van zijn hart, die hij bij het wegblijven van zijn broeder en gezant Titus opnieuw sterk voelde, was niet vleeselijk, maar geestelijk een onrust uit liefde en hoewel hij ook zijn in Christus geheiligde geest nog in het vlees had, zodat dit van zijn onrust en ongeduld aan de heilige ongerustheid van de Geest iets meedeelde (Hoofdstuk 7: 5), zo heeft hij toch de beslissing over blijven of gaan niet overgelaten aan het vlees maar aan de geest. Hij heeft de wil en aanwijzing van de Heere daarin opgemerkt, dat hij Titus niet te Troas vond

en zo niet tot de nodige rust en kalmte van het gemoed kwam, om zijn voornemen te kunnen volbrengen en in de volkrijke zeestad het evangelie te prediken. De opbouw van een reeds vergaderde gemeente was hem van meer belang dan de stichting van een nieuwe. Verder waren er te Troas reeds broeders, van wie de apostel afscheid kon nemen en die zijn onrust en zorg niet veracht hebben, waarmee hij naar Macedonië ging Titus tegemoet.

Alles wordt gedaan, om de Korinthiërs de bijzondere liefde van de apostel liefde te tonen. Zo lief heeft hij ze gehad, dat hij de gewenste en heerlijke gelegenheid, om te Troas het evangelie uit te breiden, zonder bedenking liet voorbijgaan, ja, dat hij door de onrust van zijn geest en van zijn hart niet in staat was, het kleed van evangelische arbeid af te weven, dat hij zo-even onder zichtbare zegen was begonnen.

Waar de kerk het meeste lijdt, daar moet men het ijverigst helpen, dat de satan niet in korte tijd omver stoot, wat in lange tijd, met veel moeite is opgebouwd.

14. En God zij dank, die ons, mij en mijn medegenoten, allen tijd, ook dan als wij schijnen overwonnen te zijn, doet triomferen in Christus, a) en de reuk van Zijn kennis (Hoofdstuk 10: 5) door ons openbaar maakt in alle plaatsen, omdat Hij door onze prediking de kennis van Hem verbreidt en deze overal haar invloed en haar kracht betoont.

a) Kol. 1: 27.

In het geschiedkundig feit, waarvan Paulus in vs. 12 v. spreekt, had de gemeente te Korinthe een bewijs, hoe zeer ook, toen hij niet tot hen wilde komen, de zorgvolle gedachte aan hen zijn gehele gemoed vervulde. De Korinthiërs moesten echter niet denken, dat de zorg over hen hem zo geheel had ingenomen, dat er voor een hogere gedachte, om zich zijn ambt waardig te gedragen, geen plaats zou zijn overgebleven. Dat hun steeds een oorzaak van dank aan God overbleef moesten zijn lezers daaruit begrijpen, als zij hem na het voorafgaande horen voortgaan: "en God zij dank". Opmerkelijk is hier de plaatsing van de woorden: als zij gelijk hadden, die deze overgang daaruit wilden verklaren, dat de apostel, als hij Macedonië noemde, ook aan de vertroosting dacht, die hij door de verblijdende berichten van Titus ontving, moet men geloven dat hij door de onrust, die hij toen door de gemeente te Korinthe ondervond, tot de geruststelling overgaande, die hem daarna ten deel is geworden, integendeel "Dank nu zij God" zou hebben moeten schrijven. Hij stelt echter vooraan "God" om daarop de nadruk te leggen en bedoelt dus een andere tegenstelling.

Pas in Hoofdstuk 7: 5 vv. begint Paulus in zichtbare wederaanknoping aan vs. 13 van ons hoofdstuk, van zijn ontmoeten met Titus te spreken; hij drukt zich daar, zowel in vs. 4 als in vs. 8 vv., op een wijze uit, die geheel overeenstemt met zijn vreugde daarover. Hier wil hij daarentegen opzettelijk tegenover de ongerustheid in vs. 12 v. beschreven, de zegenende kracht, die hem altijd vergezelde, stellen, die noch door zwakheid noch door smart van zijn kant veroorzaakt, werd weggenomen, maar overal overwinnend voor de Heere voortging.

De nadruk ligt op "allen tijd" en "in alle plaatsen". Ook al is het, dat de strijders van Christus uitwendig en inwendig door smarten gaan, is hun weg toch een zekere zegetocht in Christus. En ook waar hun voet niet kan heengaan of toeven, vervult toch de reuk van hun prediking het land. Met verwondering en aanbidding ziet hij op het overwinningsveld, dat hij tot hiertoe is doorgegaan en verder denkt door te trekken. En zoals hij weet, dat God hem overal doet triomferen over de goddeloze machten van deze wereld, zo weet hij ook dat aan alle plaatsen in Azië, ook te Troas, dat hij slechts even in het voorbijgaan bezocht, in Europa, ook in

Achaje, waar tegenstanders zijn werk wilden verstoren en tot aan het einde van de wereld (Kol. 1: 6, 23), God de reuk van zijn kennis door de prediking van het Evangelie op zo'n wijze openbaart, dat geen plaats onbewogen en ongeroerd blijft van deze krachtige openbaring, evenals de reuk van een specerijen-tuin de lucht doordringt en vervult (vgl. Rom. 10: 18).

15. Want wij zijn in onze werkzaamheid van God een goede reuk van Christus en uit ons geurt Hem Christus tegen (Efeze 5: 2), in wie alleen Hij Zich wil laten kennen en vinden; wij zijn dat voor Hem, beide in degenen, die zalig worden en in degenen, die verloren gaan (1 Kor. 1: 18).

16. a) Dezen, degenen, die verloren gaan, wel een reuk van de dood ten dode, maar de anderen, die zalig worden, een reuk van het leven ten leven. En wie is tot deze dingen, tot zo'n belangrijk werk bekwaam? Immers niemand anders, dan die God zelf bekwaam gemaakt heeft tot de bediening van het Nieuwe Testament, zoals Hij ons heeft gedaan (Hoofdstuk 3: 5 v.).

a) Luk. 2: 34.

Dat het God was, die hem en zijn medewerkers ten alle tijde deed triomferen in Christus en de reuk van Zijn kennis door hen openbaarde aan alle plaatsen, stelt Paulus daardoor in het licht, dat hij henzelf, de organen van de goddelijke werkzaamheid, als dragers van deze kennis voorstelt, die God welgevallig waren, omdat uit hun prediking Hem Christus tegengeurde en zij Hem nu ook welgevallig waren, ook al was het, dat die geur onder degenen, die de prediking hoorden, op geheel verschillende wijze uitwerking deed.

Als de apostel het voorstel ten opzichte van de twee tegenovergestelde delen ontwikkelt, neemt hij "reuk", voor het vroeger gebruikte "goede of welriekende reuk" en spreekt hij nu deels van een reuk van de dood, d. i. een, zoals de dood die heeft en van zich geeft, deels in tegenstelling daarmee van een "reuk van het leven." De beide uitdrukkingen "van de dood, van het leven" mogen niet in de strengste symmetrie tot elkaar worden opgevat, maar zo, dat bij het eerste lid de voorstelling meer in de mens, bij de andere meer in de werkende kracht, in het Evangelie, ligt.

Dat de prediking van de genade geen mens laat zoals zij hem vindt, maar hen, die haar verachten erger maakt en van onverschilligheid tot gramschap en lastering voert, daarin betoont zich het woord van God als een woord, dat krachtig is en vervuld van de Heilige Geest. Het ongeloof van de mensen wordt niet veroorzaakt door God, maar alleen door de boze wil van de mensen, maar dat hij, die zich door ongeloof aan het woord van God verzondigt (Spr. 8: 36), zichzelf de dood bereidt, dat geschiedt door Gods straffende gerechtigheid. Het is met het genademiddel van het woord niet anders dan met het genademiddel van het sacrament: die onwaardig hoort, hoort niet een ijdel, geesteloos woord, maar hij hoort zichzelf een oordeel.

Het is een wonderbare zaak dat het Evangelie, dat de mensen moest vertederen en tot bekering leiden, hen nog harder, erger en bozer doet worden; maar het gaat toch met de zon zo ook. Deze schijnt op slijk en modder; die is week en vol water, maar de vochtigheid droogt weg door de warmte, door de hitte van de zon en de klei wordt zo hard als een steen of een kei. Schijnt daarentegen de zon op was, die hard is, zodat men die met bijlen en hamers van elkaar moet slaan, dan voelt die nauwelijks de warmte van de zon, of zij wordt zacht, gaat

uiteen, smelt en wordt vloeibaar. Zo worden ook enigen door de prediking van Gods woord slechts erger en verstokter en voor hen is het woord een reuk ten dode, maar andere harten bekeren zich daardoor tot God en worden zalig en voor hen is het Evangelie een reuk ten eeuwigen leven.

17. Daarop mogen wij ons wel beroemen: want wij dragen niet, zoals velen bij u (Hoofdstuk 10: 12 vv.) het woord van God te koop, "wij vervalsen het niet uit gierigheid om het brood, zoals een zoetelaar de wijn vervalst", maar als uit oprechtheid, maar als uit God, in detegenwoordigheid van God, spreken wij het in Christus, zoals het ware dienaren van de Heere betaamt.

Tot zo'n werking, wilde de Apostel zeggen, is slechts hij bekwaam, die in oprechtheid alles van God ontleend, voor God handelend, aan Gods gemeenschap vasthoudend, het Evangelisch predikambt bekleedt; maar hij keert de gedachte om en werpt eerst de vraag op, die moet aanduiden, hoe ernstig en nauwgezet elkeen het met het onderzoek over zijn bekwaamheid voor dit ambt nemen moet.

Naar de zin kan op deze vraag worden geantwoord: "de velen niet, maar wel wij; want wij doen het niet zoals zij. " Met de woorden: "zij vervalsen het woord van God", of "zij dragen het te koop", wil de apostel zeggen naar de klank van de woorden in de grondtekst: zij drijven bedriegelijke handel met het woord, zij misbruiken het tot zelfzuchtige doeleinden, zij doen naar de gezindheid van hun hart daarvan af en voegen er bij, naardat dit met hun gedachten overeenkomt; evenals slechte waarden, zo legt Luthers vertaling het uit, de goede drank van de wijn met water vermengen en dat voor echt verkopen, zo mengen zij hun eigen gedachten mede in de prediking van het Evangelie en maken het zuivere vervalst en onrein. Niet zo Paulus en diens medearbeiders; zij spreken in enkel oprechtheid, d. i. zoals men uit een gemoed, dat waarachtig is, dat alle bedrog en misleiding verafschuwt, spreekt; maar niet alleen uit zo'n subjectieve oprechtheid, maar verder "als uit God", d. i. als degenen, die niet uit eigen mening of inzicht verkondigen, maar mededelen wat zij van God hebben ontvangen. Dit doen zij "voor God", d. i. "in het aangezicht van God", als degenen, die God daarbij voor ogen hebben en zich van hun plicht en hun verantwoordelijkheid voor Hem ten allen tijde bewust zijn. Eindelijk "in Christus" spreken zij, d. i. staande in de gemeenschap met Christus, als degene, wiens woord en getuigenis doortrokken is van het gevoel van deze gemeenschap, nooit die heilige kracht verloochent of vergeet.

HOOFDSTUK 3

VERDEDIGING VAN HET AMBT VAN DE EVANGELIEPREDIKING

II. Vs. 1-Hoofdst 5: 21. De vorige afdeling werd besloten met een eervol getuigenis, dat Paulus van zichzelf en van zijn mede-arbeiders gaf in tegenstelling met andere leraars, die zich bij de Korintheïers hadden ingedrongen. Hij deed dit met opzet, om zich zo de weg te banen tot de rechtvaardiging van zijn handelwijze en zijn gedrag ook nog in een ander opzicht, waarin de tegenstanders hem probeerden te verlagen. Deze verweten hem namelijk, dat hij maar al te veel en meer dan betaamde, zichzelf beroemde en zich bij de Korintheïers in een licht probeerde te plaatsen, dat anderen die wel meer ere waardig waren, bij hem moest in de schaduw plaatsen. De apostel maakt van deze gelegenheid gebruik, om zich tegen zo'n onbillijk verwijt te rechtvaardigen. Hij doet dit om de heerlijkheid van het Nieuw-Testamentische ambt tegenover die van het Oud-Testamentische, waarop zijn Judaïstische tegenstanders zich verhieven, nog eens van alle kanten in het licht te stellen en daaraan vervolgens in de volgende afdeling zeer ernstige vermaningen te voegen aan de gemeente, die door dergelijke dwaalleraars in gevaar was gebracht, wat de juiste staat van het Christelijk geloof aangaat.

a. Vs. 1-Hoofdst 4: 6. Nadat de apostel heeft uiteengezet, dat hij volgens zijn verhouding tot de Korintheïers noch een bijzondere aanbeveling aan hen nodig heeft, noch een zodanige door anderen, zoals zeker vreemde indringers aanbevelingsbrieven behoeften om zichzelf ingang te verschaffen, prijst hij het ambt van het Nieuwe Testament, dat hij volgens zijn roeping van God moest bedienen en waartoe God hem bekwaam heeft gemaakt. Hij verheft het in zijn veel grotere helderheid, die in vergelijking met de bediening van het Oude-Testament daaraan is verleend. Hij prijst verder hen, die zich door dat ambt hebben laten winnen, van de kant van de zaligheid hun ten deel geworden, in tegenstelling met hen, die nog aan Mozes en aan de wet hangen en wijst er nu op, op welke manier hij zijn ambt moet bedienen in onderscheiding van de valse leraars en zonder zich op het dwaalspoor te laten leiden door verkeerde toehoorders, die zichzelf ontoegankelijk maken voor de zegen van dit ambt.

1. Beginnen a) wij dan met hetgeen wij zo-even (Hoofdstuk 2: 17) zeiden, onszelf weer u aan te prijzen, zoals men ons om enkele uitdrukkingen in de vorige brief (1 Kor. 4: 1 vv., 15 vv., 9: 19 vv., 10: 33; 14: 18 beschuldigde? Of behoeven wij ook, zoals sommigen, die van buiten tot u komen, of van u naar buiten gaan, brieven van voorschrijving of aanbeveling aan u, of brieven van voorschrijving van u, om ons daar ingang en opname te verschaffen, waar wij willen optreden?

a) 2 Kor. 5: 12; 10: 8.

2. Maar, omdat wij nu eenmaal over aanbevelingsbrieven moeten spreken, zeg ik u: Jullie zijn onze brief, geschreven in onze harten, zodat wij het vaste bewustzijn hebben, dat u de vrucht van onze arbeid bent (1 Kor. 9: 1), een brief overal als het schrift van onze hand bekend en wat zijn inhoud aangaat, namelijk uw staat van genade en zaligheid, gelezen door alle mensen (1 Kor. 9: 2. Rom. 1: 8).

3. Als die in hetgeen u, die tevoren heidenen was, geworden bent, openbaar bent geworden, dat u een brief van Christus bent, door Hem gemaakt en door Hem gedictieerd en door onze dienst, ons Nieuw-Testamentisch ambt bereid (vs. 6 vv.). U bent een brief, die door mij en Silvanus en Timotheüs (Hoofdstuk 1: 19) geschreven is, niet evenals een menselijke brief wat

de schrijfmiddelen betreft, met pen en inkt, maar door de Geest van de levende God en niet zoals de Mozaïsche wet (vs. 7), wat het schrijfmaterieel aangaat, a) in stenen tafels, maar overeenkomstig de belofte, voor de tijd van het Nieuwe Testament gegeven, in vleselijke tafels van het hart (Jer. 31: 31 vv. Ezech. 11: 19 v. ; 36: 26 vv.).

a) Ex. 24: 12; 34: 1.

De apostel wist dat de tegenstanders hem beschuldigd hadden van zelfbehagen, daarom vraagt hij, of hij misschien nu weer zichzelf in zelfbehagen wilde aanbevelen, opdat daardoor dadelijk alle dergelijke uitingen zouden worden afgesneden. Tegelijk stelt hij door een tweede vraag: "of behoeven wij ook, zoals sommigen, brieven van voorschrijving aan u? " de hoogmoedige tegenstanders in hun naaktheid voor. Deze hadden in het gevoel van het goddelijk gezag, dat hun ontbrak, zich door aanbevelingsbrieven aan de Korintheërs en door deze aan andere gemeenten, proberen te helpen.

Hier is het eerste spoor van aanbevelingsbrieven, die in de oude kerk zo veelvuldig voorkwamen en tot waarschuwing voor bedrog door valse broeders zo noodzakelijk waren geworden (*literae systaticae, formatae, communicatoriae*). Deze werden aan reizende Christelijke broeders door hun bisschop aan de bisschoppen van de gemeenten, die zij bezochten, meegegeven en dienden tevens als band van broederlijke gemeenschap tussen de verschillende gemeenten en haar opzieners. De brief aan de Romeinen (Rom. 16: 1) is enigszins ook zelf zo'n aanbevelingsbrief voor Febe.

Het "zoals sommigen" is een zijdelingse beschuldiging tegen anti-Paulinische leraars, die aanbevelingsbrieven, was het ook van aanzienlijke leraars of van gemeenten, tot de Korintheërs hadden meebracht en die weer van Korinthe bij hun verder reizen hadden medegenomen. Toch hadden zij, die ze hadden medegebracht en die er zich op beroemden om Paulus in een ongunstig licht te stellen, die wel niet van de eerste apostelen (Jakobus) en de Jeruzalemse gemeente, die onder diens leiding stond, als zodanig, maar wellicht van enige leden van de laatste (Gal. 2: 12) ontvangen.

Paulus zelf had het niet nodig aan haar, aan de gemeente, noch door haar met een brief te worden aanbevolen. Onze brief, zegt hij, bent u, een brief, die in onze harten staat geschreven, die ter kennis van alle mensen komt en door alle mensen wordt gelezen. Daarmee wijst hij op de aanbevelingsbrief, die hij en zijn ambtgenoten (Hoofdstuk 1: 19) aan de gemeente bezitten, aan de ene kant als op een zodanigen, die in zijn hart is geschreven, waar die hem het inwendige, persoonlijke vertrouwen geeft, dat hij in en buiten de gemeente iets zal vermogen en niet, zoals men anders een brief bij zich draagt, van welks voorspraak men hoopt, dat hij er toe zal dienen, dat men invloed verkrijgen zal. Aan de andere kant stelt hij die voor als zo een, die hij niet eerst van plaats tot plaats behoeft te vertonen, opdat die tot aanbeveling zou dienen, maar als een, die voor aller ogen ligt. Het eerste zegt hij in tegenstelling tot de aanbevelingsbrieven, die die anderen aan de gemeente moesten afgeven en het laatste tegenover de brieven van voorschrijving, die anderen voor de gemeente meenamen. In aansluiting van het laatste kan de apostel overgaan van hetgeen de gemeente voor hem is tot dat wat zij zelf is en wel door hem is geworden. Hij gaat hiertoe over als hij zegt, waardoor zij hem een aanbevelingsbrief voor de overigen is. Zij is het namelijk daardoor, dat duidelijk zichtbaar is wat zij is, een brief van Christus, welks vervaardiging door hem is geschied. Christus zelf heeft daardoor, dat Hij de gemeente stichtte, een brief opgesteld en de apostel heeft tot oprichting van de gemeente gedaan wat hij doet, die op papier brengt, wat een ander hem beveelt te schrijven en die nu van de gemeente hoort, die hoort ook dat zij door zijn

dienst is tot stand gebracht. Daarop geeft de apostel eerst het middel aan van het tot stand brengen van deze brief, dat bestond in de goddelijke Geest, die inwendig kan werken en wel leven kan scheppen; en in de tweede plaats zegt hij waarin de brief is geschreven, namelijk in harten, dat is het meest inwendige van hen, die de gemeente uitmaken, die als een brief van Christus wordt voorgesteld.

Zij zijn een brief, die Jezus opgesteld en door de apostel heeft doen schrijven, niet met inkt en op papier, zoals de aanbevelingsbrieven van de gedachte dwaalleraars, maar die de Geest van God zelf geschreven heeft. Dit laatste woord nu geeft de Apostel aanleiding om aan beeld en denkbeeld nog een nieuwe wending te geven. Bovengemelde dwaalleraars roemden op de Mozaïsche wet en haar strenge vervulling. Paulus daarentegen stelt de Christelijke gemeente boven de Mozaïsche wet. Ook de wet was een brief van God aan de mensen, maar zij was door Gods vinger slechts in stenen tafels gegraveerd. De Christelijke gemeente daarentegen is een brief geschreven op de tafels van het hart, omdat God in het Nieuwe Verbond datgene, wat Hij beveelt, door Zijn Geest ook in de harten schrijft. Vgl. de drie hoofdbeloften Ez. 11: 19; 36: 26. Zo is dus de Korinthische gemeente een aanbevelingsbrief, die niet slechts meer betekent dan alle, die de dwaalleraars zich laten schrijven, maar die zelfs hoger staat dan de wet van God, die zij als hun hoogste aanbevelingsbrief steeds met zich omdroegen.

EPISTEL OP DE TWAALFDE ZONDAG NA TRINITATIS

In verband met het epistel van de vorige zondag (1 Kor. 15: 1 vv.) handelt deze over de heerlijkheid van het ambt van de evangelieprediking, in zoverre die de bediening van de Geest, die de gerechtigheid predikt, stelt tegenover de bediening van de letter, die de verdoemenis predikt en de bekwaamheid om het waar te nemen enkel en alleen van God afleidt. Zien wij nu in de doofstomme, van wie het Evangelie van de zondag (Mark. 7: 31 vv.) verhaalt, ons zelf, zoals wij van nature ook in geestelijke zin doof en stom zijn en onbekwaam om te horen en te spreken, totdat het wonderbare Effatha ons mond en oren opent, dan is het Evangelie een praktische tegenhanger van ons epistel.

De doofstomme, die niet hoorde noch sprak, is Paulus en zijn met hem allen, die de bediening van het Nieuwe Testament hebben. De Kerk ziet, met dit Evangelie als tekst te kiezen, op de bedienaren van het heilig ambt en in de doofstomme moeten allen, die het ambt bedienen, hun voorbeeld en de weg erkennen, waarop ook zij komen tot het kennen en het getuigen.

De heerlijkheid van de evangeliebediening: deze rust 1) op haar oorsprong, 2) op haar Geest, 3) op haar inhoud, 4) op haar duur.

De dienst van het nieuwe verbond: 1) haar verheven waarde, 2) haar heerlijk voorwerp, 3) haar blijvende bestemming.

Sinaï en Golgotha, of de heerlijkheid van het oude en de veel grotere heerlijkheid van het nieuwe verbond: 1) daar op Sinaï een machtig profeet, hier op Golgotha een bloedend Lam van God; 2) daar op Sinaï een stenen letter, hier op Golgotha de levendmakende Geest; 3) daar op Sinaï dood en verdoemenis, hier op Golgotha gerechtigheid en leven 4) daar op Sinaï een pelgrimsstation in de woestijn, hier op Golgotha een eeuwig thuis.

De bediening van het Nieuwe Testament: 1) hoe die wordt volbracht; 2) welke heerlijkheid die heeft.

Waarom de dienaren van de Heere Jezus Christus altijd een goed vertrouwen moeten hebben? 1) om de krachtige bijstand, waarop zij moeten rekenen: 2) om het heerlijk ambt, dat zij hebben te bedienen.

Wet en Evangelie: 1) daar een dodende letter, hier een levendmakende Geest; 2) daar een prediking van de verdoemenis, hier een prediking van de gerechtigheid; 3) daar een ambt, dat ophoudt. Hier een ambt, dat blijft.

Wet en Evangelie: 1) Wat groots en heerlijks bevat de wet? waarom is zij evenwel niet toereikende voor onze zaligheid? wat verkondigt het Evangelie, dat veel groter en zaliger is? en hoe zullen wij er een echt gebruik van maken? (EIG. ARB.).

4. En zodanig een vertrouwen, als ik vroeger vs. 2 noemde, dat U met uw Christelijk geloof voor ons een aanbevelingsbrief bent, hebben wij door Christus, die het teweegbrengt en zonder wie wij er nooit toe waren gekomen, bij God, op wie wij bij alles, wat wij doen en ons voornemen, ons oog vestigen, zodat ons vertrouwen in generlei opzicht vleselijk is.

5. Ik meen niet, toen ik (vs. 3) u een brief van Christus noemde, door onze prediking toebereid en door ons geschreven en als ik mijzelf grote genade toeken (Hoofdstuk 2: 14 vv.), dat wij van onszelf bekwaam zijn iets te denken als uit onszelf, laat staan het ten uitvoer te brengen door eigen geest en kracht. Integendeel wij kunnen niets, maar a) onze bekwaamheid, van de juiste middelen en wegen tot een gezegend arbeiden te leren kennen en te volbrengen, is uit God (Jak. 1: 17).

a) Fil. 2: 1.

Paulus versmaadt aanbeveling en brieven van voorschrijving aan de Korintheërs. Hij beroept zich op de heerlijke gevolgen te Korinthe, op de zegen door God hem geschonken, die hem en zijn apostolaat voldoende tot aanbeveling konden zijn. Dat kon schijnen een vertrouwen op eigen krachten en een roemen op eigen bekwaamheid te zijn. Zelfzucht, hoogmoed, ijdelheid waren dus de namen, die door de vijanden van Paulus aan hem en aan zijn woorden konden worden gegeven. Tegenover het roemen op eigen kracht zegt nu de apostel (vs. 4): "zodanig een vertrouwen hebben wij door Christus bij God. " Tegenover het verwijt van een roemen op eigen bekwaamheid zegt hij (vs. 5): "niet dat wij van onszelf bekwaam zijn iets te denken, als uit onszelf, maar onze bekwaamheid is uit God. " Als hij dus de gemeente te Korinthe zijn aanbevelingsbrief noemt, die door alle mensen kon worden ingezien en gelezen, die niet met inkt, ook niet op steen, maar met de Heilige Geest en in de harten was geschreven, dan doelt de heilige apostel niet op zichzelf, niet op zijn eigen krachten. Hij houdt integendeel de invloed te Korinthe voor groot genoeg, om die te beschouwen als een gevolg van de voorspraak en de voorbede van Christus; hij heeft het vertrouwen, het geloof door Christus op God, dat te Korinthe iets buitengewoons en goddelijks had plaats gehad een goddelijke daad te aanschouwen was. Onder dergelijke omstandigheden zodanige gevolgen verkregen te hebben, dat wekt vertrouwen op de voorbede van Christus en de werking van God. Dat heeft God gedaan en niet de mens en alle mensen moeten dat ook inzien tot lof en prijs van God. Is dit zo, dan is daarmee bovendien reeds gezegd, hoe weinig de apostel zichzelf natuurlijke bekwaamheid toeschrijft.

Uit zichzelf is niemand, die het predikambt bedient, voldoende bekwaam om ook maar iets, dat voor het tijdelijke leven dient te denken. Uit zichzelf kan niemand de juiste middelen en wegen tot een gezegend werken in die bediening noemen of berekenen. Natuurlijke

scherpzinnigheid en verstand, menselijke geleerdheid en welsprekendheid zijn op geestelijk gebied onvoldoende. Er is een andere bekwaamheid nodig, namelijk die, die van God, de Gever van alle goede en volmaakte gaven afdaalt. God is het dan ook, die Paulus en diens helpers met de nodige ambtsgevaren heeft toegerust en bekwaam heeft gemaakt tot een vruchtbare arbeid (vs. 6).

Paulus steekt en houdt om zich heen naar de valse apostelen en predikers; want hij is een dodelijk vijand van zulke niets betekenende mensen, die grote dingen voorgeven, die zij toch niet bezitten, die zich beroemen veel van de Geest te bezitten en zich verheffen op hetgeen de dromen van hun hoofd zijn. Dat doen wij niet, zegt hij; wij vertrouwen niet op onszelf, op onze wijsheid en bekwaamheid; wij prediken ook niet wat wij zelf hebben bedacht, maar hierop vertrouwen wij door Christus op God, dat wij in uw harten het woord van God hebben geschreven.

6. Die ons ook, opdat wij tevens de middelen en wegen, die wij hebben leren kennen, zouden gebruiken en bewandelen, bekwaam gemaakt heeft, om te zijn a) dienaars van het Nieuwe Testament. En dit is een ambt niet van de letter, zoals dat van het Oude Testament, maar van de Geest en daardoor heeft Hij ons tot een veel heerlijker ambt bekwaam gemaakt dan dat van het Oude Testament was; want de letter doodt, maar de Geest maakt levend.

a) 2 Kor. 5: 18. b) Hebr. 8: 6, 8.

Wat door het "ook" aan het begin van het vers wordt uitgedrukt, is het plaatsen van een tweede bekwaam maken naast het eerste in vs. 6; het eerste drukt slechts een bekwaam maken tot iets geheel bijzonders uit, namelijk tot het denken, maar het tweede tot het gehele ambt.

God heeft Paulus en zijn helpers bekwaam gemaakt tot dienaren van het nieuwe verbond. Dienaars zijn zij, want zij staan in de dienst van de Heer aller heren, terwijl hun levensdoel moet zijn diens rijk te bevorderen. Zij zijn dienaren van het nieuwe verbond, want hun arbeid is niet ten einde het oude verbond, dat door Mozes is gesticht en waarvan de wet de grondslag was, op te richten; maar het oprichten van het nieuwe verbond, waarin de genade van God in Christus Jezus in de plaats van het oude is getreden, waarin niet de vervulling van de wet, maar het geloof de voorwaarde is tot het bezitten van de zaligheid.

De uitdrukking "testament" in plaats van "verbond" is daardoor ontstaan, dat reeds in de Septuaginta het Hebreeuwse woord berit, waar van het verbond met God gesproken wordt, niet door synthéké, maar door diathéké wordt weergegeven, om uit te drukken, dat hier geen sprake is van een verdrag tussen twee, die gelijke rechten hebben, maar van een verbond, dat alleen door het initiatief van God is opgericht, waarbij dus van een stichting of beschikking van God gesproken wordt. Omdat nu het woord diathéké ook de laatste beschikking, het testament betekent, en daar het woord, in deze zin genomen, de mogelijkheid aanbood, om de noodzakelijkheid van de dood van Christus voor de oprichting van het nieuwe eeuwige verbond duidelijk te maken, is het reeds in Hebr. 9: 15 v. in deze betekenis en met dat doel gebruikt.

Het Griekse woord diathéké betekent zowel een verbond, dat tussen twee personen is gesloten (Hand. 3: 25. Rom. 9: 4), als ook de bepaling van een laatste wil van een mens, die bepaalt hoe na zijn dood met het zijne moet worden gehandeld, of een testament. De beide betekenissen van het een woord stemmen overeen met de gehele verhouding van de openbaring van God tot het menselijk geslacht; toch treedt de eerste betekenis meer in het Oude Testament op de

voorgond, waar van gestelde voorwaarden sprake was, terwijl in het Nieuwe Testament meer de andere betekenis tot haar recht komt, daar hier de dood van Christus de genade van God bewerkt en het begrip van erfenis op de voorgond treedt. Juist genomen, zou men dus moeten zeggen: "het oude verbond - het Nieuwe Testament. " De uitdrukking "verbond" wordt echter van de oud-testamentische oekonomie op de nieuw overgedragen en deze in onderscheiding van het oude verbond het nieuwe verbond genoemd (Jer. 31: 31 v.); aan de andere kant wordt eveneens het woord Testament van de nieuwe verhouding van God op de oude overgedragen (Gal. 3: 15), waarbij is op te merken dat, evenals de Hebreeuwse taal geen woord heeft voor "Testament", zo ook de Latijnse vertaling (de vulgat a) zonder onderscheid in betekenis te maken het Griekse diathéké steeds door testamentum heeft vertaald. Evenals nu de hele inhoud van de openbaringen van God, die in de oude tijden als verbond, in de latere als testament de mens zijn gegeven, onder de gemeenschappelijke naam van het Oude en het Nieuwe Testament wordt samengevat, is ook reeds Paulus in vs. 14 van ons Hoofdstuk begonnen, met deze naam alle de Schriften te noemen, waarin de openbaring is neergelegd, die naam reeds in de 3de eeuw een geheel gewone was.

Zij die de bediening van het Nieuwe Testament moeten vervullen, hebben een ambt niet van de letter, maar van de Geest; want de aard en de heerlijkheid van het Nieuwe Testament is de Geest, die meedeelt, niet de voorgeschreven letter. Weg met de mishandeling van dit woord door oude en nieuwe dweepachtige geesten, die van een dubbele zin van het woord van de Heilige Schrift praten een letterlijke en een geestelijke, om hun eigen invallen in de Schrift te lezen, of zelfs misdadig met de verwerping van het uitwendige woord, dat zij letter noemen, de Geest van God, die Zich daarin uitspreekt, verwerpen, opdat zij profeten van hun eigen goddelijke geest worden. Paulus spreekt noch van een dubbel, deels letterlijk, deels geestelijk woord van God, noch van een Geest, die Zich naast het uitwendig schriftwoord ergens zou bevinden, maar helder en duidelijk van het ambt van het Oude Testament, dat een ambt van de letter is, omdat het niet meer kan dan de wet van God met de griffel van de woorden "u moet" en "u mag niet" voor de mens neer te schrijven en het tegendeel is van het ambt van het Nieuwe Testament, dat een ambt van de Geest is, omdat het meer kan dan alleen beschrijven wat rechtvaardig, wat levend is. Het is namelijk in staat om de evangelische genadegift (van de Geest, van de gerechtigheid en van het leven mee te delen.

De wet heet letter, omdat zij de mens het uitwendige, het voorschrift voor ogen stelt, zonder dat zij zijn hart verandert. Het Evangelie heet geest, omdat door de verzoening met God in Christus en de daardoor vernieuwde gemeenschap met Hem een levende en zaligmakende geest wordt meegedeeld. Maar de wet heet niet een dode, maar een dodende letter, omdat het gebod, dat zij de mensen voorhoudt, hun de verdoemenis predikt en hen daarom rampzalig maakt.

De tegenstelling tussen "letter" en "Geest" is reeds door vs. 3 voorbereid, in zoverre daar reeds werd gewezen op een schrift in stenen tafels gegraveerd, tot hetwelk datgene, wat Christus door middel van de Geest van de levenden van God in harten heeft geschreven, de tegenstelling uitmaakte als een schrift, dat alleen oneigenlijk zo kon worden genoemd. Dienovereenkomstig wordt hier van de dienst van de nieuwe ordening van God gezegd, dat die te doen heeft met de Geest, die in Zichzelf leven is en leven kan scheppen en niet met schrift, dat slechts bekendmaking is van hetgeen het inhoudt. Omdat hier slechts sprake is van het tegenover elkaar staande van de ene en de andere regeling van God, blijft buiten aanmerking of ook in de tijd van de Oud Testamentische bediening de Geest heeft gewerkt en ook in de tijd van de Nieuw Testamentische bediening wordt geschreven. Het was het onderscheidend eigenaardige van de eerste, dat het goddelijke zich slechts aan de mens als

geschreven woord voor ogen stelde, in plaats van in zijn wezen als levende en werkzame Geest Zich te openbaren. Vandaar zegt Bengel: "Ook toen hij dit schreef, heeft Paulus niet gehandeld als een dienaar van de letter, maar van de Geest. Mozes daarentegen heeft als hij de bediening van de wet handhaafde, de letter gediend; ook als hij niet schreef. " Omdat nu de natuurlijke richting van de wil van de mensen tegenover God staat, zo bestaat de voorstelling van het goddelijke in een eis, die slechts ongehoorzaamheid werkt en daardoor de dood overlevert; daarom wordt gezegd: "de letter doodt. "

De apostel heeft hier Judaïstische leraars op het oog, die zich met hun drijven van de wet boven hem, de verkondiger van de boodschap van de genade verhieven en de zielen door allerlei voorspiegelingen dreigden op het dwaalspoor te brengen, alsof hun werken heilzaam en zijn werk gevaarlijk en verderfelijk was. Hij betuigt, dat juist het tegendeel van hetgeen zij voorgaven, plaats vond; de letter, waaraan zij hun werkzaamheid wijdden, doodde, de Geest daarentegen, die hij diende, maakte levend.

In hoeverre de letter doodde, is te zien uit plaatsen als Rom. 7: 7 v. Gal. 3: 10. Rom. 4: 15 Zij doodt omdat zij de zonde prikkelt en tot uitbarsting brengt en de zondaars aan het oordeel van de dood onderwerpt, terwijl zij tot het overwinnen van de zonde geen kracht schenkt. Daarentegen maakt de Geest levend, omdat Hij Zich aan de geest van de mensen mededeelt en deze tot Zichzelf opheft; vgl. vs. 17 v. Rom. 8: 9 v.

Dienst van de letter met slaafse tucht is ook onder Christenen (pausdom, koude orthodoxie), waar de wil van God alleen uit de geschreven letter wordt gekend, zonder de getuigenis van de Geest, waar alleen bevolen, geëist, gedreigd wordt, waar men gelooft en gehoorzaamt, omdat het geschreven staat, zonder inwendige ervaring van het hart, uit dwang en vrees. Daartegenover staat de dienst van de Geest, waar de Geest in het hart Gods wil, Gods genade laat voelen, waar men de inwendige getuigenis bij het woord heeft, waar men gelooft en volgt, gedreven door de Geest, die lust en aandrang instort en kracht meedeelt.

7. En als de bediening van de dood, in letteren bestaande, de bediening, die in de tien woorden van de wet van God heiligheid moest bekend maken en die a) in stenen was ingedrukt (op de stenen tafels met de vinger van God warengeschreven (Ex. 24: 12), maar in de harten van hen tot welke zij kwam, geen vernieuwing teweeg kon brengen), in heerlijkheid is geweest, zoals de glans te kennen gaf, waarvan in Ex. 34: 29 vv. wordt gesproken, zodat de kinderen Israëls het aangezicht van Mozes niet konden sterk aanzien, om de heerlijkheid van zijn aangezicht, die teniet gedaan zou worden en dus voor verdwijnen bestemd was (vs. 11);

a) Ex. 34: 1. Deut. 10: 2.

8. Hoe zal niet veel meer de bediening van de Geest (Hebr. 6: 4 v. ; 10: 29. Gal. 3: 14. Hand. 10: 44) in heerlijkheid zijn?

Zonder twijfel is deze gehele vergelijking van de bediening van het Nieuwe Testament met de bediening van Mozes in vs. 7-11, alsook later van het deksel, dat in vs. 13 v. op het aangezicht van Mozes wordt gelegd, alsmede de uitweiding over de verharding van de Joden in vs. 14-18, niet zonder doel en wel in onmiddellijke polemieken tegen de Judaïsten ("Ac 15. 3, 5" en "Ac 18. 23 voorgesteld.

Het verhevene van het nieuwe verbond boven het oude heeft Paulus vroeger slechts op de voorgrond geplaatst om de waardigheid van het apostolisch ambt zeer hoog te plaatsen, hoger

dan die van de dienaar van het oude verbond. Hij bedient zich hierbij van de gevolgtrekking a minori ad majus (van het kleinere tot het grotere) en wel driemaal (vs. 7 v., 9 en 11). Het woordje "en" of "echter, maar", dat voor aan vs. 7 staat, leidt die gevolgtrekking in. De apostel geeft daar te kennen, dat de bediening van het oude verbond een bediening is, die door de letter doodt, d. i. een bediening van de dodende wet, waaronder men de bediening van Mozes moet verstaan.

Terwijl namelijk sprake is van de bediening, waardoor tot de mensen komt wat God gegeven heeft, opdat het tot hen kome, beperkt zich deze bediening van de kant van het Oude Testament tot Mozes, door wie de wet, de bijzondere gave van God van die orde van het heil, eens voor altijd tot Israël gekomen is. Van de kant van het Nieuwe Testament bestaat die echter in de bediening van hen, die ertoe geroepen zijn, dat de gave van de genade van God in Christus, de Geest, die eeuwig leven teweeg brengt, tot de mensen komt.

Mozes wordt hier niet beschouwd als middelaar, zodat Christus tegenover hem zou moeten staan, maar als dienaar, zodat hij als vertegenwoordiger van alle leraars van de wet tegenover de apostolische dienaren van het Evangelie of van het nieuwe verbond overstaat. In een stoute wending de dienst met het voorwerp, waaraan zij plaats heeft, tot een samenverbindende, stelt Paulus de bediening van de wet, die door de letter doodt en zo de dood en diens heerschappij in de hand werkt, voor als een bediening in stenen ingedrukt. De bediening van Mozes en van al zijn opvolgers bestond namelijk daarin, de wet met letters in steen ingedrukt voor te houden en in te scherpen, iets meer kon hij niet doen. Tevens wordt met de woorden "in stenen ingedrukt" het uiterlijke en harde van deze dienst sterk uitgesproken.

Deze Oud Testamentische bediening had echter toch ook haar heerlijkheid of duidelijkheid, dat uit het feit blijkt, dat de Israëlieten Mozes niet in het aangezicht konden zien, zo vaak hij in zijn heilige bediening had gearbeid. Die glans op zijn aangezicht toonde, hoe hij de door hem medegedeelde openbaring niet uit zichzelf, maar door verplaatsing in het gebied van het hemels licht, in de onmiddellijke nabijheid van God had ontvangen. Intussen was de lichtglans op het aangezicht van Mozes niet een, die bestendig bleef, maar een voorbijgaande. Die glans duurde slechts een poos en verdween dan gaandeweg weer. Had daarom zo'n verbond heerlijkheid, de openbaring daarvan toch slechts uitwendig en voorbijgaand, slechts veroordelend en dood aanbrengend voor de mens zich plaatst, hoe zou, zo besluit Paulus van het mindere tot het meerdere, de heerlijkheid van het nieuwe verbond niet groter zijn, omdat de openbaring ervan het inwendige van de mens aangrijpt, rechtvaardiging voor God teweeg brengt, nieuw leven en eeuwige zaligheid aanbrengt.

Maar waarop doelt Paulus als hij van de heerlijkheid spreekt van de bediening, die van de Geest is? Een uitwendige lichtglans, zoals op Mozes aangericht was, was op het aangezicht van Paulus of van Timotheüs of van andere dienaren van het Evangelie niet te zien. Ook de tekenen en wonderen, waarmee de Heere het apostolisch ambt in de wereld heeft ingeleid (Hoofdstuk 12: 12), zijn wel een zichtbare openbaring van de heerlijkheid, maar evenals zijn gave geestelijk is, zo is ook de heerlijkheid ervan geestelijk, erkend en geprezen door hen, die door het ambt zijn gezegend met allerlei geestelijke zegeningen in hemelse goederen door Christus. De grote heerlijkheid van de bediening van het Nieuwe Testament betoont zich daarin, dat het liefelijk licht van de Evangelieprediking niet alleen kan worden aangezien door de kinderen van het Nieuwe Testament, maar ze ook doorschijnt en tot spiegels van Christus maakt (vs. 18). De Korinthiërs moest deze lof van de bediening, die zij hadden laten verduisteren, in het hart laten gaan als een strafprediking, die toch zeer Evangelisch was; want de apostel trekt de wankelenden tot zich en houdt ze vast met aanprijzing van de

alldierbaarste schat, waarin zij rijk waren geworden door zijn prediking! (vgl. 1 Kor. 1: 4 vv.)

De bediening van het Nieuwe Testament staat in vergelijking met het grootste, dat wij in onze tegenwoordige en de vroegere wereld kunnen vinden, met het ambt van de overheid en het ambt van het Oude Testament, alleen; want het geeft wat geen ander geeft: geest, leven en gerechtigheid. De eenvoudige herder, die op de kansel en in de woning zijn ambt bedient, die, misschien omgeven door noden en door de verachting van de wereld, de mensen nutteloos voorkomt en zelfs waardig om met al zijn doen en zoeken verwijderd te worden uit de maatschappij, die heeft, hoe klein, hoe zwak hij schijnt en hoe veracht hij is, toch, omdat hij het ambt van het Nieuwe Testament bedient, een ambt, dat geest en leven en gerechtigheid geeft.

9. Wij kunnen de verwachting zo-even uitgesproken nog nader bevestigen door de ambten verder met elkaar te vergelijken. Deden wij het straks ten opzichte van hetgeen zij bewerken of aanbieden, wij willen het nu doen met het oog op hetgeenzij meedelen. Hierdoor moet de verwachting nog hoger stijgen: want als de bediening van de verdoemenis, de bediening die de overtreder van de wet Gods vloek of het oordeel van de verwerping voorhoudt (Deut. 27: 26. Gal. 3: 10) heerlijkheid geweest is volgens de zo-even in vs. 7 aangehaalde zaak, veelmeer is de bediening van de rechtvaardigheid, de boodschap vanwege Christus, dat allen, die geloven, vergeving van zonden uit genade ontvangen (Rom. 3: 22 vv. ; 10: 4), overvloedig in heerlijkheid.

Paulus kan zich nog niet losmaken van de grote hoofdgedachte van zijn apostolische leer over wet en Evangelie; hij gaat voort nader te spreken over de voorrang van de Nieuw Testamentische oekonomie en van de Nieuwe Testamentische diakonie boven die van het Oude Testament.

De bediening, die door de letter doodt, ontvangt nu een andere naam, daarmee overeenkomend, omdat het nu wordt genoemd een bediening, die de verdoemenis predikt. Zij is daardoor een bediening van de dood, dat zij door haar geboden de zonde opwekt en openbaar maakt en zo de zondaar meer leidt tot het oordeel van de dood. Zij is een bediening van de verdoemenis, omdat zij hem de vloek van God over de misdadiger doet gevoelen en tot uitvoering brengt. Evenals nu de bediening van het Oude Testament in ons vers genoemd wordt naar hetgeen zij ons aanbiedt, zo ook ook die van het Nieuwe Testament naar hetgeen zij in de naam van God geeft, namelijk de gerechtigheid. De oude bediening spreekt Gods oordeel over ons uit: u bent zondaars en verdoemd; de nieuwe verkondigt daarentegen: u bent gerechtvaardigd, want hier is Christus, die uw gerechtigheid is.

10. Want ook het verheerlijkte zelf, het Oude Testament, dat evenals die lichtglans van Mozes aangezicht aanduidde, heerlijk was, was dat niet in allen opzichte, zoals ook dat licht alleen op zijn aangezicht te zien was en niet aan zijn hele persoon. Het is zelfs niet verheerlijkt in dezen dele, in die zo hoge mate als de bediening van de genade, die ten aanzien van deze uitnemende heerlijkheid zoveel hoger is en zich tot het geheel uitstrekt (Matth. 7: 2).

Dit vers vormt een soort van aanhangsel aan het vorige, waartoe het woord "overvloedig in heerlijkheid" aanleiding gaf. De apostel wil nu de voorrang van de Nieuw Testamentische bediening in al zijn grootheid voorstellen, omdat hij die nader aanwijst en het voorstelt als zoveel groter, dat daarbij de heerlijkheid van de Oud-Testamentische bediening verdwijnt, evenals de glans van de maan voor die van de zon verbleekt. In de verklaring van de woorden

wijken de uitleggers echter zeer van elkaar af, zonder dat wij bij de ander voldoende verklaring hebben kunnen vinden en wij onze eigen mening moesten volgen.

11. Want (zo kunnen wij verder uit hetgeen aan het slot van vs. 7 over diezelfde lichtglans op Mozes' aangezicht werd gezegd een gevolgtrekking maken over de heerlijkheid van de beide ambten in vergelijking met elkaar, die parallel staat met die in vs. 9 en de bijzondere heerlijkheid van de Nieuw Testamentische bediening in het licht stelt) als hetgeen teniet gedaan wordt in heerlijkheid was, veel meer is hetgeen blijft in heerlijkheid.

In dit vers wordt de uitdrukking "uitnemende heerlijkheid" aan het einde van het vorige vers gerechtvaardigd door op de voorgrond te plaatsen een nieuw, reeds in vs. 7 aangeduid symbolisch moment van het blijvende, in tegenstelling tot hetgeen vergaat, dat ophoudt: ik zeg: "tegenover deze uitnemende heerlijkheid"; want als hetgeen teniet gaat heerlijk is, dan is zo veel te meer heerlijk hetgeen blijft. De hier bedoelde wederzijdse diakonie heeft natuurlijk de wederzijdse oekonomie zelf tot haar onderstelling als een, die ophoudt aan de ene en die blijft aan de andere kant. De Oud-Testamentische bediening is een, die met de wet zelf moet verdwijnen door het intreden van de Nieuw-Testamentische (Rom. 10: 4), die blijft tot aan de verschijning van de Heere, als zij in Zijn hemels rijk tot eeuwige verheerlijking komt.

De bediening van Mozes is een, die verdwijnt. Juist omdat het de bediening van het Oude Verbond is, die verder heenwijst naar een nieuw verbond en hiervoor dus, als het komt, moet plaats maken: de bediening van het Nieuwe Verbond wordt een genoemd, die blijft, omdat dit nieuwe verbond de absolute godsdienst is (Hebr. 1: 1 vv.).

"Door de heerlijkheid heen" (zo luidt het woordelijk naar de grondtekst) gaat de bediening, die ophoudt en waarvan de heerlijkheid in het einde wordt uitgeblust, waarin de wet haar doel bereikt en zich vervult ziet, namelijk in Christus en Zijn gelovigen. Maar in heerlijkheid staat de bediening, die zonder einde blijft, totdat de Heere komt, om de heerlijkheid daarvan, die voor de gehele wereld verborgen is (Dan. 12: 3) aan het licht te brengen.

12. Omdat wij dan volgens het te voren gezegde zodanige hoop hebben, dat namelijk onze bediening om het bestendige van die bedeling, in wier dienst zij is, in haar heerlijkheid zal blijven, zonder iets daarvan te verliezen, zo gebruiken wij bij het volbrengen van die bediening, vele vrijmoedigheid in het spreken, in openlijke mededeling van de Christelijke waarheid, zodat wij ook vrij uit voor de Joden spreken van de voorrang van het Nieuwe en het ophouden van het Oude Verbond (Hebr. 8: 6 vv.).

Met grote blijmoedigheid predikte hij het Evangelie. Jezus Christus de Zoon van God, de Heer en Rechter, Hij de gekruisigde, de kracht en de wijsheid van God. Hij het einde van de wet; geen rechtvaardigheid uit God voor haar werken; die rechtvaardigheid alleen door het geloof in Jezus Christus te verkrijgen voor allen, die geloven; want daar is geen onderscheid; want allen hebben gezondigd en worden om niet gerechtvaardigd uit Gods genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is; vernieuwing van het gemoed en de wandel, liefde tot de broeders en tot allen, uit geloof aan de liefde van God en de genade van de Heere, dat was de hoofdinhoud van zijn prediking, al ergerde de Jood er zich aan, al hield de heiden het voor dwaasheid en al werd hij door beiden erom gesmaad, bespot, vervolgd en mishandeld. Zijn roeping, zijn plicht, het heil van zijn medemensen, de eer van God de Heer, vorderde van hem, dat hij dit Evangelie, dat hij ontvangen had en bij eigen ervaring, als waarheid, als een kracht van God tot zaligheid had leren kennen, zonder enige achterhouding, onbewimpeld aan de wereld verkondigde. De hoop, de vaste, blijde hoop, die hij had op de verheerlijking van

de Evangeliebediening, vuurde er hem toe aan (vs. 12). En die hoop is niet beschaamd. Zijn werk heeft rijke vrucht voortgebracht. Duizenden hebben er hem voor gedankt. Ook wij danken er hem voor. En waar wij ertoe geroepen worden, laat ons daar zijn verbeeld navolgen in de vaste overtuiging, dat dit Evangelie alleen de zondaar ontdekt aan zichzelf, verootmoedigt, vertroost, heiligt, al zijn behoeften bevredigt, dat dit Evangelie alleen de zieke mensheid kan genezen en zaligen!

13. En daarom doen wij ook niet zoals Mozes, die, zoals in Ex. 34: 33 vv. bij het boven (vs. 7) herinnerde, verder wordt gemeld, een deksel op zijn aangezicht legde, opdat de kinderen Israëls niet zouden sterk zien a) op het einde van hetgeen teniet gedaan wordt; evenals de glans, die langzamerhand verdwijnt, zou het toch ten slotte voor iets anders wijken (Deut. 18: 15 vv.). Zij zouden het ophouden van het laatste zijn gewaar geworden, als zij het eerste hadden opgemerkt, juist daarom moest dit worden bedekt.

a) Rom. 10: 4.

Op de rijke en grootse voorstelling van de heerlijkheid in de apostolische bediening laat Paulus nu volgen de toepassing op de bediening van zijn ambt in een eenvoudige getuigenis over zichzelf. De hoop, die hij erkent te bezitten als van een verzekerde bezitting, is verwant met, niet één met het vertrouwen in vs. 4. Dat vertrouwen steunde op hetgeen reeds aanwezig was, op de vrucht van het werk van zijn bediening; deze hoop ziet echter op iets toekomstigs, dat nog verborgen is, namelijk op het blijvend voortduren van de bediening van het Nieuwe Verbond en van zijn zegen en op de latere openbaring en volmaking daarvan.

Hij spreekt van een hoop, die hij bezat, omdat hij van zijn ambt heeft gezegd, dat het een blijvende heerlijkheid had. In zoverre is zijn bewustzijn van de heerlijkheid van zijn ambt een hoop te noemen en hij noemt het zo, omdat hij wil te kennen geven dat geen gedachte aan een ophouden van de heerlijkheid van zijn ambt de volkomene openbaring in de weg staat, ten opzichte van hen, aan wie hij zijn ambt bedient. Vrijmoedig is het vaste vertrouwen, waarmee men inwendig en uitwendig tegenover een ander staat, of omdat men niets van hem heeft te vrezen, of omdat men geen reden heeft iets voor hem te bedekken. Mozes nu, had zo'n vertrouwen, om vrij en openlijk op te treden, niet, als hij na het mededelen van de ontvangene openbaring een deksel over Zijn aangezicht legde, opdat zij, die in de wonderbaren glans daarvan een getuigenis hadden gezien van de goddelijke oorsprong van hetgeen hij tot hen sprak, hun blik niet zouden laten rusten op het latere verdwijnen van deze glans; want de woorden, zoals die naar de grondtekst luiden, geven bepaald en ondubbelzinnig te kennen dat er een bedoeling ligt in de handelwijze van Mozes.

De bedoeling van de woorden is: "Mozes legde een deksel op zijn aangezicht, opdat de kinderen Israëls niet zouden zien, dat zij tot een bedeling behoorden, die zou ophouden, maar de indruk, die zij door het schitteren van zijn aangezicht omtrent de heerlijkheid van zijn bediening hadden verkregen, blijven zou. " Hier ontstaat nu echter de vraag: "ligt dan zo'n bedoeling in de woorden Ex. 34: 33 vv. ? " Het schijnt, dat het doel van de bedekking aldaar een geheel ander was dan om voor de Israëlieten het verdwijnen van de glans te verbergen. Zo zou men kunnen zeggen, de typische verklaring mag toch de geschiedenis ten behoeve van haar verklaringen niet veranderen, zij moet ze nemen, zoals zij is. Dit zullen wij nu zeker moeten vasthouden als grondstelling. Maar een zekere vrijheid is in het toepassen van de geschiedenis ook noodzakelijk met de typiek gegeven. Zij mag wat niet uitdrukkelijk wordt gezegd of als doel van een handeling wordt opgegeven, gemodificeerd opvatten. Dat nu het verbergen van Mozes aangezicht daarom geschiedde, omdat de Israëlieten de glans van zijn

aangezicht niet konden verdragen, staat daar niet uitdrukkelijk, maar het blijkt uit de samenhang van de plaats, dat dit het eerste doel is geweest. Nadat Paulus hiermee in vs. 7 ten minste enigszins had gerekend, kon hij hier nog een ander aanwijzen, dat met het eerste daarin overeenkomst had, dat de gehele handeling betrekking had op de zwakheid van de Israëlieten. Zoals zij namelijk de glans niet uitwendig konden dragen, zo konden zij ook inwendig het inzien in de waarheid niet verdragen; voor beide soorten van zwakheid was het bedekken nodig.

Mozes kon het niet vrijuit zeggen, dat hij slechts een voorbijgaande bedeling diende, hoewel hij als profeet, die dieper in de goddelijke raad inzag, daarvan wist. En hoewel hij er ook niet duidelijk en bepaald van wist had hij toch een profetisch voorgevoel bij hetgeen hij deed en zo valt het bedekken van zijn aangezicht onder het begrip van een pedagogische maatregel.

Het verbergen van het aangezicht van Mozes diende als een middel tot profetische voorstelling van een hogere waarheid, die nu in het licht van het nieuwe verbond duidelijk is geworden, maar toen nog moest worden verborgen gehouden. Paulus handelt bij deze aanwijzing van de aangehaalde trek van de geschiedenis, op gelijke manier als hij in Gal. 4: 21 vv. de verhouding van het Oude en Nieuwe Testament aanwijst en duidelijk maakt in het voorbeeld van de beide zonen van Abraham.

14. En zo willen zij, nu het einde van Mozes reeds is gekomen, moedwillig daarvan niets weten. a) Maar hun zinnen zijn verhard geworden (Jes. 6: 9 v. Joh. 12: 37 vv. Hand. 28: 26 v. Rom. 11: 7 vv.); want tot op de dag van heden blijft voor hen, die heden nog Joden zijn, hetzelfde deksel, dat hun verhindert het einde te zien van hetgeen ophoudt, in het lezen van het Oude Testament (vgl. vs. 6), zo vaak dat in de Synagoge plaats heeft (Hand. 15: 21). Het blijft zonder ontdekt te worden, dat door Christus teniet gedaan wordt; zij blijven zonder te kunnen zien, wat van de wet in Christus vervulling heeft verkregen, hoewel het objectief reeds heeft opgehouden.

a) Ezech. 12: 2. Matth. 13: 11.

15. Maar tot op de huidige dag (liever "tot op dit uur toe, wanneer Mozes in zijn geschrift, de wet, gelezen wordt, ligt een deksel op hun hart; het is dus subjectief voor hen, om hun ongelovig en verstokt hart nog even goed aanwezig als in Ex. 34: 33).

16. a) Maar wanneer het nu nog ongelovig hart tot de Heere bekeerd zal zijn, dat toch zeker nog eens zal plaats hebben (Rom. 11: 25 vv.), dan wordt op hetzelfde uur het deksel weggenomen, dat nu nog voor een tijd over hun hart hangt, evenals Mozes het deksel wegdeed, toen hij inging voor de Heere (Ex. 34: 34).

a) Matth. 13: 11. 1 Kor. 2: 10.

18. En wij allen, in tegenstelling tot de ongelovige Joden, die zich nog aan Mozes houden (vs. 14 v.), met ongedekt aangezicht (omdat de Heere voor ons zonder bedeksel, komt, zoals ook wij zonder dat tegenover Hem staan) (vs. 15), de heerlijkheid van de Heere als in een spiegel aanschouwend, omdat het zien van de volle heerlijkheid van God voor het volgend leven bewaard blijft, zijn zoveel hoger begenadigd dan de Israëlieten. Bovendien worden wij naar hetzelfde beeld (2 Petr. 1: 9) in gedaante veranderd, want wij zien het beeld niet alleen in de spiegel, maar het drukt zich tegelijk af in ons hart en wel worden wij opgeleid van

heerlijkheid tot heerlijkheid (Joh. 1: 16. Rom. 8: 29. Gal. 4: 19. 1 Joh. 3: 2), als de Geest van de Heere, die de Werkmeester is van elke eeuwige en hemelse zegen.

Wij hebben hier een treffende tegenstelling tussen de staat van de Joden en de staat van de Christenen. Evenals namelijk de apostel heeft aangewezen, dat op hart en ogen van de Joden een deksel ligt, zodat zij bij het lezen van het Oude Testament het einde van de wet niet opmerken, zo kent hij nu integendeel de Christenen het ware licht van de kennis toe, bij welks beschrijving hij terugwijst op het vroeger aangevoerde geschiedkundige beeld. Want evenals Mozes wel zijn aangezicht bedekte, als hij voor het volk kwam, maar, zodra hij inging in de tabernakel en zich tot de Heere wendde, met ongedekt aangezicht de heerlijkheid van de Heere aanschouwde, zo, zegt Paulus, zijn wij Christenen niet verblind naar de manier van de Joden, maar zien in de heerlijkheid van de Heere, die ons uit de spiegel van het Evangelie tegenstraalt. En evenals Mozes in verborgen omgang kwam met God, zodat Zijn aangezicht van een nieuw licht glinsterde, zo worden wij, terwijl wij in de allerzuiverste spiegel van het Evangelie de heerlijkheid van de hemelse Vader in Zijn genadig aangezicht aanschouwen, ook zelf door lichtstralen verlicht en naar Zijn beeld vernieuwd, dat zich van de een heerlijkheid tot de andere, d. i. in voortdurend toenemen in ons openbaart.

Het beeld van de Heere, dat zich aan ons in een spiegel vertoont, blijft niet buiten ons, maar het is een levend beeld, dat zich krachtig afdruckt in onze inwendige mens (in tegenstelling tegen het beeld van de wet in stenen ingedrukt, vs. 7), zodat de trekken van de Heere, de schoonsten onder de mensenkinderen, kunnen worden aanschouwd in het beeld van al Zijn heiligen, die opgroeien tot de volkomen man, welke daar is in de mate van de volkomen ouderdom van Christus (Efeze. 4: 13). Deze kostelijke spreuk staat juist op de juiste plaats in de brief van Paulus, die het helderst van allen, het beeld van deze mens van God in Christus afspiegelt.

De zin van dit verheven maar duister vers zou men bij omschrijving dus kunnen bepalen: "wij allen, door de Geest van de Heere tot vrijheid geroepen, bezitten dezelfde voorrechten als Mozes, die de sluier van zijn gelaat aflegde toen hij tot God inging. Wanneer wij onze voorrechten indachtig, met ongedekt aangezicht de heerlijkheid van de Heere aanschouwen in de spiegel, waaruit haar stralen worden teruggekaatst, dan worden wij naar het beeld, dat wij in die spiegel aanschouwen (naar Christus het beeld van God, Hoofdstuk 4: 4) heerlijk in gedaante veranderd; heerlijker nog dan Mozes, wiens aangezicht slechts glinsterde; want wij worden zelf dat beeld gelijkvormig, door de invloed van dat Evangelie, dat men in gelijke zin het Evangelie van de Heere of van de Geest noemen kan. Een andere verklaring van deze woorden kan juister zijn, maar een minder krachtige dulden de uitdrukkingen van de apostel niet. (V. D. PALM).

Ieder woelt hier om verandering; waarom is en blijft dan zo menig een ongezin om tot één, de grootste en meest gezegende verandering, die van hart en leven te komen? Van haar gewaagt Paulus, naar aanleiding van hetgeen hij zo-even aangaande het eigenaardig voorrecht van Mozes na het afdalen van de berg van de wetgeving schreef. Toen blonk zijn gelaat zo sterk van de naglans van de hemelse heerlijkheid, die hem in Gods gemeenschap omschenen had, dat hij terwille van de kinderen Israëls een tijdlang een bekleedsel op zijn aangezicht leggen moest, zoals er in geestelijke zin nog voortdurend op het gelaat van de ongelovige Joden bleef rusten, zo vaak zij in Mozes lazen, zonder te verstaan, dat hij van Christus gesproken had. Hoe groot was tegenover deze blinden, het voorrecht van alle gelovigen! "Wij allen", schrijft de apostel zonder de minste beperking "de heerlijkheid van de Heere", dat is van de verhoogde Christus "met ongedekt aangezicht" onbelemmerd en vrij, "als in een

spiegel aanschouwend", kennelijk denkt hij aan de spiegel van het Evangelie, waarin hem het beeld van de Heiland in onbevleete luister getoond werd, "worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd", wij nemen er, ten gevolge van die aanschouwing van over; het beeld waarop wij staren, drukt ongevoelig in ons hart en leven zich af en die verandering gaat voort "van heerlijkheid tot heerlijkheid; " zij bereikt gedurig hogere trap, "als van de Geest van de Heere", dat is zoals zich niet anders verwachten laat van, zo staat er letterlijk: "de Heer van de Geest", van die Heere, die zelf deze herschepping bewerkt en oppermachtig over de gaven van de Heilige Geest beschikt. Zinrijk woord en heerlijke zaak, die er door aangeduid wordt! Is er hoger voorrecht denkbaar, dan de apostel hier met kennelijke ingenomenheid roemt? Een heldere aanschouwing van het heerlijkste, dat wij ons voorstellen kunnen, de heerlijkheid van Christus, in de spiegel van een onthuld en vervuld Evangelie! Een zichtbare verandering van ons innerlijk en uiterlijk leven door Hemzelf bewerkt, op wiens beeld wij onophoudelijk staren een gehele herschepping, omdat Zijn Geest in ons uitstroomt en uit het graf van de oude een nieuwe mens doet verrijzen. Een toenemende verheerlijking, omdat wij vergeten wat achter is en zoeken wat boven is; en bovenal begeren wat eeuwig is. En dit alles, naar Paulus woord, reeds hier beneden aanvankelijk het deel, niet van enkelen slechts, maar van allen, die zeggen kunnen: "Jezus leeft in mij! " O zeker, zo was het bij Paulus zelf en bij zo velen, die zijn voetstappen drukten; zo kan het nog zijn, waar het geloof een levende kracht een kracht ten leven geworden is, zo moest het wezen ook bij ons, die in diepe ootmoed ons discipelen noemen van de grote, de eeuwige Meester. En toch, wie voelt niet hoe oneindig ver Hij beneden die hoogte bleef staan, die hier de hand van de apostel hem aanwijst? Van naam-Christenen of dubbelhartigen spreken wij niet, maar ook zelfs dan, wanneer het goede werk in het hart is begonnen, hoe vaak moeten wij, als wij geheel oprecht willen zijn, van het tegendeel gewagen van wat hier wordt genoemd en geroemd: Geen waarachtige doortastende verandering nog, maar in zo menig opzicht de oude mens gebleven; geen voortgang in heiligmaking, maar stilstand veeleer, als maar niet volslagen teruggang; geen gelijkvormigheid aan de tweede Adam in één woord, maar oneindig veel, dat aan de eerste doet denken. En toch om het even, of het ons vrijspreekt of veroordeelt, het staat er, dit woord van de apostel en al stond het er niet, ons eigen hart zou het zeggen; een Christendom zonder hartsverandering; een bekering zonder openbaring van waarachtig leven naar buiten; een groei, waarbij de bloesems nooit tot vruchten worden, kan onmogelijk het waarachtig, het God welgevallig Christendom zijn. Vanwaar mag het dan komen, dat wij een woord als dit onmogelijk zonder schaamte en onrust over onszelf herlezen kunnen? Ach, aan de spiegel ligt het wel niet; nog altijd blinkt in het Evangelie de heerlijkheid van het Christusbeeld, voor elke verdichting te hoog. Maar het ligt te meer aan het oog, dat zo vaak door de sluier van ongelooft en aardsgezindheid bedekt wordt en ja nu en dan in de spiegel wel staart, maar met een vluchtige, onopmerkbare blik, zonder dat aan het beeld de tijd wordt gelaten om zich als af te drukken in de kleine wereld daar binnen. In een rusteloze zee kan de zon haar gelaat niet weerklaatsen, wel in de kalme, klare, effen beek; was het hart meer aan het laatste gelijk, ook het leven zou anders zijn en dat woord van heerlijkheid tot heerlijkheid niet als iets onbereikbaars ons tegenklinken, maar de uitdrukking worden van een zalige werkelijkheid, die zelf weer heenwijst naar hoger. Heere, laat de Geest van het leven, die U heeft beloofd en geschonken, elke dood in en rondom ons overwinnen!

HOOFDSTUK 4

HEERLIJKE VRUCHTEN VAN HET EVANGELIE BIJ DE GELOVIGEN, DIE ONDER HET KRUIS STRIJDEN

1. Daarom omdat wij deze bediening hebben, die in vs. 7-11 is beschreven, naar de barmhartigheid, die ons geschied is in onze roeping, om predikers van het Evangelie te zijn (1 Kor. 15: 9. Efeze. 3: 8. 1 Tim. 1: 12 vv., zo vertragen wij niet alles te doen om getrouw bevonden te worden. Wij doen wat ons ambt ons oplegt en laten het niet ontbreken aan een wandel, de apostel waardig.

2. Maar wij hebben verworpen de bedeksels van de schande. Wij versmaden alle vleierij en verkeerde middelen, om onszelf ingang te verschaffen, niet wandelend in arglistigheid, zoals dat indringers en valse leraars doen, die het verstaan, om allen alles te zijn en van alles alles te maken (1 Thess. 2: 5). Noch ook prediken wij, het woord van God vervalsend, zoals zij het goddelijke met het menselijke dooreenmengen, het Evangelische met het Judaïstische (Hoofdstuk 2: 17). Wij zijn van die geest en wandel niet, maar wij gaan tot de mensen door openbaring van de waarheid, in vrijmoedige verkondiging van het Evangelie (Hoofdstuk 3: 12), onszelf a) aangenaam makend bij alle geweten van de mensen in de tegenwoordigheid van God (1 Thess. 2: 2 vv.).

a) 2 Kor. 6: 4.

Paulus komt nu van de heerlijkheid van het Evangelie en de bediening daarvan op zichzelf, de dienaar van dat Evangelie en op de manier, waarop hij het bedient en die daarmee overeenstemt; hij komt dus terug op zijn zelfverdediging en de aanbeveling.

Met het woord "daarom" in vs. 1 wordt gezegd, waarom een bedienaar van het ambt, in het vorige hoofdstuk beschreven, niet moe kan worden; de heerlijkheid ervan laat het niet toe. In het daarop volgende vers, waar de apostel de manier van zijn ambtsbediening tegenover het gedrag van anderen nader karakteriseert, is de periode in het Grieks zo gebouwd, dat als hoofdzin vooraan staat: "Wij hebben verworpen de bedekselen van de schande", terwijl door de beide participia wordt gezegd op welke manier men dergelijke schande kon bedrijven, die de apostel verwerpt; door het derde participium stelt hij zijn eigen gedrag daar tegenover. In de hoofdzin zegt Paulus: "wij hebben verworpen enz. ", niet alsof dat eerst zou zijn geschied, nadat hij daarin een tijd had geleefd, men verwerpt ook een zaak, als men die dadelijk afwijst en deze is hier de bedoeling. Bij "bedekselen van de schande" moeten wij niet aan verkeerdheden denken van die aard, zoals die in Rom. 1: 27; 13: 13 genoemd, maar aan zo'n bedienen van het ambt, dat dit het daglicht moet schuwen, dat men er zich over moest schamen. Er volgen dadelijk voorbeelden van zo'n gedrag in de beide zinnen: "niet wandelend in arglistigheid", d. i. wij dringen ons niet op listige manier in, noch hebben bij onze ambtsbediening eergierige en winstbedoelende plannen, "noch het woord vervalsend. " Van dat alles zegt Paulus, hebben wij ons onthouden en wij bevelen ons nu aan en maken ons aangenaam door openbaring van de waarheid bij alle gewetens van de mensen, in de tegenwoordigheid van God. Anderen (Paulus' tegenstanders, Hoofdstuk 2: 17; 11: 3 vv. 2. 17) hebben vele kunsten nodig om zich aan te bevelen; wij gebruiken tot onze aanbeveling geen enkel middel, wij maken de waarheid openbaar; en met deze bekendmaking van de waarheid en de prediking van het Evangelie bevelen wij ons aan ieder menselijk geweten aan; wij vleien de mensen niet in hun begeerlijkheden, wij nemen hun onreine bewegingen niet in onze dienst, maar proberen hun geweten wakker te maken. Als Paulus nog daarbij voegt: "in

de tegenwoordigheid van God", dan is dat hier, zoals in Hoofdstuk 2: 17, een beroep op de reinheid en de waarheid van zijn gehele gedrag, waarbij hij God steeds voor ogen heeft en weet, dat hij door Hem wordt gezien en nauwkeurig nagegaan.

De prediking van Christus wendt zich tot het geweten van alle mensen, er aanspraak op makend om erkend te worden voor hetgeen het is: goddelijke waarheid. In het geweten van ieder mens is sterker of zwakker een weten van hetgeen God eist en verbiedt (vgl. Nederl. Geloofsbelijdenis Art. 14 zie NGBEL 14). Daardoor vindt de openbaring van de waarheid door het Evangelie in ieder geweten een getuige voor zich, waartoe het spreekt, zodat het ja zegt op de verkondiging van de waarheid en waar zo'n ja wordt geweigerd, volgt het gericht van God over hen, die de leugen liefhebben in het onuitwisbaar hun ingebrande weten van de boosheid van hun ongelooft.

Is er ook een zedelijk verstaan bij andere mensen, zodat men zich op de indruk kan beroepen, die men maakt, toch is al het menselijke bedrieglijk. Daarom beroept Paulus zich op God zelf als de getuige van zijn oprechte gezindheid en handelwijze.

3. Maar als ook ons Evangelie, het Evangelie, zoals wij het verkondigen, vrij gemaakt van de grenzen van de wet, bedekt is, hetgeen zeker in zeker opzicht het geval is, zo is het bedekt in degenen, in de kring van hen (Hoofdstuk 2: 15), die verloren gaan (1 Kor. 1: 18. 2 Thess. 2: 10).

4. Waarin de god van deze eeuw, de duivel (Joh. 12: 31; 14: 30), die zich overal de ware God, de Schepper en Verlosser in de weg stelt, a) de zinnen verblind heeft, die zij aan zijn inwerking hebben overgegeven (Hand. 26: 18), namelijk, van de ongelovigen, opdat hen niet bestraalt de verlichting van het Evangelie van de heerlijkheid van Christus, het licht, dat ook in de staat van Zijn vernedering overal doordringt (Joh. 1: 14) en zich in de staat van Zijn verhoging zo duidelijk openbaart, het licht van Christus, b) die het beeld van God is (1 Kol. 1: 15. Hebr. 1: 3). En door de verduistering van de satan is nu dat licht zo goed als niet aanwezig.

a) Jes. 6: 10. b) Filipp. 2: 6.

Tegen hetgeen Paulus zo-even van zich en zijn medehelpers beweerde: "wij maken onszelf aangenaam door openbaring van de waarheid bij alle gewetens van de mensen, in de tegenwoordigheid van God" kon worden gezegd: en toch is uw Evangelie bedekt (de uitdrukking lag nog vers in de herinnering uit Hoofdstuk 3: 14) en wordt door zovelen niet als waarheid erkend! Daarom gaat de apostel voort: of is het ook dat dit zo is, zoals dat moet worden toegegeven, zo betrof dat toch alleen degenen, die verloren gaan, die de duivel verblind heeft en kon dus die bewering niet omverstoten. Het is het zoeken en werken van de duivel om de gezindheid van de ongelovigen voor het licht van het Evangelie te verblinden en dit karakteristiek werk heeft hij reeds voltoerd in degenen, die verloren gaan; in hun zielen is zijn duivelse arbeid, om de zintuigen te verblinden, gelukt.

Het woord "ongelovigen" is een ander woord voor "die verloren gaan" en stelt, terwijl hun verblinding aan de satan wordt toegeschreven, op de voorgrond dat het ongeloof hun schuld is, als een tegenstreven tegen het geestelijke en goddelijke.

Paulus noemt de satan "de vorst van deze wereld", omdat de goddeloze wereld hem als afgod vereert, hem blindelings volgt, zich zo aan hem overgeeft, als was hij de waarachtige levende

God. Door deze verblinding zien zij het licht niet, ofschoon het Evangelie de heerlijkheid van Christus verkondigt en Christus het evenbeeld van God zelf is; niet, zoals Mozes en de profeten, zijn ten dele door Hem verlichte boden. Christus is voor ons inzonderheid Gods evenbeeld, omdat Hij ons God geheel en al openbaart, niets duisters in Hem overlaat, wat Hij ons niet toonde, zodat wie Hem ziet, de Vader ziet.

Ik heb het nooit kunnen geloven, dat de duivel heer en vorst van deze wereld zou zijn, totdat ik het nu vrij wel heb ervaren, dat het ook een artikel van het geloof is: "vorst van de wereld, god van deze tijd." Het wordt wel niet geloofd door de mensenkinderen en ik geloof het ook maar zwak; want een ieder heeft in zijn manier van handelen een behagen en allen hopen, dat de duivel aan de andere kant van de zee is en een god, die wij in onze macht hebben. Maar omwille van de uitverkorenen, die zalig zullen worden, moeten wij leven, prediken, schrijven, alles doen en lijden. Als men onder de duivels en de valse broeders aanzit, zou het beter zijn geweest, niet gepredikt, geschreven, gedaan te hebben, maar snel gestorven en begraven te zijn. Zij keren toch alle dingen om en lasteren ze en zij verwekken ergernis en schade daarmee, zoals de duivel ze leidt.

De god van deze wereld bedriegt de ongelovigen ten opzichte van de waarachtige, eeuwige God, die Zijn onzichtbaar wezen eeuwig heeft aanschouwd en tot heil en leven heeft doen zichtbaar worden in Christus Jezus, Zijn lieve Zoon.

Dat de apostel er bijvoegt: "die het beeld van God is", geschiedt aan de ene kant om te herinneren, hoe groot de heerlijkheid is van de Heiland van de wereld en aan de andere kant om te doen zien, waartoe de satan diegenen maakt, die hij verblindt.

5. Daarentegen zal allen ons geenszins de schuld mogen geven, als ons Evangelie voor enigen bedekt is, dat zij niet tot erkenning komen van de heerlijkheid van Christus door de prediking daarvan, evenals zochten wij door dat Evangelie alleen onszelf heerschappij te bezorgen en niet allen zich onder de zodanigen wilden buigen. Want wij prediken niet onszelf; wij proberen niet onze eigen wijsheid ingang te doen vinden, om ons zo te maken tot heersers over uw geloof (Hoofdstuk 1: 24. 1 Kor. 2: 4 v., maar wij prediken Christus Jezus als de Heere, wie u, krachtens de verlossing door Hem teweeggebracht, uitsluitend als eigendom toebehoort (Hand. 20: 28); en van onszelf zeggen wij alleen, dat wij uw dienaars zijn om Jezus wil. Wij willen niet anders zijn dan dienaren van Christus, tot wie wij u door onze dienst willen leiden en aan wie wij u willen verbinden, opdat Hem het loon niet ontbreekt, voor de arbeid in de verlossing volbracht (Hoofdstuk 11: 2. 1 Kor. 1: 13)

6. Uitdrukkelijk zijn wij geroepen Jezus Christus op deze manier te prediken en voor zodanige prediking ons, omwille van Hem, tot dienstknechten te stellen. Want God, a) die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, zoals in Gen. 1: 3 te lezen staat, is ook degene, die in onze harten geschenen heeft, toen Hij Zijn Zoon openbaarde (Gal. 1: 16). Hij heeft dit niet gedaan, opdat wij dat voor onszelf zouden behouden, maar integendeel ons ook in de prediking van het Evangelie aan anderen zouden meedelen. Hij heeft het gedaan om door ons, die Hij tot apostelen en predikers heeft gesteld, te geven verlichting van de kennis van de heerlijkheid van God, zoals die te zien is gegeven in het aangezicht van Jezus Christus, het evenbeeld van de onzichtbaren van God (vs. 4).

a) 2 Petr. 1: 19.

"Ons evangelie", zo heeft Paulus in vs. 3 zijn verkondiging genoemd en dit Evangelie heeft hij in vs. 4 voorgesteld als "het Evangelie van de heerlijkheid van Christus". Dat hij nu met recht zijn Evangelie, dat door hem gepredikt werd, zo mag noemen, bevestigt hij in het zesde vers, omdat hij er zich op beroept, dat hij niet zichzelf, maar Christus als de Heere verkondigde, niet voor zich aanspraak maakte op macht, aanzien, invloed, maar dat alles alleen voor Christus. Voor zichzelf en zijn medewerkers wilde hij niets betekenen, dan dat zij knechten waren van de gemeente van Jezus, tot haar dienst geroepen, terwijl zij zich bereidwillig en graag tot die dienst gaven en wel om Jezus wil, met dat doel, dat deze geheel en alleen hun Heer zou worden, zoals Hij dat wilde zijn. Daartoe, zegt de apostel verder in vs. 6 heeft God ze bekwaam gemaakt door een daad van Zijn scheppende genade.

Paulus stelt de wedergeboren in parallel met de schepping (vgl. Jes. 42: 5 vv.) als hij schrijft: "God, die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is degene, die in onze harten geschenen heeft (bij de eerste bekering,) om te geven verlichting van de kennis d. i. Hij heeft ons bekwaam gemaakt om tot verlichting van anderen te arbeiden (vgl. Efeze. 5: 8).

De verheven beschrijving van de ware God volgens Zijn prerogatief als Schepper, is hier te treffender tegenover de voorafgaande vermelding van de aanmatigende god van deze wereld (vs. 4), zoals dan ook de oorsprong van het licht en de goede en grote God een grote tegenstelling vormt tegen de verduisterende macht van de valse god.

Toen zei God: "er zij licht! " en er was licht, nu heeft Hij het niet gezegd, maar Hij is zelf ons licht geworden.

Een oude naam van God, die Hij door Zijn eerste werk heeft verkregen en die Hij nog door vele dergelijke betoningen in het grote en het kleine bevestigt, is, dat Hij het licht uit de duisternis te voorschijn roept; en zo wordt Hij vooral bevonden bij de openbaring van Zijn Zoon door het Evangelie in de harten van de mensen. Bij Zijn wandelen in de wereld heeft men in Zijn persoon en aangezicht tezamen gehad, wat ertoe kon leiden om God recht te kennen, Hem van harte Vader te noemen, Hem met alle macht te vertrouwen. De apostelen hebben, wat zij zagen, zo vast verzekerd, opdat hun prediking en hun schriftelijk getuigen hetzelfde zou aanbrengen, wat voor hen de persoonlijke aanblik had uitgewerkt.

De heerlijkheid van God is de rijkdom van de goddelijke goedheid en barmhartigheid en het geheim van Zijn wonderbare wijsheid, dat openbaar is geworden in het raadsbesluit van onze verlossing; en deze heerlijkheid schittert in het aangezicht van Jezus Christus; want in Christus heeft zich de ondoorgrondelijke barmhartigheid van God jegens ons geopenbaard en door Christus is de aanbiddelijke raad van de goddelijke wijsheid vervuld en tot stand gebracht.

b. Vs. 7. Hoofdstuk 5: 10. Met hetgeen in de vorige afdeling is geschilderd en in vele opzichten is aangewezen, namelijk, de heerlijkheid van het apostolische en in het algemeen Nieuw-Testamentische ambt, staat wel de uitwendige openbaring en het tijdelijk lot van zijn bedienaars in schijnbare tegenspraak. Het is echter een tegenspraak, waardoor de kracht van het ambt zelf niet wordt verhinderd, integendeel blinkt uit het breekbare van vaten van die bediening de inwendige heerlijkheid van het te helderder uit en door alle moeilijkheden heen laat zij zelf tot een eeuwige heerlijkheid, die elke maat overtreft, waarbij zij die smarten slechts voor tijdelijk en licht, zelfs voor niets houden (vs. 7-18). Van de heerlijkheid, waartoe juist onder smart de inwendige mens van dag tot dag vernieuwd wordt, kan nu zelfs het verdorven van de uitwendige mens, de dienaren van Christus niet beroven. Zeker zouden zij

wel wensen niet door ontkleding, maar door overkleding tot heerlijkheid te komen. Welke nu ook de weg is, door de Heere voor hen bestemd, in elk geval is hun zoeken de Heere welbehagelijk te zijn, bij wie zij begeren thuis te zijn en voor wiens rechterstoel eens elk openbaar moet worden, om uit Zijn hand te ontvangen, wat elk volgens zijn arbeid in zijn leven verdiend heeft (Hoofdstuk 5: 1-10).

EPISTEL OP DE DAG VAN ST BARTHOLOMEUS, Vs. 7-10

Lu 22: 24

7. Maar, om nu over te gaan van het inwendige tot het uitwendige, wij hebben deze schat, die ons, volgens het in vs. 6 gezegde, geschonken is, in aarden, in lemen, zeer broze en onaanzienlijke vaten, opdat de uitnemendheid van de kracht, die zich in ons werk openbaart (Hoofdstuk 2: 14 vv.), zij van God en welke blijkt van God te zijn uitgegaan en niet uit ons.

Met het woordje "maar" gaat de apostel over het contrast voor te stellen tussen de heerlijkheid van het apostolische ambt en de zwakheid en de druk van degenen, die het bedienen. Dat de tegenstanders Paulus verwijtingen zouden hebben gedaan over zijn lichamelijke zwakheid en over de vervolgingen, die hij leed, als getuigenissen tegen het ware apostelschap, is een gedachte van sommigen, die niet kan worden aangenomen. Zo'n verwijt zou niet hem alleen, maar de apostolische leraars in het algemeen hebben moeten treffen en is ook daarom onwaarschijnlijk, omdat er in de volgende afdeling geen spoor van te vinden is. Toch is zeker ook deze afdeling niet zonder indirecte polemie; want Paulus had volgens de eigenaardigheid van zijn apostelschap veel meer verdragen en geleden dan de vijandige Judaïstische leraars en daarom lag in de verhouding van zijn moeiten tot zijn werk een geheel bijzondere heilige triomf voor hem over zijn vijanden (vgl. Hoofdstuk 11: 23 vv.).

Zo'n schat is volgens vs 6 het licht, dat de apostelen geschonken is, opdat zij het laten schijnen, die is de kennis van de heerlijkheid van God in het aangezicht van Christus, die in hen schijnt en van hen uitstraalt. Men zou verwachten dat deze kostbare schat om zijn gewicht en zijn betekenis een vat zou hebben daarmee overeenkomstig: het tegendeel, zegt de apostel, is het geval. Wij hebben die in aarden, van aarde gemaakte en gemakkelijk te breken vaten. Hiermee is bedoeld op het zwakke lichaam, dat veel te lijden heeft en steeds in gevaar is om gebroken te worden (Hoofdstuk 5: 1. 1 Kor. 15: 47 In zo'n vat dragen de apostelen die schat, opdat met zekerheid bekend wordt, dat de buitengewone werkingen, die van het Evangelie uitgaan, dat zij prediken, haar oorsprong niet uit hen hebben, maar in God, die beide, de Heer en de inhoud van het Evangelie is (Hoofdstuk 12: 9 v. 1 Kor. 2: 1 vv.). Het werkwoord "zij" in de zin "opdat de uitnemendheid van de kracht van God is en niet uit ons" met de nadrukkelijke nevenzin: "bewezen wordt, openbaar wordt", komt eveneens voor in Rom. 3: 26 "opdat Hij rechtvaardig zij. "

Liet God het Evangelie prediken door engelen of door mensen, die reeds in de staat van de heerlijkheid waren overgebracht, zo zou men licht op zodanige werktuigen vallen en de kracht aan zodanige heerlijke personen toeschrijven; nu dit echter door ons, zwakke mensen geschiedt, blijft de eer aan God alleen.

9. Wij worden door onze vijanden vervolgd, maar niet daarin, temidden van de vervolging, verlaten door God, dat Hij ons in hun handen zou overgeven (Hoofdstuk 11: 32 v.). Wij worden wel neergeworpen, als wij door de handen van onze vervolgers vallen, maar niet verdorven, zodat wij ons niet zouden kunnen opheffen (Hand. 14: 19 v.)

Om uiteen te zetten wat het zegt om het doel in de woorden: "opdat de uitnemendheid van de kracht van God is en niet uit ons" uitgedrukt, die schat van de kennis van Christus welke ter verlichting van de wereld bestemd is, in aarden vaten te hebben, verbindt de apostel met het "wij hebben" in vs. 7 vier zinnen. Deze geven aan de ene kant te kennen, waartoe het bij de bedienaars van het apostelschap komt, omdat zij in de zwakheid van de menselijke natuur leven en aan de andere kant, waartoe het bij hen niet komt, omdat God in hen zo krachtig werkzaam is.

De predikers van het Evangelie hebben overal verdrukking en op allerlei manieren; want de god van deze wereld is een aartsvijand van het Evangelie en wil de boden daarvan uit zijn gebied dringen. Zij voelen ook met een bedroefde ziel het verdrukken van de vijand, want zij zijn niet, zoals de hemelse boden van de Heere Zebaoth, toegerust met verpletterende bazuinen, zij dragen de schat van hun boodschap in aarden vaten, daarom zien wij hoe overal doornen en heggen hun weg versperren en hun de voeten wonden. Paulus' loop van Jeruzalem naar Corinthiërs en van Corinthiërs naar Rome is daarvan een getuigenis. Maar wij worden niet benauwd, zegt hij tot eer van de buitengewone kracht van God. Wel komen er angstige uren, waarin ook een Paulus niet weet waarheen (Hoofdstuk 6: 4; 12: 10), maar geen benauwdheid kan de dienaren van God zo beangstigen, dat zij geen kracht zouden hebben om te spreken (Ps. 18: 20): "Hij voerde mij uit in de ruimte. Hij rukte mij uit. " Evenals een vlam, die zich niet laat benauwen, zegt Balduin, dringt het Evangelie door en ook in banden beangstigen zij zich niet, die met Paulus het ervoor houden, dat Gods woord niet gebonden is (2 Tim. 2: 9). "Wij worden twijfelachtig; " de apostel verzwijgt dat niet (vgl. Hoofdstuk 1: 8); want daar hij in het aarden vat de schat van het apostelschap had, was gevaar op gevaar zijn lot (Hoofdstuk 11: 26) en de twijfelachtige vraag: "Wat zal het worden? " was zijn ziel niet onbekend. Toen hij snood door Athene afgewezen, in de grote wereldstad Corinthiërs kwam, toen hij te Jeruzalem door de Romeinse krijgslieden aan de handen van de Joden werd ontruikt en vervolgens het een vierde jaar na het andere in de gevangenis te Cesearea stil moest zitten, of toen hij in de storm en in de nacht wegvoer en alle hoop op behoud verdwenen was (Hand. 18: 1; 21: 27-26: 32; 17: 20), - toen was het hem bang, maar - "wij zijn niet mismoedig", de kracht van God maakt aan het vrezen en twijfelmoedig zijn een einde, zodat het niet tot bezwijken en wanhopen komt. Hetzij door leven of door dood, door toezenden van wonderbare hulp of door versterking in geduld, zeker zal God het lijden van Zijn heiligen keren tot prijs van de schat, die zij midden in het lijden hebben. Zo'n zekerheid drijft het bezwijken buiten (Fil. 1: 20). Nadat het achtste vers ons zo in Paulus verdrukt, maar niet benauwd, twijfelmoedig en toch niet mismoedig hart een blik heeft laten slaan, spreekt vs. 9 ervan, wat een uiterlijk de lijdende belijders van Christus aan de wereld tonen. Alle Christenen moeten vervolging lijden (2 Tim. 3: 12) en dit moet de leraars in de eerste plaats treffen; want het licht, dat hun schat en hun leven is, is gehaat door hen, die de duisternis liefhebben en omdat het Evangelielicht schittert, niet als de verschrikkelijke bliksem, maar als de lieve vriendelijke zon, die het toelaat dat de nacht, de vijandin van de dag haar verdrijft, zo mag en kan het niet anders zijn, of de kerk heeft tegenover haar vijanden in deze wereld alleen het recht tot het lijden van de vervolging. Is zij echter niet geborgen achter wereldse wapenen en niet geroepen om wapenen te voeren van vleselijke macht, toch wordt zij niet verlaten door God. Eén werd voor ons verlaten, opdat wij zouden kunnen roemen: wij worden niet verlaten. Als God het wil doen, dan kan Hij aan de vervolging een einde stellen en de woedende booswicht terughouden door de bescherming van de overheid, evenals de vervolgingsgeschiedenis van Paulus en van de gehele kerk spreekt van deze manier van goddelijke bijstand en van verlossing van de Opperheerser. Maar ook waar gevangenis en verbanning, door van goed en eer, vuur en zwaard onophoudelijk werkzaam zijn, blijft toch de troost van de Christen bestaan: wij worden niet verlaten! En evenals de kerk, die een

verlaten weduwe is voor mensenogen (Jes. 54: 4) strijdt zonder verlaten te zijn, omdat de Heere bij haar is, zo is ook in het verdragen haar overwinning: Wij worden neergeworpen, maar niet verdorven; de poorten van de hel zullen ons niet overweldigen (MATTHEUS. 16: 18). De vervolgers kunnen ons, wil Paulus zeggen, ter aarde werpen; want wij dragen de edele schat in aarden vaten; maar verderven en vernietigen kunnen zij ons niet (Micha 7: 8. Joh. 16: 20). Zij, die het lijden van deze wereld verdragen in geloof aan Jezus, komen niet om, want zij gaan tot de Heere; en die nog wandelen in het donkere dal, komen niet om; want de Heere is hun licht.

10. Wij reizen voort, a) altijd de doding van de Heere Jezus in het lichaam omdragend, omdat wij overal zijn blootgesteld aan een even gewelddadig vernietigen van het leven, als onze Heere Jezus heeft moeten ondervinden (1 Kor. 15: 31. Fil. 3: 10), opdat ook het leven van Jezus in hetgeen Hij door ons doet Ac 1: 1, in ons lichaam zou geopenbaard worden.

a) Rom. 8: 17. Gal. 6: 17. 2 Tim. 2: 11, 12. 1 Petrus 4: 13.

11. a) Want, om u de zo-even gebezigde uitdrukking: "altijd de doding van de Heere Jezus in het lichaam omdragend", nader te verklaren en u duidelijk te maken wat ik wil zeggen, wij, die leven, wij, die nog op aarde zijn, worden altijd in de dood overgegeven om Jezus wil (Rom. 8: 36), b) opdat ook het leven van Jezus, die nu in de hemel verheerlijkt is, in ons sterfelijk vlees geopenbaard zou worden, tot wondervolle betoning, hoe machtig dat leven is.

a) Ps. 44: 23. MATTHEUS. 5: 11. 1 Kor. 4: 9. b) 1 Kor. 15: 49. Kol. 3: 4.

12. Zo dan, om nog te zeggen, wie het een en wie het andere van die beide, die hier tweemaal worden genoemd, aangaat, de dood werkt wel in ons, de apostelen, maar het leven in jullie en de gemeenten, die wij door onze arbeid stichten en opbouwen.

In dezelfde zin, waarin in Hoofdstuk 1: 5 wordt gezegd: "zoals het lijden van Christus overvloedig is in ons", wordt hier in vs. 10 gezegd: "altijd de doding van de Heere Jezus in het lichaam omdragend." Het bestendig doodsgevaar, waarmee de apostel zijn ambt uitoefent (Hoofdstuk 11: 23), is een voortdurend sterven. Hij noemt het de doding van de Heere Jezus, omdat het de voortzetting is en de herhaling van hetgeen zijn Heer heeft geleden, omdat het voorgaan van de lijdende en stervende Jezus in Hem navolging en afbeelding heeft. Wij dragen die doding in ons lichaam om, zegt hij, dat is, het vergezelt ons op al onze tochten en reizen. Overal zit datzelfde gevaar ons op de hielen, overal vervolgt ons de dood - waar wij ook zijn, het sterven van Jezus is bij ons. De apostel zegt: "in ons lichaam dragen wij deze doding om; want het lichaam is het broze vat, waarin de schat van God is gelegd." (vs. 7). Maar in datzelfde vat openbaart zich ook het leven van de Heere Jezus, namelijk in de krachtige werkingen, die in dat gebrekkige vat en daardoor ten gevolge van de daarin gelegde schat voortdurend zich openbaren en betonen. Het is het werkelijke leven van Jezus, dat in het lichaam van de apostel, zonder door de zwakheid ervan gehinderd te worden, zich bijzonder krachtig betoont. Opdat nu de betoning van het leven van Jezus in hem echt in het oog valt en openbaar wordt, stelt hij in zijn gehele leven een beeld voor van Hem, die aan de dood is overgegeven. Het sterven van de Heere wordt in hem herhaald, maar ook de overwinning van het leven van Christus en de zegepralen, die hij ondanks zijn zwakheid onafgebroken behaalt in de vruchten van zijn bediening. Het volgende elfde vers herhaalt daarop verklarende wat het tiende vers heeft uitgesproken. Met de woorden: "want wij, die leven, worden altijd in de dood overgegeven om Jezus' wil", wordt gezegd, in hoeverre de apostelen het sterven van de Heere Jezus in hun lichaam omdragen. Zij ondergaan wel de dood niet zo, dat zij werkelijk

hun leven verliezen (vs. 9), maar bestendig zien zij zich aan de dood overgegeven, zodat zij zich steeds bewegen in de tegenstelling van zich te zien als levenden, die een prooi van de dood zijn geworden, als voortdurend de dood overgegeven, maar om altijd nog te leven. Hun overkomt dit om Jezus' wil, anders was het niet de doding van de Heere Jezus, die zij in hun lichaam omdragen. Terwijl zo de eerste helft van vs. 10 haar volledige verklaring verkrijgt, wordt de tweede helft van het vers bijna woordelijk herhaald in de woorden: "opdat ook het leven van Jezus in ons sterfelijk vlees geopenbaard zou worden. " Alleen wordt in plaats van "in ons lichaam", hier gezet "in ons sterfelijk vlees. " Dit geschiedt om van het te nadrukkelijker de kracht te kennen te geven, die dit zwakke vat tot voorwerp en werktuig van haar overwinningen neemt. Want het leven, dat zich in de zwakheid van hen, van de apostelen openbaart, is inderdaad het eigen leven van de verhoogde Middelaar en de openbaring van dit leven is de zegen over het ambt, die de apostelen geschonken wordt (vgl. Hoofdstuk 2: 14 vv.). Van vs. 12 nu komt de eerste zin met de beide eerste in vs. 10 en 11, de tweede met de tweede helft van deze verzen overeen: "de dood werkt wel in ons", of heeft kracht op ons, oefent zijn werkzaamheid aan ons uit, hij is bezig en werkzaam ons aan te vallen; "maar het leven in jullie", namelijk het leven van Christus, dat zich door ons, in ons zwak lichaam aan u met kracht betoont, het leven, dat u door het woord van onze prediking van de geestelijke dood opwekt en in de gemeenschap van Zijn leven verplaatst. Voor deze prijs wil de apostel graag het sterven van Jezus in zijn lichaam dragen, als maar het leven van Jezus onder deze zwakheid hun tot zegen wordt (2 Tim. 2: 10). De wending van de zin is verrassend en geheel geschikt, op de Corinthiërs indruk te maken, die in staat waren om uit eigen ervaring de waarheid te bevestigen van hetgeen hij zei.

Merk nog op, hoe Paulus in vs. 10 en 11 alleen de naam "Jezus" en wel herhaalde malen noemt! Als die het leven en sterven van de Heere in zijn lichaam omdraagt, heeft hij de concrete menselijke openbaring, Jezus, in het innigste gevoel van gemeenschap voor zijn ogen en in zijn hart. Ook de verhoogde is en blijft voor hem de Heere "Jezus. "

13. Omdat wij nu dezelfde Geest van het geloof hebben, die zich uitspreekt bij de godzalige mannen van het Oude Verbond, zoals er geschreven is in Ps. 116: 10 "Ik heb geloofd, daarom heb ik gesproken", zo geloven wij ook, daarom spreken wij ook. Wij handelen evenals zij, in het ene zowel als in het ander opzicht; wij geloven niet slechts zoals zij, maar spreken ook van hetgeen wij geloven.

14. Wij doen dat, a) wetend dat Hij, die de Heere Jezus opgewekt heeft (Hand. 3: 15. 1 Thessalonicenzen. 1: 10. 1 Petrus 1: 21 ook ons door Jezus zal opwekken en met jullie heilig en onstraffelijk (Hoofdstuk 5: 10. Kol. 1: 22) daar zal stellen voor Zijn rechterstoel en ons met u in de eeuwige heerlijkheid zal inleiden (2 Tim. 4: 8. 1 Thessalonicenzen. 2: 19

a) Rom. 8: 11. 1 Kor. 6: 14.

Maar, zo zou men kunnen vragen, is dat niet een delen, dat voor de apostel zeer droevig is, dat hij voor zijn deel de dood zou verkrijgen, wiens heerschappij hij ziet in alles, wat hem overkomt, terwijl het leven, alhoewel het zich in zijn lichamelijk aanzijn openbaart, toch aan de kant valt van hen, voor wie hij werkt, terwijl zodanige openbaring van het leven juist geschiedt tot dat einde, opdat het in hen zijn uitwerking doet? Wat nut het hem, dat het leven van Jezus hem tot uitoefening van zijn beroep onder alle wederwaardigheden in die staat plaatst en daardoor niet alleen aan hen, voor wie hij het bedient, openbaar wordt, maar ook in hen werkzaam wordt, als hij zelf voor zijn persoon alleen de wederwaardigheden krijgt te lijden, die zijn beroep meebrengt?

In het aardse leven rekent de apostel volstrekt op geen beloning. Hij spreekt naar de geest van het geloof, die in David was (Ps. 116: 10), daarom, omdat hij gelooft en wacht op de eenmaal te wachten opstanding. Hier gedurig in lijden en gevaar, is hij verzekerd, dat hij toch, al is het ook eerst ginds, van de dood zal worden verlost en daar zal het loon van zijn overgave en toewijding van het te groter zijn, omdat hij ook hen naast zich zien zal, tot wier heil hij geleden heeft. (V.).

15. Want al deze dingen, die over onze moeite en onze uitreddingen, van ons geloven en ons spreken gezegd zijn (vs. 7-14), zijn omwille van u, om u te bevestigen in het bezitten van de zaligheid en voor te bereiden voor de volmaking daarvan (1 Kor. 3: 11). Zij zijn opdat de vermenigvuldigde, de wondergrote genade, die aan ons is bewezen, door de dankzegging van velen, die door onze dienst tot het bezitten van de zaligheid zijn gekomen, overvloedig wordt ter heerlijkheid van God. Het loflied toch zal te voller zijn naarmate het koor groter is van degenen, waardoor het wordt gezongen.

Evenals reeds in vs. 12 noemt Paulus als de vrucht van zijn strijd en zijn moeitevol werken, de Corinthiërs. Hij krijgt daartoe aanleiding door het "met jullie" aan het slot van het vorige vers, waardoor hij het hoogste doel van zijn leven en zijn sterven, namelijk om tot Christus te komen, als zo een voorstelt, dat alleen waarde heeft voor hem, als hij het met zijn geliefden in Christus kan bereiken. Hieruit moet de verbinding van ons vers met het vorige door "want" worden verklaard.

De apostel hoopt niet zonder de Corinthiërs aan het grote doel van zijn strijd te komen. Hij kan zich zo'n scheiding niet denken. Hij zegt: dat alles geschiedt omwille van u, namelijk alles, waarvan in dit hoofdstuk sprake was, zowel de genade, hem bewezen met het doel om de kennis van de zaligheid te verbreiden (vs. 6), als de moeilijkheden, waaronder zij hun ambt bedienen (vs. 7-9), zowel hun dagelijks sterven als de openbaring van het leven van de Heere in hun lichaam ten behoeve van de opbouw en de ontwikkeling van de gemeente (vs. 10-13) en het prediken van het geloof (vs. 13). Als vrucht wordt nog genoemd de dank, die dat alles opwekt. De woorden van de grondtekst kunnen ook aldus worden opgevat: opdat de genade, vermeerderd om de dankzegging van meerderen, overvloedig wordt ter heerlijkheid van God. De genade, hier bedoeld, is die, die aan de apostelen is geschonken ter bediening van hun ambt (vs. 7-13. Hoofdstuk 1: 11). Voor deze genade danken velen, die zij ten zegen wordt, die de zegen van de apostolische arbeid ervaren en genieten. Deze is de dankzegging van de velen, waarvan de apostel spreekt, terwijl hij opzettelijk deze uitdrukking kiest in plaats van "velen", of om de overeenkomst van de klank van de woorden (vermeerderd - meerderen), of om te kennen te geven (vgl. Hoofdstuk 2: 6), dat niet alle leden van de gemeente te Corinthiërs zich met deze dank verenigen en alleen het meerderdeel dit doet. Om deze dank, met het oog op deze, wordt de genade vermeerderd, die de apostel heeft ondervonden; zij wordt altijd rijker en groter, maar het einddoel daarvan is, dat zij overvloeiend wordt, zich bovenmate rijkelijk uitstorte in de lof van God, zodat Gods eer daardoor wordt verhoogd en om zodanige genade, die zich aan de apostelen openbaart, hoog geprezen wordt.

16. Daarom, omdat wij weten wat in vs. 14 is gezegd, vertragen wij niet; wij verliezen niet de moed, noch de lust, om op ons te nemen wat in vs. 8 vv. is gezegd; maar hoewel onze uitwendige mens, zoals dit werkelijk het geval is, verdorven wordt, dagelijks lijdt onder de moeite en de verdrukking, zo wordt nochtans de inwendige vernieuwd van dag tot dag, om rijp te worden voor een geheel nieuw en oneindig heerlijker aanzijn.

Het begin van het vers heeft overeenkomst met vs. 1 Daar, zowel als hier, staat: "daarom vertragen wij niet". Daar wijst het "daarom" op de heerlijkheid van de bediening, die de apostel is opgedragen; dit daarentegen op de kracht van God, die zich aan de bedienaars van het ambt betoont, temidden van de werkzaamheid, die zo vele bezwaren en moeiten en lijden oplevert. Hierop beroept de apostel zichzelf dadelijk: het moge zijn, zegt hij, dat onze uitwendige mens wordt verdorven, ten gronde gericht wordt, zoals dat onder de last van voortdurende moeilijkheden en lijden niet anders kan, zo wordt toch de inwendige vernieuwd van dag tot dag. De vernieuwing van deze neemt met gelijke tred toe als het afnemen en verdorven worden van de anderen, evenals dit is ook de vernieuwing een werk, dat onafgebroken en voortdurend plaats heeft. De uitdrukking "inwendige mens" komt ook in Efeze 3: 16 voor en Rom. 7: 22, maar de uitdrukking "uitwendige mens" alleen hier. Het eerste is de kern van de persoonlijkheid, het geestelijk middelpunt van de mens, waarvan elke beweging uitgaat, die zijn karakter, zijn waarachtig persoonlijk bestaan voor God bepaalt. Deze inwendige mens is niet gebleven buiten aanraking van de zonde, maar hij is het, waarbij de Heere het werk van de vernieuwing en wedergeboorte begint, totdat het van dezen uit de gehelen mens heeft doordrongen en in de opstanding en volmaking zijn uitwendige gedaante ook aan de herstelde inwendige gelijkvormig is geworden. De "inwendige mens" is daarom niet gelijk aan de "nieuwe mens" (Efeze 4: 24. Kol. 3: 10), want deze is de nieuwe levenskracht in de mens, door de wedergehoorte teweeg gebracht, die het eerst zich aan de inwendige mens werkzaam betoont. Daarom is het reeds een vrucht van de wedergeboorte, als de inwendige mens lust heeft in de wet van God (Rom. 7: 22). Van de inwendige mens uitgaande gaat nu dit werk van de vernieuwing in voortdurende groei voort en daarom kan de apostel zeggen, dat zijn inwendige mens van dag tot dag vernieuwd wordt. De uitwendige mens nu is de mens naar zijn tijdelijk, uiterlijk en stoffelijk bestaan, dus wel niet geheel en alleen het lichaam, maar toch in het bijzonder met het oog op zijn lichamelijk zijn, de mens, zoals hij voor de buitenwereld er uitziet, optreedt, zich gedraagt en is. De uitwendige mens is dus niet hetzelfde als de "oude mens", de mens, zoals hij als zondig schepsel is, dat aan de dood is overgegeven, dat zal ophouden te bestaan; maar het is het broze, tijdelijke omkleedsel van en de vorm van voorstelling voor de inwendige mens, die wordt verbroken om plaats te maken voor een vorm, meer in overeenstemming met de herkrege staat van de inwendige mens. Daarom komt ook de apostel het verdorven worden van de uitwendige mens niet voor als een nadeel, omdat de groei van de inwendige daardoor wordt bevorderd.

Het tegengestelde van moe worden is nieuw worden (Jes. 40: 31). Moge de uitwendige mens onder het dagelijks lijden niet slechts moe, maar zelfs verdorven worden, de inwendige wordt niet moe, maar wordt dagelijks vernieuwd. Zeker vervult ook de Heilige Geest, die in de inwendige mens werkzaam is, ook de uitwendige mens; toch blijft deze uitwendige mens in zijn openbaring in deze tijd en met de wet in zijn leden (Rom. 7: 23) een aarden vat, meer een bezwarende tent en een moeilijk omkleedsel, dan een geschikt middel voor de inwendige mens om zich te vertonen. Het aarden vat moet worden verbroken, opdat het opstaat in een nieuwe vorm, meer in overeenstemming met de vernieuwde inwendige mens. Daarom ziet Paulus op de vernietiging van zijn uitwendige mens, waartoe het lijden het bracht, met gerustheid en tevredenheid en zonder verdriet, omdat hij er zeker van is, dat de vernieuwing van de inwendige mens, die uit de kracht van de heerlijke rijkdom van God (Efeze. 3: 16) van dag tot dag hem toekomt en krachtiger wordt, gekroond zal worden, wanneer eindelijk ook in het uitwendige het beeld van de heerlijkheid van de Heere (Hoofdstuk 3: 18) zich openbaart.

17. a) Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbij gaat, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht van de heerlijkheid een wondergrote, onberekenbare grootheid

van zaligheid, die dan ons deel zal zijn, als het rijk van God tot zijn voltooiing komt (Rom. 8: 17 vv.).

a) Ps. 30: 6. MATTHEUS. 5: 12. 1 Joh. 3: 2.

18. Omdat wij niet aanmerken, niet voor het doel van ons streven houden, de dingen, die men ziet, maar de dingen, die men niet ziet, dat ook onophoudelijk van onze kant moet plaats hebben, zal werkelijk onze smart zodanige heerlijkheid aanbrengen. Want de dingen, die men ziet, zijn tijdelijk en zo kan zeker door het zien op deze geen eeuwige heerlijkheid daaruit voortkomen, maar de dingen, die men niet ziet, zijn eeuwig en zullen snel zich openbaren in hun kracht en pracht, als Christus, die ons leven is, openbaar zal worden (Kol. 3: 4).

Onze smart is tijdelijk, een wolkje voor de zon, dat snel voorbij trekt, zoals Cyprianus zegt; men moet hier bedenken dat de Geest spreekt; want het verstand kan het niet geloven dat de aanvechting kort is en maar een ogenblik, maar het houdt die voor eindeloos, omdat het alleen aan de ondervinding van het ogenblik hangt, het ziet niets, het hoort niets, het denkt aan niets, het verstaat niets dan alleen de smart en het kwaad, die tegenwoordig zijn. Daarom is het een geestelijke oefening, dat men alle schrikbeelden, die men ziet, laat varen en het hart gewent aan hetgeen men ziet, d. i. dat men zich gelovig vasthoudt aan het woord.

Onze verdrukking is licht, zij is dat, omdat zij de mens alleen uitwendig treft en van de mens komt; zij is niets bij de toorn van God; maar de zaligheid is het genieten van Gods genade.

De verdrukking is zwaar, want de uitwendige mens bezwijkt eronder; en toch is het lijden van deze tijd licht, want de inwendige mens groeit daaruit op van dag tot dag met nieuwe kracht. En het einde? De verdrukking eindigt in heerlijkheid. Voor hetgeen tijdelijk is wordt iets eeuwig, voor hetgeen licht is, iets belangrijks ingeruild. God houdt een weegschaal in de hand, waarvan de ene schaal tijd, de andere eeuwigheid heet. In de een wordt de verdrukking afgewogen, in de andere de heerlijkheid en zie, de ook verkregen heerlijkheid, die aan hen, die met Christus lijden zal geopenbaard worden, is zo groots en heerlijk, dat haar gewicht tegen de smart verre opweegt (Rom. 8: 18). Evenals Lazarus de vertroosting in Abrahams schoot in grote mate vond voor zijn vroegere ellende, zo bijzonder groot is in de ogen van Paulus de heerlijkheid verheven boven tijdelijke verdrukking. Toch is de verdrukking niet zonder gewicht of zonder waarde, want zij werkt eeuwige heerlijkheid.

De reinigende kracht van het lijden, die het vlees beperkt, wekt en bevordert de heiligmaking van ziel en lichaam, die, om met Bengel te spreken, de verborgen heerlijkheid is, zoals de heerlijkheid de geopenbaarde heiligheid is. Toch beperkt Paulus met recht de hele heerlijke zin van het bovenmate grote gewicht van het lijden tot de gelovigen, die niet op het zichtbare maar op het onzichtbare het oog vestigen.

Het onzichtbare is hier niet dat, wat naar zijn aard niet kan worden gezien (Kol. 1: 15. 1 Tim. 1: 17, maar wat nu nog niet kan worden gezien, totdat het op zijn tijd te voorschijn treedt (1 Tim. 6: 15. 1 Joh. 3: 2. Ook in de volgende zin: "de dingen, die men ziet, zijn tijdelijk, maar de dingen, die men niet ziet, zijn eeuwig", hebben de woorden "zichtbaar" en "onzichtbaar" dezelfde betekenis en wordt alleen de vergankelijkheid van de tegenwoordige, nu in het oog vallende gedaante van de dingen geplaatst tegenover de eeuwige duur van die heerlijkheid, waarin de vernieuwde schepping daarna zal schitteren.

U zegt in uw angst: "Och Heere! hoe lang! " maar het is niet lang, dat schijnt het slechts door uw zwakheid.

Licht, licht is het kruis: u zegt: nee! het is zwaar! Hef de ogen op naar de heerlijkheid: zegt u het nog?

Naar de grondregel in het rijk van God: "door lijden tot heerlijkheid; van het kruis naar de kroon" is het zo beschikt dat droefenis de weg tot verheerlijking baant en dat men onder het lijden de voorsmaak verlangt van de krachten van de toekomstige wereld, waarvoor men zonder dit te gronde gaan van de uitwendige mens niet vatbaar zijn zou. De keuze is ons gedurig, ja met elk ogenblik voorgesteld, te grijpen en te jagen naar het tijdelijke of naar het eeuwige, naar de korte vreugde en het lange leed, of naar de korte en lichte droefenis en het eeuwige goed van de onuitsprekelijke heerlijkheid. (V.).

Het is meestal goed op onze Christelijke pelgrimsreis voorwaarts te zien. Voorwaarts ligt de kroon en verderop is het doel. Hetzij het de hoop, de vreugde, de vertroosting of de vermeerdering van onze liefde geldt, de toekomst moet toch het grote voorwerp voor het oog van het geloof zijn. Als wij in de toekomst schouwen, zien wij de zonde uitgeworpen, het lichaam van de zonde en van de dood teniet gedaan, de ziel volmaakt en geschikt om deel te hebben in de erfenis van de heiligen in het licht. Nog verder ziende, kan het verlichte oog van de gelovigen zichzelf reeds aan de andere kant van de doodsrivier zien, de donkere stroom doorwaad en de heuvelen van het licht bereikt hebbend, waarop de hemelse stad gebouwd staat; hij ziet zichzelf de paarden poorten binnengaan, begroet als meer dan overwinnaar, door de hand van Christus gekroond, door de armen van de Heere Jezus omvat, met Hem verheerlijkt, terwijl het hem "gegeven is met Hem te zitten in Zijn troon zoals als Hij overwonnen heeft en is gezeten met de Vader in Zijn troon. " De gedachte aan deze toekomst is wel in staat de duisternis van het verleden en de donkerheid van het heden te verlichten. De vreugde van de hemel zal zeker de smarten van de aarde vergoeden. Dat mijn vrees verdwijnt! deze wereld is slechts een span breed en u zult die weldra zijn doorgegaan. Zwijg, elke twijfel, de dood is niets dan een smalle stroom en u zult die snel doorwaad hebben. Hoe kort is de tijd - en de eeuwigheid, hoe lang! Hoe kort is de dood - en hoe eindeloos de onsterfelijkheid! Mij dunk ik eet nu reeds van Eskol's druiventrossen en ik drink uit de bornput, die binnen de poort is. De weg is zó kort! weldra zal ik daar zijn.

Als mij 's werelds rampen treffen, Leed mij het hart aan stukken rijt, Mag 'k mijn ziel ten hemel heffen, In de Heer mijn God verblijd. Door het geloof kan 'k moedig wezen, Onder alle smart en kruis: 'k Weet, na al mijn pijn en vazen, Weldra ben 'k voor eeuwig thuis.

HOOFDSTUK 5

TROOST VAN DE GELOVIGEN IN ALLERLEI LEED. KRACHT VAN HET EVANGELIE

1. Want wij weten, omdat wij degenen zijn, die niet op het zichtbare, maar op het onzichtbare zien (Hoofdstuk 4: 18), dat, als ons aardse huis deze tegenwoordige lichamelijke tabernakel (2 Petrus 1: 13 v. Wijsh. 9: 15 gebroken wordt, hetgeen geschieden zal, als wij nog vóór het begin van de wederkomst van Christus de dood moeten ondergaan (Hoofdstuk 4: 10 v.), niet ongelukkig zijn. Wij weten dat wij in ons toekomstig opstandingslichaam een gebouw van God hebben, door Hem de Schepper teweeggebracht, in de plaats van hetgeen wij ontvangen hadden door middel van de voortplanting van het menselijk geslacht, een huis, niet met handen gemaakt en daarom ook niet tot weer afbraak bestemd, maar een huis, dat eeuwig (2 Tim. 4: 8) is in de hemel, vanwaar het ons bij de opstanding ten deel wordt (vgl. Openbaring 21: 2).

Met het woord "wij weten" spreekt Paulus het vertrouwen weer uit dat hij reeds in Hoofdstuk 4: 14 had uitgedrukt. Het is hier echter niet het woord, dat zoals anders veelal (Rom. 2: 2; 3: 19; 7: 14; 8: 28 een algemeen bekende waarheid aanwijst, maar de verzekerdheid van het geloofs van hemzelf en van zijn strijdgenoten, ja van alle Christenen.

Het "huis deze tabernakel" is, zoals de samenhang zonder twijfel te kennen geeft, ons sterfelijk lichaam. Het is een huis, omdat wij erin wonen, maar wordt ter nadere verklaring deze tabernakel genoemd, om te kennen te geven dat het niet bestemd is om een blijvende woning voor ons te zijn, maar ons slechts de dienst bewijst, die een tent de reizigers verschaft, terwijl die bestemd is om weer te worden afgebroken (Jes. 38: 12). Dat huis heet aards (vgl. 1 Kor. 15: 40), omdat het ons op aarde tot woning dient in tegenstelling tot het volgende "in de hemel." Wanneer nu, dit aardse, vergankelijke huis wordt afgebroken, wordt opgelost, zegt de apostel, dan zijn wij nog niet zonder troost en hoop; wij hebben integendeel als Christenen, als leden van het lichaam, waarvan de Heere het hoofd is, als kinderen van God en mede-erfgenamen van Christus de zekerheid, dat wij in de hemel een gebouw van God hebben, een eeuwig huis, niet met handen gemaakt. Paulus stelt het geval "als onze tabernakel verbroken wordt" omdat het huis nog niet volstrekt ontwijfelbaar is, het niet zeker is dat dit geval werkelijk moet plaats hebben, want hij stelde zich de wederkomst van de Heere niet voor als zo bijzonder ver, dat hij die niet meer in dit lichaam zou kunnen beleven (1 Thessalonicenzen. 4: 15. 1 Kor. 15: 51 v. Intussen spreekt hij ook voor dat geval die hoop uit. Onder het "gebouw van God", het "huis niet met handen gemaakt, dat eeuwig is" kan om de tegenstelling tegen het "aardse huis van de tabernakel" niet goed iets anders worden verstaan, dan het toekomstige lichaam van de opstanding. Het wordt een gebouw van God of uit God genoemd, om reeds door de keus van deze uitdrukking te wijzen op de heerlijkheid en schoonheid, die daaraan toekomt als de tempel van God tot zijn volmaking gegeven en om te kennen te geven dat het in bijzondere zin een werk van God is. Hetzelfde gebouw wordt dadelijk in de bijvoeging een huis genoemd, evenals in de voorwaardelijke zin ons aardse lichaam het huis van deze tabernakel heet en door de bijvoegingen "niet met handen gemaakt, eeuwig" wordt geplaatst tegenover het aardse en vergankelijke. Die uitdrukking, gebruikt voor het lichaam van de opstanding, heeft iets opmerkelijks. Diezelfde uitdrukking vinden wij gebruikt in Mark. 14: 58. Hebr. 9: 11, 24 (vgl. Hebr. 8: 2) in tegenstelling tot het aardse, het tijdelijke en de bedoeling in al deze plaatsen is, een ander gebied of een andere schepping te plaatsen tegenover de werken, zoals wij die op aarde kennen, die van het begin af aan vergankelijkheid en verval onderworpen zijn.

Het praesens "wij hebben" is het tegenwoordige van dat tijdpunt, waarin dat "verbreken" zal hebben plaats gehad. Dan heeft de gestorvene, van het ogenblik dat het gestorven zijn is gekomen, in plaats van het verbroken lichaam het lichaam, dat van God komt, nog wel niet als reëel bezit, maar wel als een ideale bezitting, die bij de wederkomst van Christus zonder twijfel zal worden verwezenlijkt. Vóór deze verwezenlijking heeft hij het in de hemel, juist omdat het bezit nog ideaal en proleptisch is. Het lichaam van de opstanding zal hem bij de wederkomst van Christus van de hemel (vgl. vs. 2) worden gegeven en doet zich tot die tijd voor als een bezitting, die hem in de hemel tot latere mededeling bewaard is, evenals een goed, dat hem toebehoort en dat God, de toekomstige Gever voor hem in de hemel bewaart.

In deze plaats is opmerkelijk, dat de tijd volgens de samenhang tussen sterven en opstaan zo nabij, het verbond tussen het oude en het nieuwe lichaam zo los en verdwijnend en het nieuwe leven nauwelijks als opstanding voorkomt. Het laatste is te verklaren uit de bedoeling van de apostel om het lichaam van de opstanding in alle buitengewone heerlijkheid en de opstanding zelf als een nieuwe schepping voor te stellen en het eerste daaruit, dat de volmaking, die met de opstanding begint, de hoofdzaak is, waarbij dan de toestand tussen dood en opstanding in zijn bewustzijn geheel op de achtergrond treedt.

Dit is de hoop van de hemelse heerlijkheid, waarmee niet slechts de ziel versierd en gelijk als bekleed wordt, zo haast hij deze tabernakel aflegt, maar waarmee ook het lichaam daarna bekleed zal worden als het uit de doden opgewekt zal zijn.

Dit is de zekere hoop en zekere wetenschap, niet slechts van een leven na dit leven, maar van een volzalig voortleven van die ziel, waarin deze hoop leeft, van een voortleven in een nieuw omkleedsel, volkomen tot haar eeuwig zin- en voertuig geschikt en dat om zo te zeggen voor haar reeds gereed ligt bij haar God. Aan de dood kan de apostel niet denken of hij denkt aan deze opstanding. De aardse hut kan hij niet voelen schudden of horen kraken, of hij denkt aan de aanstaande godstempel, eeuwig in de hemel. Van jaar tot jaar, van dag tot dag, van zwakheid tot zwakheid, van de ene doorn in het vlees tot de andere wordt dit uitzicht hem schoner, dierbaarder en niet alleen omdat de gedachte aan zijn vervulling hem elke verdrukking, die in het lichaam geschiedt, als zeer licht doet beschouwen, maar ook omdat slechts deze vervulling de innigste behoefte van zijn hart bevredigen kan.

2. a) Want ook in dezen, terwijl wij nog in dit aardse huis, deze tabernakel, wonen, zuchten wij, verlangend met onze woonstede, die uit de hemel is (zo diep vervult ons de zekerheid van het toekomstige bezitten), overkleed te worden, zonder dat eerst een verbroken worden van de aardse tabernakel plaats heeft en zoals men het een kleed over het andere aantrekt zonder het eerste eerst af te leggen.

a) Rom. 8: 23.

3. a) Zo wij ook bekleed in geestelijke zin, met de mantel der gerechtigheid (Jes. 61: 10. Efeze. 6: 14) en niet naakt (Openbaring 3: 18) gevonden zullen worden, als Christus komt om de Zijnen in volmaaktheid te stellen (Fil. 3: 9).

a) Openbaring 16: 15.

Volgens vs. 1 behoort het tot de inhoud van het Christelijk geloof dat wij, als onze aardse pelgrimstocht ten einde is, een lichaam verkrijgen van hemelse aard en voor de hemel geschikt. In vs 2 wordt die zekerheid dat een zodanig hemels lichaam ons na de dood wacht

daardoor opgehelderd en daaruit bevestigd, dat met ons tegenwoordig zuchten het verlangen om met het hemelse overkleed te worden en niet naar een bekleding pas na de dood verbonden is.

De last van dit leven, waarin het vlees alleen behagen heeft, vervult de geest met zuchten naar een edeler toestand en deze wordt een "overkleed worden" genoemd. Dit wordt nader beschreven aan het einde van vs. 4 door de woorden: "opdat het sterfelijke van het leven verslonden wordt. " Paulus stelt het zich namelijk voor als een bijzonder geluk de dood niet te smaken, dit lichaam niet af te moeten leggen, maar levend als Elia te worden verheerlijkt, het hemelse lichaam als het ware over dit heen te trekken als een kleed, maar natuurlijk zo, dat het aardse lichaam overgaat in de natuur van het hemelse lichaam. In vs. 3 doet dan de apostel opmerken, dat, om de zegen te krijgen dat men de dood niet smaakt, die zegen hun ten deel zal worden die bij de wederkomst van Christus nog in leven zijn (1 Kor. 15: 51 v.), dit nog in leven zijn geenszins voldoende is, maar het staan in de genade noodzakelijke voorwaarde is.

Met het aardse lichaam bekleed te zijn is niet genoeg om datgene erover te trekken, dat ons van de hemel toekomt, wij moeten ons ook bekleed hebben, zodat het met die overkleding overeenstemt, omdat wij anders, hoewel in het lichaam levend, naakt, dus voor een overkleding ongeschikt zijn. Wat dit voor een aantrekken is, was voor de lezers evenmin onduidelijk, als welk verband er bestond tussen dit en de overkleding. Geschiedt deze daardoor, dat ons de heerlijkheid van Christus ten deel wordt, dan bestaat het in hetgeen de apostel elders "Christus aandoen" noemt (Gal. 3: 27. Rom. 13: 14). Naar de inwendige mens moet met de gerechtigheid van Christus zijn aangedaan die de verheerlijking zijn lichaam van de wederkomst van Christus zal kunnen verwachten. De zin in vs. 3 is dus slechts een aanhangsel tot het "overkleed worden" in vs. 2 Op dat laatste vers doelt dan nu ook het "want" in vs. 4.

Overkleed. Met opzet gebruikt de apostel deze uitdrukking. De bekleding met de toekomstige heerlijkheid, de bekleding met het onverderfelijk opstandingslichaam, is een heerlijke zaak; het uitwonen uit dit sterfelijk lichaam de voorwaarde om te kunnen inwonen bij de Heere; maar de ontkleding, de uittrekking van het sterfelijk kleed, die daaraan moet voorafgaan, is op zichzelf een pijnlijke, een vernederende zaak. De apostel, schoon hij met de gedachte aan de dood meer dan verzoend is, ontveinst zich niet dat het denkbeeld van sterven hem verschrikt. Veel liever dan dit moeilijk, dit onbeschrijfelijk, dit ondoorgrondelijk ogenblik dóór te gaan, wenste hij, zoals hij soms hoopt, tot die gelukkigen te behoren, die de dood niet zouden smaken, maar, levend overgebleven tot de komst van de Heere, in een punt van de tijd veranderd zouden worden. Een zekere verwachting een weten met toepassing voor zichzelf, zou hem de schone hoop van de overkleding met een woonstede, die uit de hemel is, niet hebben kunnen zijn, als hij zich in een andere zin niet reeds bekleed, maar nog naakt bevonden had, als hij het bruiloftskleed gemist had, zonder hetwelk niemand tot de heerlijkheid van de hemel en het inwonen bij de Heere zal worden toegelaten, het kleed van de gerechtigheid en heiligheid van Christus, hetwelk aan te trekken is in Hem te geloven. Daarvan spreekt de apostel in het derde vers van onze tekst: Zo wij ook bekleed en niet naakt zullen gevonden worden.

4. Want ook wij, die in deze tabernakel van ons tegenwoordig lichaam zijn en bestendig moeten verwachten, dat die zal worden verbroken, zuchten bezwaard zijnde, wij zuchten als degenen die zich door iets moeilijks, dat hen wacht, ietssmartelijks, namelijk de dood, bezwaard voelen, omdat wij niet ontkleed, maar overkleed willen worden, a) opdat, zoals bij

zo'n overkleding het geval zou zijn, het sterfelijke van het leven, door de levenskracht van Christus, die Hij bij Zijn openbaring aan de Zijnen zal tonen, verslonden wordt.

a) Rom. 8: 11. 1 Kor. 15: 53.

De apostel spreekt hier geen vrees uit, maar wel de afkeer van de dood, die aan de menselijke natuur eigen is, de afkeer van het proces van de dood als iets smartelijks. Het was zijn wens niet vóór de wederkomst van Christus eerst nog te sterven en dan opgewekt te worden, maar levend te worden verheerlijkt en wie, voor wie de nabijheid van de wederkomst van Christus zo zeker was, zou anders hebben kunnen wensen?

De menselijke natuur deinst terug voor de dood als de bezoldiging van de zonde. Het vreselijk gevoel van de verwerping van God, de oorsprong van alle leven en gelukzaligheid, dat de mens ondervindt bij de sloping van het lichaam, het voorgevoel van de verdoemenis, die hij als zondaar verdiend heeft en aan welker rand de reddende genade hem heenleidt, blijft ook voor de gelovige Christen bij het naderen van de dood niet uit. Het wordt hem tot een heilzame tuchtiging, die hem verder voert en heen drijft tot de gemeenschap van de Heiland, die alleen van zonde en dood redden kan. Daarom blijft bij allen het verlangen bestaan liever niet eerst ontkleed, maar bij de verschijning van de Heere, zoals vroeger Elia en de dan overblijvenden (1 Kor. 15: 51. 1 Thessalonicenzen. 4: 17 met het hemelse lichaam zo overkleed te worden, dat het leven zonder stervenspijn zelf de verheerlijking voltooië. Er ligt daarin een aanduiding dat dit de oorspronkelijke bestemming van de mensen was: het aardse lichaam, dat Adam ontvangen had (1 Kor. 15: 17), moest onder de tucht en heerschappij van de geest gaandeweg van de geest geheel doordrongen en verheerlijkt worden zonder gewelddadige vernieling van het lichaam door de dood.

Wel weten wij als Christenen, dat sterven ons gewin en scheiden van dit jammerdal ons beter is, dan lang leven, want wij komen thuis bij Christus, ons waarachtig leven (Fil. 1: 21 en 23). Toch hebben wij met recht een heilige tegenzin tegen de dood, die een sterfelijk lichaam voor een poos aan de gemeenschap met het leven ontruikt. Wij mogen in de geest zuchten onder de last van de harde, voor de jongste dag onopgeloste tegenspraak, dat wij nooit zullen sterven, als wij in het geloof aan Jezus Christus leven (Joh. 11: 26) en toch dagelijks sterven (1 Kor. 15: 31), ja eindelijk in het graf worden geborgen. Ons innigst verlangen gaat daarnaar uit, dat het sterfelijke door het leven wordt verslonden. Evenals de groene takken en bladeren, als het lente wordt, de bomen overkleden en hun stijf, treurig winterkleed in een fris vrolijk lentekleed veranderen, zo zouden wij wensen dat het leven, dat van de hemel komt, onze Heere Jezus Christus (Kol. 3: 4), het sterfelijke overwinnende mocht aangrijpen en het zonder verwoesting tot onsterfelijkheid verheffen!

5. Die ons nu tot ditzelfde, dat toch eens het sterfelijke in ons verslonden wordt door het leven (al moet het ook eerst op de weg van verbreking van onze tegenwoordige tabernakel en de oprichting van een nieuwe in de opstanding (Hoofdstuk 4: 14) tot stand komen), bereid heeft, is God, a) die ons ook het onderpand van de Geest, de Geest als onderpand voor onze latere verheerlijking gegeven heeft (Hoofdstuk 1: 22. Efeze 1: 14).

a) Rom. 8: 16. Efeze. 4: 30.

Omdat onze ziel volgens haar geestelijk wezen haar deel reeds heeft en door het geloof met Christus reeds in het nieuwe, eeuwige hemelse leven is en niet kan sterven en begraven worden, hebben wij niets anders meer te verwachten dan dat deze arme hut en de oude pels

ook nieuw zal worden en niet meer zal kunnen vergaan, omdat het beste stuk boven is en ons niet achter zich kan laten. En zo Hij, die heet resurrexit (Hij is opgestaan), weg is uit het graf en de dood, moet hij, die zegt credo (ik geloof) en Hem aanhangt, Hem ook achterna; want Hij is ons daarin voorgegaan, opdat wij zouden navolgen en reeds heeft Hij dat begonnen, dat wij door woord en sacrament dagelijks in Hem opstaan.

God heeft in onze uit- en inwendige weg naweeën van onze treurige val en voorgevoelens van de heerlijkheid in elkaar gevlochten.

6. Wij hebben dan, ten gevolge van hetgeen God volgens vs. 5 aan ons heeft gedaan en voortdurend aan ons doet, omdat Hij ons het zekere uitzicht op een heerlijke toekomst geeft, altijd goede moed, ook bij alle zuchten en bezwaard zijn, dat wij ondervinden (vs. 4). En wij weten, als wij niet mogen verkrijgen waarnaar wij zozeer verlangen, namelijk de overkleding, dat wij, inwonend in het lichaam, in deze onze tegenwoordige verblijfplaats, uitwonen van de Heere, wel een tijdlang in de vreemde zijn (Ruth 1: 1. Jes. 23: 7), maar hieraan zal een einde komen.

Altijd goede moed! Ja, dat is de hartetaal van de oprechte Christen, door God zelf in Zijn hart gelegd, toen Hij dat hart, van de pijn van het leven doorboord en de ijdelheden van het leven moe, toen Hij dat hart treurend over de zonde en gebroken door schaamte en berouw, vertroostte met het Evangelie van het kruis. Toen dat hart God de Zoon leerde kennen als ook zijn volkomen Zaligmaker en door Deze vrijmoedigheid ontving om tot de Vader te gaan, toen de Heilige Geest in dat hart sprak: "Geliefde, nu bent u een kind van God. " Toen dat hart leerde voelen in de eenvoud van het geloof: "Als God voor mij is, wie zal tegen mij zijn? " Altijd goede moed! zegt Paulus; want de Heere heeft hem goede moed gegeven op de weg naar Damascus en te Damascus. En men hoeft er juist geen man als Paulus voor te zijn en een bekeringsweg als de zijne gehad te hebben. Een ieder, die in de Heere Jezus Christus het enig vertrouwen van zijn ziel stelt, mag het met hem zeggen. Vruchtbaar voor het leven kan niet zijn de stemming van de lichtzinnigheid, tenzij een rijkelijk voortbrengen van doornen en distels vruchtbaarheid heten mocht! Bij zo'n stemming hebben de bewegingen van de zonden vrij spel, om voor de dood vruchten te dragen. Vruchtbaar voor het leven is niet de toestand van valse gerustheid, die door ijdele gronden geschraagd wordt. Vruchtbaar voor het leven is niet het gemoedelijk ongeloof, dat nooit goede moed heeft, ofschoon zij, die het koesteren, in gedurige aanraking zijn met hem, die daar zegt: "heb goede moed. " Vruchtbaar voor het leven is alleen dat eenvoudig geloof, waardoor men zijn volkomen vertrouwen stelt op Christus, overtuigd dat men met Hem niet kan verloren gaan, dat Hij voleindigen zal wat Hij begonnen heeft, dat Hij bij elke verzoeking ook de uitkomst geven zal en dat niets de ziel zal kunnen scheiden van haar Zaligmaker, tenzij dan ongelovigheid. Dat helder geloof, waardoor de Christen is als een boom geplant aan waterbeken, die zijn wortels breed uitbreidt, door wiens takken een frisse zuivere lucht waait, die zijn vrucht geeft op zijn tijd en welks blad niet afvalt; dat verzekerd geloof, waardoor hij, wetend in wie hij gelooft en dat die waarachtig is, zijn pand bij Hem weggelegd, te bewaren tot diens eer, uitroept: Wij hebben altijd goede moed. Een zekere helderheid van geest is er nodig tot het welgelukken van elke onderneming, tot het welslagen van iedere taak. Uw kinderen zullen niet veel leren op de school, als zij verdrietig zijn daar te zitten, als zij bevreesd zijn voor de onderwijzer. Zie hoe weinig uw arbeid vordert, hoe gebrekkig uw werk uit uw handen komt, hoe blij u bent als u maar gedaan heeft of u verpozen kunt, als uw geest neerslachtig is. Een goed veldheer weet dat hij de soldaat vrolijk moet houden om zijn marsen te volbrengen en de veldslag te winnen. Er is geen school, waar meer geleerd moet worden dan op de school van Christus. Er is geen moeilijker taak, dan waartoe de discipel van de Heere geroepen is: heiligmaking. Er is geen

vermoeiender mars dan die de Christen te volbrengen heeft: naar de eeuwigheid. Er zijn geen bozer vijanden, dan die door het geloof moeten worden overwonnen: de duivel, de wereld en de zonde van ons hart! Dat geschiedt niet met hangend hoofd en zuchtend gemoed. Dat geschiedt niet waar men niet anders kent dan treuren over de zonde en wensen "dat men toch eenmaal tot het geloof mocht komen. " Dat heeft geen plaats, waar men de genade van de Heere en de gaven door de genade twijfelend aanstaart, maar zich niet tot kracht en blijdschap worden laat wat tot kracht en blijdschap gegeven is. Daarin komt een droevige stilstand, zo vaak men verflauwt en bezwijkt in zijn ziel. Dat kan slechts geschieden waar men "opschortende de lendenen van het verstand en nuchter zijnde, volkomen op de genade hoopt, die daar wordt toegebracht in de openbaring van Jezus Christus. " Dat kan slechts geschieden, als men "zijn vrijmoedigheid niet wegwerpt, die een grote vergelding van het loon heeft; " als men met het oog op Christus, in wie men, ofschoon Hem niet ziende, zich verheugt, van ganser harte uitroept: wij hebben altijd goeden moed. En daar zal het geschieden! Daar zal een toenemen zijn in kennis en heiligmaking; daar zal men in de strijd gehard worden en zege op zege behalen. De blijmoedige Christen is het leersame kind, de werkzame man, de strijdbare held, de gekroonde overwinnaar! Tot hem dat woord van de Heilige Geest: Jongeling, u bent sterk en het woord van God blijft in u en u heeft de boze overwonnen! Tot hem dat woord van God: "De Heer is met u, u strijdbare held! Ga heen in uw kracht. " Daarom is het zoveel waard, niet slechts het geloof maar een eenvoudig zichzelf welbewust, wel verzekerd geloof te hebben; niet slechts enig, maar een helder inzicht in de weg van de zaligheid; niet slechts een Christen, maar een vrolijk Christen te wezen; dat wil zeggen: niet slechts een Christen zoals sommige Christenen van ons zouden willen maken, maar zoals Christus ons maakt, als Hij tot ons zegt: "Zoon, wees welgemoed, uw geloof heeft u behouden! "

7. a) Want wij wandelen toch hier door geloof en niet door aanschouwen. Dit is een bewijs, dat wij nog verre zijn van Hem, Wie wij toebehoren, omdat wij Hem anders reeds nu zouden zien zoals Hij is (1 Joh. 3: 2).

a) 1 Kor. 13: 12. 2 Kor. 3: 18.

8. Maar wij hebben goede moed, in zoverre met het een bewustzijn ook dat andere is verbonden, dat de weg opkort en wij de Heere steeds nader komen en wij hebben, als wij het verlangen om overkleed te worden (vs. 2 en 4) op de achtergrond plaatsen, meer behagen om uit het lichaam uit te wonen, door de dood deze tabernakel van het lichaam uit te trekken en bij de Heere in te wonen (Fil. 1: 23).

Het verlangen om overkleed te worden was verbonden met een afkeer van de dood. Had de apostel daarvan te voren gesproken, nu wordt het bij hem tot een verlangen naar het vaderland, dat zelfs de afkeer van de dood overwint.

Ons thuis zijn in het lichaam is een in de vreemde zijn ten opzichte van de Heere. Dit openbaart zich daarin, dat wij hier in geloof wandelen en niet in aanschouwen. In het geloven is nu zeker ook een gemeenschap met de Heere, maar een nog verborgene, omdat die niet onmiddellijk wordt gezien en zijn hemelse heerlijkheid nog voor ons verborgen is. Pas aan de andere kant van hun tegenwoordig bestaan, kan Hij Zich aan de Zijnen in Zijn heerlijkheid openbaren en dan wordt het verlangen naar dit zien tot een verlangen, om uit de tegenwoordige toestand of uit de vreemde naar het vaderland te komen. Zo verandert de wens, in vs. 4 uitgesproken, die in zich bevat liever in het lichaam te blijven tot de wederkomst van Christus, tengevolge van de overweging, dat het inwonen in het lichaam een

uitwonen van de Heere is, in het blij verlangen om liever uit het lichaam uit te gaan, dus te sterven en bij de Heere thuis te zijn.

De voorstelling van het wonen in het lichaam als een verblijf in de vreemde karakteriseert dat wel aan de ene kant als een scheiding van de Heere, maar ook aan de andere kant, omdat het slechts een rustplaats is en elke reis haar einde en haar doel heeft, als een steeds naderkomen tot Hem, van wie wij nog gescheiden zijn.

De Heilige Schrift spreekt niet veel van de toestand van hen, die in de Heere ontslapen zijn vóór hun opwekking; wat wij hier lezen is echter genoeg om het afscheid gemakkelijk te maken; want hoewel de apostel zijn belijdenis, dat hij niet graag ontkleed wil worden, niet herroept, zegt hij toch vrijuit, dat hij begeerte had om de tabernakel van de vreemdelingschap te verlaten en de toestand, waarin hij na het scheiden uit dit leven vertrouwt te zullen ingaan, is voor hem een thuis zijn bij de Heere.

De zielen van de zaligen waren hier reeds wat hun inwendig persoonlijk leven aangaat in de Heere. Maar nu, uit het lichaam van de zonde en de dood uitgetrokken, zijn zij thuis bij Hem. Zij Zijn naakt (ontkleed vs. 4), want zij hebben het sterfelijk lichaam uitgetrokken en hebben het nog niet verheerlijkt weer ontvangen. Intussen zijn zij ook niet naakt, want omdat zij Christus hier beneden hebben aangedaan (vs 3) en met Zijn vlees en bloed zich hebben gevoed, komt hun waar aanzijn, nu van het lichaam van de zonde en van de dood ontdaan, tot te duidelijker en heerlijker openbaring en reeds deze openbaring is een kleed van hun naaktheid. Niet alleen dit; de genade van God in Christus, die hun reeds hier beneden kleren van het heil heeft aangedaan, tooit hen ook aan gindse kant met kleren van de heerlijkheid. De witte klederen, door Christus de overwinnaars beloofd (Openbaring 3: 4 v.), vergoeden hun de latere verheerlijking van hun lichamen en dat zij die kunnen wachten en wat zij aan deze zullen hebben, dat zegt hun en waarborgt hun het aanschouwen van hun Heiland, de Opgestane en verheerlijkte en het ongehinderde nauwe verkeer met Hem, die Magdalena afweerde, als Hij haar het woord in Joh. 20: 17 toeriep. Nu is Hij opgevaren en niets scheidt Hem voortaan meer van de liefhebbende zielen, Hem nagevaren, die Hij reeds hier beneden met Zijn lichaam gevoed en met Zijn bloed gedrenkt heeft.

Komt, laat ons voortgaan, kind'ren! Want de avond is nabij; Het stilstaan kon licht hind'ren
In deze woestenij! Komt, sterkt op nieuw de moed! de wandelstaf geheven Om hemelwaarts
te streven, Zó wordt het einde goed

Het zal ons niet berouwen De keus van het smalle pad; Wij kennen den Getrouwe, Die ons
heeft liefgehad. Vest al uw hope op Hem! Dat ieder het aangezicht Ginds naar de Godsstad
richte: Daar ligt Jeruzalem.

Moge ons de weg vermoeien; Oneffen zij de baan, Waar scherpe distels groeien en telkens
kruisen staan. Daar is geen andere weg, Wij volgen, altijd verder, Als schapen onzen Herder,
Door struiken heen en heg.

Komt kind'ren, voortgetreden! Een gids gaat aan uw zij, Die - wank'ten soms uw schreden -
Staat met zijn hulp nabij. Zie! het zonlicht schenkt ons moed, Alsof de zoete blikken Eens
Vaders ons verkwikken, Och ja, wij hebben het goed!

Wij reizen met elkaar; Wij wand'ten hand aan hand; De een zij tot troost voor d' ander. In dit ongestvrij land. Zijn wij als broed'ren een! Geen strijd om beuzelingen! Daar Eng'ten ons omringen En zweven voor ons heen!

Ziet de een' uit zwakheid vallen, Reikt hem de broederhand! Men helpe en schraag' steeds allen! Men snoer' de liefdeband! Komt, sluit u vaster aan! In eigen oog de kleinste, Worde elk ook graag de reinste, Op onze pelgrimsbaan!

Treedt moedig voorwaarts, kind'ren! De reis kort op naar het graf; Wij zien haar daag'lijks mind'ren; Ras valt ons het reiskleed af. Nog slechts wat meerder moed! Wat losser nog van de aarde en wat de ziel bezwaarde, Gestreefd naar het eeuwig goed!

Het zal niet lang meer duren; Draagt nog een poos uw kruis! Wellicht slechts weinige uren, Dan zijn wij eeuwig thuis! Verlost van zonde en pijn, Als wij met alle vromen In het huis van de Vaders komen, Wat zal dat zalig zijn!

9. Daarom, omdat het tweede geval, in vs. 6-8 genoemd, evengoed als dat, waarvan in vs. 1-5 sprake was, ons deel kan worden, bereiden wij ons voor het een zowel als voor het andere voor en zijn wij ook zeer begerig, hetzij inwonend, hetzij uitwonend, om Hem welbehaaglijk te zijn. Hetzij dat wij, als Christus tot voltooiing van Zijn rijk van de hemel neerdaalt, met Hem zijn, of dat wij nog van Hem een geruime tijd zijn gescheiden, hoe de Heere het ook maakt, wij willen waken, dat wij bij Zijn openbaring getrouw bevonden worden.

10. Hiernaar moeten wij voor beide gevallen streven: a) Want wij moeten allen, hetzij wij dan nog op aarde zijn, of reeds vroeger zijn gestorven, geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus (Rom. 14: 10. Hand. 17: 31). Zijn wij te voren gestorven, zo zal ons lichaam uit het graf worden opgeroepen en zo wij leven zullen wij worden opgenomen in de wolken, de Heere tegemoet in de lucht (Joh. 5: 25 vv. 1 Thessalonicenzen. 4: 16 v. 5. 25 1Th). Dit zal geschieden, a) opdat een ieder, of hij onmiddellijk uit dit leven voor de rechterstoel wordt geplaatst, of uit het graf wordt opgeroepen, wegdraagt naar hetgeen door het lichaam in dit leven geschiedt, zodat hij een vergelding ontvangt naardat hij gedaan heeft gedurende zijn leven op aarde, hetzij goed, hetzij kwaad (Rom. 2: 6).

a) MATTHEUS. 25: 32. b) Ps. 62: 13. Jer. 17: 10; 32: 19. Gal. 6: 5. Openbaring 2: 23; 22: 12.

Heeft de apostel een gemengde Christenheid op het oog, dan kan het: "opdat een ieder wegdraagt, hetgeen door het lichaam geschiedt, naardat hij gedaan heeft hetzij goed hetzij kwaad", ook de uitsluiting uit het rijk van God in zich bevatten. Spreekt hij echter van gelovigen in enge zin, dan moet men denken aan verschillende gaven van de toegezegde beloning; elk naar de mate van zijn trouw. Zo'n onderscheid wordt niet uitgesloten door de idee van rechtvaardig en zalig worden uit genade, want binnen de bedeling van de genade heerst de wet van de gerechtigheid. Strekt zich de verzoening door Christus in het gehele leven van de gelovigen uit, zo staat toch haar werking in verband met de voortgaande bekering en bewaart zij ook voor de verdoemenis en geeft zij het deelgenootschap aan de zaligheid, zo neemt dit niet weg, dat veel bijzonder loon kan worden verbeuzeld.

Wij zijn voor de Heere altijd openbaar; wij moeten echter zo openbaar worden, dat de gehele wereld aan ons ziet, wat wij zijn gewenst: godzaligen of goddelozen. Menigeen kan zijn boosheid verbergen; maar te zijner tijd zal alles openbaar worden voor alle engelen en voor de ogen van de gehele wereld.

c. Vs. 11-21. Na het tussenstuk, dat wij in Hoofdstuk 4: 7-5: 10 vonden, keert de apostel terug tot het hoofddeel in Hoofdstuk 3: 1-4: 6 Hij gaat voort om zijn ambtsbediening in het ware licht te stellen en te rechtvaardigen tegenover kwaadwillige verdachtmaking. Met het oog op de Heere en het oordeel, dat van Hem te vrezen is, waarvan hij vooraf heeft gesproken, vervult hij zijn ambt op een manier, die hem wel door zijn tegenstanders ten kwade wordt geduid, maar waarmee hij evenwel voor God en voor het geweten van de gemeente te voorschijn mag treden; want zoals Hij, wat de ene kant van zijn handelen aangaat, datgene wat hij doet in de dienst van de Heere verricht, zo doet hij het naar de andere kant tot welzijn van de gemeente. De liefde Christi bezielt hem overal; hij weet, dat ten gevolge van de dood, die de Heere voor allen geleden heeft, ieder zich moet beschouwen als in Hem en met Hem gestorven en niet meer voor zichzelf mag leven, maar voor Hem, die ook voor hem gestorven is en opgestaan (vs. 11-15). Sinds hij dit weet, is niemand hem meer naar het vlees bekend, hetgeen zich zelfs tot Christus uittrekt. Hij is sinds hij in Christus is, een nieuw schepsel, zijn gehele persoonlijke levenstoestand is een andere geworden. Dit is teweeggebracht door Gods genade in Christus Jezus, de Verzoener van de wereld. Deze genade heeft dan ook hem en zijn medewerkers tot boodschappers gesteld van de teweeggebrachte verzoening, tot predikers, die voor Christus en voor hun geloof in het gebed werven (vs. 17-21).

11. Wij dan, volgens het gezegde in vs. 10 wetend de schrik van de Heere, als die eens onze Rechter zal zijn en terwijl de heilige vrees voor Hem ons in de manier van onze bediening van het Evangelie leidt, bewegen de mensen tot het geloof en zijn voor God openbaar geworden. Hem is het bekend uit welk beginsel en met welke bedoeling wij dat doen; onze tegenstanders leggen het echter ten kwade uit, maar ik hoop ook in uw geweten geopenbaard te zijn.

Paulus wist, dat hij de Heere rekenschap zou hebben te doen van de manier, waarop hij zijn ambt had bediend en omdat hij wist, dat de Heere te vrezen is, wendde hij alle vlijt aan, om voor de ontzagelijke rechterstoel te verschijnen als een trouw dienstknecht en huisbezorger (1 Kor. 4: 2). Zijn tegenstanders te Corinthiërs, die door stoutheid en driestheid probeerden indruk te maken (Hoofdstuk 11: 20), wilden hem zijn invloed ontnemen en stelden voor, dat zijn vriendelijk omgaan met de mensen, de harten winnende vriendelijkheid, niets anders was dan list en berekening (Hoofdstuk 12: 16). Zo handelde geen waar apostel, die van zijn roeping zeker was. Paulus verklaart daar tegenover, dat hij uit vrees voor God zo met de mensen omging. Door heersen en voorname hardheid aan een ziel schade te veroorzaken, daarvoor vreesde hij met oprechte ernst. Hij ontzag geen moeite van toespreken en verantwoorden, om ieder te overtuigen, dat zijn Evangelie het ware, enige Evangelie was en hij, Paulus, een waar apostel van Jezus. Deze tweede brief aan de Corinthiërs wijst ten duidelijkste aan wat het betekent: "wij bewegen de mensen tot het geloof. " "Wij zijn voor God openbaar geworden", zegt hij verder. Hem, de kennen van de harten is het bekend, waarom wij in vriendelijkheid met de mensen omgaan, namelijk niet uit zelfzucht, maar uit liefde tot de zielen. Deze liefde is iets zo duidelijk en treffends, dat Paulus zich tegen alle verdenkingen van zijn oprechtheid op iets in het hart van de Corinthiërs kan beroepen, dat hem zal vrijspreken, namelijk op hun eigen geweten. Met reden mocht hij hopen in henzelf nauwgezette verdedigers te vinden van zijn apostolische prediking en zij moesten zich schamen, dat onder hen het woord was uitgesproken, dat Paulus een zeer geprezen man was, maar het meest geprezen door zichzelf.

Het geweten is het natuurlijk bewustzijn in het hart van de mensen van de wet. Dat geweten woont in de menselijke geest en openbaart zich zelfs tegen zijn wil in alle omstandigheden van het leven. Het is de ethische kant van het algemeen waarheidsgevoel, dat in de mens is,

het weten van hetgeen God wil en niet wil, dat zich steeds uitspreekt in de vorm van oordeel en of gevoelen.

12. a) Want wij prijzen onszelf u niet weer aan; wat wij zo-even zeiden over ons hart bij de bediening van ons geestelijk ambt, schreven wij niet zoekend naar roem, maar wij geven u oorzaak van roem over ons, terwijl u zich tot hiertoe slechts tegen ons heeft laten innemen. Wij doen dit, opdat u stof zou hebben tegen degenen, die in het aangezicht roemen en niet in het hart en u op grond van hetgeen uw eigen geweten getuigt zou kunnen bevestigen, hoe wij door ons gehele zijn en handelen niet voor onszelf proberen te leven, maar voor de Heere en Zijn gemeente.

a) 2 Kor. 3: 1; 10: 8.

Paulus liet op zijn getuigenis over zichzelf in Hoofdstuk 2: 17 "als uit oprechtheid, maar als uit God, in de tegenwoordigheid van God, spreken wij het in Christus" in Hoofdstuk 3: 1 de vraag volgen: "beginnen wij onszelf weer aan te prijzen? " Heeft hij zich nu hier in vs. 11 weer blootgesteld aan een getuigenis van zedelijke onreinheid, dan had hij daarin de aanleiding, om opnieuw te letten op het hem gedane verwijt van eigen. Nu ontkent hij dat zijn getuigenis over zichzelf zou moeten worden opgevat als een aanbeveling van zichzelf, om dan te zeggen, hoe het in werkelijkheid bedoeld was. Het is namelijk zo bedoeld, dat hij de lezers aan de hand wil geven wat zij van hem moeten zeggen, om zich op de juiste manier te beroemen. Hij behoeft niet in bijzonderheden uiteen te zetten, wat zij moeten zeggen tot hen, tegenover wie zij in het geval zijn, dat zij zich op stem moeten beroemen, maar het is genoeg dat hij ze opmerkzaam maakt op hetgeen de grond en kern van hun roemen moet uitmaken. Dit is niets anders, dan dat al zijn handelen door de vrees van de Heere bestuurd is, zoals hij niet alleen van zichzelf kan betuigen, maar waarvoor hij zich ook op hun geweten kan beroepen. Als dit het is, dat zij van hem zeggen, dan zullen zij, tegen wie zij nodig hadden, hem te roemen, geslagen zijn.

In het gebrek aan de juiste verhouding tot de Heere Jezus Christus lag het onderscheid tussen Paulus en diens tegenstanders. Deze Judaïstische Christenen verdeelden hun harten tussen Christus en hun volkstrots en waar door de verkondiging van het Evangelie niet die laatste gediend werd, ergerden zij zich aan de eersten. Voor een wettisch Christendom ontbrak in de gemeente te Corinthiërs alle grond; wij zien daarom ook niet, dat er een poging zou zijn gedaan, om het ingang te doen verschaffen, terwijl dit in de gemeenten van Galatië met al te veel gevolg plaats had. Wel wilden de Joods-Christelijke tegenstanders van de apostel te Corinthiërs geen Christendom erkennen, dat, onafhankelijk van de eerste apostelen, alleen berustte op de prediking van Paulus en als een Christendom van de voorhuid zonder beheersende invloed van de gemeente te Jeruzalem zich ontwikkelde. Zij beproefden niet de Joodse wet aan de Christenen uit de heidenen op te dringen, maar zij meenden een recht als eerste gemeente tot heerschappij over de Christenen uit de heidenen uit te mogen oefenen en enigermate daar de twaalf te moeten vertegenwoordigen. Als mensen, die voor de wet ijverden en wat het uitwendige aangaat, evenzeer voor de zaak van Christus brandend waren, hadden zij aanbevelingsbrieven van aanzienlijke mannen van de gemeente te Jeruzalem weten te verkrijgen om in de heidenwereld voor Christus te werken. Maar in plaats van Christus aan de heidenen te prediken, vonden zij het beter en van meer gewicht om bestaande Christelijke gemeenten aan de autoriteit van de eerste gemeente en aan hun apostolaat te onderwerpen. Dit is een streven, eigen aan alle sekte makende richtingen. Ook Baptisten en Irvingianen zoeken nog heden liever levende Christenen op dan de ongelovigen. Maar evenals deze Judaïsten in de verheerlijking van het Jodendom en het Joods-Christelijk apostolaat alleen eigen eer op het

oog hadden, zo kon het niet missen, of zij verhieven juist dit verwijt tegen de apostelen uit de heidenen. Zij bedekten hun eigen volkstrots met hun onderdanigheid aan de twaalf en aan Petrus; bij Paulus legden zij daarentegen zijn zelfstandigheid uit als eigenbaat. Daarom, zo beweerden zij, predikte deze niet het ware en echte Christendom, maar integendeel zichzelf en wat hij voordroeg, was niet het algemene, objectieve Christendom van Jeruzalem, maar een, dat geheel subjectief en verborgen, dus apocrief was. Wat kon nu de Corinthiërs gezind maken aan dergelijke beschuldigingen enig gehoor te geven? Het was de gelijkvormigheid in de verhouding van hun harten tot Christus; evenals die Judaïsten Christus en tegelijk de vleeselijke gezindheid van hun eigen ik probeerden te dienen, zo hadden ook de Corinthiërs zich nog niet om Christus' wil kunnen verloochenen. Dat toch was de laatste wortel van al die zaken, die in de eerste brief door de apostel zo ernstig waren bestreden. In de tweede brief heeft hij tegen diezelfde vleeselijke gezindheid te strijden, maar slechts in zoverre die de verhouding van de gemeente tot haar vader in Christus vergiftigde.

De anderen, zo kunnen de slotwoorden van het vers worden verklaard, droegen "hun roem op het gelaat, niet in het hart; " hun roem bestond voor de mensen, die het gelaat zien, niet voor God, die het hart aanziet. (V.).

13. Want hetzij dat wij uitzinnig zijn, zoals wij die beschuldiging moeten horen, omdat wij te veel arbeiden, wij zijn het voor God, in wiens dienst al ons zoeken en ijveren is; hetzij dat wij gematigd van zinnen zijn, zoals het ook bij onze ambtsbediening voorkomt, dat wij stil en met kalmte handelen, wij zijn het voor jullie, die het grote en sterke niet kunt verdragen.

14. Want de liefde van Christus (liever: "Christi", dat beide kan betekenen: "de liefde van Christus tot ons" en "onze liefde tot Christus dringt ons, zodat wij niet anders kunnen dan ons op de ene of andere manier (vs. 18) openbaren.

Wat door de onzen is vertaald: "Zijn wij uitzinnig", is in de Lutherse "doen wij teveel" (bij v. d. Palm "gaan wij ons te buiten. De Griekse uitdrukking geeft een toestand van geestelijke opgewektheid te kennen, die boven het gewone is en komt in Mark. 3: 21 voor in de betekenis: "hij is buiten zijn zinnen." Ook hier is die vertaling de meest gepaste. Het buitengewone in het optreden van Paulus, het wegslepende vuur van zijn rede, de heilige ernst van zijn straffen (vgl. 1 Kor. 5), zijn onvermoeidheid, het gehele vergeten van zichzelf bij het uitoefenen van zijn beroep, zijn verheven zelfbewustzijn en de kracht, waarmee hij zijn apostolisch aanzien betuigde, dat alles kon door de tegenstanders worden misbruikt om het verwijt te uiten: "hij is buiten zijn zinnen" (Hand. 26: 24). De apostel neemt nu het woord over en zegt: het zij zo, zoals zij zeggen; maar als het zo is, zo verzekert hij tevens, dan zijn wij het in de dienst van God, dan dienen wij in die geestvervoering, die zij onzinnigheid noemen, Hem onze Heere. "Zijn wij gematigd van zinnen", zo gaat hij voort, d. i. handelen wij met nadenken, met verstand (Mark. 5: 15) en met ernstig nadenken, dan doen wij het jullie, dan is het de liefde en de begeerte om u tot nut te zijn, die ons tot zo'n nadenken en gematigd zijn beweegt. In beide invallen is ons gedrag gerechtvaardigd en een getuigenis van onze oprechtheid en liefde. Voor God kan men niet teveel doen. Ook het buitengewoonste en ongewoonste van de dienst is slechts een zwakke tol van de overgave en liefde, die wij aan Hem verschuldigd zijn; als u het dan waanzinnigheid noemt, dan is het toch zeker een heilige. En weer kunt u niet ontkennen, dat u mij ook als verstandig, nadenkend en helder heeft leren kennen; zo ziet u daar de betuiging van mijn liefde tot u, die mij beweegt, mij zo te gedragen, dat ik u nuttig kan zijn. De grond, waardoor zijn gehele gedrag wordt bepaald, noemt de apostel in de woorden: "de liefde Christi dringt ons", waardoor volgens het spraakgebruik van

Paulus (Rom. 5: 5, 8; 8: 35, 39) en volgens de samenhang met het volgende de liefde van Christus jegens ons bedoeld is.

Het dringen van de liefde van Christus is een samendringen en samenhouden van alle krachten van het lichaam en van de zielen in dat ene, dat Paulus in Gal. 2: 20 uitspreekt.

Hoeveel bent u mijn Heer schuldig? Heeft Hij ook iets voor u gedaan? Heeft Hij uw zonden vergeven? Heeft Hij u bekleed met de mantel der gerechtigheid? Heeft Hij uw voeten op de rotssteen gesteld? Heeft Hij uw gangen vastgemaakt? Heeft Hij de hemel voor u bereid? Heeft Hij uw naam in het boek des leven geschreven? Heeft Hij u talloze zegeningen geschonken? Heeft Hij een heerlijkheid voor u bereid, die het oog niet gezien, noch het oor geboord heeft? Doe dan ook iets voor Jezus, dat Zijn liefde waardig is. Geef aan een stervende Verlosser geen offer, dat alleen in woorden bestaat. Hoe zult u zich voelen, wanneer uw Meester komt en u zult moeten belijden, dat u uw liefde als een stilstaand water afgesloten heeft, dat noch voor Zijn werk, noch voor Zijn armen kon vloeien. Weg met zo'n liefde! Hoe beoordelen de mensen een liefde, die zich nooit in daden toont? Wel zeggen zij: "Openbare bestraffing is beter dan verborgen liefde." Wie kan zich tevreden stellen met een liefde, die zo zwak is, dat zij u niet in staat stelt tot een enkele betoning van zelfverloochening, edelmoedigheid, heldhaftigheid, of ijver? Bedenk hoe Hij u lief gehad heeft en Zichzelf voor u gegeven heeft? Kent u de macht van deze liefde? Laat zij dan voor uw ziel zijn als een krachtig gedreven wind, die de wolken van uw wereldsgezindheid en de nevelen van uw zonde wegvaagt. "Om Christus wil", laat dit de goddelijke, hemelse kracht zijn, die u boven de aarde verheft, de heilige adem, die u moedig als leeuwen en vlug zoals de arenden in de dienst van de Heere maakt. De liefde geeft vleugels aan de dienende voeten en kracht aan de arbeidende armen. Laat ons tonen, dat de liefde van Christus ons dringt, door met onwankelbaar vertrouwen aan God vast te houden, door Hem te verheerlijken met een onbeweeglijke standvastigheid en een vurige, onvermoeide ijver. Moge de goddelijke magneet ons hemelwaarts trekken.

15. Dit is aldus geworden na onze bekering tot Hem (Hoofdstuk 4: 6), als die dit oordelen, dat als één voor (ten behoeve van, uper, niet anti = in de plaats van) allen gestorven is, zij dan allen met en in Hem, wat de werking en vrucht aangaat, gestorven zijn (Rom. 6: 1 vv. Gal. 2: 19. Kol. 3: 3), omdat anders het "voor allen" de juiste bedoeling zou missen. En Hij is voor allen gestorven (1 Tim. 2: 6), a) opdat degenen, die leven, zij, die na hun sterven in geestelijke zin, toch altijd nog in lichamelijke zin in leven zijn, voortaan niet meer voor zichzelf zouden leven, maar voor die, die voor hen gestorven en opgewekt is (Gal. 2: 20).

a) Rom. 14: 7. 1 Thessalonicenzen. 5: 20. 1 Petrus 4: 2.

Sinds Paulus de verlossende liefde van Christus heeft leren kennen, is daaruit voor hem een nieuw principe van handelen en wandelen voortgekomen.

Zonder Christus' dood zou niemand in staat zijn zichzelf te sterven; want dat is alleen mogelijk, door in het leven van Zijn liefde in te treden.

Het vijftiende vers begint volgens de grondtekst met de woorden: "nadat wij tot het oordeel zijn gekomen", d. i. het inzicht, de overtuiging hebben verkregen. De apostel spreekt door de verleden tijd van het woord uit, dat hij dit inzicht had verkregen op een bepaalde tijd, die nu reeds achter hem was gelegen. Sinds staat hij onder de bepalende invloed van die liefde. Als hij nu de inhoud van zijn oordeel zo bepaalt, dat "een voor allen is gestorven", dan betekent

voor hier evenmin als elders waar dat woord anti staat", in de plaats van", maar alleen "ter wille van allen", "ten behoeve van allen. " Evenwel blijft de gevolgtrekking "zo zijn zij allen gestorven; " want konden wij niet anders worden geholpen, dan dat een voor ons stierf, dan is gemeenzaam duidelijk, wat ons deel zou zijn geweest, als die een niet voor ons tussenbeide was getreden en wat die ene voor ons heeft gedaan, dat gaat ons allen aan ten gevolge van de gemeenschap, die door Zijn menswording en gelijkwording aan ons (Fil. 2: 7) ontstaan is.

Zijn sterven is alleen daarom ons ten zegen, omdat Hij in onze plaats als plaatsbekledend offer gestorven is en nu spreekt ook de apostel het plaats bekledende (?) van Zijn dood duidelijk uit, als hij uit de evangelische genadedaad, dat Eén voor allen gestorven is, besluit tot de evangelische zekerheid, dat zij allen gestorven zijn. Deze gevolgtrekking ware niet juist, als niet de dood, door allen verdiend, aan Eén was volvoerd, die in aller plaats trad. Zijn leven gevend tot verlossing voor velen.

Met dit "allen" bedoelt zeker Paulus niet voor ieder in het bijzonder; dit was zeker met zijn elders zo duidelijke mening in strijd. Wij hebben het hier in geen andere zin op te vatten dan voor het geheel van de mensheid, evenals het "alle mensen" in Rom. 5: 18 enz.

De liefde van Jezus, waarin Hij voor ons allen is gestorven, wil zo'n verandering in ons teweeg brengen, dat u door Zijn sterven bewogen en door Zijn opstanding opgewekt worden, om Hem in liefde eigen te zijn en te leven, Hem aan te hangen, Hem te eten en te drinken, in Hem te slapen en te waken, in en met Hem te wandelen en alles door Zijn liefde te heiligen en te verzoeten.

16. a) Zo dan, wij kennen van nu aan, sinds wij hebben erkend, dat ook wij in en met Hem zijn gestorven en nu begonnen zijn niet meer onszelf te leven, maar die, die voor ons is gestorven en opgestaan, niemand naar het vlees (Gal. 3: 28); en als wij ook Christus naar het vlees gekend hebben, zoals dat werkelijk is, nochtans kennen wij Hem nu niet meer naar het vlees, maar in een ander opzicht, namelijk naar de Geest (Rom. 1: 4. Gal. 1: 16. 1 Petrus 3: 18

a) MATTHEUS. 12: 50. Joh. 15: 14. Gal. 5: 6; 6: 15.

Paulus maakt uit het zo-even gezegde een gevolgtrekking. Door het gestorven zijn van Christus is bij de gelovigen hun eigen bijzonder leven met zijn beperktheid enzovoorts opgeheven. Omdat Christus voor hen is gestorven en hun nieuw leven uitsluitend aan Christus en diens zaak gewijd moet zijn, vindt bij ons van nu aan geen kennen naar het vlees ten opzichte van iemand plaats. Het kennen is hier een zodanig, dat de beoordeling in zich sluit, het vlees is het, waarop het gestorven zijn in vs. 14 doelt. Men kan nu het "naar het vlees" of subjectief opvatten, als bepalende het kennen van de kant van het te kennen subject (volgens zuiver menselijke kennis, zonder verlichting van de Geest, of in een zondige natuurlijke manier van beschouwing), of objectief (vgl. Hoofdstuk 11: 18. Fil. 3: 4. Joh. 8: 15), zodat het object het regel aangevende voor het kennen is, hier dus: het zuiver menselijke, het natuurlijke in zijn bijzonderheid of beperktheid in hen, die gekend worden, dus alle natuurlijke, d. i. met het goddelijke leven van de Geest in Christus niet samenhangende eigenschappen, voorrechten, als Joodse afkomst, rijkdom, beschaving, uitwendige stand.

Met de uitdrukking "wij voor ons deel", zoals het naar de woordschikking in de grondtekst nauwkeuriger zou heten, stelt de apostel zich tegenover het vijandig oordeel van de tegenstanders (vgl. vs. 13). Deze oordelen over anderen naar het vlees, wij daarentegen kennen om de in vs. 14 v. genoemde reden van nu aan (Luk. 12: 52) niemand naar datgene,

wat hij naar het vlees is. Daarom eist de samenhang van de gedachten van vs. 16 met vs. 14 v. het "naar het vlees" niet als subjectieve norma van het kennen te nemen, maar als objectieve norma, zodat "kennen naar het vlees" zoveel is als iemand kennen naar het zuiver menselijke, hem zo kennen, dat men hem beoordeelt naar hetgeen hij is in zijn natuurlijk, stoffelijk bestaan. Die nu niemand op deze manier kent, die ziet bijvoorbeeld bij de Joden zijn Joodse afkomst, bij de rijken zijn rijkdom, bij de geleerden zijn geleerdheid, bij de slaaf zijn dienstbaarheid af; het "niet kennen" staat dus in de zin van gehele abstractie (vgl. 1 Kor. 2: 2): "wij weten van hem niets naar zo'n maatstaf. "

Om het zeer sterk te zeggen, dat hij niemand naar het vlees kent, draagt hij wat hij heeft gezegd op Christus over en past het op Hem toe. Christus naar het vlees gekend hebben, heet daarom hier, Hem alleen als aards, natuurlijk mens van aangezicht gekend hebben, zoals Hem de lieden van Nazareth (MATTHEUS. 13: 54 vv.) maar al te goed kenden, zoals Zijn vijanden en rechters Hem kenden. Deze kennis, die de apostel vroeger, waarschijnlijk te Jeruzalem ("Lu 14: 11 aan Christus had, schijnt hem van zo weinig betekenis, dat hij ze bij de kennis van de Verrezenen bijna geheel heeft vergeten (Hand. 9: 3 v.). (V.).

Ziet men terug op het "in het aangezicht roemen" in vs. 12, dan kan het wel zijn, dat in de woorden een tegenstelling ligt tegenover hen, die op hun persoonlijke omgang met de Verlosser op aarde zich beroemden.

Of zij kenden aan hun betrekking tot de apostelen van de besnijdenis, als die persoonlijke omgang met Christus hadden gehad een bijzondere waarde toe tegenover de later geroepen Paulus.

18. En al deze dingen, deze toestanden waarbij het oude leven en de oude aard verdwenen is en alles nieuw is geworden, zijn uit God, a) die ons met Zichzelf verzoend heeft door Jezus Christus en ons de bediening van de verzoening gegeven heeft. God heeft zodanige verandering tot stand gebracht, niet alleen doordat Hij de verzoening tot stand gebracht heeft, maar ook gezorgd heeft voor haar mededeling aan ons en ons in staat heeft gesteld die aan te nemen.

a) Kol. 1: 28. 1 Joh. 2: 2; 4: 10.

Paulus spreekt hier uit, dat het wonder van de nieuwe geboorte van de gelovigen een werk is van God krachtens het grote feit en het fundament van de zaligheid, de verzoening door Christus, die van Hem is uitgegaan. Hij doet dit met weer aanknoping aan vs. 14 Door dit aan God toe te schrijven als de hoofdoorzaak van de verzoening, is het raadsbesluit van Zijn liefde en de daarin vervatte toedeling bedoeld en dus is hij van de liefde van Christus in vs. 4 met harmonische aansluiting opgestegen tot de liefde van God.

God heeft door een tweevoudige daad de nieuwe schepping tot stand gebracht. Ten eerste heeft Hij ons met Zichzelf verzoend door Jezus Christus en ten tweede heeft Hij de bediening gegeven, die de verzoening predikt. De taal, waarin het Nieuwe Testament geschreven is, heeft voor verzoenen twee woorden. Het ene geeft (Hebr. 2: 17. 1 Joh. 2: 2; 4: 10; vgl. Luk. 18: 13) de bedekking en uitdelging van de schuld te kennen, de goedmaking of verzoening, die door het geven van een door de goddelijke gerechtigheid geëist, of haar genoegdoend equivalent voor de bedreven schending wordt teweeg gebracht. Het andere (Rom. 5: 10. Efeze. 2: 16. Kol. 1: 20) duidt de wederherstelling aan van de gestoorde betrekking (vgl. 1 Kor. 7: 11), of de verplaatsing uit de toestand, waarin men onder Gods toorn ligt, in de staat

van de genade. Hier gebruikt de apostel dat woord, dat de verzoening te kennen geeft als wederbrenging uit de onzalige toestand van vijandschap tussen God en ons tot een zalige gemeenschap in vrede met God. Tevens wordt ook het middel van de schulddelging, waardoor God de verzoening heeft bereid, namelijk het zoenoffer van Christus, genoemd. Evenals nu in de zin: "God, die ons met Zichzelf verzoend heeft door Jezus Christus" het "ons" alle Christenen, alle in Christus nieuw geborenen omvat, zo heeft het volgende "ons" in de zin "en ons de bediening van de verzoening gegeven heeft" dezelfde omvang. "Ons", aan de Christenen, heeft God de bediening van de verzoening gegeven. De kerk heeft de verzoening ontvangen en is geroepen tot de bediening van het ambt, dat de verzoening predikt. In vs. 20 neemt de apostel het ambt, dat aan de kerk in het algemeen is opgedragen aan, als inzonderheid aan hem en zijn medehelpers gegeven.

19. Want (om de beide geestelijke scheppingsdaden van God, waaraan wij zo-even dachten, nogmaals en meer bepaald op de voorgrond te plaatsen) God was in Christus (Kol. 1: 19) de wereld met zichzelf verzoenend door diens kruisdood (Rom. 3: 24 v.), de zonden van de mensen, die deze wereld uitmaakten, niet toerekenende, zoals Hij in Zijn gerechtigheid had moeten doen; en heeft nu, opdat deze bewerking van de zaligheid aan ieder bekend wordt en hen, die ze in geloof aannemen, ten zegen wordt, het woord van de verzoening in ons gelegd. Hij heeft het gelegd in het hart en op de lippen van hen, die de verzoening moeten prediken.

De zin, waarmee het vers begint: "God was in Christus" maakt door vooraanplaatsing van de immanentie van Christus in God de waarde en de kracht van de door Hem teweeggebrachte verzoening te treffender. Deze aanknoping aan de Godheid van Christus is hier geheel op haar plaats tegenover de geringe denkwijze over Hem, die de tegenstanders mocht aankleven.

Zie de Middelaar aan: niet God buiten de mensheid en niet de mens buiten de Godheid is Middelaar, maar tussen de Godheid en de mensheid is Middelaar de mensgodheid en de Godmensheid van Christus.

"God heeft ons met Zich verzoend" betekent niet: Hij heeft de vijandschap, die wij tegen Hem koesterden, uit het hart genomen. Hij heeft ons een zin geschonken, die Hem zoekt en liefheeft. De hele samenhang bewijst, dat hiervan in het geheel geen sprake is. Immers God heeft ons daardoor met Zich verzoend (vs. 19), dat Hij ons onze zonden niet toerekende, dat Hij (vs. 21) de straf van onze zonde op Christus legde. God heeft ons met Zich verzoend betekent dus: Hij heeft ons Zijn genade opnieuw verleend. Hij is tot ons in een andere verhouding getreden; Zijn toorn heeft zich in liefde gekeerd. En dit bewees Hij daardoor, dat Hij ons de zonde, waarom Hij op ons toornig was, niet toerekende en dat kon Hij, zonder dat Zijn heiligheid werd gekrenkt door het zoenoffer van Christus voor ons. (V.).

Het is het woord van de verzoening, dat onder de nieuwe bedeling door God zelf als de grote inhoud van hun prediking in de mond van Zijn gezanten gelegd is. Dit woord maakt de nieuwe bedeling. De apostolische bediening is de bediening van de verzoening. Die de verzoening niet belijdt, belijdt het Christendom niet. Die de verzoening niet gelooft, is geen Christen. Wij mogen er bijvoegen: die voor de wereld, die voor zichzelf de behoefte aan verzoening, aan verzoening met God niet erkent, kent de wereld, kent zichzelf niet, denkt niet na als een wijze, voelt niet als een mens. De verzoening met God is iets anders dan de verzoening van de zonde. Deze heeft Christus teweeg gebracht en is tot de verzoening met God het middel. De verzoening met God is een andere voorstelling dan de verzoening van God. Deze laatste uitdrukking wordt in de Heilige Schrift niet gevonden en niet dan oneigenlijk wordt zij gebruikt voor hetgeen er tussen de heilige God en een zondige wereld

tot van deze behoudenis door Jezus Christus heeft plaats gehad. De verzoening van God, de beledigde God te verzoenen, ziedaar wat de schuldige mens door allerlei middelen met vrees en hoop ten alle tijde vergeefs gezocht heeft en zal zoeken; de verzoening met God, ziedaar wat hij niet zoekt, maar vindt, als zijn ogen opengaan voor de genade van God in Christus, voor Gods grootst en liefderijkst werk door Hem. Een wereld, "die in het boze ligt", een zondig mens heeft, zonder het woord van de verzoening in de grond van het bedorven gemoed geen vrede met God. Hij moge er steeds in berusten en er zich vaak mee troosten, dat het God is, hij kan er zich geenszins in verblijden, dat Hij is, zoals hij is, zoals Hij Zich aan zijn geweten, zoals Hij Zich in Zijn Woord openbaart. De zondige mens heeft geen vrede met Gods eigenschappen. Zijn vlekkeloze heiligheid, Zijn alwetendheid, Zijn rechtvaardigheid verwekt zijn zondige natuur tot vrees. Hij heeft geen vrede met Zijn geboden. Zij zijn met al zijn vleselijke neigingen in strijd, zij tergen zijn begeerlijkheden, krenken zijn hoogmoed, bederven zijn genoegens; wrevelig, afkerig, vijandig staat zijn zondige natuur tegen hen over. Hij heeft geen vrede met Zijn wegen. Hij doorgrondt ze niet, dat vernedert hem; zij vallen hem moeilijk; dit verbittert hem; hij mort, hij klaagt, hij wantrouwt, hij twijfelt, hij beschuldigt, hij hoont en verzet. Hoe zou hij vrede hebben met God, omdat hij geen vrede hebben kan met zijn lot. Toch zou hij willen dat God vrede had met hem, toch heeft hij behoefte tegen hoop dit te hopen, blindelings het zich in te beelden. Toch zijn er ogenblikken, dat hij er alles voor zou over hebben om God te bevredigen. Maar welke werken, die woorden, welke tranen, die offers en welk boetgebaar kunnen de Allerhoogsten vrede doen hebben met gemoederen, die geen vrede hebben met Hem? Dit alles verandert, als het woord van de verzoening gehoord, als het woord van de verzoening verstaan, gelovig en dankbaar aangenomen is. De verzoening van de wereld met God. Het is de bevrediging met God, van de voor God gevreesde, van God afkerige, onder God lijdende mens. Het is de overwinning van die opstand en dat beklag, die krachtens zijn zondige natuur natuurlijk zijn aan zijn gemoed. Het is de opwekking van dat onbepaald vertrouwen, dat tot ware liefde, vrijwillige gehoorzaamheid en blijmoedige lijdzaamheid onontbeerlijk is en zonder hetwelk het onmogelijk is om God te behagen. God, de door Zijn schepsel zo zeer miskende God, God zelf is de bewerker van deze verzoening. Hij bewerkt ze door temidden van miskening en wantrouwen, al de miskende en mistrouwde bewijzen van Zijn liefde te overtreffen door een liefdebewijs, dat, waar het gezien wordt, minder dan enig ander miskend of gewantrouwd worden kan. Hij heeft Zijn Zoon tot een verzoening voor de zonde van de gehele wereld gegeven. Hij kondigt vergeving, uitdelging, vergetelheid aller schulden af omwille van Zijn bloed. Hij wil en Hij weet het; dit zal de bevreesde een moed doen grijpen, de weerspannige vermurwen, de klager doen verstommen. dit een liefde opwekken, die de vrees buitensluit, de kracht van de zonden breekt en de wil van de beweldadigde met de wil van zijn weldoener verenigt. Maar opdat de enkele mens met God verzoend wordt, is het niet genoeg, dat God in Christus was de wereld met Zichzelf verzoenend en dat die mens dat weet. Het is nodig, dat dit weten ook zijn gehele wezen doordringt en zijn wettige invloed heeft beiden op zijn gevoel en zijn wil. En zijn zondig hart verleidt hem, dit geheel of gedeeltelijk, voor altijd of zolang mogelijk te verhinderen. De liefde van God dringt, maar dwingt hem niet. Dit zou evenzeer met haar heilige aard als met haar heilig oogmerk strijden. Kan ook een gedwongen verzoening een ware verzoening zijn? Om met God verzoend te wezen, moet de mens zich met God laten verzoenen. Dit is het, wat Gods liefde hem door haar gezanten laat bidden, maar zich vaak ziet weigeren. Hij weigert het, die geloof weigert aan het Evangelie van de genade, wiens hoogmoed zich ergert aan een onmisbare Christus en aan diens onvermijdelijk kruis; wiens zelfbedrog zich vleit, van God niets te vrees te hebben, of door eigen middelen Zijn toorn (als Hij toornen kan!) te kunnen ontwapenen, Hij weigert het die, ofschoon het woord van de verzoening niet bestrijdend, het nochtans geen ingang verleent in het heiligdom

van het hart, verontreinigd heiligdom (dit erkent hij), maar welks rust hij nog niet wil verstoord zien.

De dood van Jezus werkte als zoenoffer, tevens Gods heilige vijandschap en toorn te niet doende, zodat Hij de mensen de zonden niet toerekende en ze op die wijze door een gerechtelijke daad met Zich verzoende, waarbij alleen het geloof de subjectieve voorwaarde is van de toe-eigening van de kant van de mensen; de dankbaarheid, de nieuwe moed, het heilige leven enz. zijn eerst gevolgen van de verzoening, die in geloof is toegeëigend, maar geen deel daarvan.

De zin "hun zonden hen niet toerekend" behoort meer bij "de wereld met Zich verzoende", omdat de toerekening van de zonden wegvalt, waar God de wereld tot Zichzelf in een verhouding van vrede stelt, dan wel hij "en heeft dit woord van de verzoening in ons gelegd", omdat dit handelt over een middel van God, waardoor de wereld ondervindt, dat God haar in een betrekking van de vrede tot Hem wil plaatsen, in plaats van haar de zonden toe te rekenen.

De verzoening van de wereld heeft plaats gehad door de menswording van God, en door het volbrachte Godmenselijke werk van Christus en zij openbaart haar kracht een kracht van God, door de hele tijd van de wereld tot in de eeuwigheid (Hebr. 10: 14). Tevens heeft God er liefderijk voor gezorgd, dat Zijn in Christus volbrachte daad ter zaligheid voor de gehele wereld een zegen zou kunnen worden door de prediking van de genade (Hand. 13: 26) ; op de verlossing eenmaal geschied volgt de steeds voortgaande prediking (1 Tim. 2: 6). God heeft het woord van de verzoening, het dierbaar Evangelie opgericht, vast en duurzaam gemaakt, door het te leggen in de mond van een bediening van de verzoening en de prediking van de verzoening niet over te laten aan de vrije wil en de lust van alle gelovigen om Hem te belijden en het zendingswerk te verrichten.

De Evangeliebediening is de voortgaande prediking van de door God aangeboden verzoening, de bestendige proclamering in Zijn naam van het algemeen pardon, een middelaarsambt, dat het Middelaarswerk van Christus dient en zalige verstandhouding tussen God en de mens moet herstellen.

20. Zo zijn wij, die dit woord van de verzoening dienen, dan a) gezanten vanwege Christus, door wie de verzoening heeft plaats gehad en wiens zaak het aldus is, dat zij ook kracht en uitwerking verkrijgt. Hij zelf, die in Christus was, heeft ons tot Zijn boodschappers gemaakt, zodat het is alsof God door ons bad. Wij bidden vanwege Christus in Zijn naam en voor Zijn eer, opdat Hij niet tevergeefs heeft gearbeid: "laat u met God verzoenen; " grijp de hand van de verzoening, door God U aangeboden, met vreugde aan!

a) 2 Kor. 3: 6.

De apostelen verrichtten bij hun bediening het werk van Christus; zij zijn niet werkzaam in hun eigen belang, maar wel in Zijn liefdewerk; deze gedachte staat in verband met vs. 11, in het bijzonder met de inhoud van vs. 14 De verwisseling van de namen: "zo zijn wij dan gezanten vanwege Christus, alsof God door ons bad; wij bidden u vanwege Christus" wordt door vs. 19 verklaard. In zoverre Christus de volvoerder is van het werk van de verzoening verrichten de verkondigers daarvan de zaak van Christus en werken zij in Christus dienst en belang. In zoverre God dat werk in Christus, in de persoon van de Middelaar heeft volbracht, is het Gods wil, die door de prediking wordt bekend gemaakt en tot de mensen die ze horen,

wordt gebracht (1 Kor. 4: 1). Door beide wordt er met nadruk op gewezen, welk gezag aan deze verkondiging toekomt en welke verantwoording de verachters daarvan op zich laden. De inhoud van de boodschap en bede geeft het slot met bijzonder weinige woorden: "laat u met God verzoenen! " De verwezenlijking van deze verzoening met God bij de mens in het bijzonder wordt dus niet aan menselijke werkzaamheden toegeschreven, maar zij worden opgeroepen, om aan zich te laten plaats hebben, wat God voor hen heeft bereid en hun aanbiedt, om de tegenstand op te geven, die hen uitsluit van Zijn zaligheid en om zich met vertrouwen aan Zijn genade oer te geven.

21. a) Want die, die geen zonde gekend heeft, voor wie tegenspraak tegen God, afwijking van diens heilige wil in zijn in- en uitwendig leven iets geheel vreemds was, iets dat geheel buiten zijn bewustzijn en zijn persoonlijke ervaring lag, die a) heeft Hij zonde voor ons gemaakt. Ten behoeve van ons, in ons belang heeft Hij Hem als tot de gepersonifieerde zonde gemaakt, tot de zonde, die al haar straf ontving (Gal. 3: 13), opdat wij zouden worden, bij de intrede in Zijn gemeenschap door het geloof (Rom. 3: 22. Fil. 3: 9), rechtvaardigheid van God en zo ook rechtvaardigen voor God in Hem (Rom. 1: 17. 1 Petrus 2: 22 vv.

a) Jes. 53: 9. 1 Joh. 3: 5. b) Jes. 53: 12 Rom. 8: 3.

Wat het geheim van de verzoening is, kan men volgens deze tekst met weinige woorden zeggen: het is een zalige ruil, waarbij Christus onze zonden op Zich neemt en ons daarentegen Zijn gerechtigheid schenkt. Het is een gericht, waarin God de zonde van de wereld aan Zijn Zoon oordeelt, om ons van de zonde los en rechtvaardig voor Hem te maken.

Het "die, die geen zonde gekend heeft" is de enige uitdrukkelijke getuigenis van Paulus over Christus' zondeloosheid, die hij overigens steeds bij zijn beschouwing van die offerdood onderstelt. Deze getuigenis overtreft echter nu ook zo mogelijk alle andere in sterkte en het wordt nog versterkt, evenals het licht door de schaduw, waarop het valt, door het onmiddellijk daarop volgende "voor ons", doordat het bij de zondaars is geplaatst, want dit "ons" is weer algemeen, de gehele wereld (vs. 19) omvattend.

Die, die van geen zonde wist, geen zweem of schaduw van zonde in het hart droeg, die heeft God tot zonde gemaakt, dat is Hij legde de straf van de zonde op Hem; God behandelde Hem niet als een zondaar, als een zondig mens uit de zondige menigte, maar als de zonde, als een, die aan de plaats stond van geheel het zondig mensengeslacht die de straf van alle zonden droeg. (V.).

Evenals God de zonde behandelt, die Hij vervloekt, zo heeft Hij Die behandeld, die van geen zonde wist; Hij heeft Hem niet de misdadigers gerekend, onze zonde op Hem werpende door toerekening, zodat Hij de zonden van de wereld in Christus zag en Christus de zonden van de wereld in Zich voelde, terwijl Hij haar straf smaakte (Hebr. 2: 9). Evenals nu echter Christus voor ons tot zonde is gemaakt, even zo zijn wij in Hem tot gerechtigheid geworden. Die van geen zonde wist, is voor ons tot zonde gemaakt, omdat God Hem onze zonde toerekende; en wij, die in onszelf geen gerechtigheid hebben, die voor God geldt, zijn in Christus voor God gerechtigheid geworden, omdat God ons Christus gerechtigheid toerekende (Rom. 4: 6).

Door toerekening van Zijn gerechtigheid worden wij in Christus de gerechtigheid van God en verkrijgen in het gehele rijk van God zo'n rechtmatige, door geen tegenspraak te bestrijden toegang tot God en tot de erfenis van al het nieuwe, als de Zoon van God, die over alles als erfgenaam gesteld is, zelf het recht daarop heeft. Halleluja!

De grote grondslag, waarop alles rust, is het plaatsbekledend borglijden van de Heer. Dit geschiedde, opdat onze schuld op Hem geladen zijnde, ook Zijn gerechtigheid op onze rekening zou gesteld worden en wij dus in Hem rechtvaardig voor God zouden kunnen zijn. Daarin lag de grondslag, het doel en de strekking van de Evangelieprediking, waarin zij als met God en de Zaligmaker door de Heilige Geest werkzaam waren.

Treurende Christenen, waarom weent u? Treur u over uw eigen bederf? Ziet op uw volmaakte Heer en herinnert u, dat u volmaakt bent in Hem, u bent Gods oog, zo volmaakt als of u nooit had gezondigd, nee, meer dan dat: de Heere, onze gerechtigheid heeft u een goddelijk kleed omgedaan, zodat u meer bezit dan de gerechtigheid van de mensen, u bezit de gerechtigheid van God. O u, die treurt over uw inwonende zonden en verdorvenheid, weet, geen enkele van uw zonden kan u oordelen. U heeft geleerd de zonde te haten; maar u heeft ook leren zien dat de zonde niet meer uw eigendom is - zij werd gelegd op Christus hoofd. U staat niet in uzelf maar in Christus; uw aanneming heeft u niet in uzelf, maar in uw Heer; u bent heden evenzeer door God aangenomen, met al uw zondigheid als u het zult zijn, wanneer u staat voor Zijn troon, van alle verdorvenheid ontdaan. Ach ik bid u, houd die kostbare gedachte vast, volmaaktheid in Christus, want u bent "volmaakt in Hem. " Met het kleed van uw Zaligmaker bekleed, bent u even heilig als de Heilige zelf. Wie is het, die verdoemt? Christus is het, die gestorven is, ja wat meer is, die ook opgewekt is, die ook ter rechterhand van God is, die ook voor ons bidt. " Christen, dat uw hart zich verheugt, want u bent "begenadigd in de Geliefde. " Wat behoeft u te vrees? Laat op uw aangezicht steeds een glimlach te zien zijn, leef dicht bij uw Meester; woon in de woonsteden van de hemelse stad, want weldra, als uw tijd daar zal zijn, zult u opvaren, waar uw Jezus is en aan Zijn rechterhand heersen, zoals Hij overwonnen heeft en is gezeten aan Zijn Vaders rechterhand; en dit alles omdat onze goddelijke Heer, "die geen zonde gekend heeft, zonde voor ons werd gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid van God in Hem. "

HOOFDSTUK 6

AANNEMING TOT WAARDIGE AANWENDING VAN DE GENADE VAN GOD

III. Vs. 1-Hoofdstuk 7: 1. Nog geheel vervuld van het heilig onderwerp, waarover hij in Hoofdstuk 3: 5 heeft gehandeld, bedient de apostel nu zijn evangelisch ambt aan de Corinthiërs. Nadat hij hen vroeger heeft vermaand met de bede: "laat u met God verzoenen!" zo komt hij nu tot hen met de ernstige drang om Gods genade, die onder hen werkzaam is, sinds zij zich hebben laten verzoenen, niet tevergeefs ontvangen te hebben.

a. Vs. 1-10. Paulus maakt zich gereed om de Corinthiërs te vermanen, de genade in de verzoening met God door Christus ontvangen, niet werkeloos te maken door een onchristelijke wandel. Hij stelt hen nu tot bekrachtiging van een dergelijke vermaning in levendige trekken het leven van ware Christenen voor ogen, zoals dat in de apostelen zich openbaart. Hij deelt nu mee, hoe deze tegenover de wereld strijden, lijden en overwinnen en hoe zij in gemeenschap met Christus de Sterkste tegenstand overwinnen en zo de genade van God voor hun deel verheerlijken.

EPISTEL OP DE EERSTE ZONDAG IN DE VASTEN: (INVOCAVIT)

De weken, die deze Zondag inleidt, waren voor de oude kerk een tijd van boete; zij wilde hierin niet het lijden van Christus zelf voor ogen stellen, maar de roepstem van Johannes de Doper: doe "boete" sterk op het hart drukken. Ons epistel nu vormt het begin; hij herinnert ons, dat nu voor ons een beslissend uur is gekomen, dat het nu de welaangename tijd, de dag van de zaligheid is en wij nu de genade van God niet tevergeefs moeten ontvangen, maar in alle verzoeken en aanvechtingen getrouw moeten volharden en geduldig overwinnen. Tussen Evangelie en epistel kan zo een brug worden gelegd: Jezus wordt verzocht en Hij doorstaat de verzoeking (MATTHEUS. 4: 1 vv.); ook de discipel van de Heere is in deze tijd van genade niet vrij van verzoeken, maar hij gaat uit die alle als overwinnaar, als hij slechts acht geeft op zichzelf en op de genade van God.

Het epistel schijnt in de eerste plaats gekozen te zijn met het oog op vs. 2, om de boet- en vastentijd voor Pasen, waarop het vasten in vs. 5 wijst, op gelijke wijze aan te kondigen, zoals de adventstijd als een tijd van zaligheid, maar tevens te herinneren aan de Christelijke plichten, van die volbrenging voorwaarde is tot het verkrijgen van de zaligheid.

De zegen van de heilige lijdenstijd: 1) hij leert ons leven hier op aarde in het juiste licht beschouwen; 2) hij maakt ons voorzichtig en nauwgezet in onze dagelijkse wandel; 3) hij geeft ons troost en kracht tot elk kruis, dat op ons wordt gelegd.

Nu is het de aangename tijd, nu is het de dag van de zaligheid; 1) laat ons bedenken, van welken tijd dit gezegd is; 2) waartoe dit ons nu moet opwekken.

Waarom mag de Christen de tijd van het lijden van Christus als een aangename tijd prijzen? 1) omdat hij ons de volle rijkdom van de heerlijke genade van God openbaart; 2) omdat hij ons tegen alle verzoeking met de juiste kracht, toerust; 3) omdat hij ons leert met Christus te lijden, maar ook met Hem al het lijden van de tegenwoordige tijd te overwinnen.

Hoe betoont de Christen zich als een waar dienaar van God? 1) als hij de genade van God in Christus gelovig aanneemt; 2) als hij in de kracht van Christus heilig leeft; 3) als hij om

Christus' wil geduldig lijdt. De Christen in de wereld als een dienaar van God; wij spreken over 1) de genade, die hij te grijpen, 2) het gevaar, dat hij te mijden, 3) het kruis, dat hij te dragen, 4) de strijd, die hij te voeren, 5) de rijkdom, die hij te waarderen heeft.

Wanneer is Christus voor u niet tevergeefs gestorven? als u 1) in de eerste plaats het "voor mij" echt aangrijpt en 2) vervolgens het "Mij na" getrouw opvolgt.

1. En wij, als a) medearbeidende met God, die u reeds door ons bij het brengen van onze boodschap vermaanden (Hoofdstuk 5: 20) bidden u ook, nadat wij ons ambt als boodschappers (Hoofdstuk 5: 20) reeds bij u hebben volbracht en nu de verzoening van de wereld ook uw deel is geworden (Rom. 11: 15), b) dat u de genade van God niet tevergeefs ontvangen mag hebben, die u in de verkregen staat van de genade is ten deel geworden. Laat haar verder bij u doorwerken, zoals ze werken wil.

a) 1 Kor. 3: 9. b) Hebr. 12: 15.

"Wij bidden u", met deze woorden leidt de apostel de volgende vermaning in als een van grote betekenis; want men kan zich met God laten verzoenen en toch het juiste nut er niet van trekken tot heiligmaking van het leven.

Het "als mede-arbeiders" slaat terug op het "alsof God door ons bad" in het vorige hoofdstuk en zo verre daar van een bidden gesproken is, dat God door Zijn gezanten tot hen richt, die nog tegenover Hem staan, nu daarentegen een bidden, dat de apostel tot hen richt, in wie God Zijn genade laat werken, nadat zij met Hem verzoend zijn.

Met de arbeiders noemt Paulus zich en zijn ambtgenoten in dezelfde zin, waarin hij in 1 Kor. 3: 9 schrijft: "wij zijn Gods mede-arbeiders, Gods akkerwerk, Gods gebouw bent u" d. i. wij prediken, arbeiden aan u met het woord door vermanen en bidden, maar God geeft hen zegen en de voorspoed, dat ons woord niet tevergeefs aan u geschiedt. Daarom is God inwendig de ware Meester, die het ene nodige doet en wij helpen en dienen Hem daarbij uitwendig door het werk van de prediking. Hij roemt echter zodanige mede-arbeiders, omdat zij het uitwendige woord niet moeten verachten, alsof zij dat niet nodig hadden, of als wisten zij het te goed. Al kon toch God alle dingen wel inwendig zonder het uitwendige woord volbrengen, alleen door Zijn Geest, toch wil Hij het niet doen, maar Hij wil de predikers ervan tot Zijn medearbeiders hebben en door hun woord werken waar en wanneer Hij wil. Omdat dan de predikers de bediening, de naam en de eer hebben, dat zij Gods medearbeiders zijn, moet niemand zo geleerd of zo heilig zijn, dat hij de allergeringste prediking zou verzuimen of verachten, omdat hij niet weet wanneer het ogenblik zal komen, waarin God Zijn werk door de prediker aan hem zal doen.

Zij laten de genade van God tevergeefs voor zich zijn, die de vergeving van de zonden zonder waar berouw als een door wegvoeren, die het geloof slechts in de mond hebben en zich slechts uitwendig aan het woord en het sacrament houden, maar zich in de grond van de zaak op eigen doen en verdiensten verlaten, de genade verwaarlozen, of niet ernstig de heiligmaking najagen, maar wel, nadat zij zich een tijdlang aan de leiding van de Heilige Geest overgaven, weer afvallen en erger worden dan tevoren.

2. Want Hij, de Heere, die eens door de profeten heeft gesproken, zegt in de profetie van Jesaja (49: 8): "In de aangename tijd heb Ik u verhoord en in de dag van de zaligheid heb Ik u geholpen. " Zie, zo voeg ik als medearbeider, die u vermaan, aan dit woord toe, het

toepassend op u, hoewel het eigenlijk een ander geldt; nu Christus is verschenen tot aan de dag dat Hij terugkomt ten gerichte, is het de welaangename tijd, zie, nu is het de dag van de zaligheid!

Op de plaats, waaraan Paulus hier denkt, spreekt God de knecht van de Heere aan en belooft Hij Hem verhooring en hulp. Deze aangesproken knecht van de Heere kent de apostel als in Christus Jezus verschenen. Christus nu is het hoofd van het ware volk van God. In de aangename tijd heeft God Zijn knecht verhoord en op de dag van de zaligheid, op het tijdpunt voor de toedeling van de zaligheid bepaald, heeft God Zijn knecht geholpen, namelijk daardoor, dat Hij het volk, dat in de ellende van de zonde, in de macht van dood en duivel zich bevond, liet redden en verlossen. Dit tijdstip van de verlossing, zo herinnert de apostel, is ook voor hen tegenwoordig, voor de Corinthiërs aanwezig. God wil de belofte, die Hij aan Zijn volk heeft gegeven ook aan hen vervullen, maar zij moeten zich niet stellen tegenover de vervulling van die goddelijke belofte, dat zij de genade zouden tegenstreven. Zie, zo roept Paulus "nu - in deze tijd, waarin u het Evangelie van Christus wordt gepredikt (- is het de welaangename tijd, nu is het de dag van de zaligheid, nu het uur van rekenschap nog niet is aangebroken, maar voor alle mensen de vrije toegang tot de zaligheid in Christus nog open staat. Daarin ligt dus de nadruk van de aanmaning, omdat hoon en straf voorbij is, genade en zaligheid aanwezig zijn en omdat deze tijd snel kan voorbijgaan, moeten de Christenen zich die ten nutte maken, moeten zij in de kracht van de verzoenende genade de oude aard van wereldse en vleselijke begeerten uittrekken en in nieuwigheid van de Geest wandelen.

De apostel beschrijft wat een rijkdom van zaligheid het is, wanneer het Evangelie wordt gehoord; het is genade en zaligheid; er is geen toorn noch straf. Het zijn onuitsprekelijke woorden, die hij hier neerschrijft: ten eerste dat het een aangename tijd is. Dat is op Hebreeuwse wijze gezegd en is zoveel als: het is een tijd van genade, waarin God Zijn toorn heeft afgeweerd en enkel liefde, lust en welbehagen heeft om ons goed te doen. Hier zijn alle zonden vergeten, zoveel de voorbijgegane als de nog overige; in het kort, het is een rijk van barmhartigheid, waarin enkel vergeving en verzoening is, de hemel staat nu open, het is het ware gouden jaar, waarin aan niemand iets wordt geweigerd. Daarom zegt hij: In de aangename tijd heb Ik u gehoord. d. i. Ik ben u genadig, wat u maar begeert en bidt, dat heeft u zeker; verzuim de tijd niet en bid zolang die duurt. Ten tweede, het is een dag van de zaligheid, een dag van de genade, van de hulp, waarop niet alleen wij aangenaam zijn en verzekerd, dat God ons gunstig en aangenaam is, maar ook, zoals wij er zeker van zijn, helpt Hij en betoont Hij met de daad, dat ons bidden wordt verhoord. Dat noemen wij een zalige dag, een gelukkige dag, een rijke dag; want het moet tezamen gaan, dat God ons genadig is en die genade ons met de daad betoont. Dat Hij ons genadig is geeft het eerste, dat het een tijd van genade, een welaangename tijd is, dat Hij ons bijstaat, brengt het tweede teweeg, dat het een dag van de hulp is. Beide moet met het geloof en een goed geweten worden aangenomen. Anders, als men naar de inwendige mens wil oordelen, zou deze zalige tijd eerder een onzalige van toorn en ongenade worden genoemd. Zulke geestelijke woorden moet men echter naar de geest nemen. Zo vinden wij, dat deze twee heerlijke, liefelijke, schone namen zijn van de tijd van het Evangelie, waardoor alle schatten en rijkdommen van het rijk van Christus worden aangewezen.

Met ernst wijst dit apostolisch woord ons op een onherroepelijk voorleden terug, waarin reeds zoveel kostbare tijd verspild, verdroomd, verdarteld, verzondigd werd en waaruit zich tegen ons zoveel stemmen van aanklacht verheffen, zonder dat wij ene enkele ure terugkopen, één enkel vlek in ons levensboek met al onze tranen uitwissen kunnen. Maar in te vriendelijker glans wordt daartegenover een zegenrijk heden ons voorgesteld, waarin ons nog weer de

blijde boodschap verkondigd en volstrekt niets onbeproefd wordt gelaten, om ons hart voor de hemel te winnen. Gisteren stond Jezus mogelijk bij u vergeefs aan de deur, zoals eergisteren, maar o rijkdom van de lankmoedigheid van God! Hij bepaalt weer een zekeren dag, namelijk heden (Hebr. 4: 9), waarin de toegang tot Zijn troon zo wijd mogelijk voor onze voeten geopend en de nodiging tot de groten maaltijd herhaald wordt: "Komt, want alle dingen zijn gereed". Wie telt al de rijkdom van zegen, die dit heden van het heils kan brengen aan een waarlijk heilbegerige ziel; maar wie spelt ook al het gevaar, waaraan de roekeloosheid zich blootstelt, die altijd nog rekent op jaren, waar zij geen uur verzekerd kan zijn? Naar een onberekenbaar morgen toch wijst het apostolisch woord ons veelbetekenend heen, maar juist een morgen van de genade, het is ons nergens beloofd. "Beroem u niet tegen de dag van morgen, want u weet niet wat de dag zal baren; " hoeveel ervaringen ook uit ons eigen leven, staven om strijd de waarheid van die spreuk en hoe volkomen had hij recht, die andere wijze, die aanriep: "Bekeer u één dag voor uw dood! " Wij weten niet wat morgen geschieden zal, slechts dit weten wij en het wordt ons, zijdelings wel, maar toch ondubbelzinnig genoeg door het tekstwoord herinnerd: er komt een beslissend, eenmaal, waarin tot de zaaier wordt gezegd: Het is genoeg en tot de maaier: Zend uw sikkels nu uit! Helaas, wij mensen zijn slechte berekenaars van de innerlijke waarde van het uur; wij verkopen ze voor een lach, voor een luim, voor een niets; maar om te weten wat uren waard kunnen zijn, zou men het menige stervende moeten vragen, hoeveel duizenden hij wel zou willen geven voor vier-en-twintigmaal zestig minuten. Vergeefs, geen minuut meer, waar het de mens eindelijk gezet is éénmaal te sterven en daarna het oordeel en achter dat oordeel eindelijk een eeuwig te laat, voor wie het heden van de genade niet telde. Een eeuwig te laat. Wij voelen al de schrik van die gedachte, maar hebben geen vrijmoedigheid, waar de mond van de waarheid zelf gewaagt van het uur, dat de deur gesloten zal worden, er op eigen verantwoording bij te voegen dat die later nog weer zal opengaan. Maar wel mogen wij, waar zulke schrikbeelden rijzen, als met gevouwen handen alle onnadenkenden bidden, dat zij eindelijk uit de sluimer ontwaken, waar de zon van de korte dag reeds zo lang aan de hemel staat: wie weet, misschien reeds ter westerkim onderspoedt. Wel moeten we, waar wij van zo vele kanten het slaaplied vernemen: "Nimmer te laat, nu nog te vroeg", onszelf onder het ook van de Alwetende afvragen, of wij het heden van de genade reeds zo hebben aangenomen, dat het ons niet zou deren, als het eensklaps werd afgebroken. Wel hebben we Hem ootmoedig te danken, die het ook heden weer voor ons in Zijn gunst heeft verlengd, opdat wij als mee arbeidende, nu iets in Zijn dienst zouden doen, dat mogelijk reeds te lang werd verzuimd en (niet minder) opdat wij zelf door Zijn genade behouden, nu ook in Zijn kracht anderen winnen en vermanen, zolang als het heden genoemd wordt! "

3. a) Wij, predikers van het Evangelie, geven geen en aanstoot in enig ding, wij wachten ons zorgvuldig voor alles, dat iemand tot ergernis zou kunnen zijn. Wij doen dit, opdat de bediening niet gelasterd wordt, ons ambt niet in minachting komt en daardoor aan de uitbreiding van het Godsrijk schade zou worden toegebracht.

a) Rom. 14: 13. 1 Kor. 10: 32.

4. Wij geven geen aanstoot, maar wij, als dienaars van God, maken onszelf in alles aangenaam; wij gedragen ons gelijk het degenen betaamt, die van God tot zo'n heilig werk zijn geroepen en betonen ons geloof in vele verdraagzaamheid, in verdrukkingen, in noden, in benauwdheden (Hoofdstuk 11: 8).

Als het leven van de predikers in strijd is met de vermaning van hun mond, dan heeft de duivel medehelpers in hen, om van het Evangelie terug te houden en af te schrikken. Paulus

kon door Gods genade van zichzelf zeggen, dat hij in geen ding aanstoot gaf, noch de Joden, noch de Grieken, noch van de gemene God (1 Kor. 10: 32), noch door de Christelijke vrijheid om te keren tot wanorde en eigen wil, noch door slagen en in verwarring brengen van de zwakke gewetens, noch door het misbruiken van de schat van de gerechtigheid van het geloof tot een vrijbrief van het vlees, ook niet door onnadenkend gebruik maken van zijn Evangelische macht en bevoegdheid (1 Kor. 9). Moest zijn Evangeliebediening belastend worden door hen, voor wie het Evangelie bedekt was (Hoofdstuk 4: 3), dan bezat hij de troost, dat hij het niet bedekte en verduisterde. Hij kon dus de strik van de lasteraars (1 Tim. 3: 7) verscheuren door de getuigenis van zijn geweten, dat zich ook opdrong aan hen, die daar buiten waren, dat hij in alle zaken zich betoonde en aanbeval (Hoofdstuk 3: 1; 4: 2 als een dienaar van God. "Ik dien", zo schreven de Duitse ridders in hun wapen tot erkenning van hun leenplicht. Beleend door God met de genade van het apostelschap, betoonde zich Paulus in zijn gehele bediening als een dienaar van God in het rijk van de genade, tot eer van het ambt, dat Gods genade en hulp de mensen bedienen laat in de tijd van de genade van het Evangelie.

De vermaning van Paulus steunt op zijn leven en in het algemeen op dat van de dienaren van Christus; omdat zij zulke leraars en zielverzorgers hadden, daarom moesten de Corinthiërs de genade niet gering achten. Moest bij de Heere van de heerlijkheid iedere deugd van hun leraars en zielverzorgers hen aanklagen, hun wee en hun verdoemenis zouden des te groter worden. Het is waar, dat het woord van God in de mond van de meest verschillende leraars, zelfs ook van zeer ontrouwe leraars, werkzaam kan zijn. Als echter een gemeente leraars heeft, die niet alleen in het algemeen de waarheid prediken en het ambt wel bedienen, maar die ook door hun voorbeeld, door hun opoffering en hun begaafdheid de mensen dwingen het woord aan te nemen en het hun daardoor ook gemakkelijk maken, dan is dat nog een bijzondere genade van God, voor welken zegen de Heere verantwoording zal eisen. Hoe groter de leraar is, des te verdoemelijker wordt de discipel als hij zijn woord niet aanneemt.

5. In slagen (Hoofdstuk 11: 23. Hand. 16: 23 v.), in gevangenissen (vgl. bij Hoofdstuk 11: 23), in beroerten (Hand. 13: 50; 14: 19 v. ; 16: 19 vv. ; 19: 23 vv. in arbeid (Hoofdstuk 11: 23, 27. 1 Kor. 3: 8; 15: 58), in waken (Hoofdstuk 11: 27. Hand. 20: 31), in vasten (Hand. 14: 23; 13: 2 v. ; 9: 9

Al wat in dit gedeelte is opgeteld kan worden samengevat in de naam van die deugd, die aan het hoofd staat: "in vele verdraagzaamheid. " Nadat de apostel het op deze wijze heeft ingeleid, noemt hij al het ongeluk en vervolgens de hoofdzaken van de moeiten, waaronder zijn geduld zich betoonde. Bij de optelling van de moeite en het ongeluk stijgt hij als bij een ladder op. Hij stelt ons steeds een grotere nood na een mindere voor. In de eerste plaats noemt hij "verdrukkingen" of uitwendige vervolgingen; in de tweede plaats de mogelijke drukkende omstandigheden, de "noden", die uit de vervolgingen voortkomen. In de derde plaats noemt hij de "benauwdheden", die uit de vervolging voor het hart en de inwendige ervaringen voortvloeien. Dan gaat hij verder en wijst aan hoe de vervolging tot haar doel voortgaat, nood en benauwdheid niet zonder oorzaak is. Hij spreekt van de "slagen", die zijn lichaam om Christus' wil moet verduren, vervolgens van de "gevangenissen", waarin hij is geleid en eindelijk van de verschrikkingen van de "beroerten", van de oproeren, die zich zo menigmaal hebben verheven omwille van Hem en het Evangelie. Daarmee besluit hij de reeks van al die onheilen, die om Christus' wil hem hebben getroffen en er is geen twijfel aan, of wij kunnen deze uit het epistel van de Zondag Sexagesimae (Hoofdstuk 11: 19 vv.) nog vermeerderen. Hierop noemt hij nog drie grote moeilijkheden, die hij alle vaak genoeg heeft ondervonden; hij noemt namelijk moeitevolle "arbeid", veelvuldig "waken" en "vasten. " In al die moeitevolle en drukkende omstandigheden van het leven kent de apostel zichzelf

verdraagzaamheid toe. Evenals een lastdier stil staat en zich laat beladen met deze en gene last, zonder ook maar enigszins te tonen dat het er zich aan wil onttrekken. Zoals het voortgaat, alle krachten inspannt om zich staande te houden en de last voort te trekken, niet ontrouw wordt aan de taak, die hem gesteld is, zo onttrekt de apostel zich ook niet aan al dat lijden; hij gaat het dagelijks weer met kalmte en blijdschap tegemoet en blijft staande, wordt niet moe of mat, hoezeer ook de handen en de knieën naar rust, de ogen naar slaap, het lichaam naar voedsel, de ziel naar een tijd van verademing en verkwikking verlangt. Er kunnen nog wel andere proeven van verdraagzaamheid worden uitgedacht, maar het is niet te ontkennen dat de aangehaalde rij een uitgezochte en bijzondere is een hogeschool van geduld en dat hij groot in het verdragen moet zijn geworden, die zich in deze rij heeft geoefend en dat hij een meesterschap zich daarin heeft verworven. Het moet ook een grote zaak zijn, waarom men zich aan dat alles wil overgeven, eens en altijd weer opnieuw. En als nu Paulus zich om de ten uitvoerlegging van zijn bediening deze lasten altijd weer opnieuw laat opleggen en deze moeiten lijdt, terwijl hij er zich toch aan kon onttrekken, wanneer hij zijn roeping en de prediking liet varen, dan is het duidelijk wat een groot en getrouw dienaar van Jezus hij was en hoe hij door zoveel lijden en door zijn groot geduld aanbeveling bij de gemeenten moest hebben.

Als het eerste deel van zijn aanbeveling van zichzelf, die in ieder opzicht en met de daad zelf plaats had een aanbeveling, waardoor hij zich als een dienaar van God doet kennen, aan wie men wel plaats bij zich mag geven, noemt hij de verdraagzaamheid bij al het moeilijke, dat zijn ambt meebracht. Zulke omstandigheden, waarin hij die betoont, voert hij in drie volgende rijen aan 1) in verdrukkingen, in noden, in benauwdheden, die aanwijzingen van moeilijke omstandigheden opklimmen van de voorstelling van een bemoeilijking, die het lastig maakt, tot die van een druk, waarin men zichzelf niet kan helpen en tot die van een engte, waarin men het niet meer kan uithouden; 2) "in slagen, in gevangenissen en beroerten", van welke ervaringen elke volgende weer erger is, terwijl de lichamelijke mishandeling toch voorbijgaat, de inkerkering voortdurend is en de uitslag twijfelachtig en eindelijk het oproer in plaats van een ordelijk gedrag willekeurig en mateloos geweld doet verwachten; 3) "in arbeid, in waken en vasten", waar bij de wederwaardigheden, die hij moet verduren, nog de levensbezwaren komen, waaraan hij zichzelf moet onderwerpen, omdat zijn roeping die meebrengt, namelijk menigvuldige vermoeienis, die afmattend is, slapeloze nachten, waarin hij zich de meest natuurlijke verkwikking niet kan gunnen en zelfkastijding van de zeer bekommerde, die zich ook het voedsel ontzegt, dat hij nodig had om zulke dagen en nachten door te komen.

Paulus betoont zijn verdraagzaamheid in verdrukkingen en noden en benauwdheden; daarvan noemt hij als voorbeelden a) van verdrukkingen: slagen, b) van noden: gevangenissen, c) van benauwdheden: beroerten. Hij voegt er verder bij: arbeid, waken, vasten als moeilijkheden uit eigen beweging op zich genomen bij het volbrengen van zijn roeping, die hem nooit te veel, nooit te lastig werd, om de vrucht en de voortgang van zijn bediening te verzekeren.

6. In reinheid, in kennis, in lankmoedigheid, in goedertierenheid, in de Heilige Geest, in ongeveinsde liefde.

7. In het woord van de waarheid, in de kracht van God, door de wapen van de gerechtigheid aan de rechter- en aan de linkerkant.

Als een geduldig dienaar van God stond Paulus temidden van de vijandige wereld, als een rein dienaar van God in de gemeente. De reinheid staat aan het hoofd van het koor van deugden en gaven, waarmee hij de dienst van de gemeente volbracht. Die reinheid, die Hij

ook zijn zoon en mededienaar Timotheus zo nadrukkelijk aanbeveelt (1 Tim. 5: 22), drukt niet alleen uit het zich rein houden van de zonden tegen het zevende gebod, maar in het algemeen de zuiverheid en kuisheid van hart en wil en van alle begeerten (1 Petrus 1: 22). En evenals de verdraagzaamheid zich betoont in de negen proeven boven aangehaald (verdrukkingen - vasten), zo betoont zich de reinheid in de acht overige deugden en gaven hier opgeteld (kennis- wapen van gerechtigheid). Zonder deze is er niets, dat een dienaar van God en in het algemeen een Christen versiert in de ogen van God en van Zijn heiligen. Deze is de hoofddeugd, die de Heere behaagde in de ware Israëliet Nathanaël, in wie geen bedrog was (Joh. 1: 47), het tegengestelde zo van de hoofdzonde van hen, die naar het aanzien roemen en niet naar het hart (Hoofdstuk 5: 12). Alleen voor het rein, eenvoudig oog van het gemoed ontsluiten zich de goddelijke en geestelijke zaken van de kennis; want met het edele woord "kennis" bedoelt de apostel niet verstandelijke geleerdheid, maar het inzien van het hart in de waarheid, volgens welke iemand terecht kan met de weg van de zaligheid en in elk geval het welbehagen van God ten beste van de zielen verstaat, vooral de pastorale wijsheid van een dienaar van God. De reine, door vleeselijke wijsheid rein gehouden kennis heeft tot tweelingdochters de "lankmoedigheid" en de "goedertierenheid" (Gal. 5: 22). De lankmoedigheid heeft sterke schouders om de zwakken te dragen (Rom. 15: 1), want zij erkent het gaandeweg toenemende werk van de Heere en grijpt niet naar het volle koren in de groene aren (Mark. 4: 26), onttrekt zich ook aan het onrein zelfbehagen, dat dadelijk gereed en aan het einde is met een gebrekkige broeder, omdat het meer dan de verbetering van de broeder, de roem van eigen voortreffelijkheid zoekt. Als de oudere zuster ondersteunt de goedertierenheid de lankmoedigheid, zodat deze niet een ogenblikkelijke aanblazing is van de natuurlijke welwillendheid; maar de duurzame karaktertrek van reine en verstandige liefde (1 Kor. 13: 4). De zoete deugd van goedertierenheid (een zachte, stille en liefderijke deugd noemt Luther haar, overal geschikt voor de samenleving en die de gehele wereld uitlokt om met haar gemeenschap te hebben) toont haar invloed rijkelijk in deze brief, zowel als in het hele leven van Paulus te voelen.

Beproeven wij onszelf bij het overzien van al de deugden en gaven, die Paulus noemt, of ook wij wel de goddelijke kuisheid en zuiverheid van de begeerte, de kuisheid vooraan als aanvoerster, als hoofddeugd, ja als voorwaarde van de overigen zouden geplaatst hebben, dan zullen wij wellicht in een verlegenheid komen. Wij stellen graag een andere orde. Zeker zouden wij de Heilige Geest, die eerst op de vijfde plaats staat, op de eerste, de kennis op de tweede, vervolgens de reinheid op de derde plaats hebben gesteld. Maar hier zien wij toch de kennis op de tweede plaats en op de eerste de reinheid van wil en van begeerte. Deze plaatsing, die toch zeker de juiste moet zijn, omdat Paulus de Geest van de Heere heeft, wordt bij enig nadenken snel gerechtvaardigd ook voor ons verstand. Zonder reinheid van begeerte is er in Goddelijke en geestelijke zaken geen ware kennis. Deze kennis is teveel een deel van het leven, dan dat zij van de anderen zou kunnen worden losgemaakt. Er is een verstandelijke kennis en een geleerdheid, die zonder deugd ontstaat, toeneemt en groot wordt. Hoe velen bezitten haar en vertrouwen in de rust, die zij, daarop steunend, genieten, op iets beters en groters! Maar dit vale, dode licht van het menselijk verstand is zeer te onderscheiden van het goddelijk licht van de zielen, dat op de weg van onze Christelijke wetenschap en volmaking kennis heet. Geen ware kennis zonder een rein hart; duisternis is in het binnenste, zolang de wil zich niet beslist ten goede neigt. Het is een feit, door niemand, die ervaring heeft, geloofend, dat vaak een zuivere wilskracht aanwezig is, terwijl daaraan toch nog licht, weg en doel ontbreekt; dan gaat onze weg van reinheid tot kennis. Op de derde plaats stelt vervolgens de apostel lankmoedigheid, op de vierde goedertierenheid. Evenals in de vorige brief (1 Kor. 13: 1 vv.) van de liefde gezegd is, dat zij ten eerste lankmoedig is, in ten tweede goedertieren, zo is ook hier goedertierenheid na lankmoedigheid geplaatst. Wat zou ook een

goedertierenheid zonder lankmoedigheid zijn? Kan men een deugd groot achten, die geen duur heeft, maar snel wegsterft? Kan iemand de blijvende, volhardende deugd van goedertierenheid bezitten, zonder in zijn ziel die macht te hebben, waardoor men alle zwakheid van de naaste en elke hinderpaal van de liefde overwint? Waarlijk, een goede, lange moed een volhardende, onvermoeide welwillendheid heeft hij nodig, bij wie de goedertierenheid niet maar een aprilweer en een voorbijgaande luim zal zijn! Maar de geestelijke deugd van de lankmoedigheid, de moeder van de goedertierenheid dankt haar gehele leven aan de reine wil en het helder inzicht, dat met deze gepaard gaat. Bij een onrein, vals hart, zowel als bij duistere en veranderlijke kennis is er noch lankmoedigheid noch ware goedertierenheid, of u moest de aangeboren deugden aan het temperament eigen en die gelijk in naam hebben met de geestelijke deugden verwarren. Nu volgt in de vijfde plaats de Heilige Geest. Het spreekt vanzelf, dat hiermee niet in het algemeen de derde persoon van de Godheid bedoeld zijn. Hoe zou ook Hij, die de Bron en Bewerker is van alles goeds, ooit een vijfde plaats innemen. Hier moet onder de naam "Heilige Geest" iets enige werking van de inwonende Heilige Geest, bedoeld zijn, die op de vijfde plaats kan staan, die tot het reeds genoemde in een verhouding van voortgang, tot hetgeen volgt in een verhouding van oorzaak tot werking staat. Zo is het ook. Heeft de Heilige Geest een reine wil, licht van de ziel, lankmoedigheid en goedertierenheid geschonken, nu wordt het leven versterkt. De Geest van de Heere, die te voren broedde en de aanvang maakte, treedt nu met vlammen te voorschijn in het bewustzijn van de ziel, als een overvloeende, vurige bron, zodat de vroeger genoemde deugden tot een nieuwe trap van heerlijkheid komen. Dan wordt door de nieuwe kracht en werking van de Heilige Geest uit de reinheid en de heilige rust van de begeerte de "ongeveinsde liefde", de reine, vurige begeerte geboren, die naar de zaligheid van de broeders hongert en dorst. Uit de kennis ontstaat nu de openbaring, het woord van de waarheid en wat vroeger een zwakke kennis was, wordt nu tot goddelijke zekerheid. In de plaats van de lankmoedigheid treedt nu "de kracht van God" en uit de goedertierenheid komen de "wapens van de gerechtigheid" voort, die recht en links de vijanden trotseren en hun een getuigenis worden, dat hier is Emmanuel.

De reinheid van hem, die zich van de dingen van de zondige wereld en haar begeerlijkheden onbesmet bewaart, maakt de andere kant uit van de lankmoedigheid van hem, die onder al het moeilijke, dat zijn leven in de wereld hem veroorzaakt, standvastig volhardt en deze sluit zich het naast aan het vasten of de zelfbedwinging aan. De kennis, die naast deze reinheid staat, is bedoeld in de zin van 1 Kor. 8: 1 Die bestaat in de zedelijke kennis, die de reinheid niet in iets uiterlijks stelt, maar met juistheid beoordeelt, wat de mens voor God rein en onrein maakt. Daarom zien beide op de verhouding tot God, daarentegen het volgende paar "in lankmoedigheid, in goedertierenheid" op de verhouding tot de mensen. Evenals dit paar, zo zijn ook de volgende "in de Heilige Geest, in ongeveinsde liefde" - "in het woord van de waarheid, in de kracht van God" gelijksoortig aan elkaar en wel daarin dat de klemtoon in het eerste op de adjectieven ("heilig, ongeveinsd, in het tweede op de genitiven ("waarheid, God rust. Eerst zegt de apostel wat een Geest het is, die hem bezielt en de tweede maal van welke aard het woord is, dat hij handhaaft en van welke aard de kracht is, die hij uitoefent. Daar staan "Geest" en "liefde" tot elkaar als 1 Kor. 14: 1 en hier "woord" en "kracht" als 1 Kor. 4: 20. Het is een heilige, niet een wereldse Geest, die dat in hem werkt, waarin zijn gave zich openbaart en het is ongeveinsde, niet slechts schijnbare liefde, die maakt, dat hij zijn gaven ten dienste van de broeders besteedt. Spreekt hij, dan is het waarheid, die hij verkondigt; handelt hij, dan is het goddelijke kracht, die hem sterk maakt. Aan dit laatste sluit zich aan "door de wapenen van de gerechtigheid", na de beide voorafgaande rijen, die elk uit twee leden bestaan, de derde vormend. Wapens van de gerechtigheid zijn de strijdmiddelen van de Christen, in zoverre zij tot dienen geschikt zijn, datgene dienen, wat van Godswege recht is.

Omdat echter in deze strijd de tegenpartij zowel moet worden bestreden als afgewend, voegt de apostel erbij: "aan de rechter- en aan de linkerkant. " Hij drukt voornamelijk op deze tegenstelling, waardoor ook hier twee delen komen en de reeks van tegenstellingen wordt ingeleid, die in dit derde deel van deze optelling voorkomen. Nadat namelijk de eerste afdeling daarvan (vs. 4) zijn gedrag wat het lijden aangaat heeft beschreven, zo zal nu de derde het gelijk blijvende van zijn gedrag en alle tegenovergestelde toestanden beschrijven en wel zo, dat wij horen, hoe hij zich door geen tegenstelling op het dwaalspoor laat brengen en dat alle tegenovergestelde zaken, hetzij van hetgeen werkelijk en wat gedacht is, of van dat, wat in werkelijkheid beide tegelijk is, als door hem onverschillig, of in hem opgeheven onder zich besluit.

8. Door eer en oneer, door kwaad gerucht en goed gerucht, als verleiders en nochtans waarachtigen.

9. Als onbekenden en nochtans bekend, a) als stervende (Hoofdstuk 1: 9; 4: 7 vv. 1 Kor. 15: 30 vv.) en zie, wij leven (Hoofdstuk 1: 10. Ps. 118: 17), als getuchtigd (Jes. 53: 3 v.) en niet gedood (Ps. 118: 18).

a) Jes. 26: 19.

10. Als droevig zijnde (1 Petrus 1: 6), maar altijd blij (Fil. 4: 4), als arm (Hand. 3: 6), maar velen rijk makend (1 Kor. 1: 5; 9: 11; vgl. 2 Kor. 8: 9 als niets hebbend (Fil. 4: 13) en nochtans alles bezittend (1 Kor. 3: 22. Rom. 8: 28, 38 v.).

In de meest verschillende levensomstandigheden en onder de meest tegenover elkaar gestelde ervaringen betonen de apostelen zich als dienaren van God en zijn daardoor tot aanbeveling van hun bediening. Door eer, die zij bij de vrienden van het Evangelie verkrijgen en door oneer, die zij van de tegenstanders verkrijgen, ontvangen zij getuigenis, dienaren van God te zijn. Die het Evangelie aanneemt ondervindt de kracht ervan en zal hen zegenen en prijzen, die deze weldaad hebben aangebracht. Die het Evangelie verwerpt en terugstoot, zal zich toch niet kunnen onttrekken aan het harde oordeel van het woord waardoor zijn geweten getroffen is. Hoe meer de ongelovigen tegen het Evangelie opstaan en hoe woedender hun aanvallen daartegen zijn, des te meer erkennen zij daardoor wat een grote kracht er ligt in de verkondiging, waartegen zij zo sterke middelen aanwenden. Kwade geruchten komen van hen, die vijanden van de waarheid zijn, goede van hen, die vrienden van de zaak van God zijn. Met een "als" voegt Paulus vervolgens een tal van nadere bepalingen aan de kwade en goede geruchten toe, omdat hij het kwade gerucht aanhaalt en wat de wereld ten nadele van de apostelen zegt en daaraan tegenoverstelt de ware toedracht van de zaak en de lof, die hun in waarheid toekomt. Als "verleiders" of dwaalgeesten, zoals ook Christus door de Joden in MATTHEUS. 27: 63 een verleider genoemd is, als mensen, die tot dweepachtige en gevaarlijke grondstellingen verlokken en het volk op valse wegen leiden, zijn de apostelen door hun vijanden uitgekreten en in waarheid zijn zij toch "waarachtigen", zij stellen in hun leer de waarheid voor en met hun wandel leven zij in de waarheid. Als "onbekenden" als mensen, die men in hogere kringen niet kende en die met ingebeelde hoogmoed zich slechts hier en daar op onbehoorlijke wijze op de voorgrond stelden, worden de apostelen door hun vijanden voorgesteld en in waarheid zijn zij toch bekenden, mensen, die men goed kent, die in alle landstroken erkend zijn door hen, die hun prediking hebben aangenomen en de kracht van het Evangelie aan zichzelf hebben ervaren. In de volgende tegenstellingen blijft alleen nog in het eerste lid, wat op het "kwaad gerucht" betrekking heeft, in het tweede lid wordt gezegd wat werkelijkheid was; vandaar de vrije constructie "en zie wij leven. "

In de uitdrukking "door eer en oneer, door kwaad gerucht en goed gerucht" verkrijgt het "door" werkelijk dezelfde zin, die het in vs. 7 ("door de wapens van de gerechtigheid had, namelijk om het middel te noemen, dat tot bevestiging en aanbeveling van de apostel (vs. 4) in aanmerking komt, alleen met dit gemakkelijk te begrijpen onderscheid, dat de apostel de wapen van de gerechtigheid zelf voert en zich van die in zijn ambt bedient, daarentegen eer en oneer, kwaad en goed gerucht middelen zijn, die God elk op zijn wijze gebruikt, om de loop van Zijn Evangelie bevorderlijk te zijn. Dat toch juist lastering van de waarheid en miskenning van haar dienaars er niet zelden toe heeft moeten diende, om voor haar zodanige harten te openen, die de lof met wantrouwen hadden opgenomen, maar voor de waarheid zelf nog niet geheel waren afgesloten en ertegen verhard, is een ervaring, die in tijden van geestelijke beweging, zo oude als nieuwe, niet zelden terugkeert. Wat nu de apostel van kwaad en goed gerucht heeft gezegd, die de dienaar van Christus treffen, klimt hij steeds in zijn rede op in een zevenvoudige tegenoverstelling van datgene, waarvoor de boden van Christus door de wereld worden gehouden en wat zij in waarheid zijn en wel zo, dat de bedrieglijke schijn, de inbond van het kwaad gerucht altijd vooraan staat, de getuigenis van de waarheid in het tweede lid volgt. Van de beide eerste tegenstellingen: "als verleiders en nochtans waarachtigen, als onbekenden en nochtans bekend", werd reeds gesproken. Nu gaat Paulus voort: "als stervende en zie, wij leven. " Stervend, als het ware altijd stervende zijn zij vanwege het bestendig doodsgevaar, waarin zij verkeren, zodat zij niet alleen voor de wereld, maar ook in hun eigen ogen de zodanige zijn, die reeds een prooi van de dood zijn geworden. Met grote levendigheid valt de apostel in het tweede lid in met het woord: "en zie, wij leven. " De gedurige redding uit de dreigende gevaren en wat hier werkelijk mee in het gebruikte woord ligt, de altijd verse, onverminderde levenskracht, die zich in hun getuigenis en in hun gedrag openbaart, is een krachtige bezegeling van hun zending een bevestiging, dat zij dienaren van God zijn. "Als getuchtigd en niet gedood. " Zij zijn getuchtigd, wat aangaat de schijn, die er bestond, als waren zij een voorwerp van Gods tuchting; mensen, in wie God zelf een mishagen had en op wie Hij Zijn plagen legde. De apostel loochent de tuchting zelf niet (in de zin, die in Hebr. 12: 5 v. is aangegeven, kan hij zelfs wel toegeven, dat hij die lijdt), maar gedood worden zij niet, de tuchting mag het leven niet aanraken, zij mag alleen het leven reinigen, bekrachtigen, verhogen, niet de uiting en de werking ervan verminderen. "Als droevig zijnde, maar altijd blij. " Zij moesten voorkomen als bedroefden, treurigen, wanneer men hun uitwendig lot beschouwde, als men zag, hoe de een droefheid zich op de andere hoopte. Toch zijn zij altijd blij vanwege de Geest, die hen vervult, die hen verheft boven de druk van het lijden, omdat hij het te boven gaat door het gevoel van troostrijk vertrouwen en zegevierende hoop, waarmee Hij hun zielen versterkt (Rom. 14: 17. 1 Thessalonicenzen. 1: 6). Een voorbeeld van zodanige vreugde temidden van leed geeft Hand. 16: 22 v. "Als arm, maar velen rijk makend. " Hun armoede aan stoffelijke goederen was bekend; Paulus arbeiden met zijn eigen handen (1 Thessalonicenzen. 2: 9. 2 Thessalonicenzen. 3: 8 is daarvoor een vast bewijs. Maar velen worden door hen rijk gemaakt bovenal in geestelijke schatten en bovendien kan ook gedacht worden aan de gaven, waardoor zij de lammen in Hand. 3: 6 v. ; 14: 9 v. andere ellendigen redden. "Als niets hebbend en nochtans alles bezittende. " Dat zij niets hadden, is een sterkere uitdrukking voor de straks genoemde armoede. Zij zijn daarin hun Meester gelijk, die niets had om Zijn hoofd op neer te leggen (MATTHEUS. 8: 20). Maar ook daarin lijken zij op Hem, dat zij ondanks hun armoede alles bezitten, waarbij wij te denken hebben aan de koninklijke waardigheid van de gezalfden van Christus, gelovigen, krachtens welke reeds nu het schepsel bestemd is om hen te dienen en met hen en omwille van hen eens verheerlijkt te worden, zoals het nu omwille van hen aan de ijdelheid onderworpen is.

"Als onbekenden en nochtans bekend. " Ieder waarachtig Christen is tot op zekere hoogte een raadsel voor de ongelovige wereld; het beste in ons wordt doorgaans het minst verstaan en begrepen; "de wereld kent ons niet", zegt Johannes, "omdat zij Hem niet kent. " Toch zijn wij die geloven, naar de geest elkaar niet vreemd, al zagen wij ook hier beneden elkaars aangezicht nooit en samen zijn we schapen van die goede Herder, die het grote Woord heeft gesproken: "Ik ken de Mijne en word door de Mijnen gekend. " "Als stervende en zie, wij leven. " Het geestelijk leven is tegelijk een dagelijks sterven; een afsterven aan onszelf en aan zoveel om ons heen, waaraan vlees en bloed zich verhecht had; geen waarachtig leven, dan dat uit de dood is geboren. En toch niettegenstaande, nee, juist door dat sterven heen, leven wij telkens weer op; wij kennen in gemeenschap met Christus een leven, dat met de jaren niet slijt; er staat op onze akker een plant, die soms flets de bladeren hangen laat, maar toch niet de wortels in een levensgrond kleeft, waarin geen dood haar bereiken kan en ook de storm haar tot hoger levensontwikkeling opvoert. Zo zijn we dan, als getuchtigd, maar niet gedood. Nee, God spaart Zijn tuchtroede ook aan Zijn meest geliefde kinderen niet; ook het gelovig en liefhebbend hart wordt vaak op zeer pijnlijke plaatsen getroffen; soms schijnt het zwaarste kruis voor de zwakste schouders bestemd, maar ziehier weer de lichtkant: wat schijnt te zullen doden, geneest slechts en het gaat als met de brandende braambos van Mozes, doorblaakt, maar niet verteerd, ja groenend in het midden van de vlammen. Wat een wonder, dat het straks ook hier kan heten: "als droevig zijnde, maar altijd blij. " Voor de wereld staan droefheid en blijdschap doorgaans onverzoenlijk tegenover elkaar: de een sluit de andere uit. De Christen heeft ook in zijn gelukkigste dagen nog altijd stof van treuren bij de blik op zichzelf en zoveel zonde en ellende rondom hem; maar zelfs in het uur van de diepste smart kan zich nog een glimlach van geloof en hoop temidden van de tranen vertonen. Altijd kan hij innerlijk blij zijn, als hij aan zijn God, zijn Heiland, zijn erfenis in de hemel denkt; tegenover al wat drukt en dreigt staat één groot Nochtans, waartoe de ziel telkens terugkeert en waaraan zij in leven en sterven genoeg heeft. Als arm zijn wij daarom, maar velen rijk makend; zo arm in onszelf vaak aan wijsheid, vrede en kracht, dat wij ter goeder trouw kunnen twijfelen of er wel behoeftiger en ellendiger zijn en daarbij komt soms aardse behoefte en zorg, terwijl de wereldling in overvloed zwelgt. Geen nood, bij alle in- en uitwendige armoede zijn we nog rijk, voor zoveel wij Hem hebben, in Wie alle schatten beide voor tijd en eeuwigheid tegelijk zijn verborgen en verkrijgbaar gesteld; ja van onze armoede kunnen wij nog aan anderen mededelen. Een Paulus, die door liefdegaven ondersteund worden moest, hoevelen heeft hij rijk voor de hemel gemaakt! "Als niets hebbend en nochtans alles bezittend", het mag dan ook onze slotsom zijn zowel als de zijne: "Niets in onszelf en toch alles in de belofte en daarin de vervulling eenmaal, waar Jezus zelf tot Zijn verhoogde vrienden zal spraken: "Al het Mijne is het uw. "

Zolang de Christenen op aarde zijn, moet de waard (de wereld) van de gast genot hebben, zoals ook weer de gaat, dat is de Christenheid, het ontgelden moet, zolang hij hier is.

Deze gehele afdeling van vs. 4, zo uitstekend in volheid en levendigheid van optelling, in kracht en scherpte van tegenstellingen, in evenredigheid van leden, in rijkdom van inhoud, in onderscheidenheid van vorm en in frisheid en helderheid van het gehele beeld, wordt met recht door de uitleggers als een van de schoonste bloesems van Paulinische welsprekendheid bewonderd. De inhoud heeft echter de grootste waarde, die een grootse en rijke omtrek van ambtslijden, deugden en zegen van de prediker van het Evangelie een pastoraal-theologie in het kort ons geeft.

b. Vs. 11-Hoofdstuk 7: 1. Nu volgt de toepassing van de vermaning in vs. 1 v. op de bijzondere omstandigheden van de Corinthiërs, hoe zij zich onder deze moesten gedragen, om

de genade van God niet tevergeefs ontvangen te hebben. Aan deze gaat echter nog eerst een uitstorting van het hart van de apostel vooraf. In deze horen wij nog een naklank van de gemoedsbeweging, door de voorafgegane schildering in het leven geroepen. Aan de andere kant wordt de waarschuwing en vermaning ingeleid, waarvoor het nodig was, dat vooraf de geschokte betrekking tussen de apostel en de gemeente hersteld en opnieuw bevestigd werd, opdat wat hij te zeggen had bij hen ingang en gewillige opname mocht vinden (vs. 11-13). Wat Paulus tegenover de Corinthiërs op het hart heeft, bestaat in de eerste plaats in de ernstige waarschuwing tegen onbehoorlijke gemeenschap met de heidenen en het mede verrichten van heidense zaken. In de wijze, waarop deze waarschuwing door een vijfvoudige gewetensvraag wordt op het hart gedrukt, is nog duidelijk de voortwerkende verheffing van de rede op te merken, die is de vorige afdeling en in de inleiding van dit gedeelte wordt gevonden. De vijfde vraag geeft vervolgens gelegenheid, om de dierbaarste beloften van God uit Mozes en de profeten de Christenen toe te eigenen en daaruit aanleiding te nemen tot een ernstige en roerende vermaning (vs. 14-Hoofdstuk 7: 1)

11. Onze mond is opgedaan tegen u, o Corinthiërs. Wat ik zo-even heb gezegd is met volle vrijmoedigheid en openheid voor u uitgesproken. Ons hart is uitgebreid, het is verruimd, zodat het u allen met volle en sterke liefde omvat.

De apostel staat, na hetgeen hij in vs. 3-10 geschreven heeft, stil, als verwonderde hij zichzelf over de rijke stroom van de Geest, die zich in de beschrijving van een ware dienaar van God heeft uitgestort. Nu roept hij uit: Onze mond is opgedaan tegen u, o Corinthiërs! Liever zweeg hij, dan dat hij van zichzelf en zijn ambtsbediening sprak, in zoverre deze inwendig werd volbracht; maar waar hij tot welzijn van zijn broeders moest spreken, daar overwon hij ook zijn tegenzin tegen eigen lof.

Met de geopende mond stemt het uitgebreide hart overeen; een hart, dat zich voor iemand heeft ontsloten, is zo een, dat bereid is, hen in zich op te nemen en in te sluiten. Met zo'n hart staat hij voor de Corinthiërs, wiens mond vrij geopend is; zij moeten zich door hem laten gezeggen, zich aan hem overgeven; zo is zijn eis: en hij kan dat eisen, als zij de getuigenis moeten erkennen, die hij te voren van zich heeft gegeven.

12. U bent niet nauw in ons, zoals u meent, integendeel, ons hart is ruim en omvat u allen met oprechte en volle liefde, maar u bent nauw in uw ingewanden, u bent nauw in verhouding tot mij. De oorzaak van de min gewenste betrekking moet niet bij mij, maar bij uzelf worden gezocht, wier hart door allerlei verdachtmakingen en lasteringen van de tegenstanders is afgeleid.

De Corinthiërs hadden zich van de apostel laten aftrekken en in plaats van dit nu te erkennen, meenden zij, dat het hart van de apostel tegenover hen eng zou zijn geworden en nu beklagden zij zich, dat zij in zijn binnenste een veel kleinere plaats innamen dan hun eigenlijk toekwam. Dit weerlegt de apostel in dit vers en verklaart, dat de schuld bij hen, niet bij hen te zoeken was. Als zij ruim van hart wilden worden, dan zou hij van zijn kant bij hen die ruime plaats vinden, die hij nu niet bij hen vond en die hem toch toekwam als geestelijke vader bij zijn kinderen.

13. Nu, om dezelfde vergelding te doen, opdat liefde met liefde wordt beantwoord (ik spreek als tot mijn kinderen (1 Kor. 4: 14 v. mijn kinderen in Christus, die het eerst door mij bemind zijn), zo wordt u ook uitgebreid (vs. 11). Moge uw hart, dat nu nog zo nauw en gesloten is,

zich ook voor mij ontsluiten, opdat mijn vermaningen, die ik u nu wil geven, daarin ingang mogen vinden.

Volgden de Corinthiërs de vaderlijke vermaning van hun apostel op, dan namen zij de vermaning, die nu volgt, als door hartelijke liefdezorg voor hun zielen ingegeven, met zachtmoeidigheid op, zonder het hart daarvoor te sluiten door de onhartelijke gedachte, dat Paulus geen berispingen uitdeelde en voor gevaren waarschuwde, die niet gevaarlijk waren.

Och, er zijn leraars genoeg, wier hart in liefde open en uitgebreid is, om hun toehoorders te omvangen; maar het hart van deze is grotendeels nauw en gesloten, zodat zij zich niet met het woord inlaten.

Het ruime volle hart van de Christen moet vaak de treurige ervaring maken, niet verstaan, niet opgenomen te worden.

14. a) Trek niet een ander juk aan met de ongelovigen met de heidenen, verenigt u niet met hen tot hetzelfde, omdat u van een geheel andere geest bent; b) want welk mededeel aan een en hetzelfde heeft de gerechtigheid, die de hoofdwet is in het rijk van God, met de ongerechtigheid, dat element van het leven van de heidenen (Rom. 6: 19)? en welke gemeenschap heeft het licht met de duisternis? (Efeze 5: 8 vv. Kol. 1: 12 vv.).

a) Deut. 7: 2. 1 Kor. 5: 9. b) 1 Sam. 5: 1, 2. 1 Kon. 8: 21. 1 Kor. 10: 21.

Deze vermaning neemt de algemene in vs. 1 met zeer bepaalde heen wijzing naar het apostolisch voorbeeld van geen aanstoot te geven (vs. 3) weer op.

Met een fijne uitdrukking, die in onze taal niet ten volle kan worden weergegeven, staat in de grondtekst: "wordt geen, die aan een vreemd juk trekken met de ongelovigen." De apostel waarschuwt hen, het daartoe niet te laten komen, zich in zo'n verbintenis, die hun niet betaamde, zich niet te begeven. Hij wil niet veronderstellen dat zij reeds in zo'n juk trekken, maar voorkomen dat zij daarin niet raken. De uitdrukking: een ander juk trekken, doelt op plaatsen uit het Oude Testament, als op Deut. 22: 10, waar het verboden is reine en onreine dieren bij elkaar te spannen. Dit verbod behandelt Paulus evenals dat in Deut. 25: 4 (vgl. 1 Kor. 9: 9), als een voorbeeld of type, dat zijn eigenlijke zin in de toepassing vindt, die hij daarvan maakt. Een ander juk, een vreemd juk voor de gelovigen is dat, waarin de ongelovigen trekken. Met die, aldus is de zin van het beeld, moet hij zich niet laten samenspannen, dat hij met hen gelijke dingen zou zoeken, in hun streven, hun beschouwingen, hun grondstellingen zich zou laten inwikkelen. De uitdrukking is opzettelijk algemeen gesteld; wij kunnen het niet beperken tot een verbod van gemengde huwelijken, of van deelname aan hun afgoderij, hoewel beide zonder twijfel mede moeten worden ingesloten, het gaat verder en omvat alle soort van verbintenissen, die de Christen het rein en zuiver bewaren van zijn standpunt, van zijn goddelijk beroep onmogelijk of ook maar zwaarder zouden kunnen maken. Dat niet elke soort van aanraking met ongelovigen is uitgesloten, bewijst 1 Kor. 5: 10, maar iets anders zijn de verhoudingen, die het uitwendig samenleven in dezelfde burgerlijke maatschappij noodzakelijk en onvermijdelijk maakt en iets anders het vrijwillig samengaan om een bepaald doel na te jagen, het onvoorzichtig aangaan van verbintenissen, die de gelovigen onwillekeurig tot deelname verleiden aan werken van de duisternis en aan goddeloosheid.

Het "met de ongelovigen" geeft volgens de grondtekst een gemeenschap te kennen waarin het ongelovige deel de boventoon voert, op de Christelijke denk- en handelwijze invloed uitoefent. Het juk, dat hier gedacht wordt, is een, dat door ongelovigen getrokken wordt en hun past, maar de Christen vreemd is, voor hem een ander is, dan hetgeen hem is opgelegd, zodat het hem niet geoorloofd is, met de ongelovigen dat te trekken.

Wie heeft gezelschappen lief, die hem de liefde van God kosten?

Christenen moeten zulke gezelschappen mijden, die niet onder het juk van Christus willen zijn; de ondervonden genade is het juk, waaronder zij moeten gaan (MATTHEUS. 11: 29 v. Uit Rom. 6: 15 v.

Een ander juk aan te trekken, is een spreekwijze, ontleend aan dieren, die het juk dragen. Het juk was geëvenredigd aan de verschillende soort van dieren; dieren, die een ander juk dragen, zijn daarom, bij de 70, dieren van verschillende soorten, Lev. 19: 19 De Christenen moesten geen ander juk aantrekken met de ongelovigen; het veronderstelt dat zij andere mensen waren dan de ongelovigen, in hun zedelijk bestaan van deze geheel onderscheiden. Zij moesten daarom het juk niet dragen, dat de ongelovigen op zich namen en voor hen in het geheel niet paste; dat is te zeggen: zij moesten met de ongelovigen niet gemeenzaam verkeren, hun zeden en levenswijs niet navolgen. Dit zou hun even kwalijk staan als dat een van die het juk droeg van een ander dier, daarvan in soort ten enemaal onderscheiden, als dat een ezel het juk van een os droeg, vergel. Deut. 22: 9 De ongelovigen zijn mensen, die het Christendom ongelovig verwerpen, bijzonder heidenen. Sommigen van de Corinthische Christenen schijnen de losbandige zeden en gewoonten, zelfs de afgodische plechtigheden van de heidenen te hebben nagevolgd; en in zover een ander juk, dat hun in het geheel niet paste, met de ongelovigen te hebben aangetrokken. Zo'n gedrag veroordeelt de apostel met het hoogste recht en brengt hun het onvoegzame daarvan uitvoerig onder het oog.

15. En welke samenstemming heeft Christus met Belial? De 13: 13 of welk deel heeft de gelovige met de ongelovige?

16. Of welke samenvoeging, welk verband, heeft de tempel van God met de afgoden? (1 Kor. 8: 10; 10: 19 vv.). a) Want u bent de tempel van de levende God (1 Kor. 3: 16), zoals God (Lev. 26: 11 v. Ezechiël. 43: 7) gezegd heeft: b) "Ik zal in hen wonen en Ik zal onder hen wandelen; en Ik zal hun God zijn en zij zullen Mij een volk zijn. "

a) 1 Kor. 6: 19. Efeze. 2: 21. Hebr. 3: 6. 1 Petrus 2: 5. b) Exod. 29: 45.

De apostel bevestigt zijn vermaning door vijf vragen waarin hij de Corinthiërs het onverenigbare van het Christelijke en heidense onder het oog brengt; de opeenhoping van vragen heeft iets nadrukkelijks en aandringends.

Van de vijf vragen behoren de tweede en derde, de vierde en vijfde nader bij elkaar; op de tegenstelling van de zedelijke gesteldheid, die bij deze en gene bestaat, in de eerste vraag genoemd (gerechtigheid en ongerechtigheid) volgt de tegenstelling zowel van beider aard, die licht en duisternis genoemd is, als ook van de beide hoofden, van de door God gezonden Middelaar (Christus) en de goddeloze verderver Hierop volgt weer de tegenstelling van datgene, waarin zich de verhouding tot God, die hier en daar gevonden wordt, uitdrukt, namelijk aan de ene kant in het gelovige en ongelovige van elk persoon, aan de andere kant in hetgeen de ene en de andere tot een godsdienstige gemeenschap verenigt; aan de ene kant de

tempel van God en aan de andere de afgoden. Wat de onnauwkeurigheid van de tegenstelling "tempel van God" en "afgoden" aangaat, deze is slechts een schijnbare en wordt daardoor opgeheven, dat de eigenlijke bedoeling is om uit te drukken, hoe het godsdienstige aan de ene en andere kant elkaar uitsluiten. Om de afgoden verenigen zich de ongelovigen een tempel van God vormen de gelovigen, zoals het uit Lev. 26 aangehaalde woord te kennen geeft.

De vijf gewetensvragen zijn zo gerangschikt, dat de beide eerste de afscheiding van de zaligheid van het verderf, de middelste de afscheiding van de Heiland van de verderver, de beide laatste de kloof tussen het heilige en het verderf of het oog hebben.

De vier eerste vragen zijn verbonden tot twee paren (vs. 14 en 15); de vijfde opklimmende tot de hoogste voorstelling van de Christelijke vrijheid, staat alleen (vs. 16) en daarmee verenigt zich nu tot een krachtig slot van de rede, de getuigenis en de belofte van God, die ze bevestigt (vs. 16-18).

Wat een liefelijke naam: "Mijn volk! " Wat een blijde openbaring: "hun God! " Wat een grote betekenis ligt in deze twee woorden: "Mijn volk! " Hier is een onderscheiding. De hele wereld behoort aan God; de hemel, ja de hemel der hemelen is van de Heere en Hij heerst over de kinderen van de mensen, maar van hen, die Hij uitverkoren, die Hij Zichzelf verworven heeft, zegt Hij, wat Hij niet van anderen zegt: "Mijn volk. " In dit woord ligt de gedachte van eigendom. Op een bijzondere wijze is "het volk van de Heere Zijn deel en is Jakob het snoer van Zijn erfenis. " Al de natiën van de aarde zijn Zijn volk, Zijn uitverkorenen, meer Zijn bijzonder eigendom; want Hij heeft meer voor hen dan voor anderen gedaan; Hij heeft hen met Zijn bloed gekocht; Hij bracht hen dicht in Zijn nabijheid; Hij heeft Zijn ruim hart op hen gezet; Hij heeft hen liefgehad met een eeuwige liefde een liefde, die vele wateren niet kunnen uitblussen en die de tijdsomwentelingen nooit in het allergeeringste zullen kunnen doen verminderen. Geliefde vrienden, kunt u uzelf door het geloof ander hun getal redenen? Kunt u ten hemel opzien en zeggen: "Mijn Heer en mijn God, de mijne, door die liefelijke betrekking, die mij recht geeft, U Vader te noemen, de mijne, door de heilige gemeenschap, waarin het mijn vreugde is, met U te verkeren, wanneer het U behaagt, Uzelf aan mij te openbaren, zoals U niet aan de wereld doet! " Kunt u het Boek der openbaring lezen en daarin de verzekering van uw zaligheid vinden? Ziet u uw naam met dierbaar bloed geschreven? Kunt u door een ootmoedig geloof de kleren van de Heere Jezus aangrijpen en zeggen: "Mijn Christus! " Als u dat kunt, dan zegt God van u en van anderen, zoals u zegt: "Mijn volk; " want als God uw God is en Christus uw Christus, dan heeft de Heere een bijzondere, onderscheidende genade voor u; u bent het voorwerp van Zijn keuze, begenadigd in de Geliefde.

17. Daarom a) "ga uit het midden van hen en scheidt u af", zegt de Heere, in Jes. 52: 11, "en raak niet aan hetgeen onrein is en Ik zal jullie aannemen. "

a) Openbaring 18: 4.

De Christen, al is hij in de wereld, behoort niet van de wereld te zijn. Hij moet zich van haar onderscheiden in het grote doel van zijn leven. Voor hem moet het "leven Christus zijn. " Hetzij hij eet, hetzij hij drinkt, hetzij hij iets anders doet, hij behoort het ter ere van God te doen. U mag schatten vergaderen, maar vergader ze in de hemel, waar ze noch mot noch roest verderft en waar de dieven niet doorgraven noch stelen. U mag pogen rijk te worden, maar dat het uw begeerte zij om rijk te worden in geloof en goede werken! U mag vrolijk zijn; maar wanneer u goedsmoeds bent, verheerlijk de Heere met psalmen en lofgezangen in uw hart. U

behoort evenzeer in uw geest als in uw doel van de wereld te verschillen. Wanneer u in ootmoed God verbeidt, u steeds van Zijn nabijheid bewust bent, u verkwikt in Zijn gemeenschap en steeds Zijn wil tracht te kennen, zult u daardoor bewijzen, dat u van Gods geslacht bent. En u moet in uw daden u van de wereld onderscheiden. Wanneer een zaak recht is, al verliest u daardoor, moet u ze doen; is zij verkeerd, al zou u daardoor winnen, zo behoort u de zonde terwille van uw Meester te verachten. U mag geen gemeenschap hebben met de onvruchtbare werken van de duisternis, maar moet die veeleer bestraffen. Wandel waardig uw heilige roeping en verkiezing, Christen! Bedenk dat u een kind bent van de Koning der koningen. Daarom, bewaar uzelf onbesmet van de wereld. Bezoedel de vingers niet, die weldra de hemelse snaren zullen raken; laten de ogen geen vensters van de begeerlijkheid worden, die eerlang bestemd zijn, de Koning in Zijn schoonheid te aanschouwen; laten deze voeten in geen modderige plaatsen ontreinigd worden, die weldra de gouden straten zullen betreden; laten de harten zich niet met hoogmoed en bitterheid vervullen, die eerlang met de hemel vervuld worden en van eindeloze vreugde overvloeien zullen.

18. a) "En Ik zal u tot een Vader zijn en u zult Mij tot zonen en dochters zijn", zegt de Heere, de Almachtige, de Heere Zebaoth (2 Sam. 7: 8 en 14).

a) Jer. 31: 1.

Aan de toezegging in vs. 16, die de Heere aan Israël heeft gegeven, dat Hij in het midden van hen wil wonen en het als zijn God tot Zijn volk wil hebben, sluit Paulus in vs. 17 en 18 met zeer vrij gebruik van de Oud-Testamentische woorden zijn vermaning aan. Die vermaning moet de Corinthiërs een vermaning zijn van diezelfde Heere en van Zijn heilige Schrift, om zich af te sonderen van hen, die Zijn volk niet zijn en van hun onreine aard zich vrij te houden. "Onder die voorwaarde wil hij als Vader hen voor Zijn zonen en dochters erkennen. Zij nu willen diegenen zijn, aan wie die belofte van de Schrift tot vervulling is gekomen; maar dan moeten zij ook de vermaning nakomen, die op hen betrekking heeft. Alleen op die wijze zijn zij het kinschap van God deelachtig, dat aan de leden van Gods volk is toegezegd. De eindzin, die niet woordelijk aldus in de Schrift en na het aan Jes. 52: 11 ontleende wordt gevonden: "Ik zal jullie aannemen en Ik zal u tot een Vader zijn en u zult Mij tot zonen en dochters zijn" is zeker zo gesteld, om de lezers te herinneren wat een vergoeding zij vinden voor het verlies, dat hun de afzondering van de gemeenschap van de heidenen aanbrengt, als zij daardoor van ouders en broeders en zusters en bloedverwanten worden gescheiden.

Paulus verenigt vele spreken en maakt daaruit één tekst, die de gehele Schrift geeft en die de bedoeling is van de gehele Schrift.

Hoe gebrekkig het er ook bij ons uitziet, zo moeten wij toch het door het geloof in de naam van de Heere Jezus en door de ontvangen Geest van onze Gods bewerkte onderscheid en onze voorrang boven de wereld, die in het boze ligt, niet gering schatten.

Wij zijn "in de wereld" verbannen van het aangezicht van God; die van haar uitgaat, wordt door de Vader aangenomen.

Bewonderen wij Gods neerbuigende belofte, om te wonen in en te wandelen in het midden van hen, die Hij Zelf door Jezus Christus met Zichzelf heeft verzoend. Scheiden wij ons af van de werkers van de ongerechtigheid: onthouden wij ons van hun ijdele en zondige vermaken en bedoelingen, van alle gelijkvormigheid met deze tegenwoordige boze wereld.

Laat ons niets aanraken of toegeven, dat een licht achten van de zonde zou zijn. Denken wij er aan, dat de wereld, hoewel Christelijk genoemd, nog in boosheid ligt en vol is van onreine zaken, waarvan wij een afschrik moeten hebben. Vertrouwen wij, dat de Heere allen wil aannemen, die in deze verordende weg tot Hem komen en dat Hij ze wil aannemen voor Zijn kinderen. Als het een begeerlijk voorrecht is om zoon of dochter te zijn van een aards vorst, wie kan de waardigheid en het geluk noemen van een zoon of dochter te zijn van de Heere, de Almachtige?

HOOFDSTUK 7

AANMANING TOT HEILIGMAKING

1. Omdat wij dan deze belofte hebben, zoals die in de Spreuken 6: 16-18 aangevoerd vervat zijn, geliefden, laat ons onszelf reinigen van alle besmetting van het vlees, die plaats heeft als zintuigen en leden aan de dienst van de onreinheid worden overgegeven (Rom. 6: 19) en van de geest, "waardoor de mens inwendig zichzelf voor God bevlekt en verderft, al blijkt het ook niet uitwendig voor de wereld" Strijden wij tegen alle kwaad, voleindigend de heiligmaking in de vrees van God. Hij is de Alwetende en Alomtegenwoordige, wiens gemeenschap ten voorwaarde heeft, dat wij ernstig streven naar volkomen heiligheid (Hebr. 12: 14).

Mede aangegrepen door de allerhoogste liefde, die in de aangehaalde belofte is uitgesproken, spreekt Paulus naar het hart van zijn broeders en zusters, de zonen en dochters van de almachtige Heer. Hij noemt ze "geliefden" en verandert zijn vaderlijke vermaning (Hoofdstuk 6: 14, vv.) in de aanmaning, die hij ook tot zichzelf richt: "laat ons. " Wij hebben, schrijft hij, zulke beloften; wij hebben ze als vervuld door het geloof, als nog te vervullen in hoop. Wij zijn aangenomen door God tot Zijn volk, een volk van zonen en dochters en wij zijn geheiligd tot een tempel van de levende God, waarin God woont en wandelt. Toch is het nog niet geopenbaard wat wij zijn zullen, als op het laatste uitgaan uit dit stof, namelijk uit het graf, het ingaan in het eeuwige vaderhuis in de hemel zal volgen. Opdat wij dan mogen worden bevonden onder de aangenomenen en geheiligden, laat ons dan enz.

De aanmaning om onszelf te reinigen is niet in tegenspraak met de waarheid van het woord in 1 Kor. 6: 11, maar de reeds ontvangen genade verplicht ons, om wat God aan ons gedaan en geschonken heeft, nu ook in trouwe gehoorzaamheid ten nutte te maken en daartoe de door God ons medegedeelde kracht en genade ons te laten dienen. Van besmetting van het vlees en van de geest spreekt de apostel, terwijl onder de eerste wel de zonde van lichamelijke onreinheid, onmatigheid, ontucht en wat er bij behoort, onder zulke zonden, die naar haar aard meer van de geest zijn, als trotsheid, eergierigheid, nijd, heerszucht enz. moeten worden verstaan. Zonden van het vlees en van de geest sluiten elkaar niet wederkerig uit, maar kruisen elkaar gedurig en gaan met elkaar gepaard. Des te noodzakelijker is het tegen beide ernstig te strijden. Voor de Corinthiërs was aan de ene kant de overhelling tot geslachts-zonden en de neiging tot deelname aan afgodische onreinheid, aan de andere de hooggaande ijdelheid en de duisternis van een ingebeelde hoogte van kennis gevaarlijk en een zaak, waartegen noodzakelijk moet worden gewaakt en gestreden.

Wat de heiligmaking aangaat, waartoe de apostel naast het reinigen door dagelijkse boete en vernieuwing oproept, deze is begonnen door het verlaten van het oude leven, door het naderen tot God, door de overgave aan Zijn dienst; maar deze moet worden voortgezet en volmaakt. Vrees van God is hierbij onze vastheid en onze bewaring; er moet worden gewaakt, dat wij die niet verliezen (2 Petrus 3: 17).

Op de smalle weg niet voortgaan, is achterwaarts gaan; want het minste goed is hij, die niet beter wil zijn en als iemand begint niet beter te willen zijn, dan houdt hij op goed te zijn. (ST. BERNHARD).

"Heilig", "Heiligen", ook deze Schrifttermen ontsluiten ons hun krachtige inhoud niet, tenzij we het licht van de openbaring daarop vallen laten. Immers, of u al zegt: heilig is wat door geen zou werd besmet, dan heeft u goed gezegd wat heilig niet is, maar nog niet, wat het wel

is. Dan zou u om de betekenis van het "Heilige" te verstaan, eerst het wezen van de zonde moeten beschrijven. En werd dan van de zonde weer gezegd, dat ze een gemis van heiligheid is, dan zouden we ons in een cirkel voortbewegen en ons met klanken tevreden stellen, zonder dat de zin van wat heilig is werd verstaan. Slaan we daarentegen de Schrift op, dan zullen we vinden, dat heiligheid, verre van slechts een ontkenning te wezen, integendeel het zeer hoge begrip van de "zuiverheid, onvervalstheid en volkomenheid van het wezen" uitdrukt. Ook in ons dagelijks leven geldt het onvermengde voor ons als het hoogste, edelste en volkomenste. "Onvermengd goud" is het gulden metaal van zuiver gehalte en daarom in waarde het hoogst. Alleen Hij, wiens bloed van vreemd bloed onvermengd en vrij bleef, is uit Oud-Hollands echte stam. Het onvermengde ras van het strijddros van de Arabische vlakten heeft in elks oog de hoogste keur. En waar, om op het gewijde over te treden, de Schrift ons in een beeld de volkomen zaligheid van de hemel afspiegelt, spreekt ze van de beker ongemengde wijn, "dien de Heere Zebaoth alle volken zal bereiden op Zijn heilige berg. " Dat onvermengde nu, dat zuivere en van alle bijvoeging ontdane, die innerlijke volkomenheid en geheelheid van het wezens drukt de Schrift uit door het woord "Heilig"; en "heiligen" is haar het eerst vermengde van die bijvoeging: bevrijden. "Heilig! Heilig! Heilig! is de Heere van de Heerscharen", zingen de Serafs dies voor de Troon, om de Eeuwige Ongeziene te volprijzen als Hem, die de "Volkomenheid" in Zichzelf is. En evenzo, van "Heiligen" wordt schier op elke bladzijde van de Schrift gesproken, als van een geestelijke daad, waardoor de onreine vermenging van het goddelijke en menselijke wordt opgelost. Er is in de Schrift sprake van heiligen als een daad van God en van heiligen als een daad van de mensen. "De God van de vrede zelf heiligt u geheel en al" (1 Thessalonicenzen. 5: 23). Hier is het heiligen een daad van God. "Heiligt God de Heere in uw harten" (1 Petrus 3: 15), wordt blijkbaar geëist als een daad van de mensen. Er wordt in de Schrift onderscheiden tussen heiligen in theocratische en heiligen in zedelijke zin. "Heilig Mij, alle eerstgeborenen (Ex. 13: 2), dus theocratisch. En weer: "Bent heilig, want Ik ben heilig", wat, als tot het theocratisch-heilig volk gezegd, slechts in zedelijke zin kan worden opgevat. Men leest in de Schrift van heiligen, als zuiver uitwendige ceremonie en evenzo wordt het als ontzettende daad van het oordeel voorgesteld. "Zalf de tabernakel en heilig hem" (Lev. 3: 10), waar aan niets dan een ceremonie kan gedacht worden. Daarentegen "toen heiligden zij Kedes in Galilea" (Joz. 20: 7), waarvan de Schrift zelf getuigt, dat het als verwoesting en uitroeiing van deze stad van Kanaänieten is te verstaan. Enerzijds eindelijk meldt de Schrift van de heiliging in Christus als een daad, die geheel volbracht is, maar ook anderzijds van een heiliging in Zijn gemeenschap, die nog steeds wordend, eerst in de voleinding van de dingen haar voltooiing zal tegengaan. "waarin wil wij geheiligd zijn" (Hebr. 10: 10). Hier is de heiliging volbracht. En omgekeerd: "Die heilig is, dat hij nog geheiligd wordt", dus een ontwikkelingsproces, dat zijn voleinding nog beidt. Welnu, deze zo verschillende en schijnbaar strijdende uitspraken van de Schrift moeten onder één gezichtspunt worden samengevat. De schijnbaar hoogst eenvoudige opmerking, dat men goed en kwaad scheiden kan, zowel door het goede van het kwade, als door het kwade van het goede weg te nemen, moet ons de weg naar dat alles omvattend gezichtspunt openen, waar beide zo uiteenlopende betekenissen slechts stralen blijken van éénzelfde rond. Die daad van God nu, waardoor Hij de onware vermenging van het goddelijke met het zondige tegenhoudt en integendeel ons leven in de natuur van het goddelijke omzet, noemt de Schrift "Heiligen". Vormt nu de vleeswording van het Woord in deze openbaring van God het middelpunt, dan ligt het in de aard van de zaak, dat deze daad van "heiliging" een verschillend karakter moet dragen, naar gelang we ons in de toestand vóór Zijn verschijnen verplaatsen, of reeds juichen in de Zoon die kwam. Vóór de volle doorbreking van de openbaring in Christus naderde het leven van God tot de mens, als was het van buiten af, in zijn volksstaat, in zijn volksleven, in zijn wetten, in zijn eredienst en offerande, bovenal in zijn heiligste plaats, waar meer dan ergens de tegenwoordigheid van de Heere geopenbaard werd. Die daad van "heiliging" nu als

vrijwaring tegen vermenging, gaat door, ook waar de Christen verschijnt. In Hem bereikt de openbaring van God haar hoogste toppunt, wordt ze volkomen. Was toch de openbaring een komen van God tot de zondaar, dan kon dat komen, dat naderen van God natuurlijk eerst daar volkomen zijn, waar Hij zelf tot de mens, ja in de mensheid inging en de profetie vervuld werd: Zie, hier is uw God! Het Woord werd vlees. In de gelijkheid van het zondige vlees verscheen de eeuwige Zoon van de Vader. Uitgenomen de zonde werd Hij de broeders in alles gelijk. Onze zonde, onze vloek droeg Hij, ja, Hij werd zonde gemaakt omwille van ons. Ook in de verschijning van de Christus moeten we dus de daad van heiliging terugvinden. Zijn hogere natuur, die zich met onze ingezonken natuur verenigt, mag hiermee niet vermengd worden en het dubbele moet dan ook hier plaats grijpen, dat ten eerste het hogere in de Christus van het ingezonkene wordt afgescheiden en dat ten tweede de ons menselijke in Zijn hogere natuur wordt omgezet. Welnu, wat is het kruis en de opstanding van de Heere anders, dan de volkomen doorvoering van deze daad van de "heiliging". "Ik heilig Mijzelf voor hen", sprak de man van smarten immers aan de ingang van Zijn lijdensweg, doelend op Zijn kruis; en wat toont ons dan dat kruis anders dan de volkomen afscheiding door de schrikkelijkmste dood, die ooit gestorven werd, van het goddelijke in Christus uit de verdorvenheid van deze aarde? En weer, wat toont de opstanding van Christus anders, dan dat Hij in die afscheiding door de dood ons niet prijs geeft, maar uit de diepten van de dood onze natuur weer opbrengt, nu van alle inzinking bevrijd en geheel doordrongen van Zijn goddelijke heerlijkheid. Eindelijk, ook nadat onze Koning ten hemel voer, is de daad van heiliging in geheel dezelfde dubbele zin doorgegaan. Doorgegaan in die zin, dat de Heer een stuk uit het geheel neemt en dit afzonderlijk stelt en afscheidt, om het te merken met het teken van Zijn heilige naam. Zo heiligt Hij een deel van de mensheid, dat Hij als Zijn gemeente van het overige afscheidt door de doop. En evenzo heiligt Hij de enkele in Zijn gemeente, door hem te roepen tot belijdenis van Zijn naam. In de zichtbare gemeente, met haar doop en belijdenis, wordt dus de lijn van Israël's "heiliging" in de zin van afscheiding volkomen doorgetrokken. Maar ook de andere lijn wordt niet afgebroken. We bedoelen de omzetting van het in zonde geborene in het goddelijke. Want wat is de wederbaring ten leven, wat de heiligmaking anders, dan dat God ons van onszelf afscheidt, inlijft in de Zoon van Zijn liefde en ons leven omzet in het leven, dat van Christus is. Dat Paulus Corinthiërs zich geen wonderheiligen als lezers voorstelde, toont het verloop van zijn brief onmiskenbaar. De belijders van Jezus' naam in Corinthiërs waren wat de gelovigen in de Heer door alle eeuwen zijn geweest, mensen van ons vlees en bloed, in wie de boze lusten van het vlees, met haar jammerlijke nasleep, wel niet meer regeerden, maar toch nog bestonden. De Christenen te Corinthiërs hadden hun zedelijke geloofsstrijd, zoals wij de onze kennen. Het "wij struikelen dagelijks in velen" zou op hun lippen allermint ongepast zijn geweest. Van een volkomen staat van de heiligheid, in de zin, waarin Amerikaanse en Schotse Christenen dit woord opvatten, is geen spoor in de tekening van hun gemeentelven te ontdekken. En toch, niettegenstaande die veelzijdige gebrekkigheid, ja, ten spijt van die droevige uitbottingen van de zonde in het jeugdige gemeentelven, schroomt de apostel niet om de hele gemeente als erfdeel van de Heere toe te spreken en hun toe te roepen: "U bent geheiligd. " Aan het slot van de Openbaring daarentegen roept Jezus zelf de Zijnen toe: dat die onder hen heilig is, nog geheiligd moet worden. Als Paulus aan de gemeente te Efeze schrijft, dat de Zoon van God Zich een gemeente gekocht heeft met Zijn bloed, "opdat Hij haar heiligen zou", of de Thessalonicenzen toebidt, dat "de God van de vrede hen heiligen mag", of eindelijk in 2 Kor. 7: 1 schrijft: "vleindigende de heiligmaking in de vrees van God", dan wordt hier "heiligen" blijkbaar telkens in een zin gebruikt, die op nog onvoldoende heiliging doelt. Allerwegen in de Schrift vinden we daarom de dubbele grondgedachte terug, die de Heere zelf als de raadselachtige, maar onmisbare tegenstelling in het kleed van Zijn koninkrijk invlocht: de reiniging volstrekt en nochtans te voltooiën. Afdoende hiervoor is wat Jezus bij Zijn rede van

de wijnstok sprak. In de vertrouwden kring van Zijn ingewijde jongeren, de innigste tederheid van de levensband, die hen samenbond, in beeldspraak weergevend, stelt Hij door het oog van de jongeren het oude en gewijde, het zo doorzichtige als keurige beeld van de wijnstok en de ranken en stelt nu vlak naast één, zonder de minste overgang, de schijnbaar tegenstrijdige en zo men wanen zou elkaar uitsluitende verklaringen: 1. "Al wie vrucht draagt, die reinigt Hij, opdat ze meer vrucht draagt en 2. jullie zijn nu rein, om het woord, dat Ik tot u gesproken heb. " "Gereinigd" dus en desniettemin "nog te reinigen", gezegd van dezelfde jongeren. Die dubbele lijn loopt door geheel Jezus' levensopenbaring in verband met de Zijnen. Het is altijd een eeuwige volkomenheid, die reeds in het heden door het geloof begrepen wordt en toch evenzeer een nog steeds komen van een toekomst, die men beidt. Wil men nog een soortgelijke uitspraak, men denke aan Joh. 13 Ook daar enerzijds de volstreckte verklaring: "Jullie zijn rein" en toch onverzoend daarnaast de schijnbaar geheel strijdige uitroep: "Als Ik u niet was, heeft u geen deel aan Mij. " De Gemeente is geheiligd. Dat wil zeggen, niet alleen de bekeerden in haar midden, - een misvatting, die ten ernstigste moet bestreden worden - maar de Gemeente in haar wording. Niet alle uitverkorenen in de Gemeente zijn reeds ontdekt. Er zijn er, wier vreugdevolle toebrengring nu nog slechts door de Heer wordt voorbereid en pas in volgende jaren een geloofsfeit voor het eigen hart zal zijn. Er kunnen er, naar het eenparig getuigenis van onze Vaderen, onder de leden van de Gemeente zijn, wier geloofsopenbaring steeds voor de Gemeente verborgen blijft en die eerst in het uur van de dood die lichtstraal van de Geest opvangen, die leven uitstort in de dood. Meer nog: er kunnen ongelovigen in de Gemeente zijn, die zelf nooit ten leven komen, maar nochtans in hun lendenen een gelovig zaad dragen, dat de Heere zal worden toegerekend. Kortom, de heilige lijnen, waarlangs de kracht van het genadeverbond zich voortbeweegt, zijn niet in kaart te brengen, kunnen door geen menselijk perk worden aangewezen, blijven steeds een geheimenis van het geestelijke leven en toch alleen door die lijnen wordt de grens van de Gemeente bepaald, die geheiligd is in de Zoon van God. Van die "heiliging" op de verborgen achtergrond van het geestelijke leven, moet haar uitwendige heiliging scherp onderscheiden worden. De Gemeente blijft niet in het verborgen schuilen, maar treedt ook in de wereld op. Hier echter kan haar voltooide heiliging slechts een flauwe afschaduwing vertonen van die andere heiliging, die voltooid is in de diepten van de geest. Zoals men weet, is de Doop van die zichtbare heiliging het teken en daarom belijdt de Gemeente bij dit Sacrament van de Barmhartige Liefde, "dat haar kinderen in Christus geheiligd zijn. " De voorafschaduwing, de voorbeduiding van die Doop zocht de Kerk alle eeuwen door in de Zondvloed en de doorgang door de Rode Zee en zeer ten onrechte heeft een ongeestelijke oppervlakkigheid zich in latere dagen aan de diepe opvatting van het Doopformulier geërgerd, waar het ons met nadruk naar de Godsdaden van de heiliging verwijst. Door het water van de Zondvloed werd het tweede mensdom geheiligd, d. i. werd Noach, als stamvader van de mensheid, na de Zondvloed afgescheiden van het destijds levend ongelovig geslacht. Noach met de zijnen was destijds het goede, zijn tijdgenoten waren het kwade element en God de Heere scheidt door Zijn ontzaglijk gericht dus hier het goede van het kwade af. Evenzo bij de Rode Zee. Egypte's volk, in zijn hovaardige Farao vertegenwoordigd, heeft het tegen God Almachtig op het uiterste gezet. Feller, bewuster woede van zondige onmacht tegen de hoogheid van de Heere dan Farao's worsteling met Mozes ons toont, is op aarde niet gezien. Temidden van dat volk nu leeft Israël. Als volk stug en hardnekkig en allerm minst gelovig te noemen, is het toch het volk van de Heere, niet om wat het zelf is, maar om de Messias-zegen, die het in zijn lendenen draagt. Eerst zijn beiden, het volk dat God vijandig is en het volk, dat God Zich heeft uitverkoren, dus met elkaar vermengd. Maar de Heere doet de vermenging ophouden. Hij is het, die Zijn Israël heiligen wil en die daartoe het goede (d. i. hier Zijn Israël) afscheidt en afzondert van de verstokte Farao en zijn godvergeten geslacht. Tussen die beiden, de zondvloed en Israël's uitleiding, lag Abraham's roeping, waarnaar ons Doopformulier even

opzettelijk verwijst, als het stichtingsuur van het genadeverbond. Ook nu nog is Abraham ons aller vader, voor zo velen we geloven, zoals hij de vader van Israël was in de dagen van Israël's bloei en glorie. En ook zijn roeping is immers niets dan een "heilige" in geheel dezelfde betekenis, "door een afzonderen en afscheiden van het goede", dat voor Gods aangezicht was, van het kwade, waarin het lag vermengd. Zo ook bij de Gemeente. Ze wordt afgescheiden en afgezonderd van de wereld, de Heere tot een erfdeel. Die afscheiding wegnemen, is feitelijk, voor zoveel van mensen afhangt, haar heiliging vernietigen, mits men slechts in het oog houdt, dat die afscheiding niet als een verbreken van de samenleving in eenzelfde wereld, maar als afscheiding in de diepten van het geestelijke leven is bedoeld. Wat is het goede, dat de Heere in Noach, Abraham en Israël afscheidt? Toch wel niet Noach zelf, of Abraham, of Israël? Alleen terwille van hun geloof werden ze afgescheiden. Wat wil dit zeggen? Hun geloof was de wegwerping van zichzelf, om enig en alleen te leven uit de Messiasbelofte, die hun God hen geschonken had. Hieruit volgt dus, dat het goede, dat werd afgezonderd, wel in schijn de gelovige mensheid, maar feitelijk niets minder dan de Christus zelf was. De Christus is het enige goede in deze zondige wereld en alles gaat ten verderve of ten leven, is slecht of goed, naar gelang het aan die Christus kleeft, of van Hem afgaat, met Hem verbonden is, of van Hem zich verwijdt. Dit nu geldt ook van de Gemeente. Niet om haar zelf wordt de Gemeente als het beter deel van de wereld afgescheiden, maar om de Christus, om Hem uitsluitend, om Hem alleen. Hij is in de wereld ingegaan. Zelfs nu nog in ons vlees verhoogd aan de rechterhand van de Vader, behoort Hij de mensheid toe, leeft Hij haar leven, is Hij met haar in onafgebroken gemeenschap, leeft en woont Hij in haar midden. In de diepste zin is dus alleen de Christus geheiligd, maar, omdat Hij in die mensheid, niet afgescheiden van haar en of zichzelf leven blijft, maar zich uit haar een lichaam vormt, er uit de kinderen van de mensen met Zich vereenzelvigd, in Zich opneemt en in Zijn leven delen doet, - zo is weer in en met en door Hem dat deel van de mensheid geheiligd, (d. i. van het zondig wereldleven afgescheiden), dat met Hem tot eenzelfde plant samengroeit. Werden nu deze enkelen, elk op zichzelf, zonder wederkerig of onderling verband, in Zijn leven opgenomen, dan zouden natuurlijk uitsluitend diegenen geheiligd zijn, die Hij reeds wederbaarde ten leven. Nu dit echter naar Gods raad anders is. Nu de Hem toegebrachte, zij het ook met oversprings van soms twee en drie geslachten, met elkaar in familiebanden van het bloed staan; nu het Zijn wil is, dat de kracht, die Hij in de één werkt, middel tot toebrenging voor de andere zal zijn; nu er dus van enkele, los op zichzelf staande gelovigen geen sprake is, maar de gelovigen aller eeuwen steeds door afkomst, weerszijdse inwerking en gemeenschap met elkaar in onderling verband bleken gesteld te zijn en dus het geheel, waarin Zijn kracht en Geest werkt, wel waarlijk een lichaam, een organisme, een samenhangende levensgemeenschap is, - nu moet als met Christus in verband staande, met Hem afgezonderd en dus geheiligd, dat gehele levensterrein beschouwd worden, waarop Zijn verrijzeniskracht en levensbeheersing zich openbaart. Bij "heiligen" in eerstbedoelde zin, als daad van de afzondering, die de zondaar op de heilige erfenis overbrengt en bij ervaring uit de apostolische belijdenis spreekt: "Wij weten, dat wij uit de dood overgegaan zijn in het leven", is elk verschil over de oorzaak van deze werking dus volstrekt ondenkbaar. De genade kan in al haar gangen, die aan de bewuste bekering voorafgegaan, in geen enkel opzicht op de te bekeren zondaar steunen, tenzij ze zelf ophoudt "genade" te zijn en de mens wel met de naam van zondaar betiteld wordt, maar zonder in de peilloos diepe zin van dit woord werkelijk zondaar te zijn. Op elk ander standpunt kan de bewegende kracht ter redding, ter afzondering en dus ter heiliging, alleen en uitsluitend uitgaan van God. Geheel anders daarentegen wordt de vraag, als men niet met de nog te bekeren zondaar, maar met de bekeerde Christen rekent en dus "heiligen" bedoelt in de tweede zin, als voortgezette daad, waardoor het zondige van de Christen wordt afgescheiden. Niet hij van de wereld, maar de wereld van hem. Wordt hij door de "heiliging" in eerstvermelde betekenis afgescheiden van de wereld en overgebracht

op het terrein van Gods Koninkrijk, toch is hiermee de zonde hem nog niet uitgeschud, de besmetting van het vlees en van de geest nog niet van hem genomen en moet daarom op deze eerste daad van God een tweede "heiligen" volgen, dat rusteloos al zijn levensdagen voortgaat, om pas in de dood voleind te worden en niet zijn afscheiding van de zonde, maar de afscheiding van de zonde van zijn persoonlijkheid bedoelt. In die geest zegt de apostel: "Laat ons de heiligmaking in de vrees van God voleinden, door onszelf van alle besmetting van de geest te reinigen. " Scherp wordt hierbij in het oog gehouden, dat dit tweede "heiligen" wel kenteken, maar nooit grond van de zaligheid is. De man, die gisteren door de Vader van alle barmhartigheid "geheiligd", reeds heden uit dit leven wordt afgeroepen en bij wie van het tweede "heiligen" dus geen sprake zijn kon, is van zijn toeleiding en van zijn erfenis met even volstreckte zekerheid bewust, als die andere, wie na het uur van zijn wonderbare roeping nog de helft van een eeuw in strijd en worsteling werd toebedacht. Niet dus voor de zaligheid, maar alleen voor de echtheid en waarachtigheid van de toebrenging is deze tweede "heiliging" beslissend. Gevolg en uitvloeisel van het eerste "heiligen", moet ze dit op de voet volgen, voor het bewustzijn waarborgen en in zijn scheidende en gistende kracht tot prijs van de driemaal Heilige openbaren. Juist echter omdat het voorwerp van deze tweede heiliging niet de onbekeerde zondaar, maar de reeds geroepene tot het kindschap van God is, mag de mens hierbij niet meer als tegen de Heere overstaande, maar moet hij als met Hem verenigd gedacht worden; vervalt dus de volstreckte scheiding tussen Gods werk en zijn eigen levensbeweging en kan de apostel van Christus daarom de gemeente van de gelovigen in van deze voege toespreken, niet: bid dat u geheiligd worden mag, maar: "laat ons onszelf reinigen, voleindigende de heiligmaking in de vrees van God. " Slechts tegen één misverstand zij men hierbij op zijn hoede. Al is het onbetwistbaar, dat de bekering een voldongen feit is na het uur van de wedergeboorte, toch is de bekeerde zelf zich dit niet voortdurend bewust. Ook al belijdt hij, "dat daarom de Zoon van God verlaten werd van de Vader, opdat wij nimmermeer zouden verlaten worden", toch kan hij dit besef van verlatenheid niet altijd van zich weren en is het overwinnen van dit zelfverterend besef voor zijn bewustzijn als een nieuwe bekering. Ook al staat het vast, dat de hand, die hem greep, hem geen ogenblik loslaat, toch kan zijn ziel door een droeve somberheid, door een bang onzeker overgoten worden, waarin het hem is alsof hij werkelijk in de dood teruggezonken was. Deze afwisseling, deze gestadige slingering in zijn bewustzijn brengt noodwendig ook de horizon van zijn bekering in gestadige trilling en het dunkt hem, alsof een van God afgaan en tot God wederkomen de eindeloze schommeling van zijn leven was. Hieraan ontleent de vermaning haar betrekkelijk recht, dat de bekering nooit voldongen is, maar steeds vernieuwd moet worden, mits men nooit vergeet dat dit uitsluitend voor ons bewustzijn en nooit in de diepten van het leven bij onze God geldt. Nu gebeurt het niet zelden dat men, deze verschillende feiten van het Christelijke leven verwarrend, als deel van de heiligmaking beschouwt, wat in van de waarheid niets anders is dan het weeropleven van het bekeringsbesef voor ons bewustzijn. Hiertegen echter moet gewaakt! Immers, de strijd, waarin we het gevoel van verlatenheid te boven komen, behoort uitsluitend tot het gebied van de eerste heiliging en is een daad van God, in tegenstelling met de beweging van ons zondig hart. Na het doorleven van zo'n sombere uur zegt ons hart ons onveranderlijk, dat het een zich opnieuw neerbuigen tot ons was van de ontferming van onze God. Begaat men nu de fout van deze hoog-ernstige zielservaring met het werk van de heiligmaking te verwarren, dan ontstaat onwillekeurig de onware indruk, alsof we ook bij de heiligmaking ons de zondaar denken moesten als vijandig staande tegenover God. Wacht men zich daarentegen voor die misvatting, omschrijft en beperkt men de heiligmaking nauwkeurig tot haar eigen gebied, zondert men van haar af, wat niet tot haar behoort en erkent men, naar de leuze van onze vaders, dat ze een gave is, die uitsluitend de bondgenoten toekomt, d. w. z. dat van heiligmaking uitsluitend bij de bekeerde, voor zover hij zich van zijn toebrenging bewust is, sprake kan zijn, dan springt de ongerijmdheid van deze tegenstelling te helder in

het oog, om ontkend of voorbijgezien te kunnen worden. Wie met Paulus uit de diepste en innigste ervaring van de ziel getuigen kan: "niet meer ik leef, maar Christus leeft in mij", wie één plant met de Heere geworden is, als rank op de wijnstok werd ingelijfd en een levend lidmaat in het mystieke lichaam van de Heere werd, kan in deze hoedanigheid niet meer in tegenstelling met de Heilige gedacht "orden, tenzij men de mogelijkheid van een tegenstelling aanneemt tussen de Vader en de Zoon. Hebben we ons dus aan deze regel te houden, dat er, voor zover wij niet in het mystieke lichaam van Christus staan, geen sprake is van heiligmaking en evenzo, dat bij vereniging met de Christus alle tegenstelling met de Eeuwige wegvalt, dan volgt hieruit, dat de vraag: Wie werkt de heiligmaking? God of de mens? Reeds als vraag moet verworpen worden en naar luid de Schrift nooit uitsluitend noch in de éne noch in de andere zin mag worden beantwoord. Men heeft niet zelden gesproken van een "godmenselijk" leven. Hoe bedenkelijk die uitdrukking ook zijn moge, toch heeft ze ter verklaring van deze innige dooreenwerking een betrekkelijk recht. Goed te keuren is deze uitdrukking "godmenselijk" tenzij dan waar van de Christus in zijn verborgen wezenheid sprake is, zeker niet. Hij alleen is de "Godmens", omdat Hij van de goddelijke en van de menselijke natuur beiden in volle omvang en ongebroken eenheid deelachtig is. Die Hem toebehoren, herbaart Hij niet tot "Godmensen", maar tot "mensen", mits dit woord wordt opgevat in de hoogheerlijke betekenis, die het naar de eeuwige raad van de Schepper heeft. Nu zijn we onder het "menselijke" verzonken. Hij, de Christus is de enige, die na Adams zondeval de waarachtige menselijke natuur in haar volle ontplooiing getoond heeft. Ons uit onze vernedering daartoe op te heffen, is het doel van Zijn herstellende genade. De betrekking, waarin deze herstellende natuur van de mensen tot de Schepper treedt, mag niet met de naam van "Godmens", maar moet met die van "kinderen van God" bestempeld worden. En toch kan aan deze zegswijze van "godmenselijke levensontwikkeling", ter toelichting van een diepzinnige waarheid, een betrekkelijk recht niet ontzegd worden. Gewoon als we zijn, om bij het noemen van de naam "mens" aan de zondaar in zijn diepe vezonkenheid te denken, valt het ons moeilijk, bij de bespreking van het "nieuwe schepsel", ons dit in zijn ware heerlijkheid voor te stellen, zo we hiervoor geen hogere uitdrukking gebruiken dan van "waarachtig mens." De Schrift zelf komt ons hierin te hulp, door van "gelijkvormigheid aan de Zoon" te spreken en ook wij gaan dus veiligst, als we ons deze nieuwe betrekking geen ogenblik gescheiden denken van onze vereniging met de Christus. De mens vóór de zondeval was één met zijn Schepper. Wel van Hem onderscheiden in wezenheid en deugden, maar toch geen ogenblik in bewuste tegenstelling met Hem. Met het eerste bewust worden van deze tegenstelling was de zonde reeds geschied en dus een geheel nieuwe toestand ingetreden, waarin de daad van God en van de mensen in elk opzicht lijnrecht tegenover elkaar stonden. Deze toestand nu heft de Christus door de daad van Zijn barmhartigheid op. In de toestand, waarin Hij de Zijnen plaatst, valt dus de tegenstelling weer weg en keert terug wat in Eden verloren ging. Echter niet volkomen. Pas als in de voleinding aller dingen, als de Zoon het Koninkrijk de Vader zal hebben overgegeven, opdat God zij alles in allen, zal de herstelling volkomen zijn. Tot zolang blijft de nieuw ingetreden toestand aan de Christus, aan de Godmens gebonden, is ze alleen door Hem werkend, kan ze alleen in samenhang met Hem gedacht worden en het is deze schakel in het heilsleven, die door de uitdrukking "Godmenselijk" misschien het best en klaarst wordt weergegeven. "Niet ik, maar Christus in mij."

C. Vs. 2-Hoofdstuk 13: 10. Het tweede deel, dat nu volgt, is niet onmiddellijk een voortzetting van het eerste deel. Het opent dadelijk in de begin-verzen voor hetgeen nu behandeld zal worden zulke gezichtspunten, die de apostel zonder twijfel eerst zijn duidelijk geworden door berichten over de staat van zaken te Corinthiërs, pas na het schrijven van het vorige ontvangen (vgl. Hoofdstuk 1: 2). Deze waren nodig om weer terug te komen op iets,

dat reeds was behandeld, om het ook nog in een ander opzicht uiteen te zetten en aan de andere kant geven zij aanleiding tot een bijzondere en uitvoerige behandeling van die zaak, die tot hiertoe nog volstrekt niet had kunnen worden aangevoerd. Door wie Paulus die nieuwe berichten ontving, zegt hij ook aan het begin, als hij melding maakt van de terugkomst van Titus, waarvan hij in Hoofdstuk 2: 12 v. slechts kon meedelen, dat hij hem te Troas niet had gevonden en daarom de verdere reis naar Macedonië besneld had. De berichten zijn van die aard, dat hij nu dadelijk van de gemeente afzondert zijn tegenstanders, als een deel, dat niet meer bij het geheel kan worden gerekend, om ze open te bestrijden en in het openbaar te beschamen, hetgeen hij tot hiertoe nog niet had gedaan.

I. Vs. 2-Hoofdstuk 9: 15. De apostel ontkent eerst de drie beschuldigingen, die zijn vijanden te Corinthiërs hadden uitgesproken en waardoor zij, volgens de mededelingen door Titus hem gegeven, bij de gemeente wantrouwen probeerden op te wekken tegen zijn oprechtheid en onbaatzuchtigheid. Vervolgens zoekt de apostel de Corinthiërs, voor zo verre zij nog niet tot zijn besliste tegenstanders behoorden, maar in hun hart tussen de beide partijen wankelden, zodat zij de lasteraars wel niet volkomen geloofden, maar hem toch ook niet tegen deze in bescherming namen en ze met ernst de mond stopten, door een behandeling even getrouw als teder, aan zijn kant te trekken. Hij probeert hen te bewegen om zich in liefde en vertrouwen met hem te verenigen. Nadat hij hen dan zo aan de vijanden, naar wier kant zij overhielden, weer ontruikt heeft, ontleent hij aan die beschuldigingen het thema voor de drie onderdelen van deze afdeling op die wijze, dat hij de eerste en tweede beschuldiging dadelijk opeens teniet doet, door nog eens te spreken over de zaak van de bloedschender en aan de derde beschuldiging door een tweevoudige bepreking van de collectezaak alle grond ontnemt.

a. Vs. 2-16. Na de inleiding op de drie onderdelen van onze afdeling, waarover reeds gesproken is (vs. 2-7) volgt het weer opvatten van de zaak van tucht, die de apostel in 1 Kor. 5 behandelde en die ook reeds op een volkomen bevredigende wijze ten einde was gebracht. Paulus verheugt zich over de uitwerking, die hetgeen hij in de vorige brief daarover had geschreven, uitgewerkt had en waardoor het doel van zijn schrijven in ieder opzicht bereikt was (vs. 8-12). Hij voelt zich volkomen gerustgesteld ook over de Corinthiërs, die het vertrouwen, dat hij tegenover Timotheus in hen gesteld had, geheel hadden gerechtvaardigd en zoals nu deze hun nog veel meer dan vroeger toegenegen is, zo belooft hij ook zelf zich alles goeds van hun toekomst (vs 13-16).

2. Geef ons plaats in uw hart, opdat ik de liefde van uw kant juist versta en beoordeel wat de liefde van onze kant heeft gedaan en besloten en gelooft nu deze onze verzekering: wij hebben niemand verongelijkt, niemand enig leed of onrecht aangedaan, zoals sommigen ons daarvan beschuldigen ten opzichte van de misdadiger van 1 Kor. 5: 1 vv. Wij hebben niemand verdorven of schade veroorzaakt, evenals men dat van ons zegt ten opzichte van de bestraffing, die hem ten gevolge van ons aandringen in 1 Kor. 5: 13 van het meerderdeel van de gemeente is overkomen (Hoofdstuk 2: 6). Wij hebben bij niemand ons voordeel gezocht, of hem het zijn ontfroefd, zoals men onze bepaling over de collecte in 1 Kor. 16: 1 vv. zo vals heeft willen uitleggen. (Hoofdstuk 12: 17).

3. Ik zeg dit wat ik hier van die kwade geruchten en beschuldigingen neerschrijf, niet tot uw veroordeling alsof u allen dergelijke boosaardige woorden sprak en wij u allen daarom voor onze vijanden hielden; want Ik heb tevoren in hetgeen ik in Hoofdstuk 6: 11 vv. verklaarde, gezegd, dat u in onze harten bent (Fil. 1: 7), om samen te sterven en samen te leven, d. i. dat wij u liefhebben en in uw lot delen, onder alle omstandigheden, of het ten dode dan of het ten leven ga (2 Kor. 6: 9. Rom. 8: 38).

4. Ik heb, in plaats van u te veroordelen vele vrijmoedigheid in het spreken tegen u, als tot degenen op wie ik een goed vertrouwen heb; ik heb veel roem over u bij degenen, die in Macedonië zijn (Hoofdstuk 9: 2); ik ben vervuld met vertroosting; a) ik ben zeer overvloedig van blijdschap, in al onze verdrukking, die wij in dit leven moeten ondervinden (Hoofdstuk 1: 4; 4: 8) en waarmee wij ook nu weer in Macedonië bewaard zijn (vs. 5).

a) MATTHEUS. 5: 12. Hand. 5: 41. Filippenzen 2: 17. Kol. 1: 24.

Deze afdeling, vergeleken met Hoofdstuk 10 vv. wijst duidelijk aan, dat Paulus de brief wel schrijft aan de gemeente, die uitwendig nog onverdeeld is, maar dat hij zich inwendig toch in de eerste negen hoofdstukken meer wendt tot de welgezinden en in de latere hoofdstukken meer tot de tegenstanders.

De woorden "geef ons plaats" moeten verklaard worden van het aan- en opnemen met het gemoed, van het welwillend, liefdevol aanhoren en ter harte nemen van de bedoeling van de sprekers. De apostel vraagt daarmee voor zich een vriendelijk aannemen met welwillend vertrouwen, zoals men van een liefhebbende en geliefde vriend kan verwachten.

Uit liefdeloosheid en bekrompenheid gedoogden die van Corinthiërs (ofschoon zijzelf voor het grootste deel dit van Paulus niet geloofden), dat zijn vijanden beschuldigingen tegen hem inbrachten. Drie aanklachten waren het, die tegen hem waren geldig gemaakt, namelijk dat hij anderen had beledigd, dat hij hen in het verderf had gestort door te grote hardheid en dat hij geld had afgeperst. Terwijl hij deze beschuldigingen ontkent, vreest hij, uit grote liefde tot de gemeente, al heeft hij ook een groot vertrouwen op hun liefde, dat hij hen reeds door deze verantwoording tegen beschuldigingen heeft gegriefd, omdat zij hem geenszins enig verwijt deden. Hij herinnert aan het gezegde in Hoofdstuk 6: 12 en verklaart hen dat de liefde, die hij daar jegens hen betuigd heeft een gemeenschap is in leven en in sterven. (V.).

In het hart van Paulus waren de Corinthiërs de medestervenden van hem, die dagelijks stierf, de medelevenenden van hem, die van dag tot dag ten leven vermengd werd; "want", zo kon hij zeggen (Hoofdstuk 4: 15), "al deze dingen zijn omwille van u. " Bij zijn sterven in de dienst van Christus had hij ze in het hart en zijn voorbede trok hen mee in de zalige gemeenschap van sterven en zijn leven in geloof hoopte bij met hen te delen totdat het gemeenschappelijk beschouwen aanving (Hoofdstuk 4: 14), "die ons met jullie daar zal stellen. "

In de woorden: "ik heb vrijmoedigheid in het spreken tegen u", zegt Paulus, hoe hij in zijn binnenste tot de gemeente in betrekking staat, als die het beste van haar verwacht; in het "ik heb veel roem over u" drukt hij uit, hoe hij zich, wat de gemeente betreft, over anderen uitdrukt, omdat hij het beste van haar kan zeggen en roemen. Vervolgens spreekt hij nader de indruk uit, waaronder hij dit schrijft, terwijl hij naast deze beide zinnen de andere plaatst: "ik ben vervuld met vertroosting; ik ben zeer overvloedig van blijdschap in al onze verdrukking. " Hiermee bedoelt hij niet vertroosting en blijdschap in het algemeen, maar een vertroosting en vreugde, zoals daar door het verband nader zijn bepaald. Deze hebben hem zo geheel ingenomen, dat er niets in hem is, dat zonder deze zou zijn en die hij juist zo rijkelijk ondervindt, dat zij al zijn smart te boven gaan, hoe groot en menigvuldig die ook soms is.

5. Want ook wij, als wij na het heengaan van Troas in Hoofdstuk 2: 13 gemeld, in Macedonië gekomen zijn, zo heeft ons vlees geen rust gehad; maar wij waren in alles verdrukt, van buiten was het voor ons strijd met de vijandige Joden en van binnen was ten gevolge van de

strijd, die wij hadden doorgestaan, vrees, dat het nu weer tot vervolging zou komen, zoals bij ons eerste oponthoud in Macedonië (Hand. 16: 12-17: 15).

6. Maar God, die de nederigen, de neergebogenen, vertroost (Hoofdstuk 1: 3), heeft ons getroost door de komst van Titus (Hand. 7: 52. 1 Kor. 16: 17); want wij waren verblijd, dat wij hem na dat lange smartelijke wachten, eindelijk weer hadden (Hoofdstuk 2: 13).

En wie vertroost zoals Hij? Ga tot een arm, bezwaard, bedroefd kind van God; herinner hem de liefelijkste beloften en fluister hem dierbare woorden van vertroosting in; hij is zoals de dove ander, hij luistert niet naar de stem van de bezweerders, al bezweert hij nog zo kunstig. Hij drinkt gal en alsem in en hoe u hem ook vertroosten mag, u zult slechts enige woorden van treurige onderwerping uit hem verkrijgen, u zult geen lofpsalmen en geen halleluja's noch blijde gezangen in hem opwekken. Maar komt God tot Zijn kind, laat Hij Zijn aanschijn lichten, de ogen van de treurende glinsteren van hoop. Hoort hij hem niet zingen: Waar Jezus is daar is de hemel; Waar Hij ontbreekt daar is de hel. U kon hem niet vrolijk maken, maar de Heere heeft het gedaan. "Hij is de God van alle vertroosting. Er is geen balsem in Gilead, maar daar is balsem in God. Er is geen heelmeeester onder de schepselen, maar de Schepper is de Heere, mijn Heelmeeester.

Bepaald is hij over de toestand van de Corinthische gemeente bekommerd en over de indruk, die zijn ernstig bestraffend woord in de eerste brief had teweeg gebracht. Het is heden vreugdeloos, de toekomst is in een nevel gehuld. Och of zijn God nu, juist nú eens een lichtstraal door zoveel donker deed dringen! En werkelijk toont Hij, "die de nederigen (dat is de neergebogenen van hart) vertroost", de behoefte van Zijn dienaar te kennen. Hoe nu, verneemt Paulus in de stilte een hoorbare stem, of verrast hem de Heere, zoals een andermaal in ditzelfde Corinthiërs (Hand. 18: 9), met een wondervol gezicht in de nacht? Nee, de hoogste liefde heeft zulke wonderen niet nodig, al bedient zij zich ook daarvan bij tijden; zij openbaart en verbergt lichtelijk haar zorg in een alledaagse ontmoeting. Niet door de komst van een engel met blinkende wieken, maar door die van een medestrijder met gunstige tijding, verheft Hij dit neergebogen hart uit het stof. Titus, maar dit is juist de man, die hij boven alle anderen wenste; dat is in één woord, wat ditmaal geen ander, wat zelfs de meest geliefde vriend niet kan zijn. Reeds zijn komst is een weldaad, maar zijn gunstig bericht nog veel meer; hoezeer de jongere in alles, mag het Titus gebeuren voor Paulus een Barnabas, een zoon van de vertroosting te wezen. De wolk trekt voorbij, die het apostolisch voorhoofd bedekte, want in het oog van Titus heeft hij het licht van de Heere gezien! Paulus was niet de enige, die in betrekkelijk kleine ervaring een grote troost heeft gevonden, omdat hij al achter Titus de goede hand ontdekt heeft van Hem, die de neergebogene troost. Zo zien wij, om slechts enkele proeven te noemen, Mozes heimelijk opgebeurd en verkwikt in de woestijn door het verrassend bezoek van zijn schoonvader Jethro (Exod. 18: 7, 8). Zo is het gelaat van Hanna ten enenmale opgeklaard door een vriendelijke toespraak van Eli, ofschoon op dat ogenblik in haar toestand nog niet de minste verandering kwam (1 Sam. 1: 18). Zo heeft het hart van David ongetwijfeld met blijder slagen geklopt, waar Jonathan in de woestijn hem kwam opzoeken om zijn ziel te sterken in God (1 Sam. 23: 16). Zo moet voor Luther het krachtig woord van de oude krijgsman geweest zijn, aan de dorpel van de vergaderzaal van de rijksdag te Worms en - maar waartoe van verre de voorbeelden opgezocht, waar zij van zo nabij zijn te grijpen uit de schat van de Christelijke levenservaring? Eenzaam en gedrukt zaten wij weleens in droeve schemering neer, het moede hoofd in de hand "van buiten strijd van binnen vrees. " Maar daar komt ongevraagd het bezoek van een vriend in de Heere, die door zijn bemoedigend woord de doffe mijmering verbreekt; daar hoort u een goede tijding uit verre lande, die als koud water is voor een smachtende ziel; daar verrast ons een kleine

oplettendheid, maar daarom voor ons gevoel van zo grote betekenis, omdat wij er in bespeuren hoe God aan ons denkt. Zijn er zelfs geen gevangenen geweest, die door het verschijnen van een vogel door de traliën van hun cel, of de ontdekking van een plant in de kerkersteen als een lichtstraal van omhoog zagen rijzen. Noem dat alles kinderachtig als u wilt, nee, erken ook in de kleinste ervaring, die troost en sterkt, de hand van God, die niets te gering heeft gerekend en leer Hem ook voor de kleine gaven danken. Wijs er als de apostel ook anderen op en acht niet slechts het Paulus' deel, maar ook de Tituszaak voor uzelf begeerlijk. Zo weinig is vaak voldoende om ons geheel te ontstemmen; waarom hebben we niet meer oog en hart dan de meesten; ook voor de kleinste vertroosting van God?

7. En niet alleen door zijn komst, die zeker op zichzelf reeds veel vertroostends voor ons had, maar ook door de vertroosting, waarmee hij over u, ten opzichte van u (1Thess. 3: 7) vertroost is geweest, toen hij ons verhaalde op grond van de door hem te Corinthiërs gemaakte opmerkingen en ervaringen, uw verlangen, om mij weer bij u te zien (vs. 11), uw kermen of weeklagen, dat u mij door hetgeen in uw gemeente had plaats gehad bedroefd had, uw ijver voor mij, om mij gerust te stellen tevreden te doen zijn; zodat ik temeer verblijd ben geweest, dan ik reeds verheugd was over de vertroosting, die ik door zijn ontmoeten had gemaakt.

De uitleggers vatten in de regel het verband zo op, dat Paulus hier de beschrijving van zijn reis van Efeze over Troas naar Macedonië, in Hoofdstuk 2: 12 v. afgebroken, weer opvat en de aankomst van Titus, daar in vs. 14 slechts indirect aangeduid, eerst nu direct en met nadere aanwijzing vermeld wordt. Ten eerste zal het wel niet mogelijk zijn het gehele gedeelte van Hoofdstuk 3: 1-7: 1 te houden voor een inlassing, of een tussenstuk, maar verder is hetgeen Paulus nu zegt zeer verschillend van hetgeen hij daar heeft vermeld, zodat de beide mededelingen onmiskenbaar twee verschillende perioden beschrijven. Het "ook", dat in de grondtekst boven aan het vijfde vers staat, geeft te kennen dat dit verhaal een voortzetting is van het vorige en deze ongerustheid een, die bij de vorige is bijgekomen. Terwijl intussen in Hoofdstuk 2: 12 v. Paulus verhaalde met "ik" en van iets, dat hemzelf betrof, verhaalt hij hier in het meervoud en schrijft hij "ons vlees heeft geen rust gehad - wij waren in alles verdrukt" en verder, terwijl hij in Hoofdstuk 2: 12 zei: "ik heb geen rust gehad voor mijn geest", zegt hij hier: "ons vlees heeft geen vadsigheid", dat doelt op een onrust in zijn uitwendig leven, die zijn mede-arbeiders, behalve Timotheus, ook zeker Lukas, met hem moesten ondervinden en welke, zoals blijkt uit de woorden in Hoofdstuk 2: 15 v. "in hen die verloren gaan, dezen wel een reuk van de dood ten dode" hun door de ongelovige Joden werd veroorzaakt. Het is zonder twijfel een verkeerde opvatting, als de uitleggers aan de ene kant dit dubbele onderscheid voorbij zien, aan de andere kant daardoor uit de weg proberen te ruimen dat zij de onrust in de geest met de onrust van het vlees vereenzelvigen. Ook past het in het geheel niet in het verband, dat Paulus, nadat hij in vs. 2-4 zich alle moeite had gegeven een hartelijke en vertrouwelijke gezindheid bij de Corinthiërs op te wekken, hun de onrust van zijn hart, de bezorgdheid van de ziel, die hij om hen en over hun omstandigheden had, nu opnieuw zou voorstellen, integendeel laat hij het bij zachte, tedere aanwijzingen, zoals die in vs. 7 vervat zijn. Dienvolgens is het verband het volgende: in Hoofdstuk 2: 12 v. kon hij zijn mededeling niet verder voortzetten, omdat, toen hij het eerste deel van onze brief schreef, hij zich nog bevond onder de daar geschilderde omstandigheden, als hij vol inwendige onrust op het terugkeren van Titus wachtte. Nu spreekt hij echter van dat terugkeren. omdat hij met vs. 2 het tweede deel van de brief begonnen is, waarmee hij zich nu bevindt op het standpunt van de door Titus overgebrachte berichten. Nu zal het ons ook niet verwonderen dat hij nog eens terugkomt, in vs. 8-16 van ons hoofdstuk op de zaak met de bloedschender, die reeds in Hoofdstuk 2: 1-11 was afgehandeld. Hij heeft, juist ten gevolge van hetgeen Titus hem heeft

gemeld, de zaak nog van een andere kant te behandelen dan die daar besproken is. Hij wil ook nu de gemeente vertroosten, zoals hij vroeger de berouwvolle kwaaddoener weer moest oprichten. Titus had hem nog in het bijzonder meegedeeld, dat de gemeente die vertroosting nodig had, zeker ten gevolge van een opdracht, die de Corinthiërs hem hadden gegeven: "toen hij ons verhaalde uw verlangen, uw kermen, uw ijver voor mij"; het stond dus nu geheel anders dan vroeger. Verlangen, kermen en ijver had Paulus vroeger over de gemeente moeten hebben, nu was dit alles bij haar omwille van hem. Dit is zeker niet gezegd van elk van de personen in het bijzonder, die tot de gemeente behoorden; maar reeds vroeger hebben wij gelegenheid gehad om op te merken, dat de apostel er steeds op uit is om de kern van de gemeente, het betere deel, dat nog voor waarheid en recht vatbaar is, te winnen en te doen voelen dat het de eigenlijke gemeente uitmaakt om zo de weerbarstigen te isoleren en met te beter gevolg te bestrijden.

8. Want, wat in de eerste plaats uw wenen aangaat, waarvan ik zo-even zei, dat het er eveneens toe had gediend om mijn vreugde te verhogen, hetgeen u zeker zou kunnen bevreemden, zo diene tot nadere verklaring het volgende. Hoewel ik u inde vorige zendbrief, namelijk door hetgeen ik in 1 Kor. 5: 1-8 schreef, bedroefd heb, het berouwt mij niet, hoewel het mij berouwd heeft, namelijk voordat Titus bij mij was gekomen; want ik zie dat die zendbrief, hoewel voor een kleine tijd bedroefd heeft, slechts voor een kleine tijd, want deze tweede brief zal u mijn tegenwoordige gezindheid over u duidelijk maken en uw droefheid wegnemen.

9. Nu verblijd ik mij, niet omdat u bedroefd bent geweest, dat in geen geval op zichzelf voor mij een oorzaak van vreugde zou kunnen zijn, maar omdat u bedroefd bent geweest tot bekering, omdat een omkering in gezindheid daarvan bij U het gevolg geweest is; want u bent bedroefd geweest naar God, overeenkomstig de goede en genadige wil van de Heere (Rom. 8: 27). Nu is ook de bedoeling van God, die Hij bij deze hele zaak jegens u had, bereikt, zodat u in geen ding schade van ons geleden heeft; was echter dat gevolg van uw droefheid uitgebleven, dan zou door haar op bedenkelijke wijze schade zijn veroorzaakt, in zo verre slechts ontstemming en verbittering tegen mij daarvan het gevolg zou zijn geweest.

Hoe onzeker Paulus geweest was over de indruk van zijn schrijven, blijkt uit deze woorden. Reeds had hij er berouw over gehad zo sterk te hebben geschreven, maar nu berouwt het hem niet meer; hij verheugt zich zelfs over de droefheid, die hij bij de Corinthiërs door zijn brief had teweeg gebracht, wel niet over de droefheid als zodanig, maar over de daardoor teweeg gebrachte bekering. Door deze goddelijke droefheid, die hij in hen had gewerkt, heeft hij hen een zegen temeer doen toekomen; dit voert hij vervolgens in het volgende vers tot een algemene gedachte terug.

Wat Paulus in de eerste brief gezegd had, was zeker een uitvloeisel van de Heilige Geest en was niet te hard geweest. Maar ook hij deelde in de menselijke kortzichtigheid; omdat hetgeen hij geschreven had de Corinthiërs zeer moest bedroeven, zo deed het hem nu en dan leed dat hij zo hard was geweest. Zo geschiedt het nog, wanneer de dienaar van de Heere in het volste geloofsvertrouwen, als in de naam van God, iemand bestraft, maar deels uit hartelijke liefde, deels uit kortzichtigheid, vreest dat hij te ver gegaan is. Het voorbeeld van de apostel leert ons, hoe in zodanige geenszins stugge onverschilligheid bij het besef rechtmatig gehandeld te hebben, de stemming is, die de zondige kortzichtige mens past, die een warme, innige liefde in het hart draagt. (V.).

Welke schadelijke droefheid Paulus vóór de aankomst van Titus bij de Corinthiërs had gevreesd, leert de beroemde spreuk van de tweeërlei droefheid met tweeërlei uitwerking, die in vs. 10 volgt. Zij zouden zichzelf in droefheid naar de wereld hebben verloren, als zij de bestraffende brief van Paulus als een verschrikkelijk bezwaar hadden aangemerkt en zich treurig van een prediker en zijn Evangelie hadden afgewend, die een zo liefdeloos zedenprediker, een onverdraagzaam verstoorder van hun "vrij" en "sterk" Christendom was.

10. a) Want de droefheid naar God, zoals die tot mijn blijdschap bij u heeft plaats gevonden (vs. 9), werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid; maar de droefheid van de wereld, zoals die zich ook van u zou hebben kunnen meester maken, als Gods genade dat niet had afgewend, werkt de dood Uit 27: 5.

a) 2 Sam. 12: 13. MATTHEUS. 26: 75. Luk. 18: 13.

De droefheid naar God is, evenals in vs. 9, die, die met God, met diens wil, diens bedoelingen overeenstemt. Het is die, die bekering, zinsverandering teweeg brengt, dus niet eindigt in een onvruchtbare smart, maar door de smart van het berouw, door belijdenis en geloof tot God trekt. Deze droefheid naar God werkt de bekering tot zaligheid, want zaligheid, redding, heil van God is haar vrucht; een bekering, die niemand tot leed kan zijn. De droefheid van de wereld daarentegen is de droefheid zoals de wereld die kent en ondervindt. Bij haar wordt ook de droefheid over bedreven zonde een, die de dood veroorzaakt, omdat haar de kracht van de boete, het licht van het geloof ontbreekt. Maar de dood, die zij werkt, is dezelfde, die in Rom. 6: 23 de bezoldiging van de zonde heet, in al de omvang, die het begrip daar heeft en niet met beperking tot de lichamelijke dood.

De droefheid, die met de gezindheid van God overeenstemt, die naar God is, is een zodanige, waarin de mens geheel en alleen naar God zoekt, zodat hem dit smart en bekommert, dat hij de goddelijke regelingen geschonden, de zaak van God te kort gedaan, de eer van God gekrenkt, zich Zijn heilige liefde onwaardig gedragen heeft. In die afkeuring van de zonde ligt een ware zinsverandering, die aan de kant van de mensen de hindernis van het intreden in de gemeenschap van de goddelijke zaligheid uit de weg ruimt. Deze smart is een vuur, dat de ziel geheel doorloutert en zo'n gereinigde is op de zekere weg ten eeuwigen leven. Wat de genade van God hem heeft toegedacht, wat de verzoening van Christus voor hem heeft teweeg gebracht, daartoe wordt hij door zodanige gemoedsverandering, die alleen als werk van de Heilige Geest kan worden gedacht, bekwaam en waardig. Er is echter ook een andere droefheid, zoals die bij de van God vervreemde, van God afgekeerde mensen gevonden wordt. Zulke mensen zijn enigszins verstoord en geërgerd daarover, dat hun verkeerd gedrag openbaar is geworden, dat het hun berisping en kwade naam heeft berokkend dat zij daarom in straf en allerlei ellende vervallen zijn, dat zij in eer bij mensen of tijdelijk goed, in genot of het aangename van het leven schade hebben geleden; de zonde zelf en hun verhouding tot God en de goddelijke wet, dus ook het schenden van de liefde tot de naaste en het strekken of verstoren van de gemeenschap met God bekommert hen niet. Bij zo'n droefheid is en blijft de mens op de weg tot de dood, tot het eeuwig verderf, tot het uitgesloten zijn van het rijk van God.

De droefheid naar God heeft tot grond de kennis van het geloof van de goddelijke weldaden en de diepe gruwel van de zonde; de droefheid naar de wereld kent Gods barmhartigheid niet en sticht nieuwe wanhoop, ergere moedwil, omdat men toch verdoemd is en ten slotte zelfs verstoktheid.

Ook vrome gemoederen zijn niet vrij van verzoeken tot droefheid naar de wereld; achter de ongelukkige melancholie, als men in moedeloosheid bij de smart over de zonde en het verderf blijft staan, is de moordenaar van het begin verborgen, die geen goedgezinde ziel een vrolijk uur in God gunt en haar daarom ook onder de schijn van goed vervolgt. De geest van de duisternis brengt het vaak daartoe, dat de mensen uit buitengewone droefheid het goede verlaten, geen lust en kracht meer daartoe behouden, waartoe de herinnering van zonde vóór de bekering bedreven, veel kan bijdragen; daarom moet men zich aan de verkeerde voorstelling van de slang niet storen, die onder voorwendsel van verootmoediging zulke gruwelen weer boven haalt, die door God zelf reeds in de diepte van de zee zijn geworpen. Evenmin moet dit plaats hebben ten opzichte van de gebreken, die nog van de zondige natuur overig zijn.

Droefheid van de wereld wordt aldus genoemd in tegenstelling van droefheid naar God. Het is dus droefheid niet naar God, maar van de wereld. Geen smart, die de treurende naar God doet opzien, die hem God tegemoet, God in de armen voeren kan, maar een leedwezen, dat van de wereld begint en in de wereld eindigt; het jammeren van wereldgezinde harten over het werelds leed, dat hun de vreugde van de wereld ontrooft of vergalt. Deze droefheid kan groter of geringer, meer wezenlijk of meer ingebeelde rampen beschreien. Zij kan een belangwekkender of terugstotender, een zachter of een woester vorm aannemen; zij blijft droefheid van de wereld, zolang zij niet is droefheid naar God, zolang zij de bedroefde van niets anders dan van zichzelf en zijn leed vervult. Droefheid van de wereld is de droefheid van die ongelukkige, die het verlies van werelds goed of werelds aanzien niet te boven kan komen, omdat dit werelds goed, dit werelds aanzien zijn alles was, toen hij het bezat en zijn alles blijft, nadat hij het moest verliezen. Maar evenzeer is het de droefheid van die beklagenswaardige Rachel, die haar kinderen beweent en niet vertroost wil zijn. Niet slechts het jammeren van de wanhopige, die de dag van zijn geboorte vervloekt en God rekenschap afeist van de "ongehoorde" rampen, die Hij over hem brengt, maar ook de treurende liefde, die van het gemiste voorwerp, die van haar smart zelf haar afgod maakt, is niet meer of beter dan droefheid van de wereld. Die droefheid van de wereld werkt soms niet met al; haar bitterste tranen zijn snel gedroogd. Het hart bekomt schielijk van de schok en het veerkrachtig leven herneemt zijn plooi. Het is hetzelfde hart, hetzelfde leven nog, voor wereldvreugde zo vatbaar als ooit te voren. Maar als de droefheid van de wereld iets werkt, het is de dood. Wat zou het anders wezen? Het is niet dan door zijn verwantschap tot de ware troost, door zijn zich wenden tot de Bron van de vertroosting, dat er een vruchtbaar, dat er een zegenrijk wenen wezen kan, maar voor de droefheid van de wereld bestaat deze verwantschap niet en zij maakt een tegenovergestelde beweging. Zij is droefheid en niet anders dan droefheid. Droefheid nu is op zichzelf dodelijk en vergif voor lichaam en ziel. De droefheid van de wereld werkt de dood. Zij werkt de wanhoop, die een misdadige hand aan eigen leven doet slaan; werkt de kwijning, die de levenskracht sloopt. Velen zijn van smart gestorven; anderen hebben door tegenzin in het leven een leven voortgesleept, erger dan de dood. De droefheid van de wereld werkt de dood, de dood van de ziel. Sommigen heeft zij tot razernij vervoerd, anderen in sombere mijmering doen wegzinken; bij deze bracht zij godslastering, bij gene mensenhaat, bij velen een eigenaardige en hardnekkige vorm van eigenbaat teweeg. Sommigen zijn door droefheid trots, anderen wreedaardig geworden; anderen onverschillig, dof, verstompt. Velen heeft zij de verraderlijke beker van de bedwelming doen aangrijpen. Bedwelming van wijn en sterke drank, bedwelming van wellust, spel, verstrooiing, slecht gezelschap, kwade samensprekingen, zedeloze boeken, verstrooiingen van de wereld, nog dodelijker dan haar droefheid zelf. En zelfs waar zij voorbijgaande was en niets scheen gewerkt te hebben, was het niet zo, maar had zij in het verborgene, had zij in meerdere of mindere mate iets van dit alles gedaan. Geen behoudenis van de zondige mens zonder

bekering. Wij weten, dat hij niet zichzelf, dat God in Jezus Christus hem behoudt. Wij weten, dat hij niet door zijn bekering, maar door zijn geloof deel heeft aan de behoudenis, die in Christus Jezus is. Maar wij weten ook, dat geen zondig mens, dat wil zeggen geen enkel mens, in zijn behoudenis door Christus Jezus geloven kan, tenzij hij zich bekeert. Wat is bekering? Wat die bekering, waarvan de heilige apostel spreekt in de uitspraak, die wij bepeinen? Het is die zinsverandering, het is die innerlijke omzetting, waardoor de mens van de wereld herschapen wordt in een mens naar God. De mens van de wereld is een mens niet naar God, maar naar de wereld. Ondanks zijn mindere of meerdere eerbied voor het Goddelijk wezen, is zijn hart niet Godewaarts maar wereldwaarts gekeerd. De wereld, het middenpunt van zijn geluk, al zijn eer, al zijn genoegens, is ook het middenpunt van zijn meeste gedachten, vurigste neigingen, onmiddellijke uitzichten. Voor haar de opofferingen, voor haar de inspanning van de beste krachten. Zeker, zij is de afgod, die meer gehoorzaamd wordt dan God! Want zo God gehoorzaamd wordt, het is slechts voor zover de wereld de gehoorzaamheid aannemelijk maakt en met wereldse beloningen vereert. Van deze mens is het tegenbeeld de mens naar God. De mens naar God moge zijn gebreken hebben, zoals de mens van de wereld zijn deugden, maar zijn hart is voor God. Hij keert zich Godewaarts, zoals de bloem naar het licht, zoals de kompasnaald naar het Noorden. Hij voelt wat het zegt God lief te hebben met geheel zijn hart, geheel zijn verstand, geheel zijn ziel en alle krachten. Hij doet het, hij is nog een zondig mens, hij struikelt nog in velen, hij kan nog vallen; niet dat hij het al verkregen heeft, of al volmaakt is. Maar hij kan zich niet meer gelukkig voelen zonder het welgevallen van God, zonder de gemeenschap van God, zonder de gehoorzaamheid aan God! Voor dit geluk, dat hij vroeger niet kende, heeft hij zijn gehele hart geopend; om dat geluk de strijd met een wereld aanvaard, die hij beurtelings placht te dienen en te vrezen. En dat is zijn bekering, zijn onberouwelijke bekering, want het berouwt niemand gelukkig te zijn geworden; het kan niemand berouwen een schijngeluk voor waarachtige zielenvrede te hebben verworpen. Maar dit geluk, deze vrede ontluikt niet dan uit tranen van smart. Geen bekering zonder droefheid naar God. De nieuwe mens wordt in de droefheid naar God geboren. De droefheid naar God is de bekering zelf niet, maar zij werkt de bekering, de onberouwelijke bekering tot zaligheid. De aanvang en uitgang van deze is uit haar. Als het ogenblik komt, waarin de mens van de wereld niet, maar de jammeren van de wereld, maar zijn eigen wereld voelt, dan wordt al het leed van de wereld weinig bij dit hartenleed. Als hij diep begint te beseffen hoe weerspanning hij is geweest tegen een heilig, hoe ondankebaar tegen een goedertieren God, dan houdt het klagen op over de kastijdingen van de Rechtvaardigen; dan begint hij ook in deze de hand van de liefde te onderscheiden. Dit maakt de tranen los, de tranen van berouw en boetvaardigheid; en zij vloeien te overvloediger, naarmate de dringende behoefte aan barmhartigheid en genade door inspraken van hoop bemoedigd en door toezegging van God bevredigd wordt. Dit is de droefheid naar God. Niet de droefheid van de ongelukkigen over het ongeluk, maar de droefheid van het zondigen over de zonde en niet zijn spijt of wrevel wrake zijn droefheid naar God, voor Gods aangezicht; voor het aangezicht van Zijn heiligheid, van Zijn rechtvaardigheid, Zijn vaak zo slecht beantwoordde liefde. "Tegen U alleen heb ik gezondigd en gedaan wat kwaad was in Uw ogen!" een droefheid vol ootmoed, een droefheid niet zonder hoop. Tegelijkertijd de rechten van Gods heiligheid erkennend en tot Zijn genade de toevlucht nemend, reinigt zij het hart van de verkleefdheid aan de zonde en van het vrezen voor God; het openende voor het geloof, stemt zij het tevens tot bekering. haar tranen, die het uitwendig oog benevelen, verlichten het zielsoog om de ganse liefde van God in het Evangelie van de verzoening te zien en het hart vernieuwend, maken zij het voelbaar om te gevoelen wat het zegt en eist en hoe zoet het is God lief te hebben. Het is aldus, dat de droefheid naar God een onberouwelijke bekering tot zaligheid werkt.

Een ware, goddelijke droefheid over de zonde is het werk van Gods Geest. Het berouw is een bloem, die te schoon is, dan dat zij op de natuurlijke bodem zou groeien. Parels groeien natuurlijk in de oesterschelpen, maar boetvaardigheid toont zich nooit in zondaars, tenzij de goddelijke genade ze tot stand brengt. Als u een sprankje afkeer van de zonde heeft, zo heeft u dat van God ontvangen; want de doornen van de menselijke natuur brengen nooit een enkele rijs voort. "Het ware berouw neemt de toevlucht tot de Zaligmaker. Wanneer wij onze zonden bewenen, moeten wij het een oog op de zonde vestigen en het andere op het kruis, of liever het zou nog beter zijn, wanneer wij onze beide ogen op Christus vestigen en onze zonden alleen in het licht van Zijn liefde aanschouwen.

Het oprecht berouw is geen zak en as, uitwendig aangetogen en op het hoofd gestrooid; geen gescheurd kleed, dat morgen geheeld wordt. Als een levende bron tussen de rotsen welt het op in het gebroken hart, dat zichzelf kent. Over de akker van de zielen stroomt het als een onkeerbare vloed, die de wortel bloot spoelt van alle kwaad en de grond verbetert en vruchtbaar maakt.

11. Want zie, opdat u uit eigen ervaring erkent, dat het zo is met de droefheid naar God, zoals ik zo-even zei, ditzelfde dat u naar God bent bedroefd geworden, hoe grotenaarstigheid heeft het in u gewrocht tot waarneming van de tucht aan die misdadiger in 1 Kor. 5 ? Ja meer nog dan dit heeft het teweeg gebracht, zodat wij uw naarstigheid in haar openbaringen in trapsgewijze voortgang nader kunnen aanwijzen en zo in al haar grootte kunnen aantonen: verantwoording, ja onlust, ja vrees, ja verlangen, ja ijver, ja wraak. In alles, wat ik hier in het bijzonder heb genoemd, heeft u uzelf bewezen rein te zijn in deze zaak, die die misdreven had. U heeft getoond dat u voor uw eigen persoon, in generlei opzicht daaraan deel had, hoewel u door uw vroeger toelaten en dulden u indirect daarvan ook deelgenoten had gemaakt (1 Kor. 5: 2. 1 Tim. 5: 22), dat nu echter weer is weggenomen (1 Kor. 5: 7).

12. Hoewel ik dan, zo moet u dan ook nu tevens inzien, aan u geschreven heb over die zaak en niet kon zwijgen alhoewel ik u moest bedroeven, dat is niet geweest om diens wil, die onrecht gedaan had, alleen om de bestraffing van die misdadiger, noch om diens wil, die onrecht gedaan was, omwille van mijzelf, om mij voor mijn gekrenkt eergevoel voldoening te verschaffen, maar opdat onze vlijtigheid voor u bij u openbaar zou worden, onze gezindheid jegens U duidelijk openbaar zou worden en de waarachtigheid van ons ambt zou worden hersteld in de tegenwoordigheid van God, in hetgeen u als in Gods tegenwoordigheid, dus met een oprecht en rein hart zou doen.

Wat Paulus gezegd heeft van de uitwerking van de droefheid naar God, wordt in vs. 11 uit de ervaring van de lezers bevestigd; want vanwaar is die "vlijtigheid" gekomen dan door deze droefheid, die vlijt, waarvan Titus bericht kon geven. "Vlijtigheid", dat woord zegt nog te weinig; één woord kan het niet voldoende uitdrukken; daarom volgen met een "ja" verschillende woorden, namelijk in de eerste plaats "verantwoording", zij hadden zich gedrongen gezien om hun onschuld voor hun eigen persoon aan dergelijke daad uit te spreken; vervolgens "onlust" of "toorn." Hun verstoordheid tegen hem, die zo zeer gezondigd had, was gebleken in scherpe berisping van hem; verder in de derde plaats "vrees." Zij vreesden niet alleen voor hem, die de apostel zo sterk bedreigd had (1 Kor. 5: 3 vs.), maar ook voor zichzelf en hun verhouding tot de apostel (1 Kor. 4: 21). Ten vierde "verlangen" om de apostel bij persoonlijk wederzien van hun onschuld te kunnen overtuigen en van zijn volle liefde weer verzekerd te kunnen zijn. Ten vijfde "ijver", omdat zij er op uit waren, reeds nu dadelijk alles aan te wenden, om de gestoorde betrekking weer te herstellen en ten zesde "wraak", omdat zij tot dat einde datgene deden, wat dadelijk kon worden gedaan, namelijk de

schuldige bestraffen. Paulus getuigt, dat zij het in niet één opzicht hebben laten ontbreken, om hun onschuld ten opzichte van het feit, waarvan gesproken wordt, in het licht te stellen. Wat dit feit is, wordt door het verband van de plaats met Hoofdstuk 2: 4 vv. niet in het onzekere gelaten. Heeft de apostel daar het ergste geval van de ongebondenste ontucht op het oog gehad, hetzelfde geldt ook hier, maar slechts bij wijze van aanduiding noemt hij hier evenals daar die erge zaak, die hem genoodzaakt heeft dat gedeelte van zijn brief te schrijven, dat voor de gemeente het meest bedroevend was en dat hij dan ook niet behoeft te noemen in dit verband, waarin gehandeld wordt over de droefheid door zijn brief veroorzaakt.

In het twaalfde vers stelt Paulus zijn handelwijze in die zaak voor in het licht van de vrucht daarvan (om de Corinthiërs ook te laten voelen het: een onberouwelijke bekering tot zaligheid). Al het smartelijke, treffende en krenkende, dat voor schrijver en lezers in de brief lag, is nu vergeten en begraven. Er is niets van over dan de heilzame vrucht, tot vreugde van beide. Deze vrucht neemt hij daarom ook het eigenlijke doel van zijn brief en dat was het naar de bedoeling van de Goddelijke leiding, waarvan hij daarbij verzekerd was en die aan het slot zo heerlijk werd bevestigd. Het is de vraag: wie moet gedacht worden hij het: "die onrecht gedaan was. " Niet weinige uitleggers verklaren deze woorden van de vader van de bloedschenders, wiens vrouw de echtbrekende zoon had genomen. Reeds in 1 Kor. 5: 1 1Co is gewezen op hetgeen er voor pleit, dat de vader niet leefde en deze plaats zal wel niet voldoende zijn om een tegenbewijs te leveren. Integendeel de beledigde, die Paulus op het oog heeft, is hij zelf. De gemeente moest hem als beledigd beschouwen door hetgeen geschied was. Voor hem toch voelde zij volgens vs. 11 vrees en verlangen naar een bewijs van verzoening; op hem had ook betrekking het verlangen, wenen en ijveren in vs. 7 door Titus bericht. Het gezegde van de apostel in Hoofdstuk 2: 5 "als iemand bedroefd heeft, die heeft niet mij bedroefd, maar ten dele" bewijst het, hoezeer het de Corinthiërs evenals Paulus aanging om de verwekte droefenis te beschouwen, als een hem aangedaan.

In de eerste plaats was de broeder, die zijn vaders vrouw had, een belediger van de gemeente; maar deze, omdat zij het zonder uitoefening van tucht liet en voortging hem als broeder te behandelen, maakte zich schuldig aan een beledigen van haar apostel en van Christus. Paulus voelde echter dat zijn eigen leed verre overtroffen werd door het medelijden met de beledigde gemeente en in de hoop, die zijn grote liefde tot hen koesterde, dat hun kinderlijke en gehoorzame gezindheid wel verzwakt, maar niet gestorven was, schreef hij hun: "opdat onze vlijtigheid voor u bij u openbaar zou worden in de tegenwoordigheid van God. "

In zijn verzoenend woord gaat de apostel voort: daaruit dat dit alles het gezegend gevolg is geweest van mijn schrijven, kunt u zien, dat mijn eigenlijk doel niet geweest is eenvoudig een op zichzelf staand vergrijp te bestraffen, of aan een bepaalde beledigde voldoening te verschaffen, maar wel dat ik op het oog had de reiniging en heiliging van de gehele gemeente; was dit het geval dan verviel ook al het grievende van de berisping.

Daarvan moet de herder de gemeente proberen te overtuigen, dat hij geen ander belang kent dan het hare.

13. Daarom, omdat werkelijk verkregen is wat ik bij mijn schrijven bedoelde, zijn wij vertroost geworden over uw vertroosting, wat betreft de droefheid, die mijn brief een tijd lang bij u heeft teweeg gebracht (vs. 1). En wij zijn nog overvloediger verblijd geworden over de blijdschap van Titus, die hij ons bij zijn terugkomst te kennen gaf (vs. 7), omdat zijn geest door u allen verkwikt is geworden, toen hij bij u was en u in een Christelijke zin bevond, zoals dat de gelovige wel voelen kan.

14. Ik zei, dat ik over u verheugd ben geweest in een bijzondere mate; want als ik iets bij hem over u geroemd heb, toen ik hem van Kreta tot u zond, om hem tot de moeilijke reis op te wekken, namelijk dat u een hoog begenadigde en rijkbegaafde Christelijke gemeente bent (1 Kor. 1: 4 vv.), zo ben ik niet beschaamd geworden; maar zoals wij alles met waarheid tot u gesproken hebben, alhoewel de tegenstanders dat probeerden te loochenen (Hoofdstuk 1: 15 vv.), zo is ook onze roem, die ik bij Titus geroemd heb waarheid geworden door de manier, waarop u in dat geval heeft gehandeld.

Wel mogen wij in aanmerking nemen, dat Paulus op dezelfde tijd, dat hij zelf de Corinthiërs scherp berispte, bij Titus omtrent hen roem uitsprak en alles op de voorgrond stelde wat ten hun gunste was. Zo doet de liefde; de wereld doet omgekeerd.

15. En zijn innerlijke bewegingen van de liefde zijn te overvloediger jegens u, als hij u aller gehoorzaamheid overdenkt 2Co 2: 3 ten opzichte van mijn woord en gebod, die hij tot u moest overbrengen, alsook daaraan, hoe u hem met vrees en beven heeft ontvangen als een afgezant van een Apostel, ja van de Heere Jezus Christus zelf (Gal. 4: 14).

Hoe vals is toch de mening, dat de christelijke liefde zich zou laten verwonden door het opmerken van de zonde en de gebreken van de broeder! Integendeel, als zij van de juiste aard is, wordt zij des te warmer, hoe meer er te arbeiden is en in broeders, die als de Corinthiërs droefheid voelen naar God, heeft zij een welbehagen.

HOOFDSTUK 8

AANMANING TOT MILDE GAVEN VOOR DE ARMEN

b. Vs. 1-24. Dat het vertrouwen van de apostel op de Corinthiërs, waarvan hij zo-even gesproken heeft (Hoofdstuk 7: 16) weer geheel hersteld is, bewijst hij hun nu daardoor, dat hij hun ook nu een zaak op het hart drukt, die hem bijzonder ter harte gaat. De zaak had bij hen geen goede voortgang in lange tijd gehad. Het is de opbrengst voor de arme Christenen te Jeruzalem, waarvan hij reeds in de vorige brief (1 Kor. 16: 1 vv.) melding maakte en tot welke verzameling ook zijn afgezondenen, Timotheus en Titus, het hunne hadden gedaan maar wat nog steeds niet in verblijdende mate gelukt was. Tot hun aansporing stelt hij hun ten eerste voor de bijzonder grote milddadigheid van de Macedonische gemeenten in verhouding van hun vermogen. Onder die gemeenten vertoefde hij toen (vs. 1-6). Hij stelt hun het arm worden van Christus voor, door wiens armoede wij rijk zijn geworden, om lust tot die zaak bij hen op te wekken en geeft nog een gehele rij van gezichtspunten aan, die van groot belang zijn. Onder deze vinden wij ook een woord over de gelijkheid in het Christelijk communisme, dat juist voor onze tijd van bijzondere betekenis is (vs. 7-24). Nadat Paulus de grondstellingen ontwikkeld heeft, volgens welke hij de collecte wenst beoordeeld en volvoerd te zien, gaat hij nader over de uitvoering spreken, wijst de mannen aan, aan wie het is opgedragen en beveelt de Corinthiërs aan, deze toch te ontvangen op een wijze, van de zaak waardig, die zij dienen. (vs. 16-24).

1. Voorts, om nu tot uw opwekking tot een andere zaak over te gaan, maken wij u bekend, broeders, de genade van God, betoond aan mij en mijn medehelpers in het ons aanbevolen werk en wel een genade, die in de gemeenten van Macedonië, te Filippi, Thessalonica en Berea (Hand. 16: 12-17: 12 20: 1 vv.), gegeven is en zich in eens zeer heerlijke uitkomst heeft geopenbaard (Rom. 15: 26 v.).

2. Dit grote zegen betoonde zich vooral daarin, dat in vele beproevingen van de verdrukking, die zij moesten lijden, de overvloed van hun blijdschap, over het bezitten van de zaligheid, die hen in Christus ten deel was geworden, duidelijk zichtbaar was. En verder is gezien, dat hun zeer diepe armoede overvloedig geweest is tot de rijkdom van hun goeddadigheid, of eenvoudigheid. Zij hebben ondanks eigen behoefte een gemoed geopenbaard zonder zelfzucht, omdat zij gene andere gedachte hadden dan hoe zij de anderen te hulp zouden komen (Rom. 12: 8. Kol. 3: 22).

De Apostel begint met de Corinthiërs het voorbeeld voor te houden van de Christenen in Macedonië, die onder de ongunstigste omstandigheden zich zeer mild hadden betoond (vgl. over hun verdrukkingen Hand. 16 en 17 v. : 2: 14 v. v. Fil. 1: 23 v.). Ondanks dat lijden was een bijzondere vreugde in hen, omdat zij zich bewust waren in het Evangelie hemelse schatten verkregen te hebben en deze vreugde drong hen tot rijkere mededeling van stoffelijke goederen.

De vreugde als men zich bewust is, van God genade te hebben ontvangen, wekt de begeerte in ons om graag al het onze uit te delen aan hen, die van de Heere zijn (1 Joh. 4: 20); en die aalmoes is de juiste, die voortkomt uit een hart, dat volgeladen van de mildheid van God, weer begeert zich uit te storten voor God en de broederen.

De Macedonische Christenen achtten bij al hun armoede zich rijk genoeg om aalmoezen te geven, omdat zij met het juiste oog op de nood van de Jeruzalemse Christenen zagen, die ook

arm waren. Zij zagen niet terzijde uit naar de behoeften van de volgende dag. "Wees niet bezorgd", zo was het bij hen en hun kinderlijk bidden tot God in alle dingen (Fil. 4: 6) konden zij ook kruiden met dankzegging, dat zij heden nog iets over hadden, dat zij aan hun arme broeders konden mededelen.

Die in druk de geringe troost, die tijdelijke goederen geven, ondervonden heeft, die in velerlei omstandigheden de hulp van God heeft ervaren, zoals die van kanten komt, waarvan men het niet vermoedde, die is er geenszins op uit, om door bij elkaar houden van zijn vermogen zich een vastheid te maken, maar stort in eenvoudigheid de gaven over anderen uit en berust in Gods wonderbaar bestuur. Eigen nood, bezwaarlijke tijden worden vaak als voorwendsel gebruikt, dat men nalatig is in het uitoefenen van de liefde, maar het woord van God verandert het en maakt daaruit juist een drangreden.

Goeddadigheid is de gezindheid van het gemoed, dat vrij is van zelfzucht. Zij heeft geen andere gedachte dan om goed te doen en daarom, waar het te doen is om in enig opzicht wel te doen, is zij hetzelfde als toewijding (Jak. 1: 5). Dat de Apostel juist die naam kiest voor de deugd, die de uitnemendste Christenen bij gelegenheid van de collecte betoonden, daartoe zal hem de omstandigheid hebben geleid, dat de Achaïsche Christenen juist allerlei nevenge-dachten hadden, die een goed volbrengen van het op zichzelf zo eenvoudige werk verhinderden en die hun eigenlijke oorzaak hadden in gebrek aan die eenvoudigheid en goeddadigheid, die zichzelf uit het oog verliest en alleen over de zaak zelf denkt.

3. Want zij zijn naar vermogen, (ik betuig het) ja boven vermogen gewillig geweest, zodat zij niet eerst vermaand en gedrongen hoefden te worden.

4. a) Ons met vele vermaning biddend (vgl. Hand. 16: 15), toen wij het weigerden aan te nemen als teveel, dat wij wilden aannemen de gave van de liefde (1 Kor. 16: 3) en de gemeenschap van deze bediening, die voor de heiligen geschiedt (Hand. 11: 29. Rom. 15: 26).

a) 2 Kor. 9: 1.

5. En zij deden niet alleen, zoals wij gehoopt hadden, zij gaven niet een beetje, zoals wij dat gemeend hadden, naar de weinige krachten hun verleend, maar zij gaven zichzelf eerst aan de Heere met alles wat zij hadden; zij stelden ook hetgeen zij voor eigen behoefte nodig hadden ter Zijner beschikking en gaven zich daarna aan ons, zij reikten ons alles over, wat zij konden, door de wil van God, die hen daartoe dreef.

6. Zodat wij Titus vermaanden, dat hij zich meteen naar Achaje zou begeven, omdat het niet nodig was hier in Macedonië verder te verzamelen, dat, zoals hij tevoren toen hij onder u was (Hoofdstuk 7: 7) begonnen had collecte te houden, hij ook zo nog deze inzameling van de gave (vs. 4) bij u voleinden zou, die nu naast andere aangelegenheden tot een goed einde zou brengen.

Men zal de Apostel wel mogen geloven, dat zich de Macedonische gemeenten met de bede, om aan de ondersteuning voor Jeruzalem deel te nemen, tot de Apostel hebben gewend, als hij op haar armoede lettende haar vrijstelde van hetgeen zij volgens vs. 4 begeerden. Men moet echter niet denken, dat dit nu pas zou zijn gebeurd, maar toen hij in Corinthiërs de eerste stoot had gegeven tot het houden van een collecte zullen ook deze gemeenten aan de ondersteuning hebben willen deelnemen, die, evenals vroeger in Galatië (1 Kor. 16: 1), zo ook nu uit Achaje aan de moedergemeente moest komen. Toen nu de Apostel tot de Macedonische gemeente

kwam (Hoofdstuk 2: 13. Hand. 20: 1), was hij verwonderd over de grote gave, die hij reeds gereed vond liggen (vgl. 1 Kor. 16: 2). Zo zijn het dan twee zaken, die hij in hen heeft te roemen, als hij de Corinthiërs ten voorbeeld voorhoudt, niet alleen dat zij naar vermogen, ja boven vermogen, maar ook dat zij uit eigen beweging hadden deelgenomen aan hetgeen hij te Corinthiërs had aanbevolen. Dit voorbeeld was voor de Corinthiërs beschamend. De Christenen te Corinthiërs bevonden zich niet, zoals die in Macedonië, in de toestand, dat zij zich onder verdrukkingen staande moesten houden en bittere armoede lijden; maar zij waren er op uit om met de ongelovigen goede zaken te doen en zich in geldelijke zaken voor schade te behoeden; daarvoor ontbrak het hun nu ook aan hetgeen de Apostel in de gemeenten van Macedonië roemt en in het bijzonder zullen zij wel hebben erkend, dat zij bij zoveel gunstigere geldelijke toestand niet mochten roemen op goeddadigheid, zoals die bij hun geloofsgenoten in Macedonië was.

Naar vermogen geven is reeds zeldzaam, omdat de juistheid in het waarderen van wat in het vermogen is, zeldzaam is. Boven vermogen geven is nog zeldzamer, even zeldzaam als de liefde, die niet het hare zoekend, zichzelf ontbering oplegt en van het nodige opoffert.

In bijzondere omstandigheden kan de Christelijke liefde eisen de aalmoezen zo te geven, dat wijzelf behoefte lijden. Heeft u ook weinig of niets over, maar ziet u dat de behoefte van de naaste nog groter is dan uw eigen, dat u ook eerder en gemakkelijker dan hij kunt worden geholpen, dan bent u verschuldigd hem meteen te helpen.

7. Zo dan overtreft nu ook u mijn verwachting, die ik bij dit zenden van Titus jegens u heb, zoals u in alles wat tot de ware Christelijke staat behoort, overvloedig bent, in geloof (Hoofdstuk 1: 24) en in woord of bekwaamheid in het spreken en in kennis (vgl. Hoofdstuk 11: 16) en in alle naarstigheid tot beoefening van het praktisch Christendom en in uw liefde tot ons (Hoofdstuk 7: 7), zie, dat u ook in deze gave (vs. 5 en 6) overvloedig bent.

8. Ik zeg dit, wat ik zo-even van u vroeg, niet in een gesteldheid van het hart als was ik gebiedend om zo mijn apostolisch gezag te doen gelden, maar als door de naarstigheid van anderen, waarvan ik u zo- even heb meegedeeld (vs. 1), in de beoefening van de liefde tot de Heere en Zijn gemeenten, ook de oprechtheid van uw liefde beproevend; ik wil u in de gelegenheid stellen daarvan bewijzen te geven.

9. En op het aanwezig zijn van zodanige liefde ook bij u mag ik toch wel rekenen; want u weet de genade van onze Heere Jezus Christus, die Hij geopenbaard heeft in Zijn zelfverloochenende liefde, a) dat Hij, die heerlijkheid had bij de Vader eer de wereld was (Joh. 17: 5), omwille van u arm is geworden. Hij heeft, omdat Hij rijk was, bij Zijn menswording Zich ontledigd van Zijn goddelijke heerlijkheid (Fil. 2: 6 vv.) en dit opdat u door Zijn armoede, waarin Hij alles heeft volbracht wat tot zaligheid van de wereld nodig was, rijk zou worden in het bezitten van al de geestelijke zegen in hemelse goederen, die u ten deel is geworden (Efeze 1: 3. 1 Kor. 3: 22

a) Luk. 9: 58.

De hoogste drang tot opoffering en mededelen ligt voor de Christenen in de ontlediging, in het arm geworden zijn van de Zoon van God omwille van ons, opdat wij door Zijn armoede rijk zouden worden. Wij waren zo arm als bedelaars, wat betreft de geestelijke goederen en onbekwaam om ons uit die armoede op te heffen. Hij leefde in het bezit van de volheid van de goederen als de Zalige en Heerlijke in Gods gelijkheid. Van deze volheid nu heeft Hij geheel

en al afstand gedaan, Hij is in onze armoede, in de toestand van het niets bezitten van het zondige schepsel ingetreden, zodat Hij in elk ogenblik van Zijn aardse bestaan, biddend, zoekend, aankloppend, van de Vader door de Geest, die Hem was gegeven, alles wat Hij behoefde, licht, kracht, moed, troost, verkwikking enz. ontving, in voortdurende afhankelijkheid. Dit was heilzaam voor ons, omdat Hij ieder ogenblik zich gewillig daarin overgaf. Door zo'n zelfopoffering heeft Hij het bezit van de geestelijke goederen, die verloren waren gegaan, doordat wij niet afhankelijk wilden zijn, weer willen verwerven en als Hij op deze weg van volkomen verloochening van hetgeen Hem oorspronkelijk toebehoorde, het weer bezitten als iets verdiends had verkregen, is Zijn rijkdom voor ons aanwezig, dat die ons eigendom wordt. Wat ons deze onwaardig maakte en deed verliezen, is door het werk van Jezus als ons Hoofd weer voor allen goed gemaakt. En die met oprechte verwerping van het gehele gedrag, dat die onwaardigheid heeft teweeggebracht, zich aan deze Jezus vertrouwend overgeeft, die hem het verlorene weer heeft gegeven, die komt dat werkelijk ten goede. Maar hij, die hiervan verzekerd is, en de grootheid van de liefde van de Zoon van God, die Zich voor hem, de doemwaardige zondaar, heeft opgeofferd en de grootheid van de goederen, die hij aan Hem te danken heeft, bedenkt, die wordt gewillig tot elke zelfopoffering voor de Heere. De vreugde over de grote zaligheid maakt Zijn hart breed open om mee te delen, opdat hij de Heere, die Zich zo voor hem en voor velen heeft overgegeven, verkwikt in degenen, van wie Hij wil dat ze als Zijn broeders worden aangemerkt. Dan is hem niets te veel, hij kan niet genoeg doen en hij houdt het voor genade, als hij het mag doen. Hij laat zich niet lang bidden, maar biedt zichzelf daartoe aan en verre er van om angstig te berekenen, is hij, waar de nood het eist, bereid, ook boven vermogen te geven en zelfs af te nemen van hetgeen anders voor eigen behoefte wordt gehouden.

Onze toestand door de val buiten het verbond van de genade maakte het voor de zondaar even onmogelijk met God in gemeenschap te zijn, als het voor Belial is om met Christus samen te stemmen. Opdat echter de gemeenschap tot stand zou komen, was het nodig dat de rijke Losser Zijn bezittingen aan Zijn arme betrekkingen meedeelde; dat de rechtvaardige Heiland aan Zijn zondige broeders Zijn eigen volmaaktheid schonk, opdat wij, armen en schuldigen uit Zijn volheid genade voor genade zouden ontvangen. Door zo te geven en te ontvangen, daalde de een uit de hoogte en de ander verrees uit de diepte en zo waren zij in staat elkaar in ware en hartelijke gemeenschap te ontmoeten. De armoede moet, eer zij het wagen kan gemeenschap te houden, door Hem verrijkt worden, in wie oneindige schatten verborgen zijn en de schuld moet in medegedeelde en toegerekende gerechtigheid uitgedelgd wezen, eer de ziel met de volkomen reinheid gemeenschap kan houden, Jezus moet Zijn volk met Zijn eigen klederen bekleden, eer Hij hen in het paleis van Zijn heerlijkheid kan binnen laten; en Hij moet hen met Zijn eigen bloed rein wassen, anders zijn zij te zeer bevlekt voor de omhelzing van Zijn gemeenschap.

Rijkdom en armoede, telkens komt die schrille tegenstelling in allerlei vormen ons tegen en geen sterveling zeker, die zich in het bezit van de eerste verblijdt en vrijwillig de ontbering van de laatste in ernst voor zich zou verkiezen. Maar wie schetst ons dan de genade van de Heere Jezus Christus, waarop de Apostel de Corinthiërs wijst, om hen te wekken tot milde liefdebetoning; en wie peilt de volle zin van Zijn woord, waarin het Kerst-Evangelie als in één hoofdsom kan worden samengevat. Aan de éne kant wijst het op de Christus in Zijn oorspronkelijke rijkdom en Zijn vrijwillige armoede. Denkt u de wereld, die wij bewonen een ogenblik weg, de druppel hangt aan de emmer, het stofje aan de weegschaal nog niet, maar in de beginne was het Woord, dat bij God en zelf God was, geprezen in eeuwigheid. In de Zoon aanschouwt de Vader Zichzelf; Zijn kennis is Gods kennis Zijn macht Gods macht, Zijn rijkdom Gods rijkdom. Als Zich deze Hoogheerlijke zal openbaren op dit stipje van Zijn

eigen schepping, waar zouden wij wel bij voorkeur Hem zoeken, in wat luister Hem bij voorkeur ons denken. Zeker allerm minst in Bethlehem in de stal, in de kribbe en toch dat alles is nog slechts de aanvang van een vernedering, waarvan de weg langs allerlei trappen eindelijk afdaalt tot het kruis, tot de dood, tot het graf. Maar die vernedering, zij is geen lot slechts, maar daad van Zijn liefde; alleen omwille van ons, uit niets dan genade, kiest de Godmens voor Zichzelf, wat ieder kind van de mensen zeker als het hoogste toppunt van onheil zou afwijzen. En nu ten gevolge van die zelfvernedering, mogen wij aan de andere kant van de Christen gewagen in zijn oorspronkelijke armoede en zijn onschatbare rijkdom. Hoe arm wij oorspronkelijk zijn, als mensen niet slechts, maar als zondaars vooral gescheiden van de rijke volzalige God - wie heeft het nooit met schaamte en smart bij de enkele blik op zichzelf en in het ronde ontwaard? Maar God lof, de genade herstelt wat door de zonde teloor ging en het wonderwoord: "als niets hebbend en nochtans alles bezittend", het wordt in gemeenschap met Christus straks de ervaring van elke gelovige. Immers, Hij aanvaardt onze armoede slechts daarom, opdat Hij Zijn rijkdom met de armsten zou delen en komt niet opdat Hij allereerst iets voor Zichzelf ontvangen, maar integendeel opdat Hij ons alles zou brengen. Door die armoede vereert Hij ons, want reeds Zijn verschijning in de mensheid strekt om haar op te heffen uit de diepte, waarin zij lag neergezonken. Door de armoede behoudt Hij ons, want met het kleed van Zijn volkomen gerechtigheid, dekt Hij onze geestelijke naaktheid en onreinheid voor God. Door die armoede trekt Hij ons, want juist Zijn kribbe en Zijn kruis hebben voor het heilbegerig hart een onweerstaanbaar vermogen, zoals zelfs geen Thabor, geen Olijfberg van heerlijkheid heeft. Door deze weergaloze zelfvernedering toch heeft Hij, zoals het zo schoon in het Formulier van het Nachmaal is uitgedrukt, "de vervloeking van ons op Zich geladen, opdat Hij ons met Zijn zegeningen vervullen zou." Nog eens, "zo lief heeft God de wereld gehad! "

10. En ik zeg, omdat volgens vs. 8 in de besproken zaak, de collecte geen sprake kan zijn van een gebod van mijn kant, in mijn mening (1 Kor. 7: 25); want dit, dat ik u met mijn raad terzijde sta, is u oorbaar, als die niet alleen het doen met het beginnen van de inzameling, maar ook het willen van over een jaar tevoren, reeds in het vorig jaar, toen ik in de zomer 56 na Christus met Titus op mijn tussenreis, van Efeze ondernomen, bij u was 1Co 1: 3, heeft begonnen. Toen kon in de Macedonische gemeenten nog van geen willen sprake zijn, doordat deze de zaak pas in de laatste tijd door mij ter sprake is gebracht (Hoofdstuk 9: 2)

11. Maar nu, nadat de gemeenten in Macedonië u zelfs met het doen zijn voorgekomen (vs. 2 vv.) voleindigt ook het doen, dat u reeds voor een jaar begonnen bent, door ijverig in te halen wat nog aan de inzameling ontbreekt, opdat, zoals er geweest is de volvaardigheid van het gemoed om te willen, er ook al zou zij het voleindigen uit hetgeen u heeft, naarmate van uw bezitting, want wat u tot hiertoe heeft gedaan (vs. 10), (de som van hetgeen u heeft opgebracht, staat nog ver beneden hetgeen u kan doen (Mark. 12: 44).

12. Een opbrengst boven uw vermogen, zoals dat bij de gemeenten in Macedonië heeft plaats gehad (vs. 4) wordt niet van u geëist: a) want als te voren de volvaardigheid van het gemoed daar is om te geven, zoals die gewilligheid zonder twijfel bij u bestaat, nadat u een jaar geleden reeds met het willen begonnen bent (vs. 10) b), zo is iemand, als hij nu tot het doen overgaat, aangenaam bij God, als hij nu overgaat tot het geven naar hetgeen hij heeft; tot dat welgevallig zijn aan God behoort echter niet, dat hij geeft naar hetgeen hij niet heeft, dat hij boven zijn vermogen weldoet (Hoofdstuk 9: 7).

a) Mark. 12: 43. Luk. 21: 3 b) Spr. 3: 28. 1 Petrus 4: 10.

13. Als wij nu spreken van een volbrengen (vs. 11), moet ik daarop aandringen, dat uw geven, zoals ik vroeger heb gezegd, geschiedt naar de maatstaf van uw bezitten. Ik wil hiermee u niet bezwaren, want dat zeg ik niet, ik eis niet zoveel voor de heiligen te Jeruzalem, opdat anderen, namelijk de heiligen te Jeruzalem, voor wie ik nu bij mijn gemeenten onder de heidenen collecteer, verlichting zouden hebben en u verdrukking. Het is niet, dat wij hun een gemakkelijk leven zouden willen bezorgen en u voor hen zouden willen laten arbeiden, of u door bijzondere uitgaven in moeilijkheid zouden willen brengen, wij wensen alleen die ondersteuning, opdat er enige evenredigheid in het dragen van lasten zij.

14. Het kan toch niet de wil van God jegens de gelovigen zijn, dat de één overvloed heeft, de ander gebrek, maar Hij wil dat de een de ander helpt. Daarom houden wij een inzameling, opdat uit gelijkheid, in deze tegenwoordige tijd, nu die gemeente in gebrek is, uw overvloed zij, om hun gebrek te vervullen. Die liefdebetoning moet wederkerig zijn en als ooit de omgekeerde verhouding mocht plaats grijpen, dat zij, de Christenen uit de Joden, zich in slechte omstandigheden mochten bevinden, terwijl de Christenen uit de heidenen in nood zijn, zo moet wederkerig hulp worden verleend, opdat ook hun overvloed dan zij om uw gebrek te vervullen, opdat er gelijkheid wordt; de één toch moet altijd de lasten van de anderen dragen zoals dat overeenkomstig de wil van God is.

15. Het moet ook in deze zijn zoals in Ex. 16: 18 geschreven is bij het bericht over het inzamelen van het manna: "Die veel verzameld had, had niet over en die weinig verzameld had had niet te weinig, maar dan elk werd door Gods leiding zoveel gegeven, als hij voor zich en zijn huisgenoten nodig had.

In deze tijd is het de Nieuw Testamentische gemeente in het heilige land, die gebrek lijdt; maar, zo geeft Paulus te kennen, er zal een tijd komen, wat omgekeerd dat deel, dat op het gebied van de wereld van de volken leeft, bijstand van deze zal ontvangen. Zo toch moet zijn woord worden opgevat, omdat hij niet de een maal gebrek en overvloed kan bedoelen aan hetgeen tot het lichamelijke leven en de andere keer aan hetgeen tot het geestelijke leven nodig is (vgl. Rom. 15: 27) en ook, omdat hij niet schrijven zou "in deze tegenwoordige tijd", als hij niet aan een toekomst dacht, in welke het tegengestelde van deze tegenwoordige staat van zaken niet misschien mogelijk zou kunnen plaats hebben, maar werkelijk zal plaats hebben. Als datgene plaats heeft, waarvan hij in Hoofdstuk 3: 16 heeft gesproken, als Israël zich tot de Heere bekeerd zal hebben, dan zal er in het heilige land een gemeente van de Heere zijn, die zich in grotere voorspoed verheugt dan de heidense Christenen, die in de moeilijke tijd zijn, waarvan in 2 Thessalonicenzen. 2: 3 (in plaats van op deze plaats zou beter op Openbaring 11: 13 gewezen kunnen worden) gesproken wordt. Dan zal in zoverre een gelijkheid worden teweeg gebracht, dat het gedeelte van de Christenen, dat nu ontvangt, het gevende deel en dat wat nu geeft, het ontvangende zal zijn.

De lasteraars, die Paulus het bevoordelen van sommigen ten laste legden (Hoofdstuk 7: 2) zullen ook zeker wel zijn trouwe zorg voor Jeruzalem hebben verdacht gemaakt en de Corinthiërs hebben opgezet: u bedelt hij arm, om anderen de zakken te vullen. Daartegen schrijft hij (vs. 13): "dat is niet, opdat anderen verlichting zouden hebben en u verdrukking". Nee, dat wil onze Heere Jezus Christus niet, merkt Luther hierbij op, dat ik met mijn goed mijzelf tot een bedelaar en de bedelaar tot een heer maak; maar ik moet medelijden hebben met zijn nood en hem helpen, zoveel ik kan, opdat de arme met mij eet en ik met de arme. "Uit gelijkheid" dat is de bedoeling van Paulus: hier zijn de wederdopers op losgestormd met hun verkeerdheid onder de naam van gelijkheid en ook heden ten dage noemen de vijanden van Gods orde en regeling, volgens welke er altijd rijken in armen op aarde zullen zijn, hun

woeste gelijkmakerij met namen, die zij uit de bijbel en van de kerk stelen. De communistische en socialistische staat heeft niets gemeens met de gemeenschap der heiligen; waar die tot stand kwam was het werk van de liefde ten einde.

Liefde deelt mee, maar neemt ook niet te veel.

Zonder revolutie brengt de liefde vrijheid en gelijkheid teweeg een gemeenschap van goederen in de Geest.

Hoe goed zou het zijn, wanneer ieder zijn goederen wilde aanzien en behandelen als manna, meer als gave van God dan als vrucht van zijn arbeid, meer tot nooddrift dan tot genot, meer tot gebruik, dan om schatten te vergaderen!

16. Maar Gode zij dank, die dezelfde naarstigheid, die ik in mij heb, voor u in het hart van Titus gegeven heeft, die ik met deze brief tot u zend, om de zaak van de collecte ten uitvoer te leggen.

17. Dat hij, die naar zijn bescheidenheid niet zelfstandig daarin wil handelen, maar eerst een dringen van mijn kant verwachtte, de vermaning van mij, om dat werk op zich te nemen (vs. 6) heeft aangenomen. En zeernaarstig zijnde om die zaak te doen, heeft hij die dadelijk aanvaard, zodat hij gewillig tot u gereisd is, zoals u bij het ontvangen van deze brief duidelijk is.

De gedachte van de apostel bij deze woorden is deze: Titus bood zich wel niet aan, maar liet de vermaning tot zich komen en gaf daaraan gevolg. Eigenlijk had hij die niet nodig, omdat het zijn eigen vrije wil was, die zaak op zich te nemen.

Het is zeer liefelijk, wanneer de opdracht van de kerkelijke overheden zo wordt volvoerd als Titus deze opdracht van de apostel ten uitvoer bracht, namelijk met een hart, dat de aandrang in zichzelf vindt, die door God is gegeven en toch graag zich richt naar de regel, volgens welken de een aanmaant of oplegt en de ander volgt, beide die vermaant en die volgt in gehoorzaamheid aan God.

De woorden: "hij is gewillig tot u gereisd" schrijft de apostel, zich plaatsend op het standpunt van hen, die de brief ontvingen (vgl. Hand. 15: 27; 23: 30). Titus bracht die zonder twijfel zelf naar Corinthiërs over.

18. En wij hebben ook met hem gezonden de broeder Trofimius de Efeziër (Hand. 20: 4; 21: 29. 2 Tim. 4: 20. vgl. bij Hand. 19: 20, die lof heeft in het evangelie door al de gemeenten, dat hij veel tot bevordering van haar bedraagt.

19. En dat niet alleen beveelt hem aan, dat hij voor zichzelf een ijverig bewonderaar is van het rijk van God, maar hij is ook door de gemeenten in Azië verkoren, om met ons te reizen met deze gave (1 Kor. 16: 4. Rom. 15: 25 v.), die door ons bediend wordt tot de heerlijkheid van de Heere zelf en de volvaardigheid van uw gemoed.

Onder die reisgenoot van Titus verstonden Origenes, Hieronymus en andere oudere uitleggers, om de woorden: "die lof heeft in het evangelie door al de gemeenten", dat zij verklaarden van de schrijver van een evangelie, Lukas. Vandaar is het onderschrift van deze brief zo veranderd, dat behalve Titus ook Lukas als overbrenger wordt genoemd. Die

opvatting is echter verkeerd, omdat aan de ene kant het evangelie van Lukas toen nog niet bestond en aan de andere kant Lukas zelf in zo'n positie was, dat hij zeker niet meer een metgezel van Titus kon zijn. Om de laatste reden kan ook niet met Chrysostomus aan Barnabas worden gedacht. Volgens vs. 19 zijn wij meer beperkt tot de kring van de zeven mannen in Hand. 20: 4 genoemd, van welke om verschillende redenen de vijf eersten wegvallen, zodat alleen hier en in vs. 22 v. kan worden gedacht aan de beide anderen, Tychicus en Trofimius, beide uit Azië en deze zouden dan in het onderschrift in plaats van de daar genoemden Lukas moeten komen. Omdat het gezegde in vs. 22 zonder twijfel op Tychicus doelt, moet in vs. 18 aan Trofimius worden gedacht.

De apostel heeft het niet voor zijn roeping gehouden deze broeder te zenden zonder medewerking van de gemeenten. Zoals zij de gevers waren, zo moesten zij een werkzaam aandeel nemen aan de besteding en bezorging, dat door de keuze van een afgezondene plaats had. Hoe die keuze geschiedde weten wij niet, toch blijkt uit de aard van de zaak, dat als geen eenstemmige acclamatie volgden, de minderheid zich naar de meerderheid heeft gevoegd. Het heeft een grote schijn van geestelijkheid dergelijke zaken als werelds en juridisch te verachten en uit de kerk te bannen, maar de Schrift weet van zo'n trotse geestelijkheid niets, die zich verheft boven de uiterlijke orde, nodig voor de welstand van de kerk op aarde een geestelijkheid, meestal, om in plaats van de liefde, waarin de een zich graag aan de anderen onderwerpt een tirannie in te voeren, die het levende lichaam van de kerk verlaagt tot een machine, door enkele personen bestuurd.

20. Dit verhoedend, dat ons niemand mag lasteren in deze overvloed, die door ons wordt bediend. Terwijl wij met Titus nog een broeder zenden en wel tevens als afgevaardigde van de gemeente, waarbij dan nog een tweede komt (vs. 22), willen wij voorkomen, dat iemand ons zou beschuldigen van oneerlijkheid of ontrouw, die lastering te eerder zou kunnen ontstaan nu die opbrengst zo rijkelijk uitvalt.

21. Wij willen ons voor zo'n naam wachten, als die bezorgen hetgeen eerlijk is, volgens de grondstelling in Rom. 12: 17 uitgesproken, niet alleen voor de Heere, bij wie wij ook buiten dat bekend zijn (Hoofdstuk 5: 11), maar ook voor de mensen, opdat wij niemand aanleiding geven onze handeling te lasteren (Hoofdstuk 6: 3).

Een dienaar van Christus moet ook in de ogen van de mensen rein en zonder gebreken bevonden worden; hij moet daarom alles voorkomen wat tot lastering zou kunnen aanleiding geven.

Die tevreden met de getuigenis van zijn geweten zijn goede naam niet in acht neemt, is wreed jegens zijn naasten.

Het goede geweten, dat wij hebben, geeft ons nog geen recht onverschillig te zijn over het oordeel van de mensen. De regel van de apostel (1 Thessalonicenzen. 5: 22) is, dat wij ook elke schijn van het kwaad moeten mijden. Het verwaarlozen van dat voorschrift brengt niet alleen vaak zonder noodzakelijkheid de goede zaak in verdenking, die ook verstandige gemoederen op het dwaalspoor kan brengen, maar zij wordt gemakkelijk voor hem, die al te veel op zijn goed geweten bouwt een valstrik, die hem doet afwijken van het juiste pad van de christelijke zelfverloochening. Een goed geweten voor God te bewaren is een zaak van het geloof (1 Tim. 1: 19), maar ook de goede naam niet gering te achten, die integendeel met nauwgezetheid te bewaren is een eis van de christelijke ootmoed, waaraan zelfs een Paulus zich niet onttrekt.

23. Hetzij dan Titus, hij is in het werk, dat ik doe, mijn metgezel en medearbeider bij u (Hoofdstuk 1: 2 en "Ac 19: 20; hetzij onze broeders Tychicus en Trofimus (vs. 22 en 18), zij zijn afgezanten, afgevaardigden van de gemeenten en een eer van Christus, mensen, die Christus eer aandoen door hun wandel en hun werk, zodat u alle drie met die achting zult behandelen die aan hun waardigheid en verdienste toekomt.

24. Bewijst dan aan hen, aan deze broeders, de bewijzing van uw liefde en van onze roem van u. Betoon dat het goede, dat wij van u hebben gezegd (Hoofdstuk 7: 14; 9: 3) waarheid is geweest, ook voor het aangezicht van de gemeenten, doordat u een bijdrage schenkt tot de collecte, waarvan toch de gemeenten, waarmee de inzamelaars nader in aanraking zouden komen, bericht zullen ontvangen.

Er wordt hier gesproken van een vrijwillig voldoen aan de bepalingen, welke die drie zullen maken, om de inzameling ten einde te brengen. Omdat dit nu iets was, dat aan gemeenten, die enig deel aan de inzameling zouden nemen, ter kennis zou komen, was het geheel op zijn plaats, dat de apostel de lezers er niet alleen op wees, met wie zij te doen zouden hebben, maar ook daarop, dat voor de overige Christenen hun gedrag niet verborgen zou blijven.

Het is Paulus bepaald te doen om de gemeente te Corinthiërs mee te doen delen in de pinkstergave, die hij onder geleide van die zeven broeders (Hand. 20: 4) van het veld van de heidenen als een oogst naar Jeruzalem wenste te brengen Ac 20: 6. Deze collecte toch was voor hem meer dan een ondersteunen van de armen; hij zag daarin een feitelijk belijden van de Christenen, dat zij van één gezindheid en van één geloof waren. Daarom had hij er een welbehagen in, dat broeders uit Azië in Macedonië en Achaje dienden bij het verzamelen van de gelden en ook daardoor de gemeenten, die van elkaar waren verwijderd, in persoonlijke aanraking met elkaar kwamen.

HOOFDSTUK 9

REDENEN WAAROM DE INZAMELING SNEL EN GOED MOEST GESCHIEDEN

c. Vs. 1-15. Na de mededeling over de personen, die bestemd waren het geld over te brengen, komt de apostel terug tot de inzameling zelf. Hij zegt op juiste manier, dat hij daarover niet hoeft te schrijven, terwijl de Corinthiërs hun verplichting tot deze opbrengst al lang hadden gevoeld, omdat die collecte voor de broedergemeente te Jeruzalem bestemd was. Wel mocht hij er op aandringen, dat zij, in hetgeen reeds een jaar geleden was toegezegd en wat ertoe had gediend, om de gemeenten in Macedonië aan te vuren, niet beschaamd werden en daarom moesten zij nu de collecte doorzetten en er krachtig aan deelnemen, terwijl Titus met zijn metgezellen daartoe bij hen was. Paulus neemt deze gelegenheid waar om te spreken over de gezindheid, waarmee moest worden gegeven. Vervolgens wijst hij op de macht van God, om ten allen tijde de nodige middelen te verschaffen tot rijkelijk weldoen en herinnert hij aan de zegen, die verbonden is aan zo'n weldoen, vooral in dit geval. Hij eindigt met een woord van dankzegging voor de gave van God in Christus, die het krachtigst dringt tot geven voor anderen.

1. Ik sprak zo-even van een betoning van uw liefde en van onze roem over u (Hoofdstuk 1: 24), zonder nader te verklaren in welk opzicht u die betonen moest: want a) van de bediening, die voor de heiligen geschiedt en waartoe ik nu ook deze drie heb gezonden, is mij onnodig aan u te schrijven, vooral ook met het oog daarop, in hoeverre de Christenen uit de heidenen zich gedrongen moeten gevoelen hen, die uit Israël zijn, in hun nood bij te staan (Rom. 15: 27).

a) Hand. 11: 29. 1 Kor. 16: 2. 2 Kor. 8: 4.

2. Want ik ken de volvaardigheid van uw gemoed, ik ken uw genegenheid voor deze zaak, waarvan ik hier in het land, waar ik mij tegenwoordig ophoud (Hand. 20: 1), roem over u bij de Macedoniërs, zeggende als ik mijn mededelingen doe in de vergaderingen van de gemeente, dat Achaje 2Co 1: 1 van over een jaar bereid is geweest (Hoofdstuk 8: 10). En de ijver, door u begonnen, heeft er velen verwekt, zodat zij nu ook tot een inzameling besloten zijn, terwijl ik eigenlijk bij de Macedonische gemeenten, om de armoede en de nood, waarin zij zelf zijn, niet had willen aandringen (Hoofdstuk 8: 4 v.), waarom zij ook in 1 Kor. 16: 2 niet naast de Galatiërs genoemd zijn.

Hier volgt een aanvulling, misschien bij het overlezen van Hoofdstuk 8 noodzakelijk bevonden, van hetgeen daar de Corinthiërs op het hart is gedrukt. Die aanvulling geeft Paulus op een juiste, verschonende manier met de inleidende aanmerking, dat hij eigenlijk niet nodig had over de zaak van de collecte te schrijven, omdat hij hun bereidwilligheid kende. Het verband is het volgende: ontvang de broeders met liefde, dat druk ik u op het hart; want over de bediening voor de heiligen heb ik niet nodig u te schrijven en de offervaardigheid was, zoals het beginnen van de collecte reeds in het vorige jaar bewijst, bij de Corinthiërs werkelijk aanwezig en er was slechts een opwekking nodig, alleen tot besneling van de zaak.

Het is licht te denken, dat de inzameling van de bijdragen gedurende de treurige voorvallen in de gemeente was blijven steken; zelfs gedurende de dagen en weken, waarin de droefheid naar God in de gemeente de overhand kreeg en hen tot ijver opwekte, zal toch de zorg voor de nood van de heiligen te Jeruzalem in de harten op de achtergrond zijn geraakt. De kunst van Paulus om te winnen nu is, om door het goede voorbeeld van de ene de andere tot het goede

te dringen. De Corinthiërs stelt hij de frisse en blijmoedige ijver van de Macedoniërs voor (Hoofdstuk 8: 1 vv.) en bij deze roemt hij weer de goede wil van de ander (2 Kor. 8: 19), zeggende: "Achaje is voor een jaar bereid geweest. "

Het gevaar van koudheid ondervindt ieder op de weg van zijn Christendom, daarom is het goed, dat God ons door anderen opwekt.

3. Maar ik heb deze broeders gezonden, opdat onze roem, die wij over u hebben, waarmee ik uw Christelijke staat heb geprezen, (Hoofdstuk 7: 4), niet zou ijdel gemaakt worden in deze dele, in hetgeen de collecte aangeeft, waarover ik u heb geprezen, opdat, zoals ik gezegd heb, u bereid mag zijn (vs. 2) en een teleurstelling dus werkelijk wordt verhoed.

4. En dat niet mogelijk, zo de Macedoniërs als leidslieden (Rom. 15: 24) met mij kwamen, als ik volgens het in 1 Kor. 16: 5 vv. voorgestelde reisplan vóór de winter bij u kwam en zij u onbereid vonden, wij, (opdat wij niet zeggen "u" hoewel u de schuld daarvan zou zijn) beschaamd worden in deze vaste grond van de roeming, die ik met zo vast vertrouwen heb gedaan.

5. Ik heb dan nodig geacht deze broeders te vermanen, dat zij eerst tot u zouden komen en voorbereiden, geheel gereed maken uw te voren, uw vroeger, toen u voor een jaar zo bereidvaardig aan het vergaderen ging (vs. 2), aangedienden zegen; opdat die van hun kant tot afzending en van onze kant tot bezorging naar Jeruzalem gereed zij zodat wat u samenbrengt werkelijk is, zoals ik het heb voorgesteld, als een zegen (Gen. 33: 11. Richt. 1: 15. 1 Sam. 25: 27; 30: 26 en niet als een vrekheid een gave, zoals de gierigaard die geeft, ongraag en zo karig mogelijk.

Prijzenswaardige zorg, dat alles, wat men zegt en toezegt gehouden wordt! Zonder deze is het grootspreken; en weg daarmee!

De apostel noemt de gave een zegen, die de Corinthiërs hadden beloofd aan de moedergemeente te geven, omdat zij toch hun beloften niet onvervuld zullen willen laten en omdat het begrip van zegenen elke gedachte aan zelfzuchtige karigheid uitsluit. Die tegenstelling spreekt de apostel nogmaals uit aan het einde van het vers, als hij van gierigheid spreekt. Als de gemeente haar bijdrage slechts op een manier gaf, dat zij daarmee van haar belofte afkwam, die zij toch niet meer kon terugtrekken, dan zou zij er geen gewetenszaak van maken de moedergemeente zoveel mogelijk te bekorten.

Het geschenk noemt Paulus een zegening, eigenlijk een dank, in zoverre het is voortgevloeid uit een hart, dat God lof en dank zegt. Daartegenover staat de gierigheid, de hebzucht, die zowel daar zich betoont, waar men wederrechtelijk goed verwerft, als waar men karig meedeelt.

Een gierig geveer is als een zure druif, waaraan met moeite een karig sap wordt afgeperst; maar zegen vloeit uit de zoete druif bij een lichte drukking van de wijntreder.

EPISTEL OP de DAG VAN ST. LAURENTIUS: Vs. 6-10 Joh 12: 24.

6. En dit zeg ik, bedoel ik met het woord "als een zegen en niet als een vrekheid", om u tot overvloedig geven op te wekken: a) Die spaarzaam zaait, zal ook spaarzaam maaien; en die in

zegeningen zaait, dus in overvloed het zaad uitstrooit, die zal ook in zegeningen maaïen, rijkelijk vruchten oogsten (Spr. 11: 25. 22: 9).

a) Gal. 6: 7.

Zaaïers en maaïers worden hier als leenspreukig gebruikt. En daar is enige gelijkheid tussen het werpen van zaad in de aarde en het doen van aalmoezen. Een zaaïer werpt en strooit zijn zaad met een open hand; hield hij het besloten in zijn vuist en liet hij alleen hier en daar een zaadje vallen, hij zou een schrale oogst hebben; zo opent ook een milddadig geveer zijn hand en vervult de noden van de behoeftigen op een ruime manier (En het is er zo mee), zaait hij, dat is, geeft hij niets hij zal ook niets maaïen; zaait hij maar weinig, hij zal weinig maaïen; zaait hij veel, hij zal rijkelijk maaïen, ook dezelfde soort van dingen, die hij zaait; is hij milddadig in het tijdelijke, hij zal in dezelfde dingen voorspoedig zijn. Wij gierige mensen zich inbeelden, dat hetgeen zij op een liefdadige manier schenken, verloren is, verbetert de apostel die misvatting, met hun te verzekeren, dat het niet meer verloren is dan het zaad, dat een landman in de grond werpt, dat dertig, zestig of honderdvoudige vrucht voortbrengt.

7. Intussen komt hier niet alleen aan op het overvloedige geven, maar het moet ook een geven zijn met lust en liefde tot de zaak. Een ieder dan doe, zoals hij in zijn hart naar zijn eigen vrije beschikking voorneemt, niet uit droefheid daarover, dat hij moet missen wat hij geeft, of uit nooddwang, dat hij liever, zo hij kon, zich zou vrijmaken van de omstandigheden, die hem tot geven noodzakelijk; a) want God heeft een blijmoedige geveer lief en niet zo een, die met tegenzin of uit dwang geeft (vgl. Deut. 15: 10. Sirach 14: 16).

a) Ex. 25: 2; 35: 5.

Deze spreuk hebben de Septuaginta of de 70 vertalers van het Oude Testament in het Grieks naast Spr. 22: 8 gesteld en Paulus geeft daaraan de eer van de aanhaling, omdat die iets schriftuurlijks (Ex. 25: 2; 35: 5. 1 Kron. 29: 5 bevat. Bij de nawerkingen van partijschappen te Corinthiërs, was de waarschuwing voor dwang en de aanmaning, om naar de drang van het hart te geven, vooral op zijn plaats; want niets vergiftigt de weldadigheid meer en maakt ze voor God verachtelijker dan een ijdel mededingen in weldoen en zichzelf op de voorgrond te stellen zonder hartelijke welwillendheid.

Met blijdschap geven, dat steelt het hart van God en rukt Hem genade uit Zijn handen, om degenen, die zo geven, daarmee te overladen.

8. En opdat u in staat mag zijn om niet karig maar in zegening te zaaïen, weet dan: God is machtig alle genade in tijdelijke zegen overvloedig te doen zijn in u; opdat u in alles, ten allen tijde alle voldoendeheid hebbende, tot elk goed werk overvloedig mag zijn; God kan u overvloedig zegenen; opdat u ten allen tijde zult kunnen geven aan anderen en Hij zal dat doen, als in u weldadigheid leeft.

9. Zoals er in Ps. 112: 9 geschreven is van de vrome en rechtvaardige: "Hij heeft weldaden gestrooid, hij heeft rijkelijk de armen gegeven; zijn gerechtigheid en het geluk, dat met die gerechtigheid verbonden is (Spr. 10: 2) blijft in de eeuwigheid, zoals in vs. 3 van die psalm uitdrukkelijk wordt gezegd, dat rijkdom en overvloed in het huis van de vromen zal zijn.

Om rijkelijk te geven, waartoe de apostel in vs. 6 had aangemaand, moesten zij, tot, wie de vermaning gericht is, ook in staat zijn het te kunnen. Deze tegenspraak lag te zeer voor de

hand, dan dat Paulus haar niet dadelijk door te wijzen op God, zou hebben kunnen beantwoorden, die Hem daarmee kon genade bewijzen, dat Hij ze tot alle goed werk in staat stelde. Omdat het daarom te doen is, dat God de Corinthiërs zou geven, wat het voor hen mogelijk maakte allerlei goed te doen, zo moeten wij bij het "alle genade" denken aan het geen uitwendig daartoe in staat stelt, maar niet aan hetgeen inwendig daartoe bekwaam maakt, zoals vele uitleggers het willen.

Toen A. H. Francke eens deze plaats in de bijbel las, werd hij er zeer bedroefd over. "Hoe kan God maken, dacht hij bij zichzelf, dat wij rijk zijn in goede werken? Ik zou zo graag menige arme iets goeds bewijzen, maar mij ontbreken de middelen; ik moet menigeen ledig en zonder hulp van mij laten heengaan. " Temidden van zijn beschouwingen over dit apostolisch woord, ontving hij van een vriend te Maagdenburg een brief, waarin deze hem klaagde, dat hij met de zijnen in armoede moest omkomen: borgen kon en wilde hij niet, die hem iets omwille van God gaf, van die zou hij het dankbaar aannemen. "Vanwaar nu iets te krijgen? " Francke dacht na en dacht weer en bad tot God, die toch kon maken, dat hij rijk werd in goede werken. Eindelijk kwam hem in de gedachte, dat hij zonder een ander lastig te vallen, die man uit zijn nood zou kunnen helpen. Het kwam hem in de gedachte een boek te schrijven en de opbrengst daarvan te besteden voor zijn hulpbehoevenden vriend. Hij ontzegde zich nu een tijdlang zijn avondeten en schreef in de avonduren, zijn "opmerkingen over de bijbel", liet het geschrift op eigen kosten drukken en gaf de gehele opbrengst, die omstreeks 150 Thaler beliep, aan zijn lijdende vriend. "Toen leerde ik begrijpen", zei hij: "hoe God kan maken, dat men rijk wordt in goede werken door eigen werkzaamheid en opoffering.

God kan niet alleen door meer vermogen te geven, maar ook door andere genadige beschikkingen: gezondheid, vrede, een vrouw echtgenoot, vrome kinderen, getrouwe dienstboden iemand veel voordeel aanbrengen. Een ander heeft geen lust om een arbeid van de liefde aan de naaste te verrichten en hij verliest door verspilzieke kinderen, ontrouwe dienstboden zoveel, dat hij daarvoor een aanzienlijk iets voor de armen zou hebben kunnen doen.

10. Maar die het zaad de zaaier verleent, die verleent ook brood tot voedsel en Hij zal dat zonder twijfel doen en vermenigvuldigt uw gezaaisel, zoals dat in Jes. 55: 10 wordt beloofd, zodat u rijkelijk genoeg zult kunnen uitstrooien (vs. 9) en vermeedert ook de vruchten van uw gerechtigheid, tot een rijke opbrengst (vs. 6).

11. Dat u ten gevolge van zo'n groei in alles rijk wordt tot alle goeddadigheid, zoals ik daarover in Hoofdstuk 8: 1 vv. voor de gemeente in Macedonië mag roemen, die goeddadigheid, omdat zij het ook bij geringe uitwendige middelen niet aan weldoen laat ontbreken, door ons, die tot haar betoning aansporen, werkt dankzegging bij degenen, die ontvangen, tot God.

In vs. 10 spreekt de apostel uit als iets, dat verwacht kon worden, wat hij in vs. 8 had voorgesteld als iets, dat aan de kant van God mogelijk was; aldaar karakteriseert hij op grond van de profetie de Heere zo, dat daarin de grond ligt van de uitgesprokene verwachting. Wat God voortdurend doet op het gebied van de natuur doet het gelijksoortige verwachten in de bedeling van de genade, in de regering van Zijn gemeente. Ten eerste: zoals God de zondaar het middel geeft om uit te zaaien, zo zal Hij bij de tegenwoordige uitdeling, u geven en vermeederen wat voor het uitzaaien, voor het weldoen wordt geëist. Ten tweede, zoals God bij het uitgestrooide zaad de groei geeft, zodat er een vrucht van voortkomt, opdat men brood te eten krijgt en in het genot daarvan het loon van de vlijt, in het uitzaaien betoond, verkrijgt,

dan zal Hij het zaaien, uw weldoen, zegenen, het gewas van uw gerechtigheid laten groeien. Opmerkelijk heeft de oude kerk de afdeling vs. 6-10 ter voorlezing op de dag van de herinnering van Laurentius (10 augustus) gekozen, die diaken van paus Sixtus II, die zeer geëerd was om zijn milddadigheid en zijn onvermoeide zorg voor de armen.

In vs. 11 is een rijk worden bedoeld in volle goeddadigheid of overgave, dus een inwendige, die daartoe leidt, dat men overvloedig kan zaaien en dus ook rijke vruchten kan zien. Als het bij de Corinthiërs door verrijking van hun inwendig leven tot die eenvoudigheid van overgave komt, die de apostel in de gemeenten van Macedonië heeft kunnen roemen, dan zullen zij bij geringe middelen rijkelijker zaaien en rijkere vrucht mogen verwachten, dan anders bij overvloedige middelen. Zo'n overgave toch zal teweegbrengen, dat het komt tot hetgeen tevoren een vrucht van de gerechtigheid werd genoemd, namelijk tot dankzegging voor God.

De apostel belooft geen aardse zegen (in Hoofdstuk 8: 2 heeft hij de Macedoniërs verzekerd, dat hun diepe armoede overvloedig geweest is tot de rijkdom van hun goeddadigheid), maar dat belooft hij, dat zij door de kracht van de liefde rijk zullen zijn, alle reinheid van gezindheid, zoals nu door milddadigheid, zo ook in ieder voorkomend geval zullen tonen; tot betoning van hun reinheid door goeddadigheid zullen zij rijk zijn in alle delen, in ieder gegeven geval. Het einde van het vs. vormt de overgang tot de gedachten, die in de volgende verzen zijn uitgedrukt, dat hun milddadigheid niet maar lichamelijke hulp zou verlenen in de behoeften van de armen, maar ook de geestelijke vrucht van de dankzegging dragen als een voor de Heere welgevallige godsdienst.

12. Want, om nader op te helderen wat aan het einde van het vorige vers gezegd is, de bediening van deze dienst vervult niet alleen het gebrek van de heiligen te Jeruzalem, die in zo grote geldelijke nood zich bevinden onder de druk, die op het land rust ("Ac 19: 20, maar is ook overvloedig door vele dankzeggingen tot God (Hand. 21: 20).

13. Omdat zij door de beproeving van deze bediening, waartoe wij ons eenmaal hebben verbonden (Gal. 2: 10), God verheerlijken over de onderwerping van uw belijdenis onder het Evangelie van Christus, omdat u de kennelijke blijken door uw liefdadigheid geeft, dat u het evangelie, dat niets anders dan liefde ademt, niet alleen met de mond, maar ook met het hart en de wandel belijdt. En bovendien zullen zij God danken over de goeddadigheid van de mededeling aan hen en aan allen, omdat datzelfde voor hen bevestigt, dat u in oprechtheid van liefde, zoals met hen, zo ook met alle andere lieden van de kerk gemeenschap houdt.

14. En tevens verheerlijken zij God door hun gebed voor u dat zij opzenden als de zodanige, die naar u verlangen om de uitnemende genade van God, die daar werkt over u, terwijl zij voor u bidden, dat God u naar Zijn genade, die zich aan u verheerlijkt, bewaren moge tot de tijd, dat de Heere Jezus alle kinderen van God zal samenbrengen (Joh. 11: 52).

Om het gewicht, dat Paulus op deze gehele zaak legt, af te meten, moeten wij ons herinneren, dat het de arme, zwaar beproefde heiligen te Jeruzalem waren, die door de dienst van de gemeenten uit de heidenen vergaderd, tot verheerlijking van God werden opgewekt. In het Joodse land neigde de dag van het Evangelie naar de nacht en de kleine schare van Christenen had een harde strijd, om haar vertrouwen niet te verliezen (Hebr. 10: 35). Toen werd hun de gave van deze inzameling uit de landen van de volken in de verte tot een teken, dat de Heere toch Zijn heilig volk vergaderde en Zijn heilige stad bouwde, terwijl het volk van het vleselijk Israël tot een Lo Ammi (niet volk), de aardse stad Jeruzalem tot een stad van onvrede en toorn

werd (vgl. het meegedeelde in Aanh. II No. 1 over de tijd van de regering van Felix). Kurie eleison, maar toch ook een Halleluja zongen zij.

Niet alleen moesten de arme Christenen uit Palestina worden ondersteund, maar God moest door de liefde geprezen worden en voorts moesten de Christenen uit de Joden tot de overtuiging gebracht worden, dat ook de gelovige heidenen hun broeders in Christus waren, er een innige liefde tot hen en al de Joodse gemeenten verwekt werd. (V.).

Paulus wilde de Christenen uit de Joden te Jeruzalem, die steeds met wantrouwen tegen de Christenen uit de heidenen vervuld waren, een duidelijk bewijs geven van de vrucht van hun bekering, hen noodzaken de werkzaamheden van de Geest van God ook onder de Christenen uit de heidenen te erkennen en zo wilde hij zijn werkzaamheid in het Oosten op een waardige manier daarmee besluiten, dat hij een nauwere band van Christelijke gemeenschap tussen de gelovigen onder de Joden en onder de heidenen teweeg bracht.

15. Maar Gode zij dank voor Zijn onuitsprekelijke gave in Christus Jezus, onze Heere (Joh. 4: 10. Rom. 5: 15. Hebr. 6: 4).

Met deze uitroep sluit de apostel de beide hoofdstukken over de collecte. Gods genade het begin (Hoofdstuk 8: 1), Gods gave het einde!

Nadat Paulus van de gaven van de gelovigen, die zij in de dienst van God hun en de broeders brengen, zo lang gesproken heeft, herinnert hij nu nog met een treffende, opmerkelijke korthed hoe God ons met geven is voorgegaan door het geschenk van de zaligheid, die ons in Christus is geworden. Deze is de waarlijk onuitsprekelijke gave, waaruit al ons geven als uit de enige diepste wortel voortspruit. Hieraan moeten wij denken, wanneer en waar wij iets geven; hiermee wil de apostel tenslotte bij zijn lezers aandringen en hij vreest niet, dat deze herinnering vanwege haar korthed niet zal worden verstaan.

De lezers worden hier herinnerd, dat de onuitsprekelijke gave, die zij van God hebben ontvangen, hen verplicht tot gewillige overgave van hetgeen in vergelijking daarmee zo bitter klein is en dat hij nu van hen verwacht.

HOOFDSTUK 10

WAARSCHUWING VOOR VERLEIDING VAN VALSE APOSTELN

III. Vs. 1-Hoofdstuk 13: 10. In de vorige afdelingen van de brief heeft Paulus de handen, die de gemeente te Corinthiërs aan hem, aan zijn bediening en aan zijn persoon verbonden, maar door de tegenstanders op verschillende manieren waren los gemaakt, weer zo sterk aangehaald, dat hij de gemeente mag beschouwen als weer geheel gewonnen. Nu gaat hij de draden lossnijden, die de tegenstanders geprobeerd hadden vast te knopen, om de gemeente tot hun kant over te trekken en zonder ze te sparen, stelt hij hun verkeerdheden voor, opdat hij ze voor altijd onschadelijk maakt. De zachte, innemende toon, waarin hij tot hiertoe tot de kinderen heeft gesproken, gaat nu over in een andere, in een scherpe en snijdende, die het de lezers moet doen voelen hoezeer zij zich schuldig hebben gemaakt door die valse apostelen en hun aanhangers op te nemen en te dulden. Tevens is die manier van spreken geschikt om die valse apostelen geheel te ontkleden van hun aanmatigende waardigheid en ze in al hun naaktheid te openbaren.

a. Vs. 1-18. Paulus wenst van harte, dat hij bij zijn aanstaande aankomst niet genoodzaakt mag zijn om zijn aanzien door strengheid te herstellen, waar dat in twijfel was getrokken, maar dat de Corinthiërs zelf het mochten herstellen. Zeker hebben de tegenstanders dit in twijfel getrokken, dat hij persoonlijk met gestrengheid zou kunnen optreden; tot hiertoe was bij zijn persoonlijk aanwezig zijn slechts geringheid en zwakte openbaar geworden. Alleen zijn brieven waren krachtig en belangrijk. Hier tegenover verzekert nu de apostel, dat hij geenszins met wapens van natuurlijk verstand, dat onder alle omstandigheden een smart veroorzaken probeert te vermijden, de strijd van God voerde. Hij was daarentegen met een wapenrusting aangedaan, zoals die naar Gods eigen oordeel sterk genoeg was om alle vastigheden van de mensen tegenover de erkenning van de waarheid te verstoren en alle door hen opgerichte bolwerken omver te rukken, zodat of alle verstand zich moest gevangen geven onder de gehoorzaamheid van Christus, of de ongehoorzaamheid, die zich verstokte, zeker haar straf zou vinden. De Corinthiërs moeten zich dan liever door zijn dienst op de juiste weg laten terugbrengen, dan zich er aan blootstellen vanwege hun ongehoorzaamheid zijn toorn te ondervinden; zij behoorden nu eenmaal tot het hem aangewezen arbeidsveld. Daarentegen waren zij, aan wier influisteringen zij gehoor gaven, niets anders dan indringers, die in een andermans werk ingrepen, ook geen aanbevelingsbrief van God konden aanwijzen, maar alleen zichzelf prezen, waarnaar gemakkelijk kon worden afgemeten of men hen tellen moest of niet.

1. Voorts wil ik de strijd tegen de vijanden en lasteraars in uw midden aanbinden en mij wenden tot diegenen in de gemeente, die aan deze hun oor leenden en zich van mij lieten aftrekken. Ik Paulus zelf bid u door de zachtmoedigheid en goedertierenheid van Christus (1 Kor. 1: 10. MATTHEUS. 11: 29 v. Jes. 42: 3) mijn vermaning niet te verachten, ik, die tegenwoordig zijnde wel gering, onderdanig, kruipend, ben onder u, zoals zij in tegenstelling tot mijn werkelijk bestaan u voorstellen, maar afwezend stout, aanmatigend Ge 34: 25 ben tegen u.

2. Ik bid dan, naar het voorbeeld van de zachtmoedigheid en goedertierenheid van Christus, mijn vermaning die ik op het oog heb (vs. 1) nog verzachtend en die tot een smeken makend: gedraag u zo, dat ik, tegenwoordig zijnde niet stout mag zijn, zoals ik kan zijn (Hoofdstuk 13: 2 vv., 10) met die vrijmoedigheid, waarmee ik van de kant van de tegenstanders alleen bij afwezigheid geacht wordt stoutelijk gehandeld te hebben tegen sommigen. Liever wil ik de

namen niet noemen (1 Kor. 15: 2) van deze, die zich door de vijanden en lasteraars hebben laten afleiden en die ons achten, alsof wij naar het vlees wandelden, alsof wij ons door menselijke berekening en zelfzucht lieten leiden, zodat wij ons wel wachtten in persoonlijke aanraking te komen, omdat wij vreesden bij mogelijke tegenspoed en tegenstand te zullen moeten wijken, maar daarentegen in brieven ons des te meer op een hoogte stelden, omdat bij zo'n optreden uit de verte zo'n dadelijk tegenspreken niet mogelijk was.

Opzettelijk en met nadruk stelt de apostel in deze afdeling zijn naam bovenaan: "Voorts ik Paulus. " Juist die naam zo gesmaad en met lastering overgoten, wil hij voor de Corinthiërs rechtvaardigen en weer in de hem toekomende eer brengen. Daarom plaatst hij die hier niet op de achtergrond, waartoe anders bescheidenheid en ootmoed aanleiding konden geven. Zo spreekt hij bijvoorbeeld in het opschrift van zijn brieven graag zo, dat hij zijn naam met die van enig medehelper verbindt. Hier zegt hij echter niet "wij", waarbij zijn persoon zich achter zijn bediening verbergt, of waarbij zijn medehelpers als ook sprekend worden gedacht; hij zegt: "ik, Paulus", en hij neemt hiermee de openlijke strijd met zijn tegenstanders weer op, voor wie Paulus zo'n weinig betekenend man is, tegen wie zij zoveel aanmerkingen hadden, die, als zij gelijk hadden, liever zijn naam moest verbergen, dan die op de voorgrond plaatsen.

Paulus natuurlijke aard was volstrekt het tegengestelde van zachtmoedigheid en goedertierenheid; maar Christus' zachtmoedigheid, die traag tot toorn was en Christus' goedertierenheid, die haastig tot vergeven is (*lenis est, qui non temere irascitur, mansuetus, qui etiam iratus facile placatur*: Melancton) spiegelde zich in hem af (Hoofdstuk 3: 18); dat hebben de Corinthiërs overvloedig aan hem kunnen bespeuren en ook nu zouden zij hem niet anders bevinden. Was hij evenwel bereid, zonder zwakheid en wekelijkheid de macht tot bestraffing van alle ongehoorzamen, door Christus hem verleend, te gebruiken, hij had toch geen welbehagen in zichzelf, maar hij vermaant en vraagt zachtmoedig en goedertieren, dat de gemeente hem geen aanleiding moge geven tot het betonen van zijn macht ter bestraffing. De tegenstanders toch hadden, toen de eerste brief aankwam en de gemeente diep trof, de indruk daarvan willen verzwakken door de lasterlijke rede, die Paulus hier uit hun mond woordelijk overneemt. De zwakheid, waarin hij vroeger (1 Kor. 3: 2) naar Corinthiërs was gekomen en met vrees en beven zijn ambt had waargenomen (tevens denken wij aan zijn tweede oponthoud te Corinthiërs en aan zijn toen nog terughoudende houding "Ac 19: 20, hadden zij voor lafheid en kruiperij verklaard en hem nu in verband met de latere brief afgeschilderd als iemand, die zijn gebrek aan persoonlijke moed probeerde te vergoeden door vermetelheid en brutaliteit in brieven.

3. Nee, zo is het niet met ons; want wandelend in het vlees, in zo verre wij nu in het aardse, machteloze, aan zo vele gebreken en behoeften onderworpen lichaam leven en daar de neiging van het vlees voelen en de zwakheid van het lichaamervaren, voeren wij de strijd van het geloof, die wij te strijden hebben (1 Tim. 6: 12. 2 Tim. 2: 3; 4: 7), niet naar het vlees, zodat wij ons zouden laten leiden, nu eens door hartstochtelijkheid en wraakzucht, dan door lafhartigheid en geveinsdheid, bij de manier, waarop wij onze strijd voeren.

4. Van zo'n manier van strijden, die hun eigen is, die vlees tot hun arm stellen (Jer. 17: 5), kunnen wij ons onthouden; a) want de wapens van onze strijd, de wapens waarmee Hij, wiens krijg wij voeren, ons heeft uitgerust, zijn niet vleselijk. Zij zijn ons door de Heere en niet door ons vlees aan de hand gedaan en daarom ook niet zonder kracht en uitwerking voor een zegenrijke uitkomst, maar krachtig door God, naar Zijn onbedrieglijk oordeel (Hand. 7: 20), door de kracht van Hemzelf daarin gelegd en de zegen daaraan door Hem verbonden, tot

neerwerping van de sterkten, die de wereld opricht tegen de voortgang van het rijk, opdat zij het van zich afhouden.

a) Efeze. 6: 13 vv. b) Jer. 1: 10.

"Maar de wonderdadige gaven en de kracht van de Heilige Geest, die krachtig zijn door God enz. " de invloeiingen van Zijn genade en Geest, tot bekering van zondaars, opbouw van de heiligen, verdediging van de waarheid, weerlegging van dwalingen, vernieling van het koninkrijk van de Satan en de uitbreiding van dat van Christus. Daar schijnt een zinspel van deze woorden op het vallen van de muren van Jericho, op het gebruik van de ramshoornen, dat niet toegeschreven moest worden aan het geluid van die blaasinstrumenten, die in zich zelf gering en verachtelijk waren, maar aan de kracht van God waarmee dat vergezeld ging. Tot neerwerping van de sterkten, dat is, van alles wat het Evangelie enige tegenstand biedt, van de zonde en van de satan, zoals ongelof, trotsheid, hardheid van het hart.

5. Met deze wapens aangedaan zijn wij krachtig, omdat wij de overleggingen, de raadsragen van de menselijke duisternis neerwerpen, wallen, torens en burchten en alle hoogte, die zich verheft tegen de kennis van God, om haar terug te houden en haar invloed weg te nemen en alle gedachte, al het zoeken en begeren van hun harten gevangen leiden tot de gehoorzaamheid van Christus en Zijn Evangelie (Rom. 1: 5; 15: 18).

6. En ook in dit opzicht zijn wij machtig, omdat wij voor degenen, die zich niet willen gevangen geven, maar in hun hardnekkig tegenstreven volharden, gereed hebben hetgeen dient om te wreken alle ongehoorzaamheid 1) door stout (vs. 2) te handelen, als de tijd daartoe gekomen is. Dit zal dan ook bij u geschieden, wanneer uw gehoorzaamheid in zo verre zal vervuld zijn, a) dat de gemeente voor het grootste deel zich heeft laten terugbrengen tot de volle gehoorzaamheid van Christus, zodat de ongehoorzamen als een van haar afgescheiden deel bestaan (Rom. 10: 16).

a) Num. 11: 4, 33. Ps. 106: 14.

1) De dienaar van Christus is een geestelijk strijder, die te velde trekt tegen alles, wat zich tegen die heerschappij van Christus, van de waarheid, van de kennis van God verheft, wat die uitsluitend en volkomen heerschappij probeert tegen te houden of te verhinderen. Zo iemand moet het zeker veel ervaren dat hij, die daartoe geroepen is, een zwak, zondig organisme is, maar hij met zijn zondige zwakheden en neigingen is niet wat tot het voeren van de strijd bestemd is, dat is die Geest van God, voor wiens zaak hij strijdt. Deze reikt hem de wapens, wapens van goddelijke macht, het levende woord van God met zijn licht- en levenskracht, met zijn energie, die alles doordringt, allen tegenstand overmeestert, elk bolwerk, hoe vast ook, neerwerpt. Dit woord van God is het zwaard, dat alle knopen, hoe vast ineengewikkeld, die het verstand, met satanische krachten van de leugen vervuld, samenknopen kan, aan stukken houwt, de machtige muurbreker, die de sterkste vestingen van goddeloze rijen gedachten en overleggingen doorbreekt en vernietigt. Het in het licht, dat door de duisternis van het menselijk denken heendringt, het bewustzijn van zijn verkeerdheid en van zijn machteloosheid in goddelijke zaken opwekt, van de volle en uitsluitende waarheid van de openbaring van God in Christus overtuigt en zo alle verstand gehoorzaam maakt aan Christus, zodat de denkende mens de waarheid in Christus erkent als het enige, dat waarachtig is. Tegenover de vijand wiens wapenrusting grote macht en veel list is, heeft de geestelijke strijder of veldheer niet alleen een goddelijke energie te stellen, maar ook een verstand, dat

zijn sluwheid overwint. Hij onderscheidt wel tussen verleiders en verleiden en probeert wel ernstig op verschonende manier de anderen te winnen en van de anderen af te zonderen, voordat hij met gestrenge tucht de weerspannigheid bestraft en een manier van handelen, waarbij zich zoveel schrandereheid als liefde betoont, terwijl hij eraan gedachtig is, dat het doel van de hem van God verleende macht opbouwen en niet verwoesten is.

2) De apostel talmt nog met het volvoeren van de bestraffing, waarmee zij zich reeds gereed hield, maar niet alsof hem de middelen of het vermogen daartoe ontbraken, maar met opzet; want hij wil de straf ten uitvoer leggen, als "uw gehoorzaamheid zal vervuld zijn." Hij maakt dus het tijdstip van het begin van zijn straffen enigermate afhankelijk van hun gedrag; d. i. van het geheel van de gemeente hoopt hij het volkomen terugkeren tot de staat van onderwerping onder Christus, zoals hun plicht is. Dat terugkeren schijnt wel volgens Hoofdstuk 7: 6 vv. 2Co reeds gevolgd te zijn; evenwel wijst deze onze plaats aan, dat Paulus in de heuglijke gebeurtenissen, die hij daar met zo liefelijke woorden aanvoert, slechts een begin ziet, hoewel eerst dat reeds is toegenomen en gesterkt, maar waarvan de uitbreiding en bevestiging in de gemeente nog een hoop en verwachting is. Nog vele wankelende en onbesliste leden komen zich aansluiten aan het meerder deel, dat reeds tot verandering was gekomen; de herstelde gehoorzaamheid van deze moet nog bevestigd worden; de tijd, die allen gegund is om te beslissen voor hetgeen tot zegen voor hen is, mag niet worden verkort. Pas dan, als op die manier de gehoorzaamheid van de gemeente vervuld zal zijn, zal de wraak van de apostel het onverbeterlijke overblijfsel, of de alleen nog overgebleven bewerker van de ongehoorzaamheid treffen, pas dan, opdat toch niemand meegesleept wordt die nog te redden was en die uitsluitend de schuldige en de hardnekkige kwaaddoeners overkomen. Op welke manier hij zal straffen, zegt hij niet. In 1 Kor. 5: 3 vv. heeft hij een bewijs gegeven, waartoe hij macht had, waarbij 1 Tim. 1: 20 kan worden vergeleken. Ook deze plaats geeft ons een veelbetekenende wenk voor de handhaving van de kerkelijke tucht. Zij zal haar doel niet bereiken, zolang in de gemeente zelf niet een scheiding heeft plaats gehad tussen dat gedeelte, dat zich volledig aan de waarheid onderwerpt en de overigen, die nog tegenstreven. De lankmoedigheid en het geduld van de apostel, waarmee hij de hele rijkdom van genademiddelen en de volle mate van apostolische bede en vermaning eerst heeft uitgeput, om de vervreemde gemoederen in liefde en met ernst op de juiste weg terug te leiden, voordat hij ertoe overgaat, wat door de bediening van het woord inwendig reeds gescheiden is, ook uitwendig af te zonderen en van elkaar te scheiden, moge hun een voorbeeld zijn, die zozeer geneigd zijn, hun ambtsbediening te beginnen met de uitoefening van tucht, terwijl de apostel de zijne ermee besluit. Hij betoont op evangelische manier verschoning en voorzichtigheid, die op het standpunt van de wet Mozes (Num. 17: 25 v.) en Jehu (1 Kon. 10: 23) zich ten plicht stelden, opdat zijn straf niet te vroeg mocht komen en daardoor mogelijk een ziel schade leed, die door een langer wachten, door geduld, die zeker met krachtige aanwending van alle middelen om hem, die in gevaar is, te winnen, verbonden moet zijn, nog gered had kunnen worden.

7. Ziet u Corinthiërs, als u zich door hen, die tegen ons opstaan, juist de tegengestelde mening over ons werken en strijden laat opdringen dan die wij in vs. 3 uitdrukten, aan wat voor ogen is? Zo zou u ons verkeerd beoordelen, als wij zonder enige zelfverheffing en met zachtheid optreden, zonder te pronken met de macht, die aan ons door de Heere is gegeven. Als iemand, zoals die benijders en lasteraars doen, bij zichzelf betrouwt dat hij van Christus is, diens dienaar is (Hoofdstuk 11: 23), die denkt dit weer uit zichzelf, dat, zoals hij van Christus is, zo wij ook van Christus zijn. Zo ver zal toch zijn zelfverheffing wel niet gaan, dat naast hem naar zijn mening geen plaats meer voor anderen zou zijn om te zijn, wat hij is.

8. Want als ik ook, terwijl ik verklaarde mij tevreden te stellen met de titel van dienaar van Christus en dus slechts aanspraak maakte op de geringste erkenning, die mij toekomt, iets overvloediger zou roemen van onze macht, die de Heere ons als degenen, die in Zijn naam kerkelijke tucht moeten uitoefenen gegeven heeft a) tot stichting en niet tot uw neerwerping, dan zal ik niet beschaamd worden. Velen willen met de door hen aangematigde macht u verderven in plaats van u te stichten, niet zo wij. En als ik mij op die macht beroemde, dan zou de Heere, wat ik krachtens de ons verleende macht deed, ook bevestigen, zoals Hij eens het woord van Petrus tegen Ananias en Saffira bevestigd heeft (Hand. 5: 3 vv.).

a) 2 Kor. 13: 10.

9. Dit nu zeg ik, opdat ik niet zou schijnen, alsof ik u door de brieven wilde verschrikken, terwijl ik in mijn hart mij wel bewust was, dat wat ik dreigde (1 Kor. 5: 5. 1 Tim. 1: 20 ik dat toch niet zou kunnen volbrengen.

10. U bent in groot gevaar dergelijke meningen te koesteren; want de brieven, die hij schrijft (zo zeggen zij, die mijn tegenstanders zijn, en mij van alle achting bij u willen beroven), zijn wel belangrijk en krachtig, vol van nadruk, maar de tegenwoordigheid van het lichaam, zijn persoonlijk tegenwoordig zijn en zijn optreden, is zwak, zonder kracht en de rede is verachtelijk, te onbeduidend om ons met eerbied en achting voor hem te vervullen.

11. Degene, die zo van ons spreekt, of zich door dergelijke woorden laat verleiden, bedenk dit, dat hoe wij zijn in het woord door brieven, als wij afwezig zijn, namelijk belangrijk en krachtig, wij ook zodanige zijn inderdaad, als wij tegenwoordig zijn bij u, wanneer wij namelijk tot dergelijke harde woorden genoodzaakt worden (vs. 2, 13: 2 en 10).

Titus zal de apostel niet hebben verzwegen, hoe de tegenstanders het terugkeren zeker probeerden te verhinderen door de indruk te ontzenuwen, die de vorige brief had gemaakt en ook tegenover deze zouden zij wel hun woord gereed hebben: de brieven zijn zwaar als een steen en krachtig als de donder, maar niemand laat er zich bang door maken; want de tegenwoordigheid van het lichaam is zwak en de rede verachtelijk. Mogelijk doelden de verkeerden met dit spottend woord ook op het gebrekkige en zwakke lichaam (Niceforus Callisti, een kerkelijk geschiedschrijver uit het Oosten, die in de 14de eeuw leefde, noemt Paulus klein en gebogen van gedaante) en op zijn gebrek aan hetgeen mensen van de wereld redenaarstalent noemen. Vooral bedoelden zij echter het ontbreken van al die eigenschappen, waarin zij zelf het aanzien en de waarde van een apostel stelden, namelijk dictatorisch optreden, voorname gebaren, sterk aanhouden, retorische glans, verheven pochen op ambtsmacht, neerdrukken van de zielen met het gewicht van eigen persoon (Hoofdstuk 11: 20). Van dat alles werd juist het tegendeel gevonden bij Paulus, de navolger van Christus in zachtmoedigheid en goedheid, wiens woord was in betoning van de Geest en van de kracht, terwijl hij verstandig berekende woorden van menselijke wijsheid versmaadde en in het bijzonder bij de Corinthiërs was in zwakheid en vrees en in vele beving (1 Kor. 2: 3 v.). Zo'n man imponeerde geen mensen, die ongeestelijk en wereldsgezind en oppervlakkig waren, volgens wier mening de stempel van apostel op het voorhoofd van Paulus geheel anders had moeten zijn, als die echt was geweest.

Onder hoeveel onderscheiden oordeelvellingen moeten, Heere, Uw meest beproefde werktuigen hun arbeid verrichten! Stoute mensen hebben niet gevreesd diegenen met voeten te treden, die nu reeds met Uw Zoon gezeten zijn op tronen in Uw rijk. Leer ons toch ons te

gedragen in de kracht van de overwinning ons door Christus verleend, zodat wij ons op het smadelijkste voorbereiden en met onze hoop ons aan het heerlijkste vasthouden!

12. Want wij durven onszelf niet rekenen of vergelijken met sommigen, die zichzelf prijzen, waartoe meer diegenen behoren, waarop ik in vs. 2 wees; maar het zou ook volstrekt niet te begeren zijn, onder hen geteld te worden; want deze verstaan niet, dat zij zichzelf met zichzelf meten en zichzelf met zichzelf vergelijken, in grote mening van zichzelf denken, dat er niets hogers is. Zij tonen daardoor zo dwaas te zijn, dat wij hun graag hun onverstand overlaten en ons niet onder hen mengen.

13. Maar wij zullen naar de regel in Rom. 12: 3 uitgesproken, niet roemen buiten de maat a) maar dat wij, naar de maat van de regel, volgens het richtsnoer, die maat ons God toegedeeld heeft, ook tot u toe zijn gekomen (Hand. 18: 9 v.). Deze is onze roem, die God zelf ons gegeven heeft, dat wij zo ver onze Evangelieprediking mochten uitstrekken.

a) Efeze 4: 7.

14. Wij beroemen ons niet buiten de ons aangewezen, of het ons gestelde richtsnoer, als wij er op roemen dat ook u behoort tot het arbeidsveld, dat ons toekomt. Want wij strekken onszelf niet te wijd uit, wij doen niet als zij, die naar iets reiken, dat boven hun lengte is, als wij menen een recht op u te hebben, evenals waren wij degenen, die tot u niet zouden komen, als was u niet voor ons bestemd geweest; want wij zijn ook gekomen tot u toe in het Evangelie van Christus en wel zijn wij tot u gekomen, om u de waarheid bekend te maken, vroeger dan anderen, die zich bij u hebben ingedrongen, toen u reeds een gevestigde gemeente was (Rom. 15: 20. 1 Petrus 4: 15)

15. Wij verheffen ons niet, roemend, zoals zij doen, buiten de maat in het werk van een ander, evenals hadden wij door tot u te komen ons een arbeidsveld toegeëigend, dat ons niet toekwam; ons gebied gaat integendeel veel verder. Nee, zo deden wij niet, maar hebbende wel gegronde hoop, als uw geloof gegroeid zal zijn, zodat de bezorgdheid voor u ons niet benauwt en terughoudt, dat wij onder jullie overvloedig vergroot zullen worden, dat ons nog een veel uitgestrekter arbeidsveld zal toekomen naar onze regel, volgens de maat van de ons toegewezen werkkring.

16. Ja, een ruimer veld is ons aangewezen, om het Evangelie te verkondigen en wel in de plaatsen, die op de andere kant van u gelegen zijn, namelijk aan de Romeinen en Spanjaarden (Rom. 15: 23 v.). En ook dit zeggen wij niet, om te roemen in een andermans regel, over hetgeen al bereid is; wij willen ons hiermee niet de vruchten toe-eigenen van de arbeid van anderen en daarop ons verheffen, zoals dat de manier van handelen bij onze tegenstanders te Corinthiërs is.

De eerste helft van vs. 12 is zeker ironisch bedoeld. Zij dachten zo groot van zichzelf, dat de apostel zich niet met hen durfde meten, namelijk naar hetgeen zij zich inbeeldden. Hij waagt het niet, zich in hun rijen te plaatsen, noch ook zich met hen te vergelijken, om de al te hoge gedachten, die zij koesteren. Henzelf noemt hij "Sommigen, die zichzelf prijzen: van deze die zichzelf prijzen, is er een grote menigte, maar enigen, die tot deze behoren, drijven dat werk in een mate, dat de apostel, zoals hij zegt, de moed vergaat zich met hen te vergelijken of zich in een wedstrijd met hen in te laten. In de tweede helft van het vers wordt vervolgens de dwaasheid van hun handelen duidelijk genoemd. Zij tonen hun onverstand daardoor, dat zij tot maatstaf van hun zelfwaardering weer alleen zichzelf nemen, d. i. niets anders dan hun

eigen mening van hun daden nemen, die in dezelfde mate toeneemt als hun ijdelheid groot is en die zich door geen objectieve beperkingen, die in het werkelijk verband van de zaken gegeven is, laat binden; zo wordt hun roemen een, dat zich tot in het oneindige uitstrekt. Anders bij de apostel! Volgens een bepaalde in Gods raad vastgestelde regel - zo ontwikkelt Paulus in vs. 13, deelt God aan ieder de omvang, de maat van zijn werkzaamheid toe en in die maat heeft hij de grenzen, zowel van zijn werkzaamheid als van zijn roemen. Die nu deze grenzen in het oog houdt, zal met zijn roemen niet in het oneindige komen, hij heeft daarin de objectieve maat ervan en beroemt zich niet naar eigen inbeelding, maar in overeenstemming met de werkelijkheid. God heeft de apostel eenmaal (vs. 15) als regel, als maat toegedeeld, dat hij ook tot Corinthiërs zijn werkzaamheid zou uitstrekken; en als hij zich daarop beroemt, blijft hij bij de waarheid, gaat hij de grenzen, die hem gesteld zijn, niet te buiten en pronkt hij niet met wat een ander deed (vs. 14 en 15). Anders doen zijn tegenstanders: zij roemen, waar God hun niets toegemeten heeft, want Corinthiërs behoorde tot Paulus' arbeidsveld en hij heeft zijn roeping daar ook werkelijk volbracht. Zij houden zich echter, alsof zij de eerste waren, die van de gemeente te Corinthiërs iets goeds hadden gemaakt, alsof zij daar een roeping hadden en een hen toegedachte bestemming. Zij beroemen zich daar in het oneindige op de arbeid van een ander. Niet aldus Paulus; hij heeft het ook niet nodig, zijn eigen mate is volgens hetgeen hem tot hiertoe was toegedeeld, reeds groot genoeg; hij hoopt echter, dat die voor de toekomst nog groter zal zijn, hij zal, als de toestand van de gemeente te Corinthiërs zo zal zijn, dat hij van haar verder kan gaan, zijn werkzaamheden ook uitstrekken tot de landen, die verder liggen, namelijk over het Westen. Altijd zal hij binnen zijn maat, de hem toegewezen werkkring, blijven; hij zal niet doen als de tegenstanders, die "roemen in een andermans regel over hetgeen al bereid is" als zij zich plaatsen in het arbeidsveld, dat de apostel is toegewezen, namelijk te Corinthiërs en nadat daar reeds alles door hem in orde gebracht, het Evangelie gepredikt en aangenomen, de eerste vijandige tegenstand overwonnen, de gemeente gevestigd, door woord en vermaning bevestigd is, door tucht en voorbeeld is opgebouwd, op hoge toon zichzelf voordoen, alsof zij de gemeente, alhoewel niet gesticht, toch in de behoorlijke toestand hadden gebracht. Dit indringen in een andermans gebied, dat pronken met een andermans veren, is aan het karakter en de handelwijze van de apostel volstrekt vreemd en zal dat ook blijven.

17. a) Maar wie roemt, zo luidt onze grondstelling, reeds vroeger (1 Kor. 1: 31) op grond van Jer. 9: 24 uitgesproken, die roemt in de Heere en daarnaar moet dan ook u afmeten, wie u meer achting heeft toe te dragen, hem, die uw gemeente met zijn medewerkers heeft gesticht, of hen, die later tot u zijn gekomen en zich met hun grootspreken gedragen, alsof zij de juiste bouwlieden waren en het gebouw van God bij u tot stand hadden moeten brengen.

a) Jes. 65: 16.

18. Reeds dit, dat zij zichzelf roemen, moet hun waarde bij u zeker zeer verdacht maken. Want niet die zichzelf prijst, maar die de Heere prijst, die is beproefd en kan als zodanig worden erkend en aangenomen, maar van een prijzen door de Heere hebben zij niets aan te wijzen.

a) Spr. 27: 2.

De rechtgeaarde dienaar van de Heere onderscheidt zich van aanmatigende indringers gedeeltelijk daardoor, dat hij zich van alle eigen roem onthoudt en het aan zijn Heer overlaat hem te rechtvaardigen, hem als Zijn knecht te wettigen, zodat al zijn roemen een zich beroemen in de Heere is, een roemen van de genade, die hem bekwaam maakt, die zijn arbeid

zegt, zonder welke hij niets is of kan; deels daardoor, dat hij zich nauwkeurig binnen de kring houdt, die de Heere hem heeft aangewezen en alleen dat tot eer van de Heere noemt, wat hij hierin door Zijn kracht tot stand heeft gebracht, ook niet naar hogere dingen streeft, voor hij datgene heeft volvoerd, wat hem door de Heere bevolen is, zodat hij, gesterkt door deze uitslag, zijn voet verder kan zetten, zodra de Heere het beveelt.

Het is geen pronken, maar danken, als iemand niets toeschrijft aan de kracht van de mens, maar het ambt en de gave van God hoog verheft.

Zij prijzen God alleen, die allen lof van zichzelf tot Hem overdragen en niet willen, dat iemand hun goede werken had gezien; want alleen daarom doen zij ze, opdat hun Vader in de hemel daardoor wordt geprezen en geëerd (MATTHEUS. 5: 16), wiens naam zij liefhadden. Daarom eert God ze weer, zoals Hij zegt (1 Sam. 2: 30): die Mij eren, zal Ik eren.

Paulus heeft het zeker de Corinthiërs moeilijk gemaakt hun gehoorzaamheid onvolledig te laten (vs. 6). Die zich na deze brief nog van hem afkeerde en de valse apostelen aanhing, die was rijp om de macht te voelen, die de Apostel had om zich te wreken.

HOOFDSTUK 11

HET WERK DOOR PAULUS VERRICHT EN HET GEVAAR DOOR HEM DOORSTAAN BIJ DE STICHTING VAN DE GEMEENTE

b. Vs. 1-18. Om zijn aanzien in de gemeente weer geheel vast te stellen en wat daarvan onafscheidelijk was, dat van de tegenstanders geheel te vernietigen, ziet Paulus zich genoodzaakt voor te stellen, dat hij met de hem verachtende tegenstanders niet geheel op een lijn, maar verre boven hen stond. Omdat echter zo'n eigen roem, alhoewel die ook in dit geval door ambtsplicht opgedrongen is en zich nauw binnen de grenzen van de waarheid zal houden, altijd volgens de kort te voren (Hoofdstuk 10: 12 en 17 v.) uitgesproken stellingen iets dwaas in zich heeft, vraagt hij vooraf de lezers, hem deze dwaasheid eens toe te staan. Dit zullen zij wel doen bij hun sympathie voor dergelijke reden van de dwaasheid en met het oog op de plichtsvervulling, die hij op het oog heeft, daarbij alleen de reinheid van de gemeente en van haar geloof, die bedreigd wordt met het gevaar van bedekking, wil proberen te bewaren (vs. 1-5). Als nu de apostel een vergelijking maakt tussen zichzelf en de tegenstanders, kan hij wel toegeven dat hij, wat de geschiktheid tot spreken aangaat, zoals zij zich die hebben toegeëigend, in vergelijking met hen voor een leek moet worden gehouden. Hij is dat echter niet wat de kennis aangaat en buiten dat is hij toch, evenals overal, zo ook bij de Corinthiërs bekend in hetgeen hij met zijn woord ten uitvoer kan brengen (vs. 6). Bij een tweede punt, namelijk bij dat loon, dat hij voor de uitoefening van de werkzaamheden van de prediking zichzelf heeft toegekend, komt het voor alles aan op beantwoording van de vraag, of hij zich daarmee verzondigd had, zoals de tegenstanders beweerden, dat hij de Corinthiërs het Evangelie van de zaligheid voor niet had gebracht, terwijl de leraars, die later onder hen optraden, geheel anders handelden. Er kan geen twijfel aan zijn, of, als hij in allen dele zich gedroeg zonder de Corinthiërs tot last te zijn en liever van andere gemeenten ondersteuning aannam, dan dat hij zich in Achaje zijn levensonderhoud liet geven, hij dit met wijze bedoelingen gedaan heeft. Zo had nu zijn apostelschap tegenover het voorgewende van de tegenstanders zo'n voorrang, dat de laatsten nooit tegen hem zullen opkomen, al houden zij zich en doen zij zich nog zo voor alsof zij apostelen waren (vs. 7-15).

1. Och of u mij een beetje verdroegt in de onwijsheid, waarin ik mij een enkele maal wil beroemen op de voorrang mij verleend. Ja ook verdraag mij, omdat het toestaan van mijn wens toch niet meer dan billijk is, nadat u aan anderen hun voortdurende dwaasheid van eigen roem ten goede heeft gehouden, maar bij mij de toelating, van u gevraagd, alleen daarop doelt, dat ik mijn bediening bij u mag volvoeren.

Het woord, door "onwijsheid" vertaald, betekent gemis aan verstand, hetzij door een natuurlijk gebrek, hetzij door ondeugd, zodat iemand zijn verstand niet gebruikt, hetzij door onoplettendheid. Op deze plaats wordt de tweede soort van onwijsheid bedoeld, wanneer men zijn verstand niet gebruikt en dwaas handelt, bijzonder die, die haar oorsprong heeft uit trotsheid. Trouwens, het is het werk van een dwaas, die door hoogmoed verblind is, zichzelf te prijzen en te roemen op hetgeen hij heeft. Evenwel kunnen er reden in van noodzakelijkheid voor zijn, om zich aan anderen, tot hun nut bekend te maken, of zich tegen laster te verdedigen. De Apostel had het prijzen van zichzelf, dat zijn partijen deden, ingewikkeld afgekeurd (Hoofdstuk 10: 12); en deze verachtelijke handelwijze tekent hij hier als een onwijsheid. Maar nu zou hij ook roemen en uit die hoofde zou men hem ook voor een onwijze kunnen aanzien. Dan in de daad was het bij hem geen onwijsheid, naardien hij roemen zou, niet uit het beginsel van zelfverheffing, maar om zich tegen de laster te verdedigen en het nut van de Corinthische Christenen te bevorderen. - Ondertussen wilde hij

toegeeflijk met hen handelen en hun zwakheid te hulp komen. Oordeelden zij, dat hij, in het roemen, dwaas handelde en berispten zijn vijanden hem daarom, hij staat het toe, maar hij verzoekt dat zij hem voor een kleine tijd dragen en met zijn dwaasheid, wanneer zij het zo noemden, geduld hebben zouden. Trouwens zijn reden die men voor onwijs houden mocht, zouden hen tot wijsheid opleiden. Hij verzoekt maar een beetje verdragen te worden. Zou hij tot het roemen komen, dat zijn partijen voor onwijsheid hielden, hij zou er hun aandacht niet lang op hechten, ofschoon anderen hen vaak en langdurig met hun roemen bezig hielden, het zijn zou zeer kort zijn. - Billijk verzocht hij daarom, dat zij hem verdragen en voor een korte tijd, met zijn zogenaamde dwaasheid, geduld hebben zouden.

2. Want ik ben ijverig over u niet een ijver van God, dat u geen genade mag lijden in uw Christelijken staat; want ik heb jullie toe bereid om u, in de tijd, dat de bruiloft wordt gehouden (Openbaring 19: 7 vv. ; 21: 2), als een reine maagd aan een man voor te stellen, namelijk aan Christus en daarom mag ik niet toelaten, dat nog andere mannen naar u hunkeren.

Wat de Apostel nu wil doen noemt hij "onwijsheid", dwaasheid, omdat hij een manier van strijden begint, die hij liever vermeed, die hij daarom niet aan de Geest van God, die hem bezielt, wil toeschrijven, maar voor eigen rekening neemt, hoewel hij in de Heere volkomen zeker is, dat hij ditmaal zo mag en moet optreden.

Dwaasheid is zeker elk beroemen van zichzelf, als het waar is wat Paulus zo-even (Hoofdstuk 10: 17 v.) geschreven heeft. Genoodzaakt om in de vorm van de dwaasheid de wijsheid van de liefde te openbaren; laat de Apostel de wens voorafgaan: mocht u mij een beetje dwaasheid ten goede houden! Veel hemelse wijsheid hadden zij te danken aan de prediking van hun Vader in Christus. Gesteld, dat hij werkelijk bij het roemen tot een beetje dwaasheid verviel, dan mocht hij immers of hen vertrouwen, dat zij verschonend over hem zouden oordelen. Maar inderdaad klaagde de schijn van dwaasheid, die hij tot zijn leedwezen hier niet kon vermijden, niet hem aan, maar diegenen, die hem dwongen onwijs te worden in het roemen (Hoofdstuk 12: 11). Hiervan moesten zij gevoel hebben en dit gevoel stellen de woorden voor: "Ja ook verdrag mij; " het zal u niet moeilijk zijn mij te verdragen in deze onwijze rede van eigen roem, omdat u, helaas, zo'n handelwijze gewoon is geworden.

Hier hebben de Corinthiërs tot zo'n verdragen goede reden, daar die dwaasheid niet uit zelfzucht of hoogmoed, maar uit goddelijke ijver voor hen en voor Christus voortvloeit. Hij ijvert voor de gemeente om Christus' wil, aan Wie hij zich verbonden heeft om de bruid te bewegen (Joh. 3: 29), dat zij Hem niet ontrouw mocht worden, dat zij van de onverdeelde liefde jegens Hem, die Hij door Zijn Evangelie in haar heeft opgewekt, niet mocht worden afgetrokken door verleidende, onevangelische leringen.

Dus uit ijver voor God, voor Zijn eer, voor Zijn recht op de Zijnen, uit begeerte om deze te verdedigen, doet de Apostel, wat onder andere omstandigheden dwaas zou geweest zijn. Hij beschouwt zich als de geleider van de bruid Joh 3: 29 die daarvoor heeft te waken, dat de bruid getrouw en rein haar bruidegom wordt overgegeven. Het aardse leven is deze toeleiding en verloving; het hemelse is de bruiloft. Door deze goddelijke ijver gedreven moet hij veel doen wat hij anders niet doen zou. Tegelijk een diepe beschaming voor die van Corinthiërs.

"Ik heb jullie toe bereid, om u aan een man voor te stellen" schrijft hij, zoals hij in 1 Kor. 7: 23 zegt: "U bent duur gekocht, wordt geen dienstknechten van de mensen; " want het streven van zijn tegenstanders doelde daarop, dat zij zelf over hen zouden heersen, waarbij zij niet alleen

aan Christus, maar bovendien ook aan hen onderdanig zouden zijn. Men wil ze beroven van de inwendige toestand door Hem, de vriend van de bruidegom opgewekt, een toestand van overgave, die slechts een richting volgt, namelijk van onvoorwaardelijke overgave aan Christus. Nu is de Apostel bezorgd, dat het de gemeente mocht gaan, als Eva door het bedrog van de slang.

3. Maar ik vrees, dat niet enigszins en daarmee is helaas reeds een begin gemaakt, zoals de slang Eva door haar arglistigheid (Gen. 3: 1 vv.) bedrogen heeft, zo uw zinnen (Hoofdstuk 3: 14. Fil. 4: 7), namelijk de gedachten, door begoocheling van het verstand met schijngronden en de begeerte door het voorspiegelen van schijngeluk, bedorven worden, om af te wijken van de eenvoudigheid, die in Christus is, om uit de richting te gaan, die tot Christus leidt en die zij bij uw bekering tot Hem waren ingeslagen.

Om ze te winnen stelt Paulus eerst als voorwerp van zijn vrees voor wat deels reeds was ontstaan en waarvan de gemeente weer moest worden teruggeleid op de juiste weg.

Wij mogen uit deze vermelding van de geschiedenis van de val wel besluiten, dat Paulus die gebeurtenis beschouwd wil hebben als een feit.

Bij de vergelijking van het gevaar, dat de Apostel voor de Corinthiërs vreest met de verleiding van Eva door de slang, komen als punten van vergelijking in aanmerking, 1) het vrouwelijk karakter van de gemeente (maagd); 2) de satanische inwerking in beide gevallen. Dat de Satan in de slang zijn verleidende werkzaamheid uitoefende, wordt als bekend en erkend ondersteld; (vgl. Joh. 8: 44. Openbaring 12: 9, 14 v. 20: 2. 1 Joh. 3: 8 De verleiders van de Corinthische gemeente nu worden in vs. 15 uitdrukkelijk voorgesteld als dienaren van de duivel: de listigheid van de slang, waarmee zij Eva verleidde, wijst op bedrieglijke voorspiegelingen, zoals ook de Corinthische verleiders hadden aangewend, toen zij aan het zuivere Paulinische Evangelie een wettische leer onderschoven.

Zoals de slang Eva voorhield: U zult de dood niet sterven, maar u zult als God zijn, kennende goed en kwaad, zo blijft ook nu de satan bij zijn oude spraak. Hij probeert ons het Evangelie te ontroven en fluistert ons in het oor, dat het een dwaze verdrinking is, dat wij alleen door het geloof vergeving van zonden zouden ontvangen, alleen door het kruis zouden worden geheiligd enz. Dan stelt hij een nieuwe manier voor, waarop wij als God moeten worden, hij stelt grote werken voor en predikt hun verdienstelijkheid. Zo leidt hij af van de eenvoudigheid van het Evangelie tot de vele werken, die de ogen verblinden.

"Eenvoudigheid in Christus" is die gezindheid, waarin men alleen wil en gelooft wat Christus geleerd heeft en niet daarbuiten iets zoekt, dat men voor beter aanziet.

4. Ik heb wel reden om iets dergelijks te vrezen, als ik zie wat u nu reeds in staat bent te doen. Want als degene, die van buiten komt, wie hij ook zij (u vraagt toch niet tevoren, of zijn legitimatie ook naar recht is, Gal. 5: 10) een anderen Jezus predikte, die wij niet gepredikt hebben, of, als u een andere Geest ontving, die u niet heeft ontvangen bij uw bekering door onze dienst, of een ander Evangelie, dat u, toen u gelovig werd (1 Kor. 15: 1) niet heeft aangenomen, dan verdroegt u hem met recht, als iets, waarvan het vanzelf sprak, dat het zo goed gedaan was.

Het "met recht" is een bitter verwijt, evenals het "zeker wel" in Mark. 7: 9 De apostel tast de lichtzinnigheid van de Corinthiërs aan, die, zo mogelijk, een nieuw, meer buitengewoon, een

diepzinniger en geestrijker Christendom begeerden dan hetgeen zij tot dusverre ontvangen en waaraan zij tot heden geloofd hadden. (V.).

Aan grote woorden lieten het die predikers, die tot hen kwamen en in wie de slang met haar listigheid kwam, niet ontbreken om gehoor en opname in de gemeente te verkrijgen. Volgens hun verzekering leidde de nieuwe manier, waarop zij van Jezus predikten, tot een hogere trap van kennis; zij zeiden leraars te zijn, die pas de volle Christus predikten. Maar Paulus schilt uit de schitterende schaal dadelijk de vergiftige pit en noemt hen, tot schrik van de Corinthiërs, predikers van een andere Jezus, want het nieuwe, dat zij predikten, was zo, dat zij het hart van de hoorders van Christus afkeerden en met een ander verbond en deze andere Christus, onderscheiden van de Christus van het Paulus-Evangelie was het tegendeel van dat, wat zij tot zijn aanprijzing zeiden, niet een volle Heiland, maar een anti-Jezus, een valse Heiland, in wiens naam rampzaligheid in plaats van gelukzaligheid tot de Corinthiërs kwam. Eveneens kenden zij aan zichzelf de macht toe om door hun prediking, doop en opleggen van de handen de Geest in zo'n mate mede te delen, als dat betaamde vooral in een stad als Corinthiërs. Het ware Pinksterfeest, waarvan de nagekomen Paulus niets wist, beloofden zij aan hun aanhangers, want zij waren de echte kanalen van de Geest tussen Jeruzalem en de gehele wereld. Eindelijk stelden zij zichzelf voor als verkondigers van het ware Evangelie, niet op een "eenvoudige" manier, zoals die de Macedoniërs voldeed, maar naar een methode, de Corinthiërs waardig. Dat ging natuurlijk bij de opgeblazen Corinthiërs zeer gemakkelijk en zacht in; naar hun Griekse aard waren zij zo overmoedig (vs. 19), dat zij onder de naam "vooruitgang" de verleiding van de ene Jezus, van Zijn Geest en Zijn Evangelie tot een ander zich graag lieten welgevallen.

5. Verdraag nu ook, dat ik doe, wat ik denk te doen en wat ik vroeger vroeg (vs. 1); want ik acht, dat ik nergens minder in ben geweest dan de uitnemendste apostelen (2 Kor. 12: 11) (liever "overgrote apostelen" d. i. die bij u grote dingen van zichzelf spreken, alsof niemand tot hun hoogte zou kunnen opklimmen, terwijl zich houden alsof zij Christus apostelen waren (vs. 13).

Uit het verband blijkt dat zij, waarvan Paulus meent, dat hij niet achter hen staat en die hij met een misschien niet door hem zelf gevormd woord "de overgrote apostelen" noemt, geen andere waren, dan die hij in het vierde vers heeft bedoeld; de verkeerde gedachte, dat hij daaronder de twaalf zou hebben bedoeld, heeft geen steun in Gal. 2: 9. In dit verbod zou, als hij aan hen had gedacht, de uitdrukking: "die geacht werden pilaren te zijn" een zekere verstoordheid te kennen geven, dat er apostelen waren, wier apostelschap men zoveel hoger stelde dan het zijne, dat met 1 Kor. 15: 9 moeilijk zou zijn overeen te brengen en in een brief, waarin zo ernstig om ondersteuning voor de moedergemeente gevraagd werd, zou daarvoor bezwaarlijk plaats zijn. Nee, zij zelf, van wie de apostel in dit gehele verband spreekt, willen voor boden van Christus worden gehouden, tegenover wie hij in de schaduw moest treden.

6. En als ik ook misschien in vergelijking met hen slecht ben (liever "een leek" Hand. 4: 13. 1 Kor. 14: 16) in woorden, nochtans ben ik het niet in het eerste en voornaamste, dat van een apostel mag worden geëist (MATTHEUS. 13: 11. Efeze. 3: 3 v.), namelijk in wetenschap. Maar heeft toch niet mijn kunsteloos woord onder u teweeggebracht, wat een apostel verrichten kan? Daarop kunt uzelf het antwoord geven; want alleszins zijn wij in alle dingen onder u openbaar geworden, hoe veel ons woord kan teweegbrengen, omdat u op mijn woord in Christus gelovig bent geworden.

De apostel spreekt nu over dat, wat men vooral tegen hem had; men vond te Corinthiërs zijn prediking niet ontwikkeld genoeg (Vgl. 1 Kor. 1: 17; 2: 1 vv.). Hij geeft nu hier dit verwijt schijnbaar toe, maar toch met een belangrijke beperking, die daar dadelijk bijgevoegd is, daar hij ten minste zijn leek zijn, wat de wetenschap aangaat, beslist ontkent en zeker is daarin geen tegenspraak te vernemen. Een leek in manier van spreken is hij, in zo verre hij niet naar de kunst spreekt, niet is ingewijd in de regels van de welsprekendheid, zoals die in de scholen wordt geleerd - een gebrek, dat Paulus zonder schade voor zichzelf de tegenstander gerust kon toestemmen, omdat hij de ware kracht van de rede in schrift en woord overigens voldoende heeft betoond.

Om de Grieken, vooral die van Apollos, te Corinthiërs te behagen, schijnen enigen van de Joodse indringers hun scherpzinnigheid zich ten nutte te hebben gemaakt en zich met behulp van een Griekse leermeester in de welsprekendheid de regels van de kunst te hebben eigen gemaakt, voordat zij als de "zeer hoge apostelen" optraden. Dergelijke voorbereiding tot zijn apostel-ambt kon Paulus zeker niet aanwijzen. Is het iets kwaads, dat hij "slecht in woorden" is, dan erkent hij dat gewillig, want ziet in een vat van ongeleerdheid wat welsprekendheid aangaat, worstelend met de taal om die tot de onderdanigste uitdrukking van de gedachte te dwingen, draagt hij de schat van de verborgene wijsheid van God.

Een tolk, door de Heilige Geest geleerd, van deze te zijn was zijn roem als apostel (1 Kor. 2: 13), zoals hij ook hier zegt: "nochtans ben ik niet slecht in wetenschap". De kennis van God in Christus, die in hem was, opdat hij een leraar van alle mensen zou zijn (Hoofdstuk 4: 6), die heeft in hem haar eigen taal gevormd, van die welsprekendheid de engelen bewonderen en de heiligen prijzen, terwijl die voor wereldse oren (vgl. Hand. 17: 18) als "slecht" klinkt.

Wilde iemand vragen waarom de Heere, die de mens toch de taal gegeven heeft, niet ook deze grote Apostel met de gave van de welsprekendheid heeft toegerust, opdat hem niets ontbrak, zo antwoord ik, dat hem rijkelijk verleend was wat dit gebrek vergoedde. Want wij zien en voelen het immers, die verhevenheid in zijn Schriften heerst, tot welke vlucht zijn gedachten zich verheffen, die kracht zich daarin openbaart. Bliksemstralen zijn het, geen woorden. Blinkt niet juist daardoor de macht van de Heilige Geest helderder door in de naakte eenvoudigheid van de rede, dan in sierlijkheid en wegslependheid.

7. Er is nog een ander punt, waarover ik moet spreken, omdat men daarom minachtend van mij spreekt en waarom u nu ook door de tegenstanders in uw oordeel op een dwaalspoor geleid met minachting van mij denkt. Ik bedoel dat, waarvan ik reeds zelf in 1 Kor. 4: 12 als een teken van apostolische nederigheid sprak. Heb ik, zoals het zeker zou zijn, als u waarlijk reden had om mij daaruit een verwijt te maken, zonden gedaan, als ik, op de daar genoemde manier, mijzelf vernederd heb, opdat u verhoogd zou worden? Omdat ik u, wat die zelfvernedering aangaat, het Evangelie van God a) om niet verkondigd heb, mij voedend van de arbeid van mijn handen (Hand. 18: 3).

a) 1 Kor. 9: 12.

8. Ik heb andere gemeenten, namelijk die in Macedonië (Fil. 4: 15 vv.) beroofd, hun daardoor enigermate onrecht doende, bezoldiging van haar nemend voor iets, dat toch niet ten hun behoefte maar ter wille van anderen door mij werd gedaan, namelijk daarvoor om u te bedienen. Hieruit kunt u dan afleiden aan welke zelfvernedering ik mij omwille van u heb onderworpen, als ik deed, wat men mij bij u als zonde toerekende. En toen ik reeds enige tijd bij u te Corinthiërs tegenwoordig was (Hand. 18: 4 vv.) en gebrek had, omdat hetgeen ik uit

Macedonië had medegebracht, verbruikt was en hetgeen ik met handenarbeid verdiende toch niet voldoende was om mij te voeden, a) heb ik nochtans niemand van u lastig gevallen.

a) Hand. 20: 33. 1 Thessalonicenzen. 2: 9. 2 Thessalonicenzen. 3: 8.

9. Het was ook niet nodig, omdat de Heere op andere manier zorgde; a) want mijn gebrek hebben de broeders vervuld, die van Macedonië kwamen Silas en Timotheus, die mij van daar een nieuwe liefdegave van de gemeente medebrachten; en ik heb mijzelf in alles gehouden zonder u te bezwaren (Hoofdstuk 12: 13) en zal mij nog zo houden. Ook zal ik in het vervolg niets van u aannemen en niemand van u lastig vallen, opdat niet wat ik zo-even zei wordt uitgelegd, als of ik met dat gezegde het doel had, dat u voor het vervolg des te rijkelijker voor mij zou zorgen (Hoofdstuk 13: 1).

a) Filippenzen 4: 15.

De tegenstanders stelden de prediking van Paulus zonder loon, waarbij hij met eigen arbeid zijn onderhoud verdiende, voor als een verlaging van zijn ambt, dat niet alleen moest worden beschouwd als een fout, schending van de welvoeglijkheid, maar ook als een zonde, als tegen de door God hem geschonken waardigheid. De Corinthiërs kwamen zo'n rede juist voor, omdat volgens Helleense begrippen het uitoefenen van een handwerk de burger verlaagde. Hetgeen echter als verlaging de apostel werd toegerekend, moet men veeleer aanzien voor een daad van liefdevolle vernedering, waartoe hij kwam om tot hun welzijn werkzaam te zijn. Met de woorden "om u te bedienen" of "om u te verhogen" bedoelt hij de geestelijke opheffing uit de diepte van het verderf van de zonde tot de hoogte van de Christelijke zaligheid.

De tegenstelling van een zelfvernedering, die daarin bestond, dat de apostel zich onderwierp aan lichamelijke nood en zware handenarbeid en een verhoging, die daarin bestond dat de door hem bekeerden tot de geestelijke heerlijkheid van de kinderen van God kwamen, doet ons denken aan een daarmee overeenkomende tegenstelling in Hoofdstuk 8: 9 Dat, wat men hem als een zonde toerekende, wordt zo het tegengestelde van een zonde. Tegen de Corinthiërs heeft hij zich werkelijk daardoor niet bezondigd, dat hij hen de boodschap van de zaligheid bracht, zonder daarvoor enige vergoeding van hen te eisen. Eerder konden zich die gemeenten bezwaard achten, waarvan hij een ondersteuning aannam, die hem in staat stelde dit te doen. Hij noemt dus, om aan de zaak een wending te geven, zijn aannemen van de gave een beroven van de gemeenten, waarvan die gave kwam en de ondersteuning zelf een bezoldiging, die hij zich liet geven om anderen te dienen. Van de Macedonische gemeenten heeft hij de middelen gekregen om naar Achaje te reizen en daar voor zijn roeping te leven. En toen hij na zijn aankomst in gebrek geraakte, is hij daar niemand tot last geweest; hij werd daarvoor bewaard, als de broeders in meer nauwe zin, de broeders, die in nadere betrekking tot hem stonden, als dezelfde roeping hebbend, Silas en Timotheus, uit Macedonië kwamen en zijn gebrek vervulden door hetgeen zij van daar medebrachten. Dat hij zich ook van handenarbeid gevoed heeft vermeldt hij hier niet zo uitdrukkelijk als in 1 Thessalonicenzen. 2: 9 en 2 Thessalonicenzen. 3: 8, maar hij wijst er in vs. 7 slechts op, evenals in 1 Kor. 9: 6. In de brieven aan de Thessalonicenzen wilde hij zichzelf eenmaal verdedigen tegen het verwijt van een voortjagen uit eigen belang en de andere keer wees hij degenen, die geneigd waren tot vrome ledigheid, op het voorbeeld, dat hij zelf had gegeven. In beide gevallen lag de nadruk daar op, dat hij zichzelf had weten te verwerven wat hij nodig had. Anders is het op deze plaats, waar hij de Corinthiërs wil aanwijzen dat het ontvangen van de boodschap van de zaligheid hen niets gekost had. Dit nu was te opmerkelijker, omdat hij van andere gemeenten ondersteuning aannam en wel met het doel, om in Achaje Christus te verkondigen en verder

dat hij het in die tijd aannam, toen hij te Corinthiërs werkte. En zoals hij het tot hiertoe had gedaan, zou hij het ook in vervolg van tijd doen.

Hij had er zijn redenen voor om van de Corinthiërs niets aan te nemen, omdat hun gezindheid daartoe niet rein en eenvoudig genoeg was; zijn vijanden aldaar zouden hem dat aannemen nog veel meer ten kwade hebben uitgelegd.

Hoe onberispelijk moet zijn wandel onder de Corinthiërs zijn geweest, dat zijn critici, die naar zonden zochten, niets anders konden opsporen dan deze zonden (Hoofdstuk 12: 13).

10. De waarheid van Christus is in mij en wat ik spreek wordt in Hem, de Waarachtige, door mij gesproken (Rom. 9: 1), dat deze roem, dat ik het Evangelie geheel kosteloos predik (1 Kor. 9: 15), in de gewesten van Achaje aan mij niet zal verhinderd worden, zodat ik ook in het vervolg geen enkele gave aannemen zal.

Het aanwijzen van de plaatsen "in de gemeente van Achaje" heeft op die manier de nadruk, dat in onderscheid met andere landen, waarin het Christendom gevestigd was en nog zou worden gevestigd, deze een streek het zijn moest en blijven moest, waarin men niet moest kunnen zeggen dat men de apostel de geestelijke gave, die die hem dankte, vergolden had met een bijdrage voor zijn tijdelijk bestaan. Zo'n uitzondering was zeker opmerkelijk genoeg, om het "waarom" uit te lokken, dat de apostel nu zelf in het midden wil brengen en beantwoorden. Hij wijst vóór alle dingen een verklaring af van zijn gedrag, als vloeide het voort uit mindere liefde voor de Christenen van dit land (het is toch een even groot, vaak groter teken van liefde gaven aan te nemen dan uit te delen en het weigeren van het eerste kan makkelijk gehouden worden voor een teken van wantrouwende terughouding, die het tegendeel is van liefde). Zijn gedrag is van geheel andere aard. Als de apostel zich ook voortaan zo wil gedragen als vroeger, dan heeft hij het oog op hen, tegen welke hij de Christenen aldaar wenste te beschermen. Hij wilde aan zijn mededingers de mogelijkheid ontnemen, om hun apostelschap met het zijn uitwendig als hetzelfde te doen voorkomen. Zij willen voorkomen apostelen te zijn op een manier, die tussen Paulus en hen geen onderscheid tot zijn voordeel en hun nadeel overslaat. Zo'n onderscheid nu was dit, dat zij zich voor hun prediking lieten belonen, terwijl Paulus nooit, noch als hij Christus eerst verkondigde, noch sinds het bestaan van een Christelijke gemeente in Achaje enige aanspraak had gemaakt op enig loon, of enige gave had aangenomen. Als hij nu dit onderscheid op de voorgrond stelt, ontnemt hij degenen, die graag middelen en wegen vonden om hun voorgewend Christendom aan zijn waar Christendom als gelijk te laten voorkomen, de mogelijkheid het daartoe te brengen. Wat het overige betreft hebben zij de kunst verstaan om zich als boden van Christus voor te doen.

11. Waarom? Om welke reden? Is het omdat ik u niet liefheb? Zou ik daarom juist van u niets willen aannemen en wel van andere gemeenten? God weet het, dat ik juist voor u een bijzonder liefde voel (Hoofdstuk 12: 15; 7: 3).

Men kon op het vermoeden komen, als of de reden, waarom de apostel geen bezoldiging van de Corinthisch Christenen begeerde, in gebrek van liefde gelegen was. Te weten, nam hij bezoldiging, dan moest hij erkennen dat de Corinthiërs zijn dienst beantwoordden en dat hij verplichting aan hen had, maar daar waar geen liefde is, wil men geen erkentenis hebben en zou men dezulken, die men wel gedaan heeft, liever voor ondankbaren doen doorgaan. Paulus zou in het brede hebben kunnen uitweiden over de blijken van liefde, die hij aan de Corinthische Christenen bewezen had, maar daarvan had hij reeds te voren gesproken,

Hoofdstuk 6: 11, 12 Ook waren zijn daden sprekende bewijzen van zijn genegenheid. Op deze plaats beroept hij zich daarom eenvoudig op de alwetendheid van God, die zijn hart kende.

12. Maar wat ik doe, dat zal ik volgens de verzekering in vs. 9 gegeven nog doen, om de oorzaak af te snijden van degenen, die oorzaak hebben willen, opdat zij in hetgeen zij roemen, bevonden mochten worden apostelen te zijn zoals wij; en zo'n oorzaak zouden zij snel vinden, als dat onderscheid niet meer tussen hen en ons bestond, dat zij zich voor hun prediking laten beloon en op een voor u zeer bezwarende manier (vs. 20), terwijl wij van onze kant nooit enige aanspraak op enig loon hebben gemaakt.

13. Met alle bescheidenheid zal ik dus het onderscheid, dat tot hiertoe bestond, bewaren; want zulke valse apostelen, zijn bedrieglijke arbeiders, zich veranderend in apostelen van Christus om de zielen, die Christus toebehoren, te verleiden. Het is dus noodzakelijk dat er reeds een uitwendig kenteken aanwezig is, opdat het duidelijk blijkt wat zij werkelijk zijn en hen scheidt van hetgeen zij niet zijn.

14. En dat zij zich durven voordoen alsof zij apostelen van Christus waren, het is geen wonder; want de Satan zelf, die hun heer en meester is, verandert zich in een engel van het licht en dat laat de Heere toe voor een bepaalde tijd en voor bepaalde omstandigheden.

15. Zo is het dan niets groots, als ook zij als zijn dienaars, die alleen de ongerechtigheid bevorderen en tot haar verleiden, zich veranderen als waren zij dienaars van de gerechtigheid; waarvan het einde, dat zij ten slotte, als het oordeel over hen komt, het loon ontvangen, zal zijn naar hun werken (Fil. 3: 19).

Hier rukt de apostel zonder verschoning aan die mensen het masker af en stelt hij ze als valse apostelen voor, die als dienaars van de satan, dat zij toch eigenlijk zijn, huichelachtig zich bedekken, evenals hun meester doet; hun wacht echter rechtvaardige straf. Deze nu zijn geen andere dan die "overgrote apostelen" in vs. 5 Onmogelijk kan dus daar aan de echte apostelen worden gedacht; wel zullen zich deze huichelaars, wier richting met geen woord nader wordt bepaald, op het aanzien van de ware apostelen hebben beroepen, evenals de dwaalleraars in Gal. 2: 12 genoemd. De uitdrukkingen zijn overigens zeer sterk en herinneren aan het "adderengebroedsel", zoals Christus in MATTHEUS. 23: 22 de Farizeeën noemt. Waren zij leden geweest van de Corinthische gemeente, dan had Paulus zeker bevolen hen te excommuniceren (vgl. 1 Tim. 1: 20); wij moeten ze echter als indringers beschouwen; die zich te Corinthiërs een aanhang hadden verschaft; van hun invloed probeert Paulus de verleiden weer los te maken. Of de apostel met de uitdrukking: "de satan verandert zich in een engel van het licht" op een bepaald factum doelt is niet met volle zekerheid te bepalen; intussen is het toch zeer waarschijnlijk om het vooraan geplaatste, dat hij de lezers toch zeker op een bekende zaak wijst.

Het schijnt als wijst de apostel hier op een bepaald feit, waarbij dit werkelijk geschied was. Waarschijnlijk zinspeelt hij op de verzoeking van Christus, MATTHEUS. 4: 1-11. In oneigenlijke, geestelijke zin heeft het bij elke verzoeking plaats, waarbij het kwaad om ons te verlokken de schijn van goed aanneemt. (V.).

Als de satan niet door het schitterend bedrog van een godsdienst, met allerlei eigen goeddunken opgepronkt zijn boosheid kon verbergen, zou hij het volk niet zo lang in

ongerustheid en ingebeelden vrede hebben kunnen houden. Ook onder de schijn van goede mening of van hogere kennis leidt hij af van het ware goddelijke licht.

c. Vs. 16-33. Paulus, voortgaande zichzelf te vergelijken met de tegenstanders, ziet zich nu in de noodzakelijkheid gebracht om zich te beroemen op een manier, die hij boven als dwaasheid heeft gekarakteriseerd. Eigenlijk wil hij vragen, dat men niet denkt, dat hij graag zich met zo'n dwaasheid zou inlaten, omdat men echter de indruk van zijn eigen roem zou krijgen, alsof hij daarin dwaas handelde, wil hij het zich laten welgevalen, dat hij hun dwaas voorkwam, opdat hij nu eenmaal naar het vlees moet roemen, zoals zij het doen, die zich daardoor tot zo grote betekenis bij de Corinthiërs hebben verheven, dat zij zich bij hen alles mogen veroorloven (vs. 16-21). Zijn eigen roem, die hierop volgt, heeft ten eerste betrekking op hetgeen hij evengoed is als de tegenstanders en vervolgers, op hetgeen bij meer is dan deze (vs. 21-29). Op de weg, die hij hier inlaat, wordt zijn eigen roem hoe langer hoe meer een roemen in zijn zwakheid, totdat hij geheel en al daar gekomen is, waar hij zijn grondstelling, die met het diepste van zijn hart overeenstemde, ook in woorden kan kleden (vs. 30), de oprechtheid van die mening voor God verzekeren (vs. 31) en met een voorval kan bevestigen, dat tot de vroegste tijd van zijn werkzaamheid in de dienst van Christus behoorde (vs. 32 en 33).

16. Ik zeg weer, ik kom hier weer terug op de wens, in vs. 1 wel niet uitgedrukt, maar toch daarin vervat, dat niemand bij hetgeen ik in dit gehele hoofdstuk zeg en schrijf, meent dat ik onwijs ben. Maar als men aan mijn wens niet wil voldoen en meent mij toch te moeten houden voor hetgeen, waarvoor ik niet gehouden wil zijn, neem mij dan aan als een onwijze; ik wil het mij dan laten welgevalen, als ik maar mijn doel mag bereiken. Houd mij voor hetgeen u wilt, opdat ik ook een beetje moge roemen, zoals mijn tegenstanders doen, omdat ik op dit hun eigen gebied hen geheel uit het veld denk te slaan.

De gehele afdeling van hier tot vs. 20 is inleiding tot een nadere vergelijking met de tegenstanders. De apostel vraagt van de Corinthiërs, hem niet om zijn woorden die nu volgen, voor een dwaas te houden. Als zij het echter niet willen (en zij zullen wel snel genoeg voelen, dat zij het niet doen kunnen, zij moeten het echter voelen), vraagt hij om verlof tot het dwaze roemen, dat zij toch ten opzichte van veel sterkere aanmatigheden aan zijn tegenstanders toestaan.

17. Dat ik nu van vs. 21b waar Ik mijn roemen op zal laten volgen, spreek, spreek ik niet naar de Heere, niet op die manier, als ik spreken zou, wanneer alleen de gedachte aan mijn verhouding tot God mij bestuurde, maar als in onwijsheid, op de manier, waarop men spreekt, als men zich in de toestand van dwaasheid bevindt; en in die bevinden wij ons toch werkelijk, omdat wij ons begeven in deze vaste grond van de roeming, dat toch zonder dwaasheid niet mogelijk is.

Als Paulus zegt, dat hij dit spreekt "niet naar de Heere, maar als in onwijsheid" dan is dat een onderscheid dat hij in 1 Kor. 7: 6, 10, 12, 25, 40 gemaakt heeft. "Naar de Heere" (Rom. 15: 5) kan hij niet zeggen, wat hij zelf als dwaas voorstelt, maar het betaamt hem het laatste op zichzelf alleen te nemen. Als hij naar de geest van Christus spreekt, die zachtmoedig is en nederig van hart, moet alle eigen roem buiten gesloten blijven - daarin ligt een juiste wenk voor de tegenstanders om ter harte te nemen. Terwijl hij zijn afwijking van deze regel zelf dwaasheid noemt (vgl. vs. 21 en 23) heft hij de regels weer in de hoogte.

Door God ingegeven en in de Heere gesproken is het woord, dat Paulus heeft geschreven, zonder de uitzondering, zoals die hier uitdrukkelijk is aangehaald; ja ook deze plaats zelf en de aan haar eigenaardige uitzondering heeft hij neergeschreven, zoals die daar staat volgens de regel van de goddelijke welvoeglijkheid, door de Heere onderwezen, evenals wanneer een geleerd man een jongen een brief dicteert, zoals die voor de knaap past, toch de knaap uit zichzelf niet zo zou hebben kunnen schrijven.

EPISTEL OP DE ZONDAG NA SEXAGESIMA

In overeenstemming met het Evangelie (Luk. 8: 4 vv.) wordt in het epistel van de dag, die over de vervolgingen handelt, die Paulus bij het volvoeren van zijn ambt heeft geleden en over het heerlijke door hem gezien deze (als doctor gentium en dux verbi praecipuus et vere seminator verborum) apostel als toonbeeld en voorbeeld deels van de verkondiging van het goddelijk woord, deels van de honderdvoudige vrucht daarvan voorgesteld.

Het verband tussen Evangelie en epistel wordt daarin duidelijk, dat de arbeid van de Mensenzoon zich afspiegelt in de arbeid van Zijn apostel. In het evangelie treedt de aard van de akker, in het epistel, die van de zaaier op de voorgrond.

Het epistel stelt ons de heilige Paulus, de krachtige zaaier van Christus voor, zoals hij op zijn groot arbeidsveld voortgaat en het zaad uitstrooit. Waarlijk hij gaat voort al wenend en zaait een zaad (Ps. 126: 6). Bestreden door de ondank van de Corinthiërs en door de stoute leugens, waarmee valse apostelen zich van zijn arbeidsveld probeerden meester te maken, inwendig genoodzaakt en gedrongen door de waarneming, dat het deze valse leraars te Corinthiërs geenszins ontbrak aan alle voorspoed, doet hij met tegenzin zijn mond open om van zichzelf te spreken. Hij geeft een overzicht van zijn apostolischen levensloop, dat ons niemand zo kort en toch tevens zo volledig zou hebben kunnen geven als hij. Opeens vernemen wij zaken, die ons noch de Handelingen, noch enige andere brief van de apostel noemt. Wij zien op het zaadveld, waarvan het Evangelie spreekt, de zaaier vol moeite en tranen, die in de herfst van de tijd heengaat en zijn zaad moet uitwerpen, met des te meer hoop op de eeuwigheid, omdat de mensen, waaronder hij leeft en zaait een zo geringe hoop op een oogst hem laten koesteren.

Wij hebben de apostel te danken, dat hij zich Zijn ware roem niet heeft laten ontroven, want hij heeft ons 1) daardoor getoond hoe dwaas en verwerpelijk alle ijdele eigen roem is; 2) ons een spiegel voorgehouden, waarin wij ons handelen en lijden in de dienst van Christus kunnen beproeven; 3) ons herinnerd, dat onze ware sterkte alleen in de kracht van de Heere bewust.

Wanneer mag zich een Christen beroemen? Als zijn roemen voor de zaak van Christus bevorderlijk is 2) als de genade van God door zijn roemen verheerlijkt wordt.

Wat wij van het voorbeeld van Paulus en zijn tegenstanders kunnen leren: 1) hoe zwak mensen worden, als zij sterk willen zijn, zien wij in de tegenstanders; 2) hoe sterk een mens kan worden, als hij zwak is, zien wij in de apostel.

Beroem u o Christen, 1) op het leed dat u draagt; 2) op het paradijs, dat u mag inzien; 3) op de genade, die u staande houdt. Het levenspad van de held van God: 1) door doornen en smart omgeven; 2) door de glans van het paradijs verlicht; 3) door de rotsgrond van de genade

gedragen. Hoe de eeuwig levende Christus Zijn gelovigen leidt: 1) door arbeid, smart en doodsgevaar; 2) naar het paradijs; 3) onder vuistslagen van de satan; 4) in de genade van God.

Paulus ons voorbeeld in het vasthouden aan het Evangelie van Jezus Christus; voorbeeldelijk is 1) zijn ijver voor het Evangelie; 2) zijn zekerheid van het Evangelie; 3) zijn lijden om het Evangelie.

19. U zult mij die gevraagde toestemming tot dwaas zijn zonder twijfel wel toestaan; want u verdraagt, zoals u in uw gedrag over de valse apostelen en bedrieglijke arbeiders (vs. 13) betoont, graag de onwijzen, omdat u wijs bent, wat ik zeker alleen in ironische zin kan bedoelen; want waarlijk verstandige mensen hebben in dwaas pochen geen behagen; zij sterken niet tot zo'n dwaasheid door toegeeflijkheid.

20. Maar u gaat met uw toegeeflijkheid jegens de dwazen zover, dat men zich billijkerwijze daarover verwondert; want u verdraagt het, als u iemand in geestelijk opzicht dienstbaar maakt, als u iemand opeet (MATTHEUS. 23: 14) als iemand van u neemt uw have en uw goed, of uw eigen persoon door allerlei sluwe middelen in zijn bezit neemt (Hoofdstuk 12: 16), als zich iemand verheft, zich trots en overmoedig tegenover u gedraagt, als u iemand zo smadelijk behandelt, dat hij u zelfs in het aangezicht slaat, zoals die mensen dat alles werkelijk met u doen.

De apostel tast de Corinthiërs op de fijnste en daarom ook op de scherpste manier aan. Zijn taal is vol heilige spot, niet bijtend maar diep beschamend. Zijn woorden zijn niet in een scherpe, bijtende vloeistof gedoopt, maar zij vloeien voort uit een diep bewogen hart als een zalf, die eerst bijt, om des te beter te verzachten, te genezen. Hij houdt hen nu voor hoe zij het in het dragen van de dwazen tot een zeldzame volmaaktheid hebben gebracht, hoe het hun gewoonlijk een lust is, hun geschiktheid om te dragen in dit opzicht te tonen. Wat zij dragen is niet één zaak, maar velerlei, niet één onbillijkheid, maar een geheel leger van onbeschaamdheid en stoutheid. De rede van de apostel is bewogen als zijn hart; vijfmaal zegt hij: "Als u iemand" zij, de Corinthiërs weten wel, wie hij onder die "iemand" bedoelt, het zijn die velen, die naar het vlees roemen (vs. 18) die valse apostelen en bedrieglijke arbeiders, waarvan in vs. 13 sprake was. Deze wierpen zichzelf op tot meesters over hun geloof en hun geweten en beschouwden hen slechts als substraat voor hun heerszucht; hun have, hun goed zagen zij als een welkom bevredigingsmiddel van hun genotzucht aan. In de derde zin, zegt vervolgens Paulus, op welke weg zij tot hun doel komen: Zij beginnen daarmee, dat zij, de verscheurende wolven, zich in schaapsklederen kleden, zij verstrikken, omgeven met liefalligheden en voorkomendheden de argeloze zielen, nemen ze in met hun gevele en met hun zoete woorden en nemen ze zo geheel in dat zij hen tot allerlei diensten verbinden en verplichten. Als zij zo de onschuldigen met listigheid gevangen hebben verheffen zij zich vol trotsheid boven hun aanhangers en nu kennen zij geen maat meer; zij behandelen ze als hun lijfeigene op de smadelijkste en onbeschaamdste manier. Die zij eerst als lieve vaders, evenals ware het hun lieve kinderen, de wangen streelden, slaan zij nu ten slotte met de vuist in het aangezicht. Wat Paulus hier zegt is sterk, maar het is niet te sterk door hem voorgesteld. Het is bijna ongelooflijk wat mensen zich laten welgevalen door diegenen, die hen in de waan hebben gebracht iets te weten en iets te zijn. De hoogmoed, die zij hen hebben ingeblazen, doet hun zo goed, dat zij de vuistslagen vergeten of zelfs niet voelen, die zij in het aangezicht van hun meesters ondervinden.

Van alles wat zij van de valse profeten ondervonden, hadden zij in Paulus het tegendeel gezien (vgl. 1 Kor. 9: 19. 2 Kor. 11: 9; 4: 12; 6: 6; 10: 1; 5: 11 hoe was het mogelijk, dat de

"wijze" Corinthiërs, mensen, die niet weinig inbeelding van zichzelf hadden, iets dergelijks verdroegen?

Er zijn straffen van God over hen, die het Evangelie niet met liefde en dankbaarheid aannemen, van wie Christus zegt (Joh. 5: 43): ik ben gekomen in de naam van Mijn Vader en u neemt Mij niet aan, als een ander komt in zijn eigen naam, die zult u aannemen. " God is rechtvaardig in zo'n gericht, omdat men de boden van de duivel duizendmaal meer eert, terwijl men alles onder hen doen en lijden moet.

21. Ik zeg dit, wat ik zo-even over onze tegenstanders aanhaalde, naar oneer, zoals het dat is voor ons, die de gemeente hebben gesticht, zoals of wij zwak waren geweest, dat wij niet in staat zouden geweest zijn om op diezelfde manier met u te handelen a) ; maar waarin iemand van de mannen stout is, zodat zij daarop, als op een grote voorrang zich verheffen, ik spreek, als ik het volgende zeg, in onwijsheid, dus niet naar de Heere (vs. 17), want uit mijn verhouding tot Hem zou ik iets dergelijks niet zeggen), daarin ben ik ook stout.

a) Filippenzen 3: 4.

Tegenover hen, die zo krachtig met de Corinthiërs omgaan, belijdt de apostel en wel niet van zichzelf alleen, maar van zichzelf en Timotheus, of, liever gezegd, van de stichters van de gemeente, dat zij zwak geweest zijn. Als namelijk de juiste weg, om bij de lezers ingang te doen vinden, zo'n een behandeling van hen was, als die hun door zijn tegenstanders overkomt, dan moet hij bekennen, de daartoe geëiste kracht niet bezeten te hebben. Zo doet hij hen voelen, hoe onverstandig zij waren geweest en hoe zij hun Christelijke mannen-eer hadden vergeten, toen zij zich niet alleen zo'n behandeling lieten welgevallen, maar ook degenen, die het hun aandeden, plaats bij zich gaven, alsof het voor hen een genot was zo behandeld te worden. Zij worden nu zo behandeld als deze indringers degenen verwerpen, door wie zij een Christelijke gemeente waren geworden en hun wijs maken, dat zij geen echte gemeente waren, omdat zij door geen echte apostel was gesticht.

22. Zijn zij Hebreëen? Ik ook (Hand. 22: 3. Fil. 3: 5). Zijn zij Israëlieten? Ik ook (Rom. 9: 4 vv. ; 11: 1). Zijn zij het zaad van Abraham? Ik ook. (Efeze. 2: 12.).

Wij hebben hier een persoonlijke aanspraak, die bewijs nodig heeft. De apostel wist dat zijn recht onbetwistbaar was; maar er zijn vele mensen, die geen recht op de titel hebben en die toch aanspraak maken op het deelgenootschap van het Israël van God. Als wij met vrijmoedigheid willen verklaren: Ik ben ook een Israëliet, laat ons het niet doen, dan nadat wij onze harten beproefd hebben voor God. Maar als wij het bewijs kunnen leveren dat wij Jezus volgen; als wij van harte kunnen zeggen: ik vertrouw Hem geheel, Hem alleen, in eenvoudigheid nu en eeuwig, dan zijn de rechten van Gods heiligen en hun bezittingen de onze; wij mogen de minsten in Israël zijn, minder dan de geringsten van de gelovigen, nochtans, omdat Gods ontfermingen zijn voor de heiligen en niet voor vergevorderde, of wel onderwezen heiligen, mogen wij pleiten: "Zijn zij Israëlieten, ik ook, daarom zijn de belofte van mij, de genade is van mij en de heerlijkheid zal de mijne zijn. Deze aanspraak, wanneer men haar op de juiste manier doet gelden, zal een ongekende troost schenken. Wanneer Gods volk er zich in verheugt zijn eigendom dat zij zijn welk een vreugde voor mij, als ik zeggen kan: Ik ook. Wanneer zij er van spreken dat zij gewassen, gerechtvaardigd en aangenomen zijn in de Geliefde, hoe heerlijk te kunnen instemmen: Ik ook, door Gods genade. Maar dit deelgenootschap geeft niet slechts genoegens en voorrechten, het legt ook voorwaarden en verplichtingen op. Wij moeten zowel de onweerswolk als de zonneschijn van Gods kinderen delen. Wanneer wij ze horen verachten en bespotten, omdat zij Christenen zijn, moeten wij

onbevreesd te voorschijn treden en zeggen: Ik ben het ook. Wanneer wij ze voor Christus zien arbeiden, hun tijd, hun talenten, hun gehele hart aan Jezus wijdende, moeten wij kunnen zeggen: Dat doe ik ook. O, laat ons onze dankbaarheid door onze toewijding bewijzen en leven als degenen, die, op een voorrecht aanspraak makend, de verantwoordelijkheid, daaraan verbonden, gewillig op zich nemen.

23. Zijn zij, zoals zij van zich beweren (vgl. vs. 13 vv.) dienaars van Christus? (ik spreek onwijs zijnde, ik spreek hier niet alleen "in onwijsheid" zoals in vs. 21, maar als in dwaasheid, omdat ik mij waarlijk op dit voorrecht het allerminst behoef te beroemen, omdat het een buitengewoon geschenk is van Gods genade), (1 Cor. 15: 18 vv.) ik ben boven hen, ik ben meer dan zoals die aanwijzing volgens de betekenis, die zij er aan hechten, inhoudt (Hand. 9: 16). Ik ben in arbeid overvloediger zelfs dan de eigenlijke apostelen (1 Kor. 15: 10) en dus zeker boven die brooddienaars, die zich houden alsof zij dienaars van Christus waren (vs. 20. Rom. 16: 17), ik ben in slagen uitnemender, in gevangenschappen overvloediger (Hand. 16: 23 vv.) in doodsgevaar menigmaal (1 Kor. 15: 31. 2 Kor. 4: 11)

De woorden in vs. 21, "waarin iemand stout is, daarin ben ik ook stout, zijn inleiding tot die lange afdeling, die nu volgt en waarin de apostel nu eindelijk doet wat hij in vs. 11 en daarop weer in vs. 16 heeft gezegd. Hij heeft gezegd, dat hij nu ook op de manier van zijn tegenstanders zich wil beroemen en vraagt aan de gemeente, dat zij hem gewillig zal laten doen, zoals zij het zijn tegenstanders toelaat. Wel is hij met zijn ambtgenoten te zwak geweest om haar aan te bieden, wat haar door diegenen is gegeven, die zo verkeerd met haar handelen, zonder dat zij het hem ten kwade duidt; maar niet, alsof de tegenstanders reden hadden om stout te zijn, terwijl hem die ontbrak. Wat zij van zichzelf konden roemen, dat had hij ook en had hij beter, ja hij had dat evenzeer en nog veel meer dan iemand wie ook. Als Paulus dat hierop ontwikkelt zegt hij eerst wat hij evengoed is als zij, de tegenstanders en vervolgens wat hij meer is dan zij. Zijn zij Joden, hij is het ook; zijn zij dienaren van Christus, hij is het meer. Het eerste stelt hij zo voor dat hij een driemaal herhaald "ik ook" tegenover een drievoudige, gedurig sterker uitdrukking voor hun behoren tot het Joodse volk plaatst, omdat iets drievoudigs daarin is gegeven, namelijk 1) het deelgenootschap aan het volk van de Heere. Wat zich in leefwijze en geestesrichting onderscheidt van alle overige volken; 2) het deelgenootschap aan het volk van Israël, waarvan de geschiedenis als heilige geschiedenis een tegenstelling uitmaakt tegenover alle volken en 3) het deelgenootschap aan het volk van Abrahams zaad, waaraan zijn afkomst van de door goddelijke belofte geroepen tot het vaderschap (in het bijzonder ook van Christus MATTHEUS. 1: 1) een voorrang geeft boven alle andere volkeren. Dit drievoudige deelt hij met hen: zijn tegenstanders kunnen tegenover de heidenen, met wie zij in Achaje te doen hebben, zich daarop niet beroepen tegenover hen. Als zij willen beweren, dat zij dienaars zijn van Christus, de Heiland van de wereld, die in Israël is geopenbaard, dan kan hij zeggen, al doet hij het ook met tegenzin, omdat het dwaasheid is zo te spreken: "ik ben boven hen. "

Was het nog onzeker van welke aard de door Paulus bestreden tegenstanders waren, dan zou het in vs. 22 gelegde aanwijzen, dat zij behoorden tot degenen, die in Fil. 3: 2 vv. zijn getekend: het waren Christenen uit de Joden, die zich te Corinthiërs indrongen en met beroep op hun afkomst en hun verhouding tot de apostelen uit Israël en daardoor tot de Heere zelf, het gezag van de bij hen gehate heidenapostel probeerden te ondermijnen.

Merk op, dat de tegenstanders te Corinthiërs de besnijdenis buiten spel schijnen gelaten te hebben.

Ook in andere opzichten (vgl. bij Hoofdstuk 5: 12) was hun leer niet in die zin Joods-Christelijk, als die van de dwaalleraars in Galatië.

Als de tegenstanders beweren, dat zij dienaars van Christus waren, dienaars van de Heiland van de wereld, die in Israël was opgetreden, dan kan hij zeggen, al zegt hij het ook met tegenzin en onder protest van zijn ootmoed tegenover zo'n eigen roem: "ik ben boven hen; " want wat die valse apostelen een dienaar van Christus noemen, dat is hij meer. Zijn dienst onderscheidt zich boven die van hen en waarin die zich onderscheidt, dat zet hij vervolgens nader uiteen.

Als Paulus zich zo uitdrukt, als was er nog iets hogers dan een dienaar van Christus te zijn, dan was er ongetwijfeld iets hogers dan hetgeen de valse apostelen zo noemden en dit stelt Paulus op de voorgrond; het was een trouwe, waarlijk zelfverloochenende, voor de Heere in moeite en strijd zich geheel opofferende ambtsbediening; en daarin had de apostel nu jaren doorgebracht. (V.).

Nadat hij met een "ik spreek onwijs zijnde" de dam heeft doorgebroken van het bescheiden zwijgen, bruis in hetgeen volgt een stroom van woorden voort, waarvan de golfslag in enkel feiten en wel in feiten van lijden bestaat en die nu tegen het vermolmd gebouw van de overgrote apostelen (vs. 5) en de vermeende dienaars van Christus met verpletterende en vernietigende macht slaat.

24. Van de Joden, mijn volksgenoten, heb ik veertig slagen min een vijfmaal, de hoogste maat van slagen, ontvangen, namelijk volgens de Rabbinse bepaling bij Deut. 25: 3.

25. Driemaal ben ik door Romeinse gerechtsdienaars met roeden geselsd geweest, zoals bijvoorbeeld Hand. 16: 22; eens ben ik gestenigd, te Lystre (Hand. 14: 19), driemaal heb ik schipbreuk geleden Ac 13: 13, een hele nacht en dag, een hele volle tijdruimte van 24 uur heb ik eens, toen ik schipbreuk geleden heb 2Co 1: 10 in de diepte, in de volle zee, overgebracht, slechts door een stuk van het schip gedragen, bestendig door de golven overstroomd en in de diepte neer geslingerd (Ps. 107: 24 vv.).

Arbeid, mishandeling, verlies van vrijheid, gedurig doodsgevaar, dat zijn vier stukken, waarin hij meer dan de andere dienaars van Christus is. Van de doodsgevaaren gaat hij, het "menigmaal" tot bijzondere voorvallen uiteenzettende, over tot de gevallen, dat hij geleden heeft wat hem min of meer voor lichaam en leven in gevaar deed zijn; want ook de geseling, die hij onder de Joodse en de geseling drie malen die hij onder de Romeinse rechtspraak had geleden, was een straf, die bij een man van de lichaamszwakte van Paulus het leven in gevaar bracht. Hij was werkelijk nabij de dood, toen de Lystreners hem stenigden en hij scheen reddeloos verloren, toen hij schipbreuk leed, met name die keer, toen hij 24 uur lang een spel van de golven was. Het laatstgenoemde doodsgevaar brengt er hem dan vervolgens toe (vs. 26) om over zijn reizen te spreken.

Van slagen en gevangenissen was bij de tegenstanders niet lichtelijk sprake als niet enig fanatiek drijven hen iets dergelijks op de hals haalde. De comparativus treedt echter hier reeds in zijn eigenlijke betekenis achterwaarts, terwijl die vervolgens in het "menigmaal" geheel ten einde loopt.

Evenals ons de stroom van de woorden van de apostel voortdrijft, zo sleept deze stroom de leraar voort. Paulus, die bij de eerste zinnen hen nog in het oog had, verliest ze snel geheel en

al uit het oog, niet alsof hij over hen heen gezien had, maar omdat zij zich zelf hadden verwijderd, omdat zij verdwenen waren met hun pretenties en incriminaties (aanspraken en beschuldigingen), omdat het met hen geheel en al uit was. Wij ontvangen na de optellingen van de apostel aanvullingen op zijn levensbeschrijving in de Handelingen der Apostelen, waarbij wij ons in de moeilijke omstandigheid bevinden, dat wij niet weten waar wij ze in zijn leven moeten plaatsen en invoegen. Zo is ons bijvoorbeeld een bestraffing door de Joden, zoals het "veertig slagen min een vijf maal" noemt, geheel onbekend. Als wij er echter aan denken, dat hij het stof niet eer van de voeten afschudde, voordat de Joden hem met zijn prediking van Christus uit hun Synagogen hadden gedreven, zullen wij ons over de vijfvoudige slagen niet verwonderen. En niet alleen hebben de Joden hun handen aan hem gelegd, maar ook de heidenen; hij heeft geleden als onze Heere en daardoor is aan hem vervuld wat de Heere zegt (Luk. 6: 40) "een ieder volmaakt discipel is zoals zijn meester. "

Ook de drie schipbreuken worden alleen hier vermeld, want die in Hand. 27: 41 bericht is, valt in latere tijd. Wij kunnen tot die tijd vijf zeereizen van de apostel onderscheiden (Hand. 13: 4-13; 14: 26; 16: 11; 17: 14 v. ; 18: 18-21 daarbij komen dan nog de beide, in: Hand. 19: 10 en 20 en 2 Kor. 1: 10 genoemd (als een zesde en zevende), waarop hem gemakkelijk een drietal schipbreuken heeft kunnen overkomen. Uit een nu van die drie schipbreuken vermeldt hij met het "een nacht en dag heb ik in de diepte doorgebracht" een zeer treffend voorval, als het ontzettendste wat de apostel tot op dat uur had doorleefd; hij stelt het voor en wijst het aan als nog in zijn herinnering aanwezig, als een afgesloten feit uit de zo-even genoemde rij, maar hem op dat ogenblik nog treffend. Hij drukt dat uit door het perfectum, waarin hij volgens de grondtekst hier overgaat, terwijl hij het hiertoe in de aoristus heeft meegedeeld.

26. In het reizen in de dienst van Christus was ik menigmaal in gevaren van rivieren, bij het overzetten over deze, in gevaren van moordenaars en rovers (Luk. 10: 30), in gevaren van mijn geslacht, van de Joden, in gevaren van de Heidenen, in gevaren in de stad, in gevaren in de woestijn, in gevaren op de zee, in gevaren onder de valse broeders, de Judaïstische Christenen (Gal. 2: 4. Fil. 3: 2).

In dit vers heeft een opeenstapeling plaats, waarbij men eigenlijk alles samen moet nemen: er is geen gevaar, waarin ik mij in de dienst van het Evangelie niet bevonden heb. De hele natuur spande tegen mij samen. Rivieren, zeeën en woestijnen; ook het ganse mensdom, mijn volk en de heidenen, rovers en valse broeders, allen hadden het gelijkelijk op mij toegelegd. (V. D. PALM).

27. In arbeid en moeite, in waken menigmaal, in honger en dorst, is vrijwillig vasten menigmaal, in kou en naaktheid (vgl. Hoofdstuk 6: 5).

28. Zonder de dingen, die van buiten zijn, de uitwendige moeiten en bezwaren, die aan mijn bediening verbonden zijn, overvalt mij dagelijks a) de zorg van al de gemeenten, die raad, vertroosting en onderwijzing van mij behoeven, terwijl ik mij ook verplicht voel haar te dienen, ook al heb ik ze niet zelf gesticht (Rom. 1: 8 vv. ; 15: 25 v. Kol. 2: 1 vv.).

a) Hand. 20: 18.

"Als dienaar van Christus heb ik mij menigmaal betoond in doodsgevaar" zo eindigde vs. 23; "in het reizen menigmaal" zo gaat nu vs. 26 voort. Wat daartussen is (vs. 24 en 25) was slechts een parenthese, waarin Paulus voorbeelden aanvoert van de slagen en het doodsgevaar. Dat het leven van de apostel een aanhoudend reizen was, wordt voldoende in de

Handelingen aangetoond en aan welke gevaren hij nu bij zo'n leven vol afwisseling tot waarneming van zijn roeping was blootgesteld, voert hij hier zelf aan.

Hij noemt gevaren van rivieren en gevaren van rovers het eerst en naast elkaar: gevaar van het woeste element, dat hem de weg verspert en gevaar van woeste mensen, die hem in de weg treden. Dan volgt de tegenstelling van zijn eigen volksgenoten en de vreemde volken; van deze beide kanten bedreigden hem gevaren.

En omdat de apostel niet van zijn volk de toevlucht tot de heidenen kon nemen, is hij ook tevens in gevaar onder de mensen en in de woestijn. In de steden is hij van zijn leven niet zeker, hij heeft dat nog eerst onlangs te Efeze ondervonden (Hand. 19: 23 vv.); en als hij uit de gemeenschap vlucht, dan biedt hem de woestijn vanwege de verscheurende dieren, of omdat wegen en brood daar ontbreken, evenmin veiligheid. Gaat hij nu voort: "in gevaren op de zee, in gevaren onder de valse broeders" dan ligt het punt van vergelijking bij deze verbintenis in de trouweloosheid van beide.

Op de velerlei gevaren laat Paulus de vele bezwaren volgen, die naar zijn ambt op hem rustten: "in arbeid en moeite", hierbij denkt hij zeker aan zijn arbeid en zijn handwerk, dat hij bij nacht verrichtte (1 Thess. 2: 9. 2 Thess. 3: 8, waaraan zich het menigvuldige waken vastknoopte.

Maar ook nam hij de nacht te baat om te leren en te vermanen (Hand. 20: 31) en hoe menige nacht zal hij in gebed hebben doorwaakt. Onder de luie wachters, die graag neerliggen en slapen (Jes. 56: 10) konden de lasteraars Paulus niet rangschikken; en als daar de profeet de stomme en luie honden verder schildert: "deze honden zijn sterk van begeerte, zij kunnen niet verzadigd worden", dan beschermde de apostel tegen laster ten opzichte hiervan de getuigenis, die hij van zichzelf kon geven, zonder tegenspraak te moeten vrezen dat hij een dienaar was van Christus in honger en dorst, omdat hij de verkwikking van voedsel en drank kon ontberen, waar de dienst van Christus hem zo'n ontbering oplegde (Fil. 4: 11 v.). In veelvuldig vasten was hij geweest, omdat hij te worstelen had met de boze geesten, die niet uitvaren dan door bidden en vasten (MATTHEUS. 17: 21) en dapper zijn lichaam in toom en bedwang hield, opdat de begeerlijkheid hem in zijn roeping niet hinderlijk zou zijn; in kou en naaktheid, omdat hij de warme kamers en zachte kleren, die hij gemakkelijk had kunnen hebben, om Christus wil en in de dienst van Christus achterstelde bij de koude kerker of de luchtige scheepsruimte en bij de behoeftige kleren van een tentenmaker. Wat Paulus te dragen had van ongemak en vervolging, van tegenstand van de elementen, van nood en gebrek was zeker veel en toch wordt het nog overtroffen door de dagelijkse moeite en de arbeid van de zielverzorger, niet van een maar van vele gemeenten en de zorg van de vriend voor allen. Tussen de dagen van buitengewoon leed, die hem overkwamen, tijden van verschrikking en verademing; maar onafgebroken, dag aan dag, zag hij zich omlegerd door een menigte, welke raad en hulp nodig had. Er was altijd een oploop voor het huis, waar hij binnen was gegaan en hij drukt de last van de moeite als zielverzorger, die hem bijna neerboog, sterk en krachtig uit met de woorden: "mij overvalt dagelijks. " Als wij soms moedeloos en ongeduldig worden bij veel minder, laat ons dan denken aan de geduldige man, die ook aan het einde te Rome niet moe geworden is, twee jaren lang allen bij zich op te nemen die tot hem kwamen (Hand. 28: 30); en niet alleen, waar men zijn hulp zocht, maar ook uit inwendige vrijwillige drang van de geest stond hij dagelijks als in de dienst van een moeder voor vele kinderen, zorgend voor al de gemeenten.

Ware dienaren van God hebben alle uren bezet met prediken, onderwijzen, raad geven, bezoeken, vertroosten, bidden, studeren enz.

29. Bij deze zorg voor de gemeenten in haar geheel komt nog die voor de zielen in het bijzonder. In mijn hart voel ik diep wat ieder lid van Christus' lichaam kwaads overkomt. a) Wie is er zwak, in zijn geloofsleven, dat ik niet zwak ben, dat ik mij niet tot zo een zou neerbuigen? Wie wordt er geërgerd, door enige ergernis, die men hem in de weg legt, dat ik niet brand, mij niet door een brandende zielensmart voel aangegrepen?

a) 1 Kor. 8: 13.

Het vers drukt de innige deelneming van de Apostel uit, in alle geestelijke aangelegenheden, noden en gevaren van ieder lid van de gemeente, een feitelijk bewijs voor de woorden in 1 Kor. 12: 26 uitgesproken, dat de apostel door de grootheid en zuiverheid van zijn liefde geeft. Bij de zwakken, met wie hij zwak is, moet gedacht worden aan Christenen, zoals die in Rom. 14: 1 v. 1 Kor. 8: 7 vv. worden beschreven (vgl. Rom. 15: 1. Hand. 20: 35), dus aan degenen, wier geloof, kennis, geweten nog niet gekomen was tot de rijpheid en zekerheid van oordeel en de vrijmoedigheid van de belijdenis, zoals de volkomenheid in het Christendom die geeft. Paulus weet tot zo'n standpunt af te dalen, hun zwakheid voelt hij als zijn eigen en nu kan hij met de moede op de juiste tijd spreken en de zwakken dienen en verplegen, zoals het nodig is.

Paulus neemt de zwakken aan en doet met hen, zoals zij doen, alsof hij ook zwak was, zoals hij zegt (1 Kor. 9: 22) "ik ben voor de zwakken geworden als een zwakke, opdat ik de zwakke winnen zou. " Als hij dan voortgaat: "wie wordt geërgerd, dat ik niet brand", dan wil hij daarmee zeggen, dat hij er veel leed en verdriet over had, als iemand geërgerd werd. Naardien hij echter niet met de geërgerden mocht worden geërgerd, zoals hij met de zwakken zwak werd, zegt hij, dat hij brandde en leed van het hart daarvan voelde.

Alsof de gehele op aarde wonende kerk in hem verenigd was, zo voelde hij leed over ieder van haar lijdende leden.

30. Als men moet roemen, zoals ik door uw opname van degenen, die naar het vlees roemen, mij genoodzaakt zag in het voorgaande te doen (vs. 18), zo zal ik, dat is mijn grondstelling, die ik in alle gevallen streng zal opvolgen, roemen de dingen van mijn zwakheid (Hoofdstuk 12: 5).

31. a) De God en Vader van onze Heere Jezus Christus (Hoofdstuk 1: 3), die geprezen is in de eeuwigheid (Rom. 1: 25), weet dat ik niet lieg, dat ik voor Hem betuig, dat hetgeen ik zo even (vs. 30) zei de waarachtige bedoeling van mijn hart is.

a) Rom. 9: 1. 2 Kor. 1: 23 1 Thessalonicenzen. 2: 5.

32. Ook heb ik die gezindheid in mij gehad van het begin van mijn Christelijke bediening. De stadhouder van de Koning Aretas van Arabië, welke laatste toen zijn heerschappij tot Syrië had uitgebreid, toen ik omstreeks het jaar 39 na Christus in Damascus werkzaam was (Hand. 9: 22), bezette op aandrang en met behulp van de Joden aldaar de stad van de Damascenen door wachters aan de poorten te plaatsen en zij wilden mij vangen;

33. En ik werd door de Christenen aldaar, die de aanslag waren te weten gekomen en die nu een dergelijk middel aangrepen als dat Rachab te Jericho tot redding van de Israëlitische

verspieders aanwendde (Joz. 2: 15), door een venster in een mand over de muur neergelaten en ontvluchtte zijn handen (Hand. 9: 23-25).

In vs. 29 is de apostel ten einde met zijn roemen. De gemeente heeft hem genoodzaakt zo zichzelf te roemen, als zijn tegenstanders doen. Hij heeft zich als behorende tot het heilige volk, met hen gelijk gesteld, maar als dienaar van Christus boven hen (vs. 16-23); het laatste echter zo, dat alles, waarin hij zich beroemde boven hen te staan, in levensbezwaren bestond, waaronder hij geleden had en nog leed (vs. 23-29). Het zijn alleen zaken van zijn zwakheid, die men niet bij hem vond, als hij boven het kwaad verheven was en niet integendeel daaraan onderworpen en daarvoor gevoelig. In die zin wil hij van zichzelf roemen en zo wil hij het houden als er moet worden geroemd (vs. 30); niet alsof hij nu eerst wilde beginnen zo te handelen; alles is van die aard geweest, sinds het "ik ben boven hen. " Hij verzekert echter dat hij het zo en niet anders wil doen blijven en verzekert dat op de plechtigste manier (vs. 31). Wat daarin opmerkelijk is, is dit, dat de apostel in plaats van moedig het gevaar te trotseren of op een wonderbare redding te vertrouwen, van zo'n middel had gebruik gemaakt, dat de listigheid van zijn vrienden had uitgedacht en waarvan zeker menig ander, die met natuurlijke moed beziel was, uit eergevoel geen gebruik zou hebben willen maken. Toch is het dezelfde gezondheid, volgens welke de apostel, zoals hij vooraf verzekerd heeft, van geen ander roemen wil weten, dan hetwelk een belijdenis van zijn zwakheid inhoudt en volgens welke hij toen zo'n middel van redding zich liet welgevalen. Des te meer was het laatste een bewijs, dat hij noch de roem van eigen moed, noch een recht op wonderbare hulp van God zich toe-eigent, omdat dit zoals de nadruk op het vooraan geplaatste "in Damascus" aanwijst, op dezelfde plaats geschiedde, waar hij zo wonderbaar door de Heere Jezus was bekeerd en door Hem zelf tot een zendeling voor de heidenwereld was gesteld. Daar toch had hij des te meer op een wonderbare bewaring kunnen rekenen, omdat hij toch voor het hem aangewezen en nog niet aangevangen werk bewaard moest blijven. Het was een vlucht, te vergelijken met die van David, op welke Ps. 59 betrekking heeft. Zijn roemen is dus, als er moet worden geroemd, geen pochen op hetgeen hij kan of waarop hij een recht heeft bij God, maar zoals aan zijn gedrag in die moeilijkheid te Damascus, toen het hem niet te gering was, om op een bijna ontorende manier door de broeders op de vlucht geholpen te worden.

Overigens is met te miskennen, dat Paulus in dit gehele beeld voornamelijk ziet op die noden en smarten, die hem de haat van de Joden en de Christenen uit de Joden berokkende, uit wier midden ook zijn vijanden te Corinthiërs waren. Zo kan hij het niet nalaten dit beeld te verrijken met de herinnering aan een bijzonder dodelijke vijandschap, die hij reeds in de vroegste tijd van zijn bekering van de Joden had ondervonden.

HOOFDSTUK 12

PAULUS' ROEM EN OPENBARING TEGENOVER DE EERZUCHT VAN ZIJN TEGENSTANDERS

d. Vs. 1-10. De apostel heeft in de vorige afdeling voldoende aangewezen, hoe hij door ondervindingen van lijden, waarin de kracht van de Heere zich krachtig aan hem betoonde, bewezen was een echt en waar dienaar van Christus te zijn, terwijl de tegenstanders slechts weinig of in het geheel niets van die aard konden aanwijzen. In de ogen van ontwikkelde Christenen nu moet deze voorrang erkenning vinden; de Corinthiërs echter, door de dwaalleraars verblind, wilden liever wonderbare verschijningen of buitengewone openbaringen zien aangetoond, om daarin de apostel te zien en ook met deze kan Paulus hen dienen. Hij verhaalt dus, na zich vooraf te hebben verdedigd, dat hij het niet deed om zich te beroemen, op een manier, waarbij zijn "ik" hem tot een "hij" wordt en zo geheel bij de Goddelijke gave de mens, die ontvangt. Op de achtergrond treedt, dat hij voor zichzelf als een vreemde is (vgl. Joh. 21: 7, 24). Hij vertelt van een gebeurtenis van veertien jaar daarvóór, toen hij in het heiligdom van de hemel verheven en in het paradijs van de zaligen verplaatst werd. Snel brengt hij echter zijn rede over op het verootmoedigend tegenwicht tegenover die heerlijke openbaring, op het lijden door de satan bewerkt. Hij belijdt zijn smeken voor de Heere, om van zo'n aanvechting bevrijd te worden, maar ook het antwoord, dat hij daarop heeft ontvangen en komt er zo opnieuw weer toe, dat hij op geen zaak dan op zijn zwakheid roemen kan.

1. Te roemen is mij, zoals ik dat gevoel reeds in Hoofdstuk 11: 1, 17, 30 heb uitgedrukt, echt niet oorbaar en vooral niet op datgene, waarvan ik u nu wil medelen. Ik mag dat wel herhalen, omdat juist daarin niet weinig aanleiding verborgen ligt en verzoeking tot zelfverheffing (vs. 7), want ik zal, omdat ik nu toch eenmaal tot dat roemen genoopt ben, komen tot gezichten en openbaringen van de Heere, waarnaar u vraagt, als er gehandeld wordt over de erkenning van iemand als apostel.

Paulus gaat niet zonder een enkel woord over tot datgene, waarover hij toch moet handelen, zal hij aan die valse apostelen te Corinthiërs niet een roem laten, waarop zij zich het meeste lieten voorstaan. Evenals men te Corinthiërs de gave van de talen boven alles achtte (1 Kor. 12-14, dat extatische prijzen van God, zo legde men daar ook een bijzondere nadruk op extatische openbaringen van God. De apostel ziet zich daar, evenals reeds te voren, in de onaangename toestand, dat hij roemen, zichzelf roemen moet en wat hij zo moet doen, is hem, zoals hij dat levendig voelt, niet oorbaar en het brengt hem geen nut of voordeel aan.

Vergeten wij niet welke bedoeling de apostel heeft, als hij van zichzelf predikt en schrijft. Hij moet valse leraars overwinnen, die bij de Corinthiërs daardoor ingang probeerden te verkrijgen, dat zij de apostel, die hen in Christus had geteeld, door lasteringen in het stof probeerden te werpen. Tegenover deze kan hij niets beters doen, dan uit zijn levensgeschiedenis datgene mededelen, wat deels bij de valse leraars zeker werd gevonden, deels het meest geschikt was, om zijn aanzien bij de Corinthiërs weer te herstellen. Met deze bedoeling schreef hij hen van zijn arbeid en zijn lijden (Hoofdstuk 11: 23 vv.), daarmee schrijft hij hun nu ook van zijn hemelse vreugde. Konden zijn vijanden geen lijden aanwijzen, zoals hij dat had, zij konden zeker evenmin of nog minder dergelijke vreugde en tekenen van gemeenschap met God verhalen zoals Paulus. De apostel schijnt van de zaak, die hij hoofdzakelijk wil mededelen, zelf niet vaak te hebben gesproken, die wellicht zelfs tot de tijd, waarin hij onze brief aan de Corinthiërs schreef, te hebben verzwegen, de manier ten minste,

waarop hij verdraagt, draagt het stempel van het openbaren van een geheim. Wat hij gaat mededelen moet voor het doel van de apostel bijzonder dienstig zijn geweest. Zo was het toch te Corinthiërs nog niet met hem gesteld, dat men zijn woord niet zou hebben geloofd. Hij stond bekend als een waarachtig en getrouw getuige en kon hij van een verrukking tot in de derde hemel verhalen, zo vond hij geloof bij de gemeente. Juist daardoor moesten de vijanden van Paulus worden overwonnen, de gemeente moest met haar geestelijke vader opnieuw verenigd worden en het grote zielsgevaar worden weggenomen, waarin zij verkeerde.

Niet zonder bepaald protest tegen de slang, die zich onder lauwertakken verbergt, wil Paulus in het roemen voortgaan; want schrijft hij, ik wil komen, met opwaarts stijgende stappen, tot de gezichten en de openbaringen van de Heere. Hij voelde, hoe bij het komen hierop, het gevaar van zelfverheffing hem bijzonder nabij was en hij wapende zich daartegen met een "niet mij! " Tot gezichten, waarin voor het inwendig oog en tot openbaringen, waarin voor het inwendig oor de geschiedenis van de uitwendig onzichtbare en onwaarneembare wereld worden te zien en te horen gegeven, heeft de Heere Zich van het begin (vgl. Hand. 22: 15, 26: 16) de man geopenbaard, aan wie Hij op buitengewone manier vermoedde dat hij geen oog en geen oorgetuige geweest was, opdat hij in gelijk gezag als de twaalf apostelen zou staan. "Heb ik niet Jezus Christus onze Heere gezien?" mocht hij zijn tegenstanders vragen (1 Kor. 9: 1) en zich zo, hoewel in diep neerbuigen voor de allerwijste barmhartigheid onder de getuigen van de Gekruisigde en Opgestane, plaatsen (1 Kor. 15: 8 vv.). Hij wil hier echter met een reeks van ondervonden gezichten en openbaringen welke het evenwicht hield met de reeks van doorgestaan lijden en arbeid, ook niet een gezicht, waarvan hij het beeld verklaren een openbaring, waarvan hij de inhoud uitspreken kon, uit de schat van zijn ervaringen ophalen, maar hij spreekt van een enkele wondervolle ervaring, waarvan hij nog de hemelse vreugde in zijn hart voelde, waarvan het verhaal meer een sluier dan een venster was voor allen, die het niet beleefd hadden zoals hij. Wij mogen wellicht uit de manier, waarop hij van dat feit spreekt, dat tussen hem en de Heere verborgen was gebleven, besluiten dat hij niet veelvuldig, wellicht alleen ditmaal een voorsmaak heeft genoten van de hemelse vreugde, terwijl hij dagelijks veel lijden had. Zeker is het zedig verzwijgen, waarmee de - na 14 jaren - afgepaste rede van een slechts aan God en hem bekende zaak omgeven is, even stichtelijk en leerrijk als de rede zelf en men kan zich voorstellen, hoe de Corinthiërs, die door dweppers honderderlei dingen werden voorgepraat, in zoverre zij vatbaar waren voor de geest van de waarheid, moeten ontwaken en zeggen: Ja waarlijk, hier is de ware aard van Christus en van de dienaar van Christus.

Gezichten en openbaringen blijven op deze manier verschillen, dat de eerste inzonderheid voor van de mensen inwendige aanschouwing iets voorhouden, zonder dat het daarbij door een gehoord of ingegeven woord verklaard wordt. Openbaringen die echter ook vaak bij gezichten voorkomen, richten zich door het woord tot de geest. (V.).

2. a) Ik ken een mens in Christus en wat ik wil medelen had plaats veertien jaar geleden, dus in het jaar 43 na Christus, nog in de tijd toen hij werd toegerust tot het beginnen van zijn apostolische loopbaan Ac 11: 26 (of het geschied zij in het lichaam, zodat dit heeft deelgenomen aan de hemelvaart van de ziel, om een voorsmaak te hebben van de verandering, die het eens zal ondergaan (Hoofdstuk 5: 2-4), weet ik niet, of dat het buiten het lichaam geweest is, zodat de ziel een poos buiten de donkere en moeilijke tent van het lichaam een voorsmaak heeft gehad van haar zijn bij de Heere (Hoofdstuk 5: 8), weet ik niet, zoals ik ook niet weet, of de Heere mij nog eenmaal de overkleding of de ontkleding zal laten ondervinden (2 Kor. 5: 9), (God weet het), dat deze opgetrokken is geweest (Hand. 8: 39. 1 Thessalonicenzen. 4: 17 tot in de derde hemel. Hij werd boven de wolken- en sterrenhemel in

de onzichtbare wereld van de hemelse geesten geplaatst (Gen. 1: 1) en daar weer in het allerheiligste (Hebr. 9: 24. en "Lu 11: 4.

a) Hand. 9: 3; 23: 17. 1 Kor. 15: 8.

3. En ik ken zo iemand, (of het bij het ondervinden daarvan in het lichaam of buiten het lichaam geschied zij, weet ik niet, God alleen, die alle dingen weet (Sirach 42: 19, weet het):

4. Dat hij tot het ontvangen van openbaringen (vs. 1) opgetrokken is geweest in het paradijs (Luk. 23: 43, Openbaring 2: 7) en gehoord heeft onuitsprekelijke woorden, die het een mens hier op aarde niet geoorloofd is te spreken, omdat mensentaal daarvoor onvoldoende is (1 Kor. 13: 1) en als hij het al kon, zou hij het toch niet mogen zeggen, omdat zij niet voor mededeling aan anderen geschikt zijn, maar een geheim moeten blijven.

Het was toen niet zoals bij latere verrukkingen en gezichten van Paulus, waarvan de Schrift verhaalt, waarin Christus zijn apostel naderde (Openbaring 1: 10 vv.), hier naderde de apostel hem, hij werd opgetrokken tot God.

Wat Paulus hier vertelt behoort zo geheel tot zijn bijzonder inwendig leven, dat wij volstrekt geen recht hebben daarvan een bericht in de Handelingen te verwachten, in alle uitvoerigheid, des te minder omdat Paulus de zaak als een geheim behandelt, waarvan hij zonder dringende aanleiding volstrekt geen gebruik maakt. Dit blijkt in het bijzonder uit zijn opgave van tijd, dat de gebeurtenis nog vóór het begin van zijn grootse apostolische werkzaamheid, in elk geval voor zijn eerste zendingsreis (Hand. 13) valt en te vergelijken is met een goddelijk onderpand of handgeld, waardoor hij tot onversaagd hoopvol dragen van al die smart wordt gesterkt, die op zijn toekomstige weg lag. Nog vóór de Heere hem laat voelen, hoeveel hij moet lijden omwille van Zijn naam, laat Hij hem vooraf de heerlijkheid aanschouwen, die hem aan het einde wacht, opdat hij iets mocht hebben dat hij zich tot zijn versterking ten allen tijde zou kunnen herinneren. Zo mochten ook de drie uitverkoren discipelen van Jezus hun Meester op de berg der verheerlijking zien (MATTHEUS. 17: 1 vv.), voor zij uit Zijn mond de aankondiging vernamen van Zijn lijden en dat snel op de ontzettendste manier moesten vervuld zien.

De apostel denkt aan het voorgevallene alsof hij sprak van hetgeen door een ander was ondervonden, zodat alleen uit de inhoud daarvan en uit de samenhang, waarin hij het zegt, duidelijk is dat hij het zelf moet zijn geweest, die dit is overkomen. Hij spreekt van een "mens in Christus", dus van iemand, wiens mens zijn nader bepaald is door een besloten zijn in Christus en daarnaar is gevormd - een uitdrukking, die opzettelijk zo algemeen mogelijk genomen is en geheel doet afzien van de persoonlijke gesteldheid van hem, die zo'n genade ondervonden heeft. Vervolgens komt de opgave, hoe lang het geleden is, dat hem zulks geschiedde, een opgaaf, die de lezers niet kon dienen om ze te doen weten onder welke omstandigheden het geschiedde, maar op hen de indruk moest maken dat hij zelf zich dit voorval als iets bijzonders bepaald en nauwkeurig herinnert. Zo nauwkeurig als hij zich bewust is van de tijd en omstandigheden van de gebeurtenis, zo weinig weet hij van de manier, hoe hij het ervaren heeft en omdat hij het zonder getuigen heeft ondervonden, weet alleen God, of hij lichamelijk opgetrokken is, of dat hij aan zijn op aarde gebleven lichaam onttrokken en zo buiten het lichaam daar verplaatst is geworden, waar hij zich herinnert geweest te zijn.

Paulus verklaart zich buiten staat om te zeggen, of hij lichamelijk naar de later genoemde plaats is opgetrokken, of dat zijn geest, voor een tijd losgemaakt van de boeien van het lichaam, daarheen verplaatst is. In het eerste geval moet een voor de tijd van het gezicht teweeg gebrachte verandering van het lichaam in de toekomstige staat van verheerlijking (evenals bij Christus in MATTHEUS. 17: 2) worden aangenomen, waaruit Paulus in de natuurlijke toestand van sterfelijkheid en aardse beperktheid werd teruggeplaatst; in het tweede (naar het latere einde van Paulus leven meer waarschijnlijk) geval is er een scheiding geweest van lichaam en geest, die weer werd opgeheven, als het doel, waartoe zij geschiedde, was bereikt (op gelijke manier als bij die doden, die door Christus en de apostelen weer zijn opgewekt). Paulus zelf laat de vraag onbeslist. Alleen verbieden de woorden, die hij later gebruikt, aan een opgetrokken worden te denken op de manier, die vaker voorkomt (Hand. 22: 17; 10: 10. Openbaring 1: 10), waarbij lichaam en geest ongescheiden op aarde blijven, alleen de gewone natuurlijke werkzaamheid van de geest en van de zintuigen wordt afgebroken en een bekwaamheid in de mens wordt werkzaam gemaakt of hem geschonken wordt om te zien en te horen wat voor de natuurlijke waarneming verborgen blijft. Paulus werd integendeel omgetrokken, d. i. weggenomen vgl. Ezechiël. 8: 3.

De plaats, waartoe de apostel door die hogere macht, die zich van hem meester maakte (de Geest van God) werd opgetrokken, noemt de apostel de derde hemel. Er wordt in de Bijbel van meerdere hemelen gesproken (Deut. 10: 14. 1 Kon. 8: 27 Op deze wijst ook in het bijzonder de voorstelling van de hemelvaart van Christus in Hebr. 4: 14 het einde van dit doorgaan is volgens Hebr. 9: 24 het ingaan in de hemel zelf, d. i. in de woonstede van de goddelijke majesteit, waartoe de hemelen, door welke Hij is doorgegaan, in verhouding staan als het heilige en de tabernakel tot het Allerheilige.

Dat nu in vs. 3 v. geheel hetzelfde zou bedoeld zijn als in vs. 2 is daardoor uitgesloten, dat Paulus hier met dezelfde plechtige uitdrukking begint te verhalen, waarmee hij te kennen geeft, dat hij nu iets nieuws wil berichten, hoewel daarmee in verband staande en nu ook het nieuwe op tweevoudige manier door een andere gebruikte uitdrukking te kennen geeft: a) hij weet niet of hij in het lichaam of zonder het lichaam geweest is (dat op de staat van de afgestorvenen wijst) en b) hij werd opgetrokken in het Paradijs. Het feit, dat dus als optrekking, in de derde hemel de voorstelling van een verplaatsing uit de aardse wereld tot hoog in het bovenaardse, ja tot in het allerheilige ons geeft, komt nu meer voor als een optrekking daarheen, waar God bij de in Christus ontslapen mens is en zij met Hem in bovenaardse gemeenschap staan. In elk geval is hierbij die opvatting van de uitleggers vals, die deze tweede optrekking voor een nog hogere dan de eerste houden, evenals was Paulus door de derde hemel tot in het paradijs opgevaren; want zeker is hier niet het paradijs gedacht in tegenstelling tot de overige hemel, te vergelijken met de hof Eden in tegenstelling tot de overige wereld (Gen. 2: 8), maar de uitdrukking is een aanwijzing aan Edens hof ontleend, van een plaats, waar God bij de zalige mensen is. Terwijl nu Paulus in de derde hemel gezichten aanschouwde, hoorde hij in het paradijs openbaringen. Zo worden wij integendeel op de gedachte gebracht van dat onderscheid, dat hij daar bij God en Christus was, hier daarentegen bij de in Christus afgestorven zielen, die zich in zalig verkeer met God bevinden, om nadat hij daar de goddelijke zaken door eigen aanschouwen heeft leren kennen (Jes. 6: 1 vv.), nu de toestand te leren kennen van diegenen, van wie het word in Openbaring 14: 13 gezegd is en hun lofgezangen te vernemen. De apostel noemt wat hij daar vernam "onuitsprekelijke woorden, die het een mens niet geoorloofd is te spreken" en hij beschrijft het daarmee als iets, dat wat zijn aard aangaat voor uitdrukking in onze aards-menselijke taal te hoog, daarenboven wat de inhoud aangaat voor mededeling aan anderen niet geschikt, ook daartoe niet bestemd was, zodat het daartoe niet kan komen. Zelfs een Paulus had met alle

mogelijke middelen het niet kunnen weergeven; zoals dan ook in onze aardse toestand ons kenvermogen verder reikt dan het vermogen om te spreken; maar als hij het ook had kunnen doen, zou hij het toch niet hebben gedaan, omdat de openbaarmaking een verraad zou zijn geweest tegen het heiligdom, een schending van het zalig geheim, dat hem was toevertrouwd. Rieger merkt hierbij juist op: "heden ten dage meent men vaak, dat men door bijzondere berichten uit het onzichtbare de mensen tot meerdere opmerkzaamheid zou brengen. Bij wie echter het woord van het kruis niet vooraf een waar geloof heeft opgewekt, bij die zouden ook woorden uit de derde hemel en uit het paradijs eerder het ongeloof voeden, dan tot geloof opwekken. Bovendien is het in goddelijke zaken raadzaam altijd meer in zijn schatkamer te hebben dan uit te geven.

5. Van dit, (liever "van zo iets van hetgeen deze mens in Christus, van wie ik in vs. 2 en 3 v. sprak, overkomen is, zal ik roemen, maar van mijzelf, over mijn eigen persoon zal ik, volgens de reeds vroeger voorgedragen grondstelling (Hoofdstuk 11: 30) niet roemen, dan in mijn zwakheden; want deze alleen behoren mij werkelijk toe, al het overige is Gods genade, waarvan de waarde door niets mag worden verlangd (vgl. Luk. 17: 10).

Paulus gaat voort zoals hij in vs. 2 begonnen is, zichzelf, in zoverre hem die wonderbare opwekking overkomen is, als een ander, een vreemd persoon te behandelen, deze met zo grote genade verwaardigde mens van zichzelf, van zijn eigen ik te onderscheiden. Hij doet dit, erkennend dat hij zelf aan die verhoging niet het minste werkzame aandeel had, dat dus ook alle eer of onderscheiding, die daardoor verleend was, niet zozeer zijn eigen ik aanging, als wel die uitverkorenen, die God had goed gevonden met zulke hoge dingen te verwaardigen. De bescheidenheid verbiedt hem ten aanzien van deze te zeggen: "zij zijn aan mij geschied"

Hij wil er zich in verheugen en tegenover anderen erop roemen, dat een mens zodanige genade heeft ondervonden, maar geheel afgezien daarvan, dat hij zelf die mens is. Wat zijn eigen persoon aangaat, hij wil slechts roemen in die dingen en ondervindingen, die getuigenissen zijn van zijn zwakheid.

Het roemen op zijn zwakheden, de velerlei toestanden en openbaringen, waarin zijn zwakheid aan het licht treedt, is een treffend Oxymoron (tegenspraak in schijn) en een heilig paradoxon (bevreedende bewering), waarmee hij de eigen roem vernietigt, maar daarentegen de genade en voller en uitsluitender roemt, die zich bij die zwakheid te krachtiger en heerlijker in hem betoond heeft.

6. Want als ik op zulke eigenschappen of werken roemen wil, waarin het tegendeel van zwakheid zich openbaart, ik zal daarom niet onwijs zijn, omdat ik niet genoodzaakt zou zijn volgens de manier van die ijdele pronkers met snoeverijen en verdichte en overdreven zaken voor de dag te komen; want ik zal de waarheid zeggen, als ik van mijzelf roem. Maar ik houd daarvan, van al dat roemen op voorrechten en verdiensten, af, opdat niemand van mij denkt boven hetgeen hij ziet, dat ik ben, of dat hij uit mij hoort, maar elk zijn oordeel over mij alleen vormt naar die indruk, die mijn openbare wandel en het woord van mijn prediking op hem maakt.

De apostel heeft bij dit woord zijn tegenstanders op het oog: elk roemen is dwaas, omdat alle roem alleen aan God toekomt; het is echter volstrekt dwaas, als die roem geen grond heeft, zoals dat bij de dwaalleraars het geval is, die op nietige dingen roemen. Paulus nu wil zich van alle roem onthouden, hoewel hij, als hij wilde, roemen kon, zonder dat hij ook maar in het minst zich aan de waarheid vergreep. Hij wil zich echter daarvan onthouden, opdat niemand

hem hoger achte, dan hij in hem ziet of van hem hoort. Hij wil het oordeel van anderen over hem niet opschroeven door mededeling van datgene, wat men slechts op zijn woord moest geloven. Zijn ootmoed eist integendeel de mogelijke overwaardering van zijn persoon te verhoeden. Wat men in hem zag en wat men van hem hoorde, was zwakheid en aanvechting. In deze ootmoedige gedaante wil hij ook voortaan voor de mensen verschijnen, opdat alles, wat hij wenst, niet aan hem, maar aan de kracht van God wordt toegeschreven.

Wat is Paulus' liefde voor de zielen toch rein en hoe beheerst die geheel zijn gedrag. Temidden van de hem afgeperste verantwoording van zijn persoon als Christen en apostel tegenover benijders en lasteraars vergeet hij niet het gevaar van mensenvergoding, waarin juist oprechte zielen konden raken, die zich ook tegen hem hadden bezondigd, als zij nu dat vernederend oordeel, waartoe zij waren verleid, weer goed wilden maken door overwaardering. Kon hij zelf de eenzame hoogte, waarop de Heere hem had verheven, nauwelijks en niet zonder de bittere artsensij van de diepste verootmoediging verdragen (vgl. vs. 7), hoeveel te min zouden zijn zwakke kinderen de verzoeking zijn ontgaan om een heilige in anti-evangelische zin van hem te maken, als hun tot iets zo gevaarlijks stof geleverd was. Daarom vergenoegde hij zich zijn dagelijkse openbare wandel, de wegen, die men hem zag gaan en de leer, die men uit zijn mond hoorde, met de bezegeling van de goddelijke roeping, die God aan zijn bediening bevestigd had (1 Kor. 9: 2), voor zich te laten spreken.

7. En opdat ik mij door de uitnemendheid van de openbaringen, die toch zo wonderbaar heerlijk zijn, alle grenzen van het gewone te boven gaan en daarom zo licht hem, die ze ontvangt, in bedwelming brengen, niet zou verheffen, zo is mij als een tegenwicht van de Heere gegeven een scherpe doorn in het vlees, een scherpe doorn, die met gevoelige pijn in mijn vlees is ingedrongen en alle hoogmoed ten onderhoudt namelijk een engel van de satan (MATTHEUS. 25: 41), a) dat hij mij met vuisten slaan zou (MATTHEUS. 26: 67), opdat ik mij niet zou verheffen.

a) Job 2: 6

Opdat anderen hem niet verheffen, onthoudt Paulus zich van roemen, waartoe hij wel aanleiding en stof heeft (vs. 6); maar opdat hij nu ook zichzelf niet verheft, is hem de doorn in het vlees gegeven. Het vlees is die kant van de menselijke natuur, die aan zonde en zwakheid is onderworpen. Aan deze zwakke kant moet hij de kastijding ondervinden, die hem tegenover de optrekking, die hij ondervond, op het gevoeligst laat ervaren, dat hij nog in het lichaam thuis is bij de Heere, dat hij nog in deze tabernakel is, nog in het aardse vat de overgrote schat draagt (Hoofdstuk 5: 4 vv. 4: 7).

Als Paulus het hem overgekomen lijden in zijn vreselijke zwaarte beschrijven wil, worstelt hij met de taal en gaat hij van het ene beeld over tot het andere (van "doorn" tot "met vuisten slaan"). " Bij de grote ongelijkheid van de beelden plaatst hij ze ook niet in grammaticale symmetrie bijeen, maar vat bij het tweede beeld de eigenlijke uitdrukking en de daarin neergelegde bedoeling met het beeld samen ("engel van de satan" en "met vuisten slaan. In de ontzaglijke smart van zijn lijden komt hem de bovenzinnelijke oorzaak, het geestelijke werktuig van het lijden, voor de geest, dat op deze manier in zeer vrije en stoute verbintenis met zijn werking, de "doorn in het vlees", optreedt. Wij zien, Paulus plaatst tegenover een zeer bepaalde heerlijke ervaring van genade een zeer bepaalde verootmoediging, die voor zijn persoon bleef, hoewel niet onafgebroken voortgaande. Wat de oorsprong aangaat is deze verootmoediging een satanische aanvechting en evenzo geheimzinnig. Zij was afkomstig uit de wereld van de duisternis, evenals die verheffing tot de wereld van de zalige engelen tot het

gebied van het licht en het goede behoorden. Geheimzinnig als zijn oorsprong is dan ook bij menigeen dit lijden in die graad, dat zij niet wagen iets daarover te bepalen en werkelijk blijkt ook de grote moeilijkheid van nadere bepaling reeds uit het groot verschil van mening van de uitleggers.

Paulus' lijden is goddelijke beschikking, maar ook tevens een vrijwillig, boos handelen van de satan. De engel van de satan is de apostel toegezonden krachtens goddelijk bestuur en hem is over Paulus binnen Gods bepaalde grenzen macht verleend, om het doel, dat daardoor moet worden bereikt, namelijk, dat de apostel zich niet verhef. De verhouding nauwkeurig te bepalen, in hoeverre de satans engel in Gods hand werktuig is en als op Gods bevel de apostel de doorn in het vlees drukt en in hoeverre het laatste eigen uiting is van de boze wil van de satan of van diens engel is ons onmogelijk.

Het is de vraag, van welke aard dit lijden geweest is, omdat aan eigenlijke vuistslagen (alsof God de satan had toegelaten, dat hij de apostel onverwacht mocht overvallen en mishandelen, zoals zich andere uitleggers de zaak voorstellen) wel niet kan worden gedacht. De aanname van inwendige satanische bestrijding, door godslasterlijke gedachten of gewetensangsten over zijn vroegere vervolging van de Christenen (vgl. bij Hand. 8: 1 en 2 en 28: 28, of voor begeerten tot ontucht (naar Roomse opvatting vooral tengevolge van zijn verbintenis met de schone Thekla) staat, afgezien van het laatstgenoemde, dat een geheel fantastisch en de Schrift geheel weersprekend (vgl. 1 Kor. 7: 7) product van monniken - ascetische exegese is, reeds tegenover het "in het vlees." Nog minder waarschijnlijk is de verklaring van uitwendige bestrijdingen door vijanden, de dienaars van de satans in Hoofdstuk 11: 15, onder welke vooral een zich moet hebben onderscheiden, de engel van de satan hier genoemd, of van moeilijkheden in de apostolische bediening in het algemeen; want het verband doet denken aan een bepaald, afzonderlijk lijden als tegenstelling tegenover verheven openbaringen en aan iets, om welks ophouden hij zo ernstig kon bidden, als hij volgens vs. 8 gedaan heeft, dat van zo'n ambtslijden niet kan worden gezegd. Het waarschijnlijkst is, dat hij een bijzonder zwaar en smartelijk lichamelijk lijden op het oog heeft gehad, dat hem toch niet verhinderde zulke inspanning en zulke arbeid te verdragen en zo grote bezwaren te torsen.

Dat de apostel niet de satan noemt, maar een engel van de satan, is niet anders, dan wanneer dezelfde daad de ene keer als een daad van God wordt voorgesteld en de andere keer als een daad van Zijn engel (vgl. bijv. Hand. 12: 23 en 13: 11 werking, die doelt op het verderven van het door God geschapene, kan aan hem worden toegeschreven, in wie die gehele tegen God gekante richting van de wil haar eerste oorsprong heeft, of aan een bijzondere van de geest, die geroepen is het door hem gewilde in een bijzonder geval te volbrengen. Evenals nu, zo zegt de apostel, een doorn in het vlees smartelijk wordt, als die er ingestoken wordt, of er zich inboort, zo doet de satansengel pijn aan zijn lichamelijke natuur, die om haar gevoeligheid voor tijdelijk kwaad met het woord "vlees" genoemd is. Nemen wij Gal. 4: 13 v. te baat Ac 16: 8, dan krijgen wij de voorstelling, dat de apostel door een bijzonder lichaamskwaad werd gepijnigd, dat hem zijn leven en zijn bediening op een manier bezwaarde, dat hij niet alleen zelf daaronder te lijden had, maar ook zij, wie hij de tijding van de zaligheid bracht, zich er aan ergeren konden en zich met vrees van hem terugtrekken, een voorstelling die ons zou doen denken aan vallende ziekte.

Ik heb er met de apostel Paulus over gedisputeerd en ik heb nog heden vreugde over die disputatie, wat toch wel zijn scolops, zijn doorn in het vlees zou zijn geweest, waarmee hij is gekruisigd en de vuistslagen, waarmee de duivel hem geslagen heeft; en ik ben soms zo hoogmoedig geweest, dat ik mij inbeeldde, dat ik met hem daarover kon disputeren, of dat ik

dergelijke, even zware en veelvuldige verzoeken had ondervonden, als hij zelf heeft doorstaan, maar - ik weet niet wat het geweest is.

Ook wij zullen het niet met zekerheid te weten komen, opdat ieder, die door de duivel geplaagd wordt, lichamelijk of geestelijk, des te meer recht heeft op de vertroosting van het voorbeeld van Paulus die vorst onder de door satan gekwelde heiligen.

Eerst stelt hij deze bezoeking meer verbloemd voor, onder de bewoording van een scherpe doorn in, of voor het vlees. - Verhaalt men het grondwoord met de onze, door een scherpe doorn, dan hebben wij te denken aan een eigenlijk gezegde doorn, die men in de voet treedt en, in het zinbeeldige aan zo'n bezoeking, die allersmartelijkst is, als een doorn, die men in de voet treedt de hoogste pijnen veroorzaakt. Dan het Griekse woord betekent ook, bij ongewijde schrijvers een spitse paal, waaraan de snoodste booswichten gestraft werden, wanneer deze onder in het lichaam gestoken werd, zodat zij de mond weer uitkwam. Volgens deze toespeling bedoelt de apostel een lijden, dat tegelijk allersmadelijkst en allersmartelijkst was. Door het vlees verstaat hij niet zijn lichaam, maar zoals zeer vaak, de inwonende zonde, zodat een scherpe doorn voor het vlees een allersmartelijkst kruis betekende, dat geschikt was om zijn inwonende zonde te bedwingen. Deze scherpe doorn voor zijn vlees beschrijft hij nader als een engel van de Satan, die hem met vuisten sloeg. De onzen hebben een engel van de satan, wij zouden het liever vertalen een engelsatan, dat is een engel, die de satan zelf is. Dit schijnt wel zo goed te stroken met de samenstelling van de oorspronkelijke woorden. Sommigen denken aan een boosaardig mens, die als een werktuig van de satan de apostel met vuisten sloeg of eigenlijk of oneigenlijk voor zover hij hem smaadde en lasterde, bijzonder de een of anderen van de valse leraren, waarvan Paulus gesproken had in 1 Kor. 11: 13, 14 Maar zou dit voor de apostel, zo'n ondraaglijk kruis geweest zijn, om daarvan zoveel ophef te maken, vs. 8, 9 De engel dan, die de satan zelf is, sloeg de apostel met vuisten. Er zijn er, die het eigenlijk nemen, zodat de satan hem, zodra zijn hoogmoed zich begon te verheffen, eigen gezegde vuistslagen toediende. Liever evenwel zouden wij de uitdrukking in een oneigenlijke zin nemen en denken aan zekere verborgen werkingen van de satan op het hart van de apostel, die wegens haar smartelijk gevoel wel bij vuistslagen vergeleken mochten worden.

De diep zondige doling van de "volmaaktbaarheid van Gods heiligen reeds hier op aarde" vloeit uit tweeërlei oppervlakkigheid voort: uit een oppervlakkige voorstelling van wat Gods heiligheid eist en uit een even oppervlakkige voorstelling van wat het verderf van de zonde werkt. Van beide heeft men een te geringe dunk. Men vormt zich van de heiligheid van God een veel te laag en van het verderf van de zonde een veel te licht denkbeeld en komt er zo ongemerkt toe, om zich in de zondaar, wiens kracht men overschat een heiligheid, van die zuiverheid men onderschat, in te beelden als metterdaad aanwezig. Kennis "van God en Zijn deugden" en diensgevolge kennis "van ons zelf en onze onheiligheid" (immers aller wege godgeleerdheid kern, vrucht en drijfkracht) is ook al wat men ten deze behoeft, om zich tegen de besmetting van deze ketterse ziekte te vrijwaren; mits deze tweevoudige kennis niet uit inbeelding en indruk opgemaakt, maar enig en zuiver getrokken wordt uit het Woord van God. Wie op indrukken afgaat en zijn inbeeldingen tot een fundament legt, is ook hier weg. Wat toch is het geval? De toestand, waarin de meesten van Gods kinderen nu hun leven op aarde doorbrengen, staat ongelooflijk laag. Er is nauwelijks enige verheffing van het geestelijke leven. Telkens stuit u op een zwakheid van wil, die u verontrust. Elk ogenblik heeft u te toornen tegen een gebondenheid in de strikken van de zonde, die u pijnlijk aandoet. De consciëntie werkt niet nauw. De polsslag van het bloed van de ziel klopt traag. Er is vernauwing in het geloven; machteloosheid tot verloochening; geen krachtige gemeenschapsoefening met de Heiland; geen ijveren voor de naam van de Heere, geen

overvloeiing van de liefde; geen standhouden; geen volharding; geen levend gebed! En dat lage peil neemt u niet maar een enkel ogenblik, maar aldóór waar. In alle streken van uw eigen land is het zo en naar de berichten, die tot u komen, staat het in de meeste landen van de Christenheid even droef geschapen. Het is uw persoonlijke, diep smartelijke ervaring en elke broeder, die u weer zijn hart ontsloot, stort met u zijn ziel in dezelfde klacht uit. Ach, het schijnt de toestand, de blijvende, doorgaande toestand van de Gemeente zo geworden. Tot dat zeer lage peil van geestelijk leven is de kring, van de heiligen op aarde, tot smading voor de naam van de Heere maar al te bitterlijk gedaald. Maar nu, u heeft daar geen vrede mee; u worstelt tegen die algemene verachtering in genade, als u uw smeking voor uw God brengt; o, u dorst met heel uw ziel, of er aan het afmattende, het drukkende van die zwoele, lauwe dampkring geen ontkomen was. "Heilig ons, o God der heiligheden! " wordt met klimmende aandrang het dagelijks roepen van de gebonden geest in u. Nu kan in zo'n toestand u één van deze vier overkomen: Of dat u een heiliger persoon ontmoet dan u zelf bent. Of dat u met een kring in aanraking komt, die geestelijk iets hoger dan de uwe staat. Of dat u op het historieblad terugleeft in een tijdperk toen de Gemeente minder diep zonk. Of ook dat u zelf de genade verleend wordt van een geestelijke verwakking. En o, in elk van die vier gevallen begaat u dan zo makelijk dezelfde fout, die de arme begaat als hij met de rijkere in aanraking komt, van namelijk te wanen, dat die rijkere nooit zorg kent, nooit de bodem van zijn geldkist ziet en dat zijn schat onmetelijk is. Als men zelf zó ongelooflijk laag staat als de meesten van ons en er komt ons op onze levensweg dan soms een godzalig man tegen, die, omdat het God almachtig zo beliefde, op merkbare manier zich ontworstelen mocht aan die algemene, metterdaad epidemische lauwheid van de geest, o, dan dunkt ons de afstand tussen die bijzonderlijk begenadigde en ons eigen hart zo onafzienbaar, zo ver reikend en bijna onmetelijk, dat we ons haast gaan inbeelden met een hemels persoon in aanraking te zijn geweest en schier tot onszelf fluisteren: "o, kwam ik ooit waar die man stond, dan was ik er! " een uiting van de ziel, die, naar u bespeurt, van de mening, dat in die man het volmaakte bereikt was, o, zo weinig verschilt. Hierin ligt dan ook de zielkundige verklaring, hoe Rome juist in de dagen van de diepste zedeloosheid tot haar verering van de heiligen gekomen is. Och, in het Zwitserse Alpenland, waar alles hoog en elke heuvel een berg is, gaat men soms een alp van zes, zeven duizend voet onopgemerkt voorbij, terwijl in deze lage landen reeds een aardheuvel van enige honderden voeten u van alle kanten als de berg wordt aangewezen. En zo nu ook gaat het, in het geestelijke toe. In het hoogland van de apostolische tijden en van de Hervorming stond reuzenalp naast reuzenalp, maar niemand vond daarin iets opmerkelijks, iets buitengewoons en ieder zag uitnemend goed, dat zelfs de reuzenalpen nog op verre na niet aan de hoge hemel reikten. Maar in de tijd, die daartussen lag, in de verzinking van de Kerk onder Rome, toen alles laag en zeer laag land geworden was, och, toen maakten de enkele edeler en beter figuren die hier en ginds hun kruis naar de wolken opstaken, zó'n imposante, zo wegslepende, zo betoverende indruk, dat men, de wolken voor de hemel aanziende, dacht dat er tussen hun kruin en de aanvang van de hemel redelijkerwijs geen afstand meer kon zijn. Aan hetzelfde gezichtsbedrog staan we natuurlijk bloot bij een vluchtig bezoek aan geestelijke kringen, die minder diep zonken dan onze omgeving. Stuit men bijvoorbeeld hier te lande telkens op "geldgierigheid"; alsmede een van de machten, waarin Gods volk gebonden ligt; en bespeurt men dat in Amerikaanse kringen die zondige band bijna gans verbroken en mild en overvloedig uitdelen gewoonte is, - dan begaat men, o zo makkelijk, de vergissing van nu de geestelijke toestand van zo'n voor ons vreemde omgeving verre te overschatten; te wanen dat met deze band op gelijke wijs ook alle andere strikken van de zonde in die kring van de uitlandse broeders zijn doorgesneden; en om de kleine afstand, die ze ons vooruit zijn, die anderen nog veel grotere afstand geheel voorbij te zien, die ook hen nog scheidt van de heiligheden van God. Op geschiedkundig terrein vaak dezelfde misleiding. Geen kwestie of èn in de dagen van de apostelen èn in de dagen van de

Hervorming, waren de werkingen van de Heilige Geest krachtiger uitgaande en minder belemmerd en stond die ten gevolge de sneeuwlijn, als we ons zo mogen uitdrukken, of wil men het peil, het niveau van de heiligheid van de Gemeente, merkbaar hoger dan thans. Komen wij nu, temidden van onze beklagenswaardige matheid en dofheid, weer iets van die glinsteringen en schitteringen van het werk van de Heere op het historieblad te lezen, dan spreekt het immers vanzelf dat de ziel er ons bij opspringt in ons binnenste; dat er iets in ons watertand, of zo'n toestand ook tot ons mocht inkeren; en dat we uit onze donkerheid in zoveel heerlijker lichtglans tredende, o, zo snel denken gaan, dat er van die glans tot de glansen van de hemel bijna geen afstand meer bestaat. En evenzo nu kon het ons tenslotte ook in onze eigen levenstoestand gebeuren, dat er, door een wondere inwerking van Gods vrijmachtige genade, bijna plotseling, zo onverhoeds, zo nauwelijks meer ingewacht toen we, toch geen gehoor vindend, reeds verstomd waren in onze gebeden; zo'n lossnijden van de banden van Satan, zo'n ontbinden van de strikken van de zonde, zo'n bewateren van de uitgedroogde hof, zo'n overgieten met verse olie, zo'n aangrijpen en wakker schudden van de ingezonken, versuften en dof geworden ziel in ons openbaar werd, dat het ons was of we opeens een salto vitale, een levenssprong uit de kuil zonder water naar de oevers van de Godsrivier hadden gedaan en ons niet anders konden inbeelden, of zaliger kon het nooit worden. Nóg verder, nóg hoger komen, nee, dat nooit! Gewoonlijk zelfs wordt men van dit viervoudig gezichtsbedrog op éénmaal het slachtoffer. Men komt in aanraking met een godzaliger dan wij zelf zijn; hoort door hem van kringen, die geestelijk hoger staan dan onze eigen omgeving; begroet daarin weer iets van die machtiger Geesteswerking uit de beste tijden van de kerk; en wordt onder en bij dat alles zelf zo sterk door de Geest bewerkt, dat het aan een opwaken uit de sluimering toekomt. Maar nu dreigt dan ook het gevaar. Het gevaar, dat men in die begenadigde wel voor zijn godzaligheid, maar niet voor zijn onzalige zonden; bij die kring wel voor haar licht, maar niet voor haar schaduwkant het ook opent; van dat glorietijdperk van de Gemeente in de Hervormingsdagen wel de glorie maar niet de schande ziet; en zo ook in zijn eigen geestelijk leven wel een verkwikking kent door nieuwe geestelijke gaven, maar tegen de nieuwe, juist daarmee gekomen verleiding niet waakt. Welnu, staat het zó, dan ligt ook hier naast de heiligste hoogtepunten de diepste afgrond en is Satan op zijn post om u nogmaals uw eigen arglistigheid als een strop om de ziel te slaan. Hij verleidt u dan, om die indrukken, die ontvangen gewaarwordingen, die ziels-ervaringen als fundament voor uw geestelijk huis te nemen, in stee van de vastigheden van Gods Woord. Hij beleest u, om nu toch toe te zien dat u niet weer terugzinkt en daarom o, zo snel vooruit, altijd voorwaarts te dringen, zo niet heden en ook morgen niet, dan toch eer van de maanden voortspoeden, van de heiligheid van God nabij! En wat nog het gevaarlijkst van alles is, hij brengt u dan de gewoonte bij, om èn voor wie anders denken, èn voor wie met u die weg op willen, telkens als u ze weer ziet, te roemen over weer groter zegen en nog machtiger genade en nog wonderbaarder overvloeiing van liefde, in zo altijd verrassender en steeds klimmende toeneming, dat de één menen zou aan de lof van de kracht van de Heere tekort te doen (en ook zelf wel wat in het oog van de broeders te dalen), als hij soms minder dan die andere roemde, dat wie eerst wel waarlijk door de Heer werd opgetrokken, nu gaandeweg zich zelf gaat opwinden en ongemerkt (dat de duivels jubelen en Gods engelen wenen) als een "heiliger dan de gemene gelovigen" hoog zweven gaat boven de schare, die verkwijnt. Hiermee nu is het ontstaan van de Volmaaktbaarheidsleer niet bij de Socinianen en Arminianen, maar bij de Geestdrijvers, in al hun wemelende schakeringen aangetoond. Pelagius schuilt bij deze ketterij altijd achter het scherm. Maar bij de Arminianen en Socinianen sluipt die doolgeest in het onbekeerde hart, of in het zichzelf voldoende denken; wordt een kwestie van koele berekening; en ontaardt, na slepend ziekteverloop, in openbare afval. Bij hen, die lust hebben aan het heilige daarentegen, nestelt dit kwaad zich in het vrome gemoedsleven; slaat over in zelfverheffing en ontaardt van meer af, eer men zich het bewust is, in gevaarlijke

geestdrijverij. Gevaarlijk in tweeërlei opzicht. Ten eerste, omdat zij de vrome, onvaste, tedere zielen in haar garen lokt en ze door een vroegrijpe ontwikkeling een knak geeft aan haar geestelijke groei, die ze niet makkelijk weer te boven komen. Maar ook en zeker niet minder, doordien ze het gevoel van onvoldaanheid met de bestaande toestand, dat een ogenblik in de Gemeente geprikkeld werd, weer te kwader ure, eer het vrucht kan dragen, afstompen en onaandoenlijk maken. De gemeente weet wel dat het niet goed met haar is. Ze ziet het wel in, dat, ook afgescheiden van het meeslepen van de zondige natuur, dat ons omwille van de zonde tot onze dood toe is opgelegd, toch de levenstoon in de gemeente, de publieke opinie van de vroomheid, als u wilt, de gans ordinaire zielstoestand van Gods kinderen, een nauwere en edelere moest zijn. En soms is er dan ook in haar midden als een beroerd worden van doodsbeenderen, zich heerlijk openbarend in dieper schuld belijden, nauwer bij het Woord leven en afdoender verloochening van de wereld, van vleeselijke genieting, van de geldschat en van het eigen ik. En, o, dat kon heerlijk doorwerken! Maar melden nu te kwader ure zich de "Geestdrijvers" aan en wordt "Volmaakbaarheid" weer veler geestelijk speelgoed, och, dan sluit de gemeente weer ijlings het oog voor wat haar smaad is, trekt haar geestelijke voelhorens in en acht zich gerechtigd, om, onder rechtmatige toorn over dit onheilg "Perfectisme", weer vrede met haar doodse staat te sluiten en elk "sta of uit de doden, o gemeente van de Heere!" te verdenken als de onheilge deun van de vogelaar, die haar verstrikken wil. Het is nu eenmaal niet anders en het is goed dat het zo is: de gemeente wil van geen heiliger levenstoon horen, tenzij u haar "door de diepten de weg naar boven" kunt wijzen. Alle zelfverheffing van Gods heiligen keurt ze met een krachtig instinkt, dat uitnemend gezond is, als de heiligen schadelijk af. Niet daarom om die vrijbrief tot voortsluimeren in ongeestelijke dorheid te bezegelen, maar om juist aan wie inzonk, die vrijbrief uit de hand te slaan, moet dit drijven van de Volmaakbaarheidsleer worden tegengestaan. Tegengestaan niet flauw, niet ten halve, maar energiek en geheel. Zo mogelijk tegengestaan van dit uit het onverwinbare standpunt, dat onze vaders steeds innamen, te weten de belijdenis dat zelfs de beste daden van de allerheiligsten in dit leven onvolkomen zijn en met zonde bevlekt.

8. Hierover, over die slagen van de engel van de satan, heb ik de Heere Jezus Christus driemaal gebeden, opdat hij, die engel, die mij met vuisten sloeg, van mij zou wijken.

9. En Hij, de Heere, die mij bij mijn eerste en tweede bidden geen antwoord gaf, heeft bij de derde mijn bede geheel afgeslagen. Hij heeft tot mij gezegd en bij dat woord moeten wij het laten blijven: "Mijn genade is u genoeg; want mijn kracht wordt in zwakheid volbracht, die betoont zich juist daar het krachtigst en het meest werkzaam, waar niets dan zwakheid aanwezig is (1 Kor. 2: 4 v. 2 Kor. 4: 7)" Zo zal ik dan veel liever roemen in mijn zwakheden, dan dat ik er mij over schamen zou, of erover klagen en om het grote lijden (vs. 7) nog verder om wegneming bidden zou. Ik zal ze gewillig dragen, opdat de kracht van Christus in mij woont, in mij neerdaalt om blijvend in mij te wonen.

De drie bijzondere tijden van de gebedsstrijd van de apostel komen zeker overeen met even zo vele tijden, dat zijn lijden ten toppunt steeg. Deze zijn gebedsstrijd doet denken aan het voorgevallene met de Heere zelf aan de Olijfberg. Daarin, dat hij ten slotte een antwoord van de Heere ontving, lag enigszins een verhoring van zijn bede en luidde het antwoord, wat het afgebedene zelf aangaat, afslaande, dat afslaan geschiedt toch in genade en wordt aan de andere kant weer toezegging. De bidder wordt het algenoegzame van de genade, dat toch het hoofdelement van zijn leer en van zijn leven was, dat echter door de satanische plaag zo in donkerheid was gebracht, ter vertroosting gegeven ook voor deze beproeving.

Houd het niet voor iets groots, verhoord te worden volgens uw begeerte, maar houd dat voor groot, als u verhoord wordt, zoals het u ten zegen is. Soms geeft God in toorn, wat u verlangt; weigert Hij het echter, dan geschiedt dat uit genade.

God schijnt soms hard, maar is dan inderdaad, het barmhartigst. De hulp bestaat niet daarin, dat wij van de zaak bevrijd zijn, maar in de bewaring.

Wie zou dit zonder openbaring hebben kunnen weten, dat men bij God in genade, ja in apostolische rijkdom van genade kon staan en daarbij door de duivel zou kunnen worden geplaagd! Wie zou uit zichzelf hebben kunnen verkrijgen, de zwakheid, de afmatting als een magneet van goddelijke kracht te beschouwen en God de almachtige in het verbond met een verwelkend neervallend gras van menselijke zwakheid te zien? Maar het is zo en daarmee is al de valse gewetensangst van demonisch bestreden als een nevel vernietigd en er is troost genoeg voor allen, die de vurige pijlen en de afmattende aanvallen van de duivel ondergaan. Het is niet, dat zij in ongenade moeten zijn; zij kunnen integendeel grote genade genieten. Zij worden door de demonische plaag niet ongeschikt voor hun arbeid, maar God kan ze door Zijn almacht nog veel bekwaamer daardoor maken. Ook is het volstrekt niet nodig, dat het gebed om bevrijding dadelijk of snel verhoord wordt; want God weet geen beter geneesmiddel voor de ziekte van moedwillige zelfverheffing dan demonisch vuur. Dat zijn lessen, die men voor zijn eigen hart en bij de zielenzorg voor anderen gebruiken kan.

Ontdekken wij hier uit de gulhartige belijdenis van de apostel, dat het genot van de uitnemende en geestelijke voorrechten zelfs het hart van de ware Christen tot hoogmoed zou kunnen leiden, omdat wij zo diep bedorven en zo hoog gevoelend voor onszelf zijn, maar ook tevens dat nederigheid het ware en echte sieraad van de Christen en in het bijzonder van de Christenleraar is. Niets ontsiert de mens meer, niets maakt hen verachtelijker bij God en mensen, niets is hem voor hemzelf schadelijker en verderfelijker dan hoogmoed en zelfverheffing. Zien wij maar steeds op al onze zwakheden en gebreken naar ziel en lichaam en wie wij waarlijk in onszelf zijn. Dan zullen wij daardoor tot ootmoed gestemd worden en van allen eigenwaan te enenmale worden afgebracht. Dat de Heere Zijn kinderen daartegen weet te wapenen en te behoeden, of hun de nodige genezing verleent, heeft ons de ervaring van Paulus ook doen zien. Bitter en grievend, moeilijk en pijnlijk zijn vaak de middelen, die Hij voor ons aanwendt, maar het is wijsheid, heiligheid en liefde, die ons deze beker mengen; geen enkele druppel wordt daarin gelegd dan met goddelijke wetenschap en doel. En al is het dan dat wij de Heere ernstig en aanhoudend smeken om opheffing van dat lijden en leed, zoals dit in de aard van de zaak ligt, al is het dat de Heere ons schijnbaar niet verhoort, dan is het toch volkomen zeker dat de beproeving beter voor ons is dan de ontheffing en dat Hij het ons niet zal laten ontbreken aan die genade, die wij tot onze vertroosting, heiliging en leiding nodig hebben; en dan moet elke vergewissing daarvan en iedere andere vinding van deze in ons die heerlijke vrucht veroorzaken, dat wij behagen scheppen in alles, wat de Heere geeft en oplegt, hoe bitter en moeilijk het dan ook zij, dat wij verblijd zijn over onze machteloosheid en tegenheden, omdat de genade van de Heere en Zijn kracht daarin verheerlijkt worden en dat wij, wanneer wij geroepen en gedrongen worden om over onszelf te spreken, of op onze voorrechten te roemen, alleen in de Heere roemen en Hem van alles geheel en alleen de eer geven.

10. Daarom, omdat ik ook werkelijk genoeg heb aan de genade van de Heere, zoals Hij mij bevolen heeft, heb ik een welbehagen in zwakheden, in smaadheden, smadelijke bejegingen, in noden, in vervolgingen, in benauwdheden, die ik om Christus wil moet lijden (Hoofdstuk

4: 8 v. 6: 4 vv.): want als ik zwak ben, dan ben ik ten gevolge van de krachtige ondersteuning van God machtig (Fil. 4: 13. Joël 3: 15 Zach. 12: 8).

De hele somma van zijn lijden, waarvan hij het hevige de Corinthiërs niet heeft verzwegen, bindt de apostel hier in de bundel van zwakheden bij elkaar en hij neemt die op zich met goede moed, dat is met een blij welgevalen in Gods wegen en handelwijze. Het morren verstomt, de tegenzin zwijgt, de onrust wordt stil; in waarheid kan hij zeggen: "Zoals het God behaagt, zo behaagt het ook mij. " Hij noemt een dubbel paar zwakheden, die hij in het vlees met voortdurende smart gevoelt, om in de geest daarover dagelijks te triomferen. Zowel in smaadheden als in noden, als hij smadelijk mishandeld en gehoond wordt, zelfs door de spottende satan en de nood van een arm leven met bitterheid smakend, alsook in vervolgingen en in benauwdheden, wanneer hij als een gejaagd hert in de wereld, ja als een vogel is, die de strik van de vogelaar beangstigt, is hij goedsmoeds in God, omdat hij in dat alles zijn ziel mag toespreken: "om Christus wil". Wat men om Christus wil draagt, daardoor wordt men gedragen; de draagkracht van Christus ligt in het kruis, dat Hij oplegt.

God leidt het schepsel in zijn niets in, opdat er in Christus weer iets wordt tot lof van Zijn heerlijkheid. De mens heeft door zijn val God van Zijn roem beroofd. Zal deze weer worden hersteld, dan moet de mens ook eerst als zwak en nietig voor God verschijnen, opdat God alles in hem zou kunnen worden. Die in zijn eigen wil en kracht, naar eigen lust voort probeert te leven, die wordt niet onderdanig aan God en ontvangt dus geen kracht van Hem.

Onder de pijnlijke beproevingen, die vaak de discipel van de Heer kunnen drukken, behoort ongetwijfeld het gevoel van zwakheid, hetzij dan van geest of van lichaam. Wanneer men zich door hoger wijsheid in meer of min belangrijke werkkring geplaatst ziet en door Gods genade waarlijk lust heeft om in die kring getrouw Zijn wil te volbrengen, dan is het een eigenaardig kruis, als het vlees zo zwak, de geest zo dof, het hart zo neergebogen kan zijn, dat men het letterlijk onmogelijk acht, zich uit de diepte omhoog te heffen en met stille weemoed aan God en mensen moet zeggen: ik wilde zo graag, maar ach, u ziet het, ik kan niet. Voor dat verborgen lijden heeft de wereld geen troost, zoals over het geheel medelijden allerminst tot de deugden van haar vrienden behoort. Zij biedt haar rouwbeklag nog wel bij wat ons ontvalt, maar niet bij wat ons ontbreekt en al deed zij het, al peilde zij de diepte van de wonden, hoe zou zij de balsem bereiden. Het was voor het Christendom bewaard, om zelfs in de zwakheid van zijn belijders voor hen een stof van roem te doen vinden en hun dat grote woord op de lippen te leggen niet maar: niettegenstaande ik zwak ben, nee, juist dan als ik zwak ben, dan ben ik machtig. Tegelijk machtig en zwak, ja machtig in en door zijn zwakheid, dat klinkt bij het eerste horen even wonderspreukig, alsof men gewaagde van een vierkante cirkel of een blinkende duisternis. Toch is voor de Christen juist deze verborgenheid van de godzaligheid op grond van het Evangelie, van de geschiedenis van de eeuwen en van eigen onvergetelijke levenservaring boven allen twijfel verheven, dat Gods kracht zich nergens zo treffend als juist in de diep gevoelde zwakheid van de Zijnen verheerlijkt. Staat daar niet geschreven: "Op dezen zal Ik zien, zegt de Heere, op de arme en verslagene van geest en die voor Mijn woord beeft" (Jes. 66: 2) en weten wij niet, dat de goede Herder bij voorkeur de lammeren in Zijn armen vergadert en de zogenden zacht geleidt" (Jes. 40: 11). O, het is een onschatbare troost, dat het niet volstrekt nodig is, tot de sterken van kracht te behoren, om nog voor de dienst van de Heere bruikbaar, ja zelfs voor anderen tot uitnemende zegen te zijn. Niemand voelde deze doorn in het vlees wel dieper dan Paulus, die elders schreef: "wie is er zwak, dat ik niet zwak ben" (2 Kor. 11: 29) en toch de in eigen gevoel zo zwakke apostel kon zonder grootspraak verklaren, dat hij overvloediger had gearbeid dan allen. Hebben niet de beste vrienden van de Heere ten allen tijde ervaren, hoe juist dan, wanneer zij zich echt arm en ellendig gevoelden,

Zijn genade hun nog meer dan anders genoeg was en Zijn kracht kinderen in helden herschiep? Ja, de Heiland zelf, wanneer is Hij machtiger geweest, dan toen hij klagen moest, het vlees is zwak en in welke gestalte trekt Hij nog heden ten dage ons en miljoenen krachtiger aan, dan juist in de kruisgestalte van zwakheid en smart? En zoals de Meester, niet anders de oprechte discipel; engelen kennen alleen het genot van de kracht, maar Christenen ook het geluk van de zwakheid. De ware kracht tot alles, waartoe wij geroepen worden, wortelt juist in onze zwakheid, wanneer die slechts klaar doorzien en ootmoedig beleden wordt. De genade van God helpt ons, niet slechts niettegenstaande onszelf maar helpt ons gedurig over onszelf met al onze ellenden weer heen en Zijn kracht viert dan haar zegepraal als ons vlees en hart bezwijkt. Het is niet ons drukkend besef van zwakheid maar juist ons overspannen gevoel van vaak denkbeeldige sterkte, wat scheiding maakt tussen de Heere en ons hart. Hij is dichter nabij, wanneer onze ziel zich neerbuigt in ons, dan wanneer onze nieren geprikkeld worden en ons weelderig vlees zich verheft. De zachte regen, die op de bergtop befrist, laaft de veldbloem, die in het stille dal staat te bloeien. Juist in dat diep gevoel van bijna wanhopige zwakheid is een prikkel tot vuriger bidden, waaraan men nooit zonder zegen gehoor geeft. Juist, waar ons alles in onszelf ontkijkt, komt de Heere ons met Zijn woord tegemoet: "doe uw mond wijd open en Ik zal hem vervullen" (Ps. 81: 12). Toen Mozes zich sterk genoeg waande tot de veel omvattende taak, was hij in Gods oog nog bepaald ongeschikt om Zijn volk te verlossen; toen hij zelf die taak als ver boven zijn krachten beschouwde, was voor hem Gods uur gekomen. Hoe zouden wij het aan alle sterken in eigen oog willen zeggen: wordt waarlijk zwakker voor God en weer aan alle zwakken: wordt waarlijk machtig en leert verstaan, dat u waarlijk alle dingen kan door Christus, die u kracht geeft. U ziet op tegen de taak, die u wacht? Vat slechts als op gebogen knieën haar aan; begin in de kracht van omhoog en de uitkomst zal de hoop overtreffen. Het is niet de grote vraag, wat u in uzelf kan, maar wat God in u en door u wil werken. Die dit verstaat, hij krijgt niet slechts vrede met zijn zwakheid, die moesten wij ten slotte wel hebben, maar hij kan er enkele malen als Paulus in roemen, omdat hij juist zo roemt, alleen en geheel in de Heere.

De reden van Paulus' roem en vrede in deze dingen was, dat zij geschikte gelegenheden waren voor Christus om de macht en het genoegzame van Zijn genade, die op hem rustte, te openbaren, waardoor hij zoveel ervaring had van de grootheid van de genade van God, dat hij zeggen kon: als ik zwak ben, dan ben ik machtig. Als wij zwak zijn in onszelf, dan zijn wij sterk in de genade van onze Heere Jezus Christus; als wij voelen, dat wij zwak zijn in onszelf, dan gaan wij van onszelf uit tot Christus, ontvangen sterkte van Hem en ervaren in de rijkste mate de betoning van de goddelijke kracht en genade. Wij zullen vaak bevinden, dat als wij het meest onze zwakheid voelen, wij het sterkst zijn in de Heere en als wij onszelf sterk beginnen te wanen, wij worden losgelaten, opdat onze eigen zwakheid ons duidelijk wordt en wellicht ten toon wordt gesteld. Dit stuk bevat een heerlijk voorbeeld van gebed tot Christus, vertrouwen op Christus en roemen van Hem als de bron van genade en macht.

e. Vs. 11-18. De beide middelste van de zes afdelingen, waarin dat deel, dat de strijd tegen de vijanden inhoudt van Hoofdstuk 10: 1-13: 10 verdeeld is, hoorden bij elkaar (vgl. Hoofdstuk 12: 1-10 met Hoofdstuk 11: 16-33). Deze vijfde afdeling sluit zich aan de tweede, (Hoofdstuk 11: 1-15), dadelijk van het begin af aan; hij gebruikt niet alleen weer uitdrukkingen, die daar voorkomen, maar behandelt ook weer zaken, daar reeds voorgebracht. Paulus gaat in deze afdeling van de verdediging af, nadat hij de slag met fijne tegenstanders zegerijk heeft geleverd. Hij gaat nu zijn apostolische waarde beslist bevestigen en kroont zijn overwinning door zeer ernstige herinneringen en beschamende vermaningen.

11. Ik ben, terwijl ik in het vorige zoveel ten mijn gunste gezegd heb, roemend onwijs geworden; u heeft mij genoodzaakt in dit opzicht onwijs te zijn; want ik behoorde, in plaats van in zo'n toestand gebracht te zijn, dat ik mijn apostolische eer moest handhaven, van u tegenover die indringers geprezen te zijn en u had daartoe redenen genoeg: a) want ik ben in geen ding minder geweest, dan de uitnemendste, de meer dan grote (Hoofdstuk 11: 5) apostelen, die zo sterk zich voor u beroemen, hoewel ik, wanneer van geen vergelijking met deze sprake is, maar alleen van onze waarde voor God, niets ben (1 Kor. 1: 28).

a) 1 Kor. 15: 10.

Paulus staat hier stil en overziet hoeveel hij van Hoofdstuk 11 aan tot aanbeveling van zichzelf gezegd heeft. Dit terugzien dringt hem tot een erkenning: "ik ben onwijs geworden" en dit is nu een voldongen feit!

Hij heeft het roemen nu achter zich en hij is blij het ten einde gebracht te hebben. Maar hij was het aan zichzelf of eigenlijk aan zijn apostolische leer verschuldigd tegenover die velen, die zich tegen hem hadden laten innemen. Hadden daarentegen deze hun plicht gedaan, dan zou hen een zaak, dat geheel tegen zijn gemoed, hem zijn bespaard gebleven. De plicht door hen verzuimd en de rechtvaardigheid van zijn aanspraak bevestigt hij vervolgens door zijn vergelijking met degenen, die zij zo verre boven hem hebben gesteld. Dat daarbij in de negatieve wending: "want ik ben in geen ding minder geweest dan de uitnemendste apostelen" een litotes ligt (een spreekwijze, die minder zegt dan men eigenlijk wil zeggen), blijkt uit de diepe ootmoed, waarmee hij zich in het slot van het vers tot zijn niets terugtrekt en daarmee de hoogmoed van zijn tegenstanders op het gevoeligst bestraft.

Vrome Christenen moeten niet stilzwijgen, als men hun zielverzorgers ten onrechte waagt in verdenking te brengen; dat is ieder Christen aan de anderen schuldig, hoeveel te meer geestelijke kinderen aan hun vaders!

12. Ja, u had mij behoren te verdedigen, als een echte apostel; want a) de merktekenen van een apostel zijn, toen ik bij u was (Hand. 18: 4 vv.) onder u betoond in alle lijdzaamheid van arbeid en verdragen (Hoofdstuk 6: 4) met tekenen en wonderen (Hand. 15: 12. Rom. 15: 19) en krachten, goddelijke machtsbetoningen (Hebr. 2: 4 b)

a) 1 Kor. 9: 2.

De merktekenen van een apostel hebben onder de Corinthiërs plaats gehad "in alle lijdzaamheid." Met dit woord komt het beeld van de apostel voor hun ogen, die onder de last van opeengehoopte wederwaardigheid en in persoonlijke zwakheid standvastig volhardde bij hen en elk lijden geduldig droeg, om hen te zegenen met de betoning van de kracht van Christus, die in hen woonde. "Tekenen, wonderen en krachten" drukken dezelfde zaken, namelijk de kentekenen, die een apostel aanwijzen, in drie opzichten uit; ten eerste naar hun doel, in zoverre het aanwijzende tekenen zijn, die de heilzame inhoud van de naam van Jezus aanwijzen; ten tweede wat de indruk aangaat, in zoverre het wonderen zijn, wier buitengewone openbaarwording de gemoederen tot opmerken dringt; ten derde wat de oorsprong aangaat, in zoverre het krachten zijn, waarin de levende God aan Zijn woord op krachtige manier getuigenis geeft.

Zijn ons geen wonderen van de apostel van zijn station te Corinthiërs meegedeeld, toch bewijst dit niets tegen deze zijn getuigenis over zichzelf. Niet alleen is het een

vooronderstelling, op zichzelf waar, dat zo'n lang oponthoud van de apostel te Corinthiërs met zulke hogere bewijzen bevestigd zal zijn, maar ook de volheid van geestelijke gaven, die juist over deze door hem gestichte gemeente is uitgestort, en door zijn dienst aan haar was ten deel geworden, getuigt onweersprekelijk voor de waarheid van zijn getuigenis over zichzelf.

Dat de apostelen wonderen hebben verricht, hoeven wij dus niet alleen op de overlevering te geloven. Paulus spreekt het hier zelf uit en daarmee is de gehele mythische opvatting van de Nieuw Testamentische wonderverhalen weerlegd.

13. Want wat is er, waarin u minder met apostolische zegeningen en genadegiften bedeeld geweest bent dan de andere gemeenten, anders dan dat ik zelf wat mijn eigen persoon aangaat, waarvoor ik van het recht van een apostel afstand deed (1 Kor. 9: 4 vv.), u niet lastig ben geweest met de zorg voor mijn levensonderhoud (Hoofdstuk 11: 9)? Vergeef mij dit ongelijk, als het werkelijk een zonde is en niet een daad van bijzonder liefderijk letten op hetgeen u nodig was.

Er ligt een bijzondere ironie in dit vers; zij konden niets noemen, waarin zij iets minder hadden ontvangen, dan andere gemeenten (die zij ook wilden nemen en door wie ook gesticht), of dat zij in enige genade of gave verkort waren, of het moest dat een zijn, dat zij het om niet en zonder iets ervoor terug te schenken, dat zij wel hadden kunnen en mogen doen, verkregen hadden.

Dit onrecht nu, dat hij niet van hen, zoals van andere gemeenten persoonlijk onderhoud had genomen, haar dus in zoverre had achtergesteld, dat hij hen met zo'n onbaatzuchtige opoffering had gediend, als geen andere gemeente, vraagt hij dat zij hem vergeven. In deze bede ligt een scherpe berisping van hun ondankbaarheid en hun miskenning van zijn gedrag, terwijl zij zich door zijn lasterende en verdachtmakende vijanden tegen hem lieten innemen. Vgl. Joh. 10: 31 v.

14. Zie, ik ben volgens het plan in 1 Kor. 16: 5 vv. aangekondigd, ten derde maal gereed, om tot u te komen en zal dan ook u niet lastig zijn, evenmin als vroeger (Hoofdstuk 11: 10 vv.) a) want ik zoek niet het uw (Fil. 4: 17). Maar u, dat ik u voor de zaligheid in Christus moge winnen (1 Kor. 9: 19 MATTHEUS. 18: 15); want, dit is de grondstelling, welke mij daarbij ten richtsnoer is, de kinderen moeten niet schatten vergaderen voor de ouders, maar de ouders voor de kinderen (1 Tim. 5: 8) en nu sta ik toch tot u in de betrekking van een geestelijke vader tot zijn geestelijke kinderen (1 Kor. 4: 15).

a) Hand. 20: 33.

De ouders moeten, als God hen door Zijn zegen iets heeft toegedeeld, zonder aan de liefde tot God en de naaste te kort te doen, zorgen dat hun kinderen na hun dood wat te genieten hebben. Zij moeten geen schatten vergaderen in gierigheid en wantrouwen jegens God, met ongerechtigheid, met terughouding van hetgeen men tot Gods eer en de hulp van de naaste of ook tot betere opvoeding van de kinderen moest aanwenden, waardoor velen veel leed ondervinden en zich en hun kinderen een eeuwige verdoemenis bereiden.

15. En ik zal, als een waar vader, die zich zelfs voor zijn kinderen opoffert, zeer graag de kosten doen, al wat ik heb en wat mijn persoon of mijn leven aangaat (Fil. 2: 17), voor uw zielen te koste gegeven worden; hoewel ik juist bij u de treurige ervaring moet opdoen, dat ik u a) overvloediger beminnend, nochtans van uw kant weniger bemind worde; ja, dat uw

liefde in diezelfde mate schijnt af te nemen, waarin de mijne zich steeds overvloediger jegens u betoont. Het is dus niet uw dankbare wederliefde, die die offervaardigheid in mij opwekt, maar een hogere kracht.

a) 2 Kor. 6: 12.

Paulus is niet alleen besloten om zonder loon te dienen, maar ook lief te hebben, omdat de Heere zijn loon is en hij wil zich niet ontzien gloeiende kolen te vergaderen op het hoofd van onerkentelijke kinderen. De liefde is sterker van boven naar beneden, dan van beneden naar boven, zegt men terecht; en evenals het tussen ouders en kinderen is, zo wil Paulus het zich graag laten welgevalen ten opzichte van zijn meer geliefde dan wederminnende kinderen, al wenst hij ook hartelijk van hen, dat hun wederliefde meer overvloedig wordt.

16. Maar het zij zo, want dat geeft men mij bij u wel toe en het is nu eenmaal niet meer te veranderen. Ik heb u niet bezwaard; maar als ik listig was, zo oordeelt men met verdachtmakende ruggespraak, om mij toch te kunnen beschuldigen Jer 23: 11, heb ik u met bedrog gevangen, ik heb agenten tot u gezonden, door wie ik des te meer mijn voordeel bij u heb gezocht naarmate ik mij zelf minder van u heb laten geven.

17. Maar heb ik dan door iemand van degenen, die ik tot u gezonden heb, van u mijn voordeel gezocht? En wie moeten dan die agenten of afgezanten geweest zijn?

18. Ik heb Titus, toen ik hem van Kreta tot u afzond 2Co 1: 2, gebeden de zaak van de collecte ter harte te nemen (Hoofdstuk 8: 6) en de broeder Tychicus meegezonden (Hoofdstuk 8: 22). Heeft ook misschien Titus van u zijn voordeel gezocht, dat hij geld of iets anders voor zichzelf van u begeerd zou hebben? Hebben wij, Titus en ik, alsmede Timotheus, die met mij deze brief schrijft (Hoofdstuk 1: 1), niet in dezelfde geest van onbaatzuchtigheid (vs. 13) geleerd en gewandeld? Hebben wij beiden als ook Petrus met zijn metgezel niet gewandeld in dezelfde voetstappen, omdat toch deze, evenmin als wij beiden, u volstrekt niet bezwaard hebben met hun levensonderhoud?

Paulus beweert en verdedigt hier zijn onbaatzuchtigheid ook nog in een ander opzicht, namelijk tegen de kwaaddenkende vermoedens en lasteringen van de tegenstanders, dat hij zijn afgezanten gebruikte om te rijkere vergoeding te verkrijgen voor hetgeen, waarvan hij bij persoonlijke tegenwoordigheid afstand had gedaan. Het "doch het zij zo" is de taal van de tegenstanders in hun beschuldigingen, die hij met een getroffen gemoed en in de levendigheid van zijn dialectiek zonder een formule van aanhaling te gebruiken, vrij uit het verband gerukt, in de vorm van Mimese (navolging van woorden en gebaren van de tegenstanders) aanhaalt. Het "het zij zo", dat dramatisch tussenbeide komt, is een concessie van hun kant, die zij met tegenin doen; het verwijt zelf wordt dan uitgesproken in de woorden: "maar als ik listig was, heb ik u met bedrog gevangen. " Men kan het in het midden laten, of Paulus hier een slechts mogelijk of een werkelijk verwijt van zijn tegenstanders teruggeeft; in elk geval gaat hij daarvan uit, dat zij hem met de maatstaf van hun eigen laagheid meten, maar geeft de zekerheid, waarmee hij het verwijt voordraagt, wel te kennen, dat gedachten van die aard tot zijn oren zijn gekomen.

De snel op elkaar volgende boden van de apostel - wij weten wat Paulus door deze bij de Corinthiërs zocht - kwamen de loerende tegenstanders verdacht voor en dadelijk waren zij met de verklaring gereed, dat de edelmoedigheid van Paulus minder groot was dan zijn listigheid, waarmee hij het net van zijn voordeel door zijn handlangers wist te halen; maar,

God lof, er was geen Gehasi (2 Kon. 5: 19 vv.) onder de helpers van de apostel en zoals hij zelf van geen arglistig bevoordelen van een van zijn gezanten wist, zo kon hij met vertrouwen de gemeente als getuige oproepen voor de zuivere en onbaatzuchtige trouw van deze mannen.

f. Vs. 19-Hoofdstuk 13: 10. Evenals de vorige afdeling onder e. zich aansloot aan die onder b. zo is nu bij deze afdeling onder f. de vastknoping aan die onder a. (Hoofdstuk 10: 1-18) niet te miskennen. Dit gehele onderdeel van de brief komt dus in het verloop van zijn afdelingen voor als een goed gevlochten krans, als een gelukkig uitgevoerde cirkellijn. De apostel verklaart zich ten eerste nader over de betekenis, die zijn verdediging, begonnen met Hoofdstuk 10, had, dat hij zich daarmee niet plaatste voor de rechterstoel van de Corinthiërs, maar zijn zaak in Christus voor God bepleitte, dat niet, als hij voor de derde maal naar Corinthiërs zou komen, de ontmoeting voor een van beide delen onaangenaam en vernederend mocht zijn, zoals dat moest zijn, als alles zo bleef, zoals het nu met de gemeente stond. Wij hebben gereed hetgeen dient om te wreken alle ongehoorzaamheid, wanneer uw gehoorzaamheid vervuld zal zijn, had de apostel in Hoofdstuk 10: 6 geschreven; maar zijn verlangen en zijn gebed is, dat hij het reeds gewette zwaard weer in de schede mocht steken en zo beproeft hij hier nog alles om dat doel te bereiken door volkomen verbetering van de kant van de gemeente.

19. Meent u weer, dat wij door hetgeen wij van vs. 16-18 schreven, ons bij u verontschuldigen, zoals het u zeker van het begin van mijn verdediging sinds Hoofdstuk 10 is voorgekomen? Nee, wij verantwoorden ons niet voor u, alsof wij u als onze rechters zouden erkennen (1 Kor. 4: 3); wij spreken in de tegenwoordigheid van God in Christus, onze enige Rechter (Hoofdstuk 2: 17) en dit alles, wat wij u voorleggen alsof wij ons voor u verantwoorden, geschiedt, geliefden, tot uw stichting, om u te genezen van de velerlei verkeerdheden en gebreken, die nog onder u zijn.

De apostel zegt hier: ons woord is niet om ons voor u te verontschuldigen, het is voor God gesproken. Die is de Rechter en voor Hem spreken wij wat ons onze plicht gebiedt en wel spreken wij "in Christus", ons bewust zijnde van de gemeenschap met Hem. Omdat echter de reden, waarom de apostel juist zo voor God spreekt, als hij moet, toch bij de Corinthiërs ligt, zo wordt toch volgens hetgeen zij nodig hebben, de waarheid voorgelegd, maar dat alles geschiedde tot hun stichting.

Hij had voor zijn persoon niet nodig die lange verdediging te schrijven, van zijn genade en ere bij God had hij niets verloren, al hadden de Corinthiërs zich van hem laten aftrekken. Maar wel was de toestand van de gemeente zo, dat zij de verbeterende apostolische hulp dringend nodig had en tot die hulp heeft Paulus de weg bereid met zijn verantwoording.

Opdat aan de bediening geen schade zou worden aangedaan, moet men het aanvallen van deze proberen te voorkomen en overigens zorg dragen, dat men niet zonder noodzakelijkheid iets tot verdediging zegt, waardoor een zaak vaak slechts erger wordt gemaakt.

20. Want ik vrees, dat als ik gekomen ben (vs. 14), ik u niet enigszins zal vinden, zoals ik wil en dat ik door u gevonden zal worden, zoals u niet wilt. Ik vrees namelijk dat wat het eerste punt aangaat er niet (dit "niet" staat hier volgens de Griekse manier van uitdrukken terecht evenals in Hoofdstuk 11: 3; het had echter volgens ons spraakgebruik moeten wegblijven) enigszins zijn twisten, nijdigheden, toorn, gekijf (Gal. 5: 20), achterklap (1 Petrus 2: 1), oorblazingen (Rom. 1: 29), opgeblazenheden (1 Kor. 4: 19), beroerten of wanordelijkheden (1 Kor. 14: 33) onder u.

21. En verder schrijf ik u, omdat ik er voor vrees, te voren, opdat weer, als ik gekomen zal zijn, zoals vroeger bij mijn tweede verblijf te Corinthiërs (Hoofdstuk 2: 1. en "Ac 19: 10" en "Ac 19: 20, mijn God mij niet vernedert bij u en ik rouw heb over velen die tevoren gezondigd hebben (1 Kor. 6: 12 vv.) en die zich niet bekeerd hebben van de onreinigheid en hoererij en ontuchtigheid, die zij gedaan hebben (Hebr. 13: 17).

Nadat Paulus in vs. 20 eerst heeft gezegd, dat hij vreesde de Corinthiërs niet te vinden, zoals hij ze wenste en door hen zo gevonden te worden, als zij hem niet wensten (namelijk als berisper en bestraffer), geeft hij nu in de tweede helft van hetzelfde vers en in het volgende, het 21ste nadere verklaring van die eerste bezorgdheid daardoor, dat hij tweeërlei soort van zonden voorstelt, die hij vreesde bij hen te vinden, namelijk 1) verkeerdheden door partijschappen (1 Kor. 1: 10 vv.), 2) de zonden van wellust (1 Kor. 5: 1), die hem zouden neerbuigen en droefheid veroorzaken. De verdere verklaring, wat de tweede bezorgdheid aangaat, volgt dan eerst in Hoofdstuk 13: 1 vv.

Hoe de apostel vreest, het bij de Corinthiërs te zullen vinden, zet hij in twee zinnen uit elkaar. De zedelijke verkeerdheden in de eerste zin genoemd, zijn de zodanige, waardoor het leven van de gemeente als zodanig wordt gestoord. De optelling ervan begint met "twisten" of onenigheden, hij gaat voort met "nijdigheden" of die hartstochten, waarbij men geen andere mening verdraagt en met "toorn." d. i. de opwellingen van toorn, tegen diegenen, die anders denken. Hij gaat over tot "gekijf" of de uitingen en het streven van de lage zelfzucht, die middelen als "achterklap" en "oorblazingen" niet versmaadt en tot "opgeblazenheden", d. i. zelfverheffingen van de hoogmoed, die meer wil zijn, dan men in waarheid is en hij besluit met "beroerten", wanordelijkheden, zoals die uit al de verstoringen van de goede en vreedzame orde van het leven van de gemeente voortkomen. De tweede zin spreekt daarentegen over zedelijke verkeerdheden, die de afzonderlijke personen aangaan, met zonden van "onreinheid", die het lichamelijk bestaan van de mensen bevleken; de hoererij, die tegen de goddelijke orde van het geslachtsleven strijdt, de "ontuchtigheid", die de zedelijke grenzen van het gebruik van de natuurlijke zaken te buiten gaan. Deze zonden heeft de apostel volgens 1 Kor. 5: 9 bij zijn vorig oponthoud te Corinthiërs gevonden, terwijl die verstoringen van het leven van de gemeente pas later waren gekomen. Daarom schrijft hij; ik vrees, dat als ik (voor de derde maal Hoofdstuk 13: 1) kom, mij mijn God zal vernederen in betrekking tot u", waardoor hij wat hij vreest, voorstelt als een herhalen van hetgeen hem reeds eenmaal bij zijn komst overkomen was, namelijk dat hij met gebogen hoofd tegenover de gemeente moest staan. En wel vreest hij voor ditmaal inzonderheid, over velen van hen te moeten treuren, die vroeger hadden gezondigd, maar van hun zonden zich niet hadden bekeerd. Hij spreekt niet van de zodanige, die nog voortdurend in dezelfde zonden leven, waaraan zij zich hadden schuldig gemaakt, maar wel is hun zondigen, dat vroeger plaats had, nog onverzoend en daarom op dat ogenblik nog als aanwezig.

HOOFDSTUK 13

AANMANING TOT BEKERING

1. Wat nu het tweede punt aangaat, het, "dat ik door u gevonden zal worden, zoals u niet wilt" (Hoofdstuk 12: 20), zo verklaar ik daarover: Dit is de derde maal, dat ik tot u (1 Kor. 16: 5 v.) kom en daarom behoort een strenge uitoefening van de tucht voor de vergaderde gemeente plaats te hebben over degene, die in Hoofdstuk 12: 21 genoemd zijn en op een manier geheel overeenkomstig de wet van God (Deut. 19: 15) met hen te worden gehandeld (Joh. 8: 17), namelijk naar het woord: in de mond van twee of drie getuigen zal alle woord, elke rechtszaak bestaan (vgl. 1 Tim. 5: 19).

a) Num. 35: 30. Deut. 17: 6. MATTHEUS. 18: 16. Hebr. 10: 28.

Hoe Paulus vreest de Corinthiërs te zullen vinden, heeft hij vroeger gezegd; nu toont hij hun al de ernst van zijn macht en zijn besluit om die te gebruiken. Hij zal het niet zonder de gemeente doen (hij deed dit toch niet eens in 1 Kor. 5: 3 v.), maar wel wil hij de gemeente dringen om onder zijn leiding te doen wat juist is; de schuldigen moeten worden voorgebracht, overtuigd en dienovereenkomstig moet over hen worden beslist.

De geestelijke bestraffingen moeten, hoewel ze niet als gerechtelijke processen hoeven te worden gevoerd, toch niet onbedachtzaam plaats hebben.

2. Ik heb het van te voren gezegd en zeg het van te voren als tegenwoordig zijnde de tweede maal, d. i. toen ik voor de tweede maal bij u aanwezig was en u eerst nog spaarde ("Ac 19: 10" en "Ac 19: 20 en ik schrijf het nu afwezende aan degene, die van te voren op de manier in Hoofdstuk 12: 21 genoemd gezondigd hebben en aan al de anderen, die met hun weerspannig en strijdlustig gedrag de gemeente in verwarring brengen (Hoofdstuk 12: 20), dat, als ik terugkom tot het derde bezoek, ik hen niet zal sparen (vgl. 1 Kor. 4: 18 vv.).

De apostel had de weerspannigen te Corinthiërs met grote lankmoedigheid gedragen en op hun bekering gewacht. Om ze te sparen, had hij zijn bezoek tot hertoe uitgesteld en het trotse gezwets van de opgeblazen, alsof hij niet tot hen zou komen, laten geworden. Nu herhaalt hij echter, wat hij vroeger heeft gezegd, als hij bij hen voor de tweede maal tegenwoordig was en de woorden van de afwezige moeten de waarschuwing van hem, die tegenwoordig is, levendig in herinnering brengen bij hen, die van te voren gezondigd hebben en bij al de anderen, die een misdadig spel hebben gespeeld met toe te laten, dat men den dienaar van Christus miskende. De vorige keer heeft hij de zondaars wel onder vier ogen bestraft, maar in de hoop, dat zij hem zouden horen; hij heeft ze verschoond en niet op openlijke kerkucht tegenover hen aangedrongen. Ditmaal zullen echter zowel die toen reeds werden vermaand, als de overigen, die in verband met hen getroffen waren, hem anders vinden. Want juist omdat hij de vorige keer verschonend heeft gehandeld, mag en wil hij ditmaal niet sparen; maar uit ernstige liefde tot de zielen, die de gewaande zwakheid van hun zielzorger voor een vrijbrief aanzien en uit betamelijke eerbied jegens de Heere en Zijn heiligdom wil hij kerkelijk recht over hen uitoefenen.

3. Omdat u, door mijn vroeger sparen zo uit te leggen als in Hoofdstuk 10: 9 werd meegedeeld, zoekt een proeve van Christus, die in mij spreekt, die, zoals dat, wat Hij in uw bekering en toerusting met gaven gedaan heeft (1 Kor. 1: 4 vv.) bewijst, in u niet zwak is, maarkrachtig is onder u (Hoofdstuk 1: 19).

4. Want hoewel Hij gekruisigd is door zwakheid, omdat Hij Zich vrijwillig in de staat van vernedering en ontlediging begaf (Fil. 2: 5 vv.), zo leeft Hij nochtans sinds Zijn opstanding en hemelvaart door de kracht van God. Want ook wij zijn een tijdlang, zolang wij verschoning over U gebruiken, zwak in Hem, maar wij zullen met Hem leven door de kracht van God in u en u dat doen voelen in de strengheid, die u van nu of meer zult ondervinden (1 Kor. 4: 21).

De kracht van Christus en wel juist de kracht van Christus, die in Paulus sprak, hadden de Corinthiërs reeds in zoverre ondervonden, als Hij door het woord van Paulus Zich krachtig aan hen betoond had; en Zijn macht is nog niet in de gemeente uitgeblust (vgl. vs. 5); evenwel stellen zij hem op zo'n proef, als zou de kracht, die zij reeds in een ander opzicht ervaren hebben, ja bij voortduring in zich gewaar worden en ervaren, te zwak zijn tot bestraffing. Terwijl nu Paulus door de herinnering aan Christus zwakheid, zoals die in Zijn kruisdood gezien wordt, de Corinthiërs op het gemoed drukt, hoe weinig die bij Hem naar de natuur en voor Hemzelf noodzakelijk was, maar geheel vrijwillig, ook hun ten goede aangenomen en daarom Zijn leven, dat Hij nu leidt in de macht en kracht van God, hun voorhoudt, plaatst hij zichzelf in parallel daarmee. Als ook wij ons tot hiertoe zwak tegenover u hebben betoond, van onze macht (vs. 10) geen gebruik gemaakt hebben, maar toegeeflijk en sparende geweest zijn, dan is dat geweest in navolging van Christus, niet ten gevolge van werkelijke, uit inwendige noodzakelijkheid ons eigen zwakheid, maar uit liefde, uit neerbuiging tot u om u te winnen. Wij kunnen echter ook de kracht van het leven, dat wij met hem delen en uit dezelfde bron met Hem putten, u door ervaring duidelijk maken, als wij onze macht, tot hiertoe bedwongen, tegenover u aanwenden door de aangekondigde ernstige uitoefening van tucht.

God maakt Zich eerst klein in Zijn knechten, maar als de mensen daarvan misbruik maken, dan maakt Hij Zich groot.

5. a) Onderzoek uzelf in plaats van te zoeken wat ik in vs. 8 roemde, of u in het geloof bent, beproef uzelf hoe het met uw Christendom gesteld is en gaat nu zelf er mee voort de verkeerdheden en gebreken, die u bij zo'n beproeving vindt, weg te doen. Of kent u uzelf niet, dat Jezus Christus in u is, omdat u toch Zijn gemeente bent (Rom. 8: 10. Kol. 1: 17)? Tenzij dan, wat God moge verhoeden, dat u enigszins verwerpelijk bent, reeds tot een naamchristen weggezonden, in welk geval niet meer van u zou kunnen worden gezegd, wat ik zo-even nog vooronderstelde, dat Jezus Christus in u is.

a) 1 Kor. 11: 28.

6. Maar ik hoop, als u het werkelijk tot die proef (vs. 3) wilt laten komen, dat u zult verstaan, dat wij van onze kant niet verwerpelijk zijn in hetgeen onze apostolische ambtsplicht eist, maar deze met allen ernstweten te vervullen.

Tegenover de gedachte in vs. 3 veroordeeld, Christus te willen beproeven, stelt Paulus de eis, hun beproevende werkzaamheid aan zichzelf te doen. Met de woorden "of u in het geloof bent" geeft hij nader te kennen, waarop dit zelfonderzoek moet gericht zijn, waardoor hij wil doen verstaan dat hun zoeken is, om waar te nemen, of Christus in hen sprak, bij hen juist een gebruik daaraan verried, omdat het degene, die werkelijk in het geloof stonden, als onnodig en verkeerd zou voorkomen.

Geen zaak is aan meer zelfbedrog onderworpen dan het geloof; daarom is geen beproeving noodzakelijker dan deze.

De vermaning: "onderzoek uzelf of u in het geloof bent" wordt zeer versterkt door de andere: "beproof uzelf", die tevens een versterking inhoudt; want er is een onderzoek bedoeld, zoals dat van metalen, om nauwkeurig het echte en het onechte te onderscheiden en het laatste zorgvuldig af te zonderen. In de zin, die hierop volgt: "of kent u uzelf niet, dat Jezus Christus in u is?" geeft Paulus de treffendste bevestiging van zijn vermaning tot zelfbeproeving door een beroep op hun Christelijk bewustzijn. De inhoud van uit bewustzijn is het geheim van Christus, Zijn openbaring en Zijn wonen in hen. Deze innige betrekking van Christus tot hen verplicht hen, om des te nauwlettender acht te geven op hun verhouding tot Hem en hun gedrag tegenover Hem. Onmiskenbaar staat de vermelding van Christus in hen tegelijk in nader verband op dezelfde verhouding tot Christus, dat Paulus in vs. 3 van zichzelf als apostel, in wie Christus spreekt, zegt: in hem Christus te beproeven, Christus' openbaring in hem nog te willen betwijfelen, zou te dwazer zijn, omdat toch dezelfde Christus en wel tengevolge van zijn getuigenis in hen woonde.

Het geloof van de apostel was de ontvangende en barendes moeder, het geloof van de Corinthiërs was de door haar voortgebrachte dochter, die haar oorsprong niet mocht vergeten.

Paulus voegt erbij: als hun geloof en hun gehele Christendom geen steek meer hield, nietswaardig zou zijn geworden en zich tot niets zou hebben opgelost, dan zouden zij zeker Christus niet in zich vinden, omdat Hij niet meer aanwezig was. Terwijl zo het vijfde vers met twijfel over hun deugdelijkheid eindigt, voegt vs. 6 daarbij de hoop, dat alle mogelijke twijfel, die aanwezig was bij de Corinthiërs over de deugdelijkheid van de apostel en diens helpers in het werk de Heere mocht worden weggenomen. Zijn optrekken te Corinthiërs zal het daadwerkelijk bewijs ervoor geven en dan zouden zij overvloedig gelegenheid hebben datgene waar te nemen, waarnaar zij zozeer verlangd hadden (vs. 3). Wat echter Paulus hier met vol vertrouwen kan voorspellen, ligt daarom nog geenszins in zijn wensen.

7. En ik wens, opdat het tot zo'n ondervinding over mij en u niet kom, van God, dat u geen kwaad doet, waardoor uw schuld zou blijven, of zelfs nog verzwaaard zou kunnen worden. Mijn bede tot God is dus niet om de mogelijkheid, dat ik mij aan u in al de volheid van mijn macht zou kunnen vertonen, niet opdat wij beproefd zouden bevonden worden, door volvoering van een vonnis voor de gehele gemeente over de onboetvaardigen onder u, maar integendeel wenste ik tot redding van uw eigen eer voor u de genade, opdat u het goede zou doen en wij als verwerpelijk zouden zijn, doordat het niet tot volvoering komt van hetgeen, waarmee wij hebben bedreigd, waardoor wij dan de schijn op ons zouden laden, alsof wij te zwak tot zo'n ten uitvoer leggen waren geweest.

8. Doet u namelijk het goede, dan bindt u ons werkelijk in dat opzicht de handen; want wij kunnen niets tegen de waarheid doen, maar alleen voor de waarheid en wij moeten u dadelijk vrijlaten, zodra wij u in de waarheid zien wandelen (3 Joh. 1: 4).

Als de gemeente het goede doet komt dat zo voor de apostel in de weg staan, dat hij met zijn bedreiging, die onvolbracht blijft, schijnbaar beschaamd wordt gemaakt. Hij kan dan niets doen, wat een verwezenlijking zou schijnen van zijn bedreiging, omdat zoals hij zich uitdrukt, zijn macht om iets te doen, een kunnen doen voor de waarheid is en niet tegen de waarheid. Zo drukt hij het uit, omdat zijn roeping is de waarheid bekend te maken (Hoofdstuk 4: 2). Als de lezers het goede doen, dan komt daarin de door hem verkondigde waarheid tot haar recht, terwijl hun zondigen een verloochenen en vernietigen daarvan is. Hij treedt dus voor de waarheid op, als hij de zondaars bestraft; hij zou echter tegen de waarheid opstaan als hij

diegenen hard bejegende, die van de zonde afstaan - tot het laatste bezit hij geen kunnen doen, alleen tot het eerste.

9. Want wij verblijden ons, wanneer wij zwak zijn tegenover u en u sterk bent tegenover ons. En wij wensen ook dit in het gebed tot God, waarvan in vs. 7 sprake was, namelijk uw volmaking, dat u weer terecht mag worden gebracht van uw vele dwalingen.

Drukt het vorige vers het onkunnen doen van de apostel uit, om iets tegen de waarheid te doen, dit vers toont hoe ver hij er van af is, om het ook maar te willen. Zijn zwakheid in die zin, dat hij van zijn apostolische macht en bevoegdheid geen gebruik zou kunnen maken, is er verre van af voor hem onaangenaam of beschamend te zijn, het is integendeel een vreugde voor hem. Hij wenst er volstrekt niet naar, zijn sterkte aan hen te tonen, maar integendeel, dat zij machtig tegenover hem mochten zijn, d. i. zo wel toegerust, dat hij niets in hen te bestraffen heeft.

De apostel beschouwt zichzelf als een, die in volle toerusting ten krijge trekt tot het veroveren van een vijandelijke vesting; maar zie, voordat hij nog op de strijdplaats komt, heeft de vijand om vrede gevraagd en zijn bolwerken geslacht. De volmaking, voor de gemeente gewenst, opdat het komen mocht tot hetgeen hij bedoelt, bestaat daarin, dat haar uitgerekte leden weer ingevoegd, de reten en spleten van het lichaam genezen, de open wonden verbonden, het vergif van partijschap en wellust uitgespuwd en alle andere bevlekkingen van vlees en geest mochten worden afgewassen.

Het Griekse woord door volmaking vertaald, wordt eigenlijk gebruikt, naar lichaamsleden, die verwrongen zijn en weer terecht gezet worden, opdat deze ter volmaking van het hele lichaam, de vereiste werkingen volbrengen kunnen. Vele leden van de Corinthische gemeente waren door twisten, verdeeldheden en een geheel ongeregelde wandel als ontwricht, zodat zij aan het verheven oogmerk van hun belangrijke bestemming niet konden beantwoorden en in plaats van ter volmaking van het hele lichaam mee te werken, eerder ten verderve daarvan dienden. De apostel wenste nu niets vuriger, dan dat al die twisten, verdeeldheden en ergernissen uit hun midden mochten weggenomen worden en dat al de leden van de gemeente weer door de band van geloof en liefde mochten verenigd worden, opdat elk in zijn betrekking alles, wat in hem was, mocht toebrengen tot volmaking van het hele lichaam en ter bevordering van het wezenlijk heil van de hele gemeente.

D. Tenslotte moet nog een kort woord de indruk verzachten, die de scherpe toon van de laatste afdeling moest maken, zonder die uit te wissen. Het is dus een zacht, maar ernstig woord, dat door vijfvoudige vermaning voortgaat tot een belofte (vs. 11). Kort, evenals het woord van vermaning en belofte, is vervolgens ook de groet van de apostel en het bestellen van groeten (vs. 12); uitvoeriger echter de zegenwens, omdat hij niet slechts de genade van de Heere Jezus Christus noemt, maar ook de liefde van God, die allen omvat, die de genade van Christus deelachtig zijn en de gemeenschap van de Heilige Geest, waarin toedeling zich de liefde van God betoont (vs. 13). Het is alsof de apostel na het snel invallend slot van de brief, nu hij zelf de pen voert 2 Thessalonicenzen. 3: 17. 1 Kor. 16: 21 vv. te liever bij de uitgebreidere zegenwens vertoeft, hoe zwaarder hem de zorg drukt, hoe hij het wel zou vinden, als hij naar Corinthiërs kwam.

11. Voorts, broeders! (Efeze 6: 10) wees blij, in plaats van aan die menigvuldige ontstemming en ontevredenheid, die bij u aanwezig is (1 Kor. 10: 10) verder toe te geven, wees blij in Christus, wiens zaligheid uw deel geworden is (Fil. 4: 4), wordt volmaakt (vs. 9), wees

getroost, a) wees eensgezind (Fil. 2: 2). b) Leef in vrede (Mark. 9: 50); en de God van de liefde en van de vrede (Rom. 15: 33; 16: 20. zal met u zijn.

a) Rom. 12: 16; 15: 5. 1 Kor. 1: 10. 1 Petrus 3: 8. b) Rom. 12: 18. Hebr. 12: 14.

Met de dierbare broedernaam hen allen omvattend, roept hij hen ten slotte, als hij moet eindigen, in vijf woorden toe, wat hij voor hen als broeders nog op het hart heeft.

De strengheid van de laatste afdeling, in het algemeen van het laatste hoofdstuk, enigmatische van de hele brief, eindigt in deze liefelijke, zacht klinkende slotverzen, die op de toon van harten winnende, verzoenende liefde zijn geschreven. Geest en toon van liefde ademt vooral ook het eerste onder de vijf woorden van vermaning; de voorgaande woorden en afdelingen hadden hen door ernstige berisping bedroefd; nu heft hij ze weer tot vreugde op over de te verwachten genade en bekering, tot vreugde van een goed geweten en van nieuwe gehoorzaamheid. Voorwaarde van die blijdschap is het terzijde stellen van hun verkeerdheden en genezing van hun gebreken, het verkrijgen van Christelijke volmaking, dat in vs. 9 2Co voorkomt als werk van God, hier van hun inspanning. Het werk van verbetering en heiligmaking toch gaat slechts vooruit onder strijd en kruis. Vandaar de verdere vermaning om zich te troosten of te laten vertroosten, of ook elkaar wederkerig te vertroosten - men zou daarom ook kunnen vertalen: "neem vertroosting aan", die uitdrukking alle deze betekenissen in zich verenigt. Van blijdschap en volmaking en vertroosting gaat de vermaning voort tot "eensgezindheid" en "vrede." Daarmee is hij niet alleen deze (Hoofdstuk 1: 2), maar reeds de eerste brief (1 Kor. 1: 10) begonnen en daarmee eindigt hij nu ook.

De drie eerste van de vijf stukken doelen op de Christelijke staat van elk in het bijzonder; de beide anderen doelen op het Christelijk leven in de gemeenschap. Onder voorveronderstelling van gelijke Christelijke gezindheid, wordt geleerd, dat niet de een dit, de ander wat anders moet willen, maar dat allen eensgezind moeten zijn, om een gelijk doel na te jagen en zich verbinden tot eendrachtig streven. Het onderscheid echter, dat hierbij nog altijd blijft, moet geen twist of strijd veroorzaken, maar haar verheffing vinden in de algemene begeerte om in vrede samen te leven. Met het oog op deze beide laatste stukken noemt de apostel die God, die met hen zal zijn, als ze doen, zoals hij ze beveelt, de God van de liefde en van de vrede; niet wat betreft de liefde, die Hij voor hen heeft en de vrede, die zij in Hem bezitten, noemt hij ze zo, maar hier, waar het om te doen is, dat zij liefde moeten voelen en vrede moeten houden, als zij willen, dat God met hen is, moet deze aanwijzing dienen om te bevestigen, dat dit nodig is als Hij met hen zijn zal. Hoe zou Hij, die God is, met diegenen zijn die zich niet verblijden Hem te bezitten en zich niet graag geschikt laten maken om Zijn eigendom te zijn? En hoe zou Hij, die een God van de liefde en van de vrede is, met diegenen zijn, die zelfzuchtig ieder zijn eigen wil volgt en de anderen bestrijdt?

12. Groet elkaar met een heilige kus (Rom. 16: 16). U groeten al de heiligen (1 Kor. 16: 20).

a) 1 Thessalonicenzen. 5: 26. 1 Petrus 5: 14.

13. De genade van de Heere Jezus Christus en de liefde van God en de gemeenschap van de Heilige Geest, zij met u allen. Amen.

De apostel spreekt zijn eigen groet in zijn apostolische zegen tot besluit uit, de meest omvattende, rijkste en heerlijkste, waarmee hij ooit een brief heeft gesloten. Hij biedt hen en wenst hun deze zegen van de drie-enige God van onze zaligheid zelf en zet die uiteen, schoon

verdeeld naar de drie personen van de bedeling van het goddelijke heil. Hij begint, waarmee ook de groet aan het begin begint (Hoofdstuk 1: 2) en waar hij alleen mee in de andere brieven zegenend sluit (Rom. 16: 24. 1 Kor. 16: 23. Fil. 4: 23 Kol. 4: 18. 1 Thessalonicenzen. 5: 28. 2 Thessalonicenzen. 3: 18. 1 Tim. 6: 21. 2 Tim. 4: 22. Tit. 3: 15. Filemon 1: 25) met de genade, met die goedheid, die zo heilzaam is voor de zondaar in het geven en vergeven zo weldadig, hem verkwikt en verheugt, waardoor de toegang geopend is en zich steeds weer opnieuw opent. In het begin van de brieven schrijft hij die de Vader en de Zoon, in de slotzegen aan de Zoon alleen toe, in wie hij dan de heilige Trias samenvat. Hieruit wordt het bevreemdende opgelost, dat de voorop plaatsing van Christus in deze trinitarische uitspraak misschien heeft. Als de Middelaar leidt Hij tot alle geestelijke zegen van de Vader en waar een zegen voor de gemeente is, die hij hier toewenst en uitdeelt, wendt hij zich eerst tot de Heer van de gemeente, wiens namen zo dierbare en rijkbetekende borgtochten zijn voor het door Hem gestichte en steeds van Hem uitgaande heil (Jezus) en van de Zegen van de Geest Anders verbindt de apostel in Zijn zegenwensen in het begin van de brieven met de genade de vrede; hier gaat het in de twee volgende leden uiteen, de liefde en de gemeenschap. De liefde is het innigste wezen van God, de neiging, die Hem vervult, om Zich met Zijn schepselen, die Hem weer kunnen liefhebben, te verenigen, Hem de God van de schepping en van de verlossing; de liefde van God is die begeerte in God om Zichzelf mee te delen, daarom gaat Paulus ten slotte nog over tot de goddelijke middelen van deze mededeling van Zichzelf en van deze vereniging met God, namelijk de gemeenschap van de Heilige Geest. De gave en gemeenschap van de Heilige Geest veroorzaakt voor ons het inwonen en de gemeenschap van de Vader en de Zoon (Joh. 14: 23) en wenst, omdat het één Geest is, de innige en heilige gemeenschap van Zijn deelgenoten onder elkaar en hun heiligmaking in de liefde door de uitstorting van de liefde van God in hen, omdat de Heilige Geest juist in de Corinthische gemeente zich zo rijkelijk en krachtig betoond had. Zijn zegen echter en Zijn gemeenschap door vleselijke gezindheid van ontucht en strijdlust zeer verhinderd en beperkt werd, sluiten beide brieven des te gepaster met deze in bijzondere zin geestelijke zegenwens.

Naar de uitwerking, die deze zendbrief met zijn ongewone scherpte teweeg bracht, kan men zeer nieuwsgierig zijn. Uit Rom. 15: 25-27 en Hand. 20: 2 besluiten wij, dat hij de gewenste uitwerking had. Paulus kwam werkelijk weer te Corinthiërs en kon daar enige tijd rustig vertoeven, wat onmogelijk zou zijn geweest als deze zendbrief niet werkelijk het pad voor hem had effen gemaakt en hem in zegepraal in zijn geliefde gemeente had teruggevoerd.

Men noemt deze heilbede de apostolische zegen. Een rijkere zegenbede is er niet. Zij omvat: al wat de mens, al wat de zondaar tot zijn volkomen redding, tot zijn waarachtig geluk, tot de bereiking van zijn schone bestemming nodig is; al wat de Christen tot zijn duurzamen vrede, bestendige blijdschap, toenemende volmaking van dag tot dag blijft behoeven; en niets dan hetgeen die God, in wiens naam wij gedoopt zijn, ten allen tijde bereid is ons te schenken en immer weer te schenken. Geen behoefte is algemener en dringender, dan de behoefte aan geluk. Zij is inderdaad de drijfveer van al het woelen en werken van de mensen. Maar er is voor de mens geen geluk dan in de liefde van zijn God. Op deze moet hij gerust zijn, of hij heeft geen rust; door deze moet hij rijk zijn, of hij is niet rijk; deze zelf moet hij genieten en niet een van haar gaven. De miskenning van deze diepe waarheid is de oorzaak van zo veler blijvend ongeluk. Maar ook haar erkentenis zou voor de zondaar geenszins de sleutel van de gelukspoort, maar veeleer die van de poort van de wanhoop zijn, als hem tot de liefde van God geen weg geopend en gebaad was door de genade van Jezus Christus. Want om gelukkig te kunnen zijn, moet hij gered worden van zijn ongeluk: de zonde. Om op de liefde van God te durven hopen, om haar te kunnen genieten, moet hij verlost worden van de schuld, die hem een voorwerp maakt van de goddelijke toorn en met vrees voor God vervullen blijft.

Dit doet de genade van Jezus Christus, waarin de liefde van God zich tot de zondaar neerbuigt, om voor Hem geheel liefde, enkel liefde te kunnen zijn, om hem tot haar gerust en volkomen genot geheel op te heffen. Maar om voor zichzelf op de vervulling van de apostolische zegenbede te mogen hopen, zal wel in de eerste plaats oprechte behoefte van het hart aan hetgeen hier wordt toegewenst worden vereist. Deze is inderdaad van de uiterste noodzakelijkheid. Wel wil God Zijn hoogste weldaden aan onwaardigen schenken, maar Hij werpt ze niet weg aan onverschilligen. Die in de hoogmoed van zijn hart geen behoefte voelt aan de genade van onze Heere Jezus Christus, die zijn geluk nog zoekt en meent te vinden buiten de verzekering van de liefde van God, wie aan de vriendschap van de wereld nog altijd meer gelegen ligt dan aan de gemeenschap van de heilige Geest, hij moge bij de openbare godsdienstoefeningen van de Christeen honderd keer en niet zonder devotie, de apostolische zegenbede over zijn hoofd horen weergalmen, hij blijft vreemd aan haar kracht. Maar het ootmoedig hart, dat de prijs van de goddelijke genade kent, omdat het ook weet wat menselijke, wat eigen ellende in heeft, het hart dat onrustig is in het binnenste, omdat het niet rusten kan tenzij het rust in de liefde van God: de ziel die gebogen gaat, niet alleen onder de macht van de zonde en naar reinheid en heiligheid smacht, zal niet tevergeefs begeren hetgeen een mild en liefderijk God altijd wenst uit te storten. Ootmoedig schuldgevoel, oprechte heilbegeerte, vurig verlangen naar inwendige vermurwing, ziedaar wat vatbaar maakt voor de genade van onze Heere Jezus Christus, de liefde van God en de gemeenschap van de Heilige Geest. Maar die zich deze bewust is, al is het met een gebrekkigheid, wel niet geschikt om zijn ootmoed nog te vermeerderen en zijn behoeften te verdubbelen, weert het genot van de hoogste Godsgaven niet van zijn ziel door ongeloof of twijfelmoeidigheid. Die twijfelt is een bare van de zee gelijk, die door de wind gedreven en op en neer geworpen wordt. Die mens waant niet dat hij iets ontvangen zal van de Heere. Geloof is een tweede vereiste, aan het eerste gelijk. Het gaat dan met het gevoel van behoefte gepaard. Het evenaart het gevoel van behoefte. De God van onze Doop wil door ons vertrouwd wezen. Wantrouwen beledigt Zijn genade, Zijn liefde, het sluit de deur van de genade van Zijn gemeenschap toe. Het geloof zij en blijve ootmoedig, maar de ootmoed zij en blijve gelovig. Dat is het ware geloof dat, van de liefde van God en de gemeenschap van de Heilige Geest reeds gewis, nog van ogenblik tot ogenblik behoefte voelt aan de genade van onze Heere Jezus Christus. Een derde vereiste is heilige ernst en diep gevoel van verantwoordelijkheid. De stroom van de genade van onze Heere Jezus Christus, de bron van de liefde van God, vloeien altijd en voor allen. Maar zij vloeien niet om het hart slechts te laven, maar om het te reinigen. Als zij dan voor ons vloeien, wij moeten aan de oever staan met een ernstig gelaat en wij moeten ons niet neerbukken om van deze wateren te scheppen, dan met een biddend gemoed. Het moet ons hele voornemen zijn die genadige Heiland, die liefderijke God, door liefde en heiligheid te verheerlijken en zo voor Zijn onwaardeerbare gaven te danken. Het is geen kleine zaak te begeren, te geloven dat de Heilige Geest ons tot Zijn tempels maken wil. Hoe vast moet daarbij het besluit zijn elke afgod buiten te werpen, waaraan ons hart nog kleeft, elke gemeenschap af te snijden, die met Zijn gemeenschap onbestaanbaar is, hoe groot de vrees om die Heilige Geest te bedroeven. Maar waar dan ook zulke ernst de oprechtheid van onze behoefte en onechtheid van ons geloof bezegelt, omdat zal dit geloof niet beschaamd, die behoefte niet onvervuld gelaten worden.

Drievoudig is die wens, naar de rijkdom van het Christelijk Godsbegrip, zoals met name in woord en schrift van Paulus gedurig wordt aangeduid, maar tevens in die orde geuit, dat hij ons als in geregelde opklimming de aanvang, de voortgang en de voltooiing van het waarachtig geestelijk leven voor ogen stelt. Tot Christenen sprekend, die reeds in de naam van Vader, Zoon en Heilige Geest zijn gedoopt, gewaagt hij allereerst van de genade van de Heere Jezus Christus. Zij toch is niet slechts het middelpunt, maar aanvang en grondslag van

al wat Christenen hier beneden reeds zijn en tot in eeuwigheid worden zijn. Pas door die genade van de Zoon komt men tot de volle ervaring van de ontferming van de Vader. Daarom wordt de liefde van God niet in de eerste, maar pas in de tweede plaats door Paulus vermeld en wel zonder dat daaraan de naam van Vader wordt toegevoegd. Dit wordt stilzwijgend voorondersteld en in de meest volstreckte zin de naam van God, uitsluitend aan de Vader gegeven, omdat in het God zijn van de Vader, dat van de Zoon en van de Geest zijn grond heeft, niet omgekeerd. Niet vóór maar pas nadat men de genade van de Heere Jezus persoonlijk heeft verstaan en ervaren, kan men ook van de liefde van God in een mate verzekerd zijn, waarin niemand dan de Christen dit is. Hoe blijft men echter temidden van zoveel verzoeking in en rondom ons op de duur in beider bezit? Eerst in de gemeenschap van de Heilige Geest, die de Christen ten nauwste met de Zoon en de Vader verbindt, wordt dit mogelijk en juist deze maakt daarom kroon en sluitsteen van de apostolische zegengroet uit. Paulus bedoelt hier niet de onderlinge gemeenschap van de heiligen, maar het persoonlijk aandeel van elke gelovige aan de genadegaven van de Heilige Geest als Leraar, Trooster en Herschepper van de Zijnen. Pas waar ieder Christen van die gave in overvloedige mate geniet wat onder zijn bereik is gesteld, bereikt in hem en in geheel de gemeente de genade van de Zoon en de liefde van de Vader haar einddoel. Men voelt, het een laat zich van het ander niet scheiden, evenmin als het licht, de warmte en de vruchtbaarheid, die uit een en dezelfde zon tot ons komen. Pas door de Zoon worden wij kinderen van de Vader en tempels van de Heilige Geest. Pas door de Heilige Geest worden wij de genade van de Zoon en de liefde van de Vader deelachtig. Het zijn als drie verschillende kringen, die van hetzelfde middelpunt uitgaan en daartoe gedurig terugkeren, een drievoudig snoer van zegen, dat niet verbroken kan worden. Waar de apostel als met dit woord de zegenende handen opheft over allen, die de naam van de Heere Jezus aanroepen aan alle plaatsen, daar buigen wij in de geest het hoofd en herhalen heilbegeerig ons Amen.

Wat kunnen wij meer verlangen voor onszelf of voor onze broeders, dan deze vaak herhaalde apostolische zegen inhoudt: de genade van Christus, de liefde van God en de gemeenschap van de Heilige Geest! Mochten wij daar ten alle tijde als deze woorden op onze lippen zijn, of gesproken worden voor onze oren, duidelijk de bedoeling daarvan voor de geest stellen met ernstige begeerte en groot verlangen en verwachting, dat de zegeningen daarin vervat, mogen zijn op ons en alle onze medegelovigen nu en in alle eeuwigheid. Amen.

De tweede brief aan de Corinthiërs, gezonden van Filippi uit Macedonië door Titus en Lukas (beter "en Tychicus en Trofimus, "2Co 8: 19.

SLOTWOORD OP DE BEIDE BRIEVEN AAN DE KORINTHIERS

Evenals de brief aan de Romeinen het dogmatische meesterstuk van de apostel is, zo zijn de brieven aan de Corinthiërs het praktische meesterstuk. Evenals wij in die de reeds ontwikkelde grondtrekken hebben van de Christelijke Paulinische dogmatiek, zo hier de grondslagen, die hun ontwikkeling reeds nader komen, van apologetiek en polemie; maar wij hebben hier ook grondslagen van ethische, praktische theologie, van onderwijzing in burgerlijke, huiselijke en kerkelijke betrekkingen van de Christenen, diepe kiemen en fragmenten van kerkrecht en liturgiek van de oude kerk, aanwijzingen over apostolische kerkucht, kerk-inrichting en bestuur.

Deze brieven zijn een pathologie en materia medica voor allen, die geroepen zijn om in ruimere of engere kring artsen van de gemeente van de Heere te zijn en hier treedt, zoals nergens elders, het werk van de apostel en het werk van de gemeente in onmiddellijk en

voorbeeldig leerrijk conflict, alles individueel en levendig voor en toch met een volheid van leringen en aanwijzingen voor alle tijden en omstandigheden, waarin het oorspronkelijk heidense, Corinthische leven bij Christenen wederkeert.

Het groot belang, dat de brieven van Paulus aan de Corinthische gemeente in zo menig opzicht hebben, ligt daarin, dat zij ons veelmeer, dan met enig ander Nieuw Testamentische geschrift het geval is, verplaatsen in het midden van een Christelijke gemeente, die in haar ontstaan is en de omstandigheden, waaruit het nieuwe door het Christendom opgewekte leven in zijn eigenaardigheid zich moest ontwikkelen, laten zien.

De beide brieven zijn ons daardoor vooral van zoveel gewicht, omdat de eerste ons een blik laat slaan in de inwendige strijd van de nieuw gestichte gemeente, de tweede in het hart van de apostel.

Paulus was in het geloof als marmer, in de liefde als was. (GREGORIUS VAN NYASS a)

Het grote wereldraadsel. Wat moet er in de ziel van Paulus zijn omgegaan, waar hij met de gedachte vervuld: "God eenmaal alles in allen" (1 Kor. 15: 28), nogmaals terugzag op de keten van denkbeelden, waarvan de laatste schakel in dat onuitputtelijk woord is vervat. Altijd was het plan van Gods welbehagen, ontworpen vóór de tijden van de eeuwen, om alles tot één te vergaderen in de Zoon van zijn liefde, beide wat in de hemel en wat op de aarde is. De zonde treedt de wereld in, maar vertraagt slechts de ontwikkeling van het wereldplan, zonder die geheel te verstoren. Hij, die daarvan reeds het grote middelpunt uitmaakt, wordt nu verordend tot verlossing van de mensen. Geheel de natuur, door Hem geschapen, is één openbaring van de onzienlijke God; geheel de oude bedeling één voorbereiding voor Zijn komst in het vlees. Zowel de Joodse en Heidense wereld, verloren buiten Christus, worden behouden in Hem en nu tezamen tot één lichaam verenigd. Middelpunt van die vereniging is het kruis, waaraan het offer van een volmaakte gehoorzaamheid bloedt en alle Godsdeugden oneindig heerlijker dan ergens elders te lezen staan. Dat kruis baant de weg tot de troon; van waar de macht van de zonde gestuit wordt, die aan het kruis haar zegepraal vierde. Een nieuw leven stroomt uit van het verheerlijkte Hoofd in een steeds klimmend aantal leden. En eenmaal is dat leven overal doorgedrongen, het Godsrijk op aarde gevestigd, alle vijandschap tegen Gods gezalfde beteugeld, de dood teniet gedaan, de grote scheiding beslist, de verzoening van hemel en aarde voltooid en zelfs onder de aarde een gedwongen hulde aan de Koning van het Godsrijk gebracht. Welke denkbeelden, nooit tevoren in enig menselijk hart gerezen! En al die denkbeelden onafscheidelijk geschakeld aan feiten; en al die feiten het eigen werk van de Heere; en dat werk de heerlijkste openbaring van Zijn hoog geloofde persoon en die persoon en dat werk de onuitsprekelijke gave van de genade van God!